

תמצית דוחות כספיים
30.9.2010

תמצית דוחות כספיים

דוח הדירקטוריון	3
סקירת הנהלה	125
הצהרת המנכ"ל	150
הצהרת החשבונאי הראשי	151
סקירת המבקרים	152
תמצית דוחות כספיים	153
ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים	161

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 29 בנובמבר 2010, אושרו הדוחות הכספיים ביניים, הבלתי מבוקרים, של בנק דיסקונט לישראל בע"מ לתשעת ולשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010.

הדוחות הכספיים ביניים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות לפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2009, פרט לאמור בביאור 1 ג' לתמצית הדוחות הכספיים.

הדוחות הכספיים ביניים ליום 30 בספטמבר 2010 נסקרו על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק. הסקירה האמורה היא בהיקף מצומצם, בהתאם לנהלים שנקבעו לצורך זה על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, ואינה מהווה ביקורת לפי תקני ביקורת מקובלים, ועל כן לא חיוו רואי החשבון המבקרים את דעתם עליהם.

נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים המאוחדים

רווחיות

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
שינוי	2009	2010	
באחוזים	במיליוני ש"ח		
0.4	3,522	3,537	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(25.0)	729	547	הפרשה לחובות מסופקים
7.1	2,793	2,990	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
(15.0)	2,302	1,957	הכנסות תפעוליות ואחרות
(3.9)	1,979	1,901	מזה: עמלות תפעוליות
1.5	4,010	4,071	הוצאות תפעוליות ואחרות
(19.3)	1,085	876	רווח מפעולות רגילות לפני מסים
(15.1)	608	516	רווח מפעולות רגילות לאחר מסים
(23.4)	769	589	רווח נקי
	0.78	0.60	הרווח הנקי למניה אחת בת 0.1 ש"ח ע.נ. (בשקלים חדשים)
	11.3	7.7	תשואה נטו להון, ב-%

מאזן

	31.12.09	30.9.09	30.9.10	שינוי באחוזים
לעומת				
במיליוני ש"ח	31.12.09	30.9.09		
סך-כל הנכסים	(0.4)	(0.1)	187,817	187,228
אשראי לציבור	4.1	3.1	114,426	115,533
ניירות ערך	9.0	10.4	36,338	35,866
פקדונות הציבור	(2.8)	(1.8)	141,825	140,370
אמצעים הוניים, לרבות זכויות בעלי מניות חיצוניים	8.1	8.3	10,292	10,269
הון עצמי	7.7	7.8	9,994	9,986

יחסים פיננסיים

	31.12.09	30.9.09	30.9.10	באחוזים
אמצעים הוניים ביחס לסך-כל הנכסים	5.5	5.5	5.9	
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון – מחושב בהתאם לכללי באזל II	12.15	–	12.93	
יחס הון לרכיבי סיכון – מחושב בהתאם לכללי באזל I	13.22	12.95	13.54	
ההפרשה לחובות מסופקים ביחס לאשראי לציבור	0.83	0.80	0.58	
אשראי לציבור ביחס לסך-כל הנכסים	60.9	61.7	63.7	
אשראי לציבור ביחס לפקדונות הציבור	80.7	82.3	86.4	
פקדונות הציבור ביחס לסך-כל הנכסים	75.5	75.0	73.7	
הכנסות תפעוליות ביחס להוצאות התפעוליות	56.3	57.4	48.1	
ההוצאות התפעוליות ביחס לסך-כל ההכנסות	69.9	68.9	74.1	

נתח שוק

בהתבסס על נתוני המערכת הבנקאית ליום 30 ביוני 2010, כפי שפורסמו על ידי בנק ישראל, חלקה של קבוצת דיסקונט בחמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל היה כלהלן:

	31 בדצמבר 2009	30 ביוני 2010	באחוזים
סך-כל הנכסים	17.9	18.0	
אשראי לציבור	16.6	16.5	
פקדונות הציבור	17.8	17.6	
רווח מפעולות מימון	23.0	18.9	
הפרשה לחובות מסופקים	15.4	24.1	
הכנסות תפעוליות	20.4	17.8	
הוצאות תפעוליות	21.2	20.9	

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות פעולותיו של הבנק בפועל, עשויות להיות שונות באופן מהותי מאלה שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים מקרו-כלכליים, שינויים במצב הגיאוגרפי, שינויים רגולטוריים ושינויים אחרים, שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי-התממשות ההערכות ו/או שינויים בתכניות העסקיות של הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים, כגון: "מאמין", "צופה", "מעריך", "מתכוון", "נערך ל...", "יכול ש...", "יתכן" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "רצון", "צפי", "כוונה", "צפייה", "הערכה", "תחזית" וכיו"ב. ביטויים צופי פני עתיד אלה, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים בין היתר הערכות לגבי מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי האינפלציה וכיו"ב, וכן ביחס להשפעת הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון ובתחומים אחרים שיש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס בין היתר על פרסומים של גורמים שונים דוגמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון והכספים בארץ ובעולם.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי של קבוצת דיסקונט בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכם בסך של 589 מיליון ש"ח, לעומת 769 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 23.4%.

התשואה להון העצמי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הגיעה לשיעור של 7.7%, על בסיס שנתי, לעומת שיעור של 11.3% בתקופה המקבילה אשתקד, ושיעור של 9.8% בכל שנת 2009.

הרווח הנקי למניה אחת בת 0.1 ש"ח ע.נ. הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 0.60 ש"ח, לעומת 0.78 ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- א. ירידה בשיעור של 25.0% בהפרשה לחובות מסופקים.
- ב. ירידה בהכנסות התפעוליות והאחרות, בשיעור של 15.0%, שהושפעה מירידה בעמלות תפעוליות, בשיעור של 3.9%, ירידה בסך של 169 מיליון ש"ח בהכנסות אחרות, שהושפעה בעיקר מרווחים שנרשמו בקופת הפיצויים בתקופה המקבילה אשתקד, וירידה בסך של 98 מיליון ש"ח ברווחים מהשקעות במניות, נטו.
- ג. עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות, בשיעור של 1.5%, שהושפעה מעליה בשיעור של 1.2% במשכורות והוצאות נלוות, עליה בשיעור של 7.1% באחזקה ופחת בניינים וציוד וירידה בשיעור של 1.9% בהוצאות אחרות.
- ד. הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות בסך של 360 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, לעומת 477 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ה. חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות של חברות כלולות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 99 מיליון ש"ח לעומת סך של 236 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (כולל סך של 130 מיליון ש"ח בגין ביטול ההפרשה לחס בגין ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון).

ו. הרווח נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 31 מיליון ש"ח לעומת הפסד בסך של 18 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, הסתכם הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים בסך של 3,537 מיליון ש"ח, לעומת 3,522 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 0.4%.

בניטרול התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, השפעת חיסוי מס, רווחים והפרשות לירידת ערך של איגרות חוב, הסתכם הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים בסך של 3,484 מיליון ש"ח, לעומת 3,560 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 2.1%.

להלן פירוט ההשפעות של רכיבים מסויימים על הרווח המימוני:

2010			2009			
רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
במיליוני שקלים חדשים						
רווח מימוני מדווח	1,331	1,091	1,115	1,222	1,326	1,259
השפעת התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים ALM	5	86	129	(49)	14	4
השפעת חיסוי מס בגין אי די בי ניו יורק	(73)	57	(22)	6	(56)	(94)
רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה, נטו	(89)	(53)	(99)	(49)	(93)	(59)
הפרשה לירידת ערך של איגרות חוב הפסדים (רווחים) שמומשו ושטרם מומשו באיגרות חוב בתיק למסחר, נטו	(2)	(8)	(8)	9	17	(4)
רווח מימוני לאחר התאמות	1,175	1,194	1,115	1,140	1,225	1,156
						1,179

פער הריבית כולל השפעת נגזרים הגיע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 לשיעור של 1.40%, לעומת 1.36% בתקופה המקבילה אשתקד.

פער הריבית בניטרול השפעת התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים ALM והשפעת חיסוי מס בגין אי די בי ניו יורק הגיע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 לשיעור של 1.50%, לעומת 1.49% בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים אודות הרווח מפעולות מימון לפי מגזרי הצמדה, ר' "שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים" בסקירת ההנהלה להלן.

הגורמים העיקריים אשר השפיעו על הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

א. גידול ביתרה הממוצעת של הנכסים הפיננסיים המניבים בשיעור של כ-0.6%, מסך של 275,275 מיליון ש"ח לסך של 276,995 מיליון ש"ח, בעיקר בשל גידול בפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

ב. התאמות לשווי הוגן במכשירים פיננסיים נגזרים, בעיקר במגזר הצמוד למדד, אשר יצרו פער חיובי של כ-76 מיליון ש"ח עקב אי הקבלה ברישומים החשבונאיים בין השיטה לחישוב שווים של נכסי הבסיס בגין עסקאות אלה, אשר נמדדים על בסיס צבירה, לבין השיטה לחישוב שווים של המכשירים הנגזרים ששימשו לכיסוי נכסי הבסיס, אשר נמדדים על בסיס השווי ההוגן. בניטרול התאמות אלה, מרווח הריבית במגזר הצמוד למדד היה מגיע לשיעור שלילי של 0.14% בתקופת הדוח, לעומת שיעור חיובי של 0.52% בתקופה המקבילה אשתקד. זאת, לעומת תשואה שלילית בפועל בשיעור של 0.71% בתשעת החודשים הראשונים של השנה ותשואה שלילית בפועל בשיעור של 0.79% בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת ההתאמה השלילית המצטברת לשווי הוגן של נגזרים במגזר הצמוד למדד הגיעה לסך של כ-390 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2010. התאמה זו תקטן בשנים הקרובות, עד לאיפוסה בעת פירעון העסקאות הנוכחיות, והיא צפויה להגדיל בהתאם את הכנסות המימון של הבנק.

ג. קיטון במימון אחר, נטו (כעולה מסקירת ההנהלה להלן), בסך של 14 מיליון ש"ח.
ד. פעולת חיסוי שהבנק מבצע במטרה לנטרל את התנודתיות בהפרשה למס, הנובעת משינויים בערך ההשקעה בחברות מאוחדות בחו"ל, כתוצאה מפיחות או ייסוף של שערי החליפין, גרמה לעליה של 38 מיליון ש"ח ברווח מפעולות מימון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, לעומת עליה של 15 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השפעת פעולת חיסוי זו קוזזה במלואה כנגד סעיף המסים על ההכנסה.

הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים ברבעון השלישי של שנת 2010 הסתכם בסך של 1,331 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1,326 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 0.4%. בניטרול התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, השפעת חיסוי מס, רווחים והפרשות לירידת ערך של איגרות חוב, הסתכם הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים בסך של 1,175 מיליון ש"ח, לעומת 1,225 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 4.0%.

פער הריבית כולל השפעת נגזרים (בגידור וב-ALM) הגיע ברבעון השלישי של שנת 2010 לשיעור של 1.63%, לעומת 1.64% בתקופה המקבילה אשתקד.

פער הריבית בניטרול השפעת התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים ALM והשפעת חיסוי מס בגין אי די בי ניו יורק הגיע ברבעון השלישי של שנת 2010 לשיעור של 1.54%, לעומת 1.60% בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת 1.38% ברבעון השני של שנת 2010.

לפרטים אודות הרווח מפעולות מימון לפי מגזרי הצמדה, ר' "שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים" בסקירת ההנהלה להלן.

להלן יובאו נתונים על התפתחות הרווח המימוני, לפני הפרשה לחובות מסופקים, לפי מגזרי פעילות:

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2009*	2010	שינוי	2009*	2010	שינוי	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
ב-1%			ב-1%			
930	1,026	10.3	299	368	23.1	קמעונאי - מגזר משקי בית
607	672	10.7	208	225	8.2	קמעונאי - מגזר עסקים קטנים
824	735	(10.8)	261	224	(14.2)	מגזר בנקאות עסקית
482	513	6.4	151	164	8.6	מגזר בנקאות מסחרית
275	249	(9.5)	88	62	(29.5)	מגזר בנקאות פרטית
404	342	(15.3)	319	288	(9.7)	מגזר פיננסי
3,522	3,537	0.4	1,326	1,331	0.4	סך-הכל

* סווג מחדש.

ההפרשה לחובות מסופקים. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכמה ההפרשה לחובות מסופקים בסך של 547 מיליון ש"ח, לעומת 729 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 25.0%.

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
שינוי	2009	2010
ב- %	במיליוני ש"ח	
הפרשה ספציפית במהלך התקופה	914	740
הקטנת ההפרשה הספציפית וגביית חובות שנמחקו בשנים קודמות	(160)	(240)
שינוי בהפרשה הספציפית	754	500
שינוי בהפרשה הנוספת*	(25)	47
סכום שנזקף לדוח רווח והפסד	729	547
שיעור ההפרשה לחובות מסופקים מהאשראי לציבור**	0.80%	0.58%

* מזה: 2010 - קיטון בסך של 5 מיליון ש"ח הנובע מהפרשי שער שנרשמו בגין ההפרשה הכללית בחברה מאוחדת בחו"ל; 2009 - גידול בסך של 3 מיליון ש"ח הנובע מהפרשי שער בגין ההפרשה כאמור.
** על בסיס שנתי.

יתרת ההפרשה לחובות מסופקים, הכוללת הפרשה ספציפית, הפרשה כללית והפרשה נוספת, לא כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני, הגיעה בתום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 לסך של 6,336 מיליון ש"ח ומהווה 5.05% מהאשראי לציבור, לעומת יתרת הפרשה בסך של 6,366 מיליון ש"ח, שהיוותה 5.22% מהאשראי לציבור, בתום התקופה המקבילה אשתקד. ההפרשה הספציפית נטו הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 500 מיליון ש"ח, לעומת סך של 754 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של כ-33.7%, בעיקר כתוצאה מחתימת הסדרים עם לקוחות מסויימים בבנק. ההפרשה הספציפית נערכה בצורה שמרנית, לפי הערכת ההנהלה לגבי ההפסדים הצפויים בתיק האשראי, על בסיס בדיקה ומעקב של מצב החייבים ופעילותם העסקית, הערכת הסיכונים הקשורים במצבם הפיננסי, ובהתייחס למצב הביטחונות. לפרטים בדבר מרכיבי ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים, ר' ביאור 3 לתמצית הדוחות הכספיים.

להלן ההתפתחות הרבעונית של ההפרשה לחובות מסופקים:

2009			2010			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי
במיליוני שקלים חדשים						
259	242	253	277	114	222	164
(7)	(11)	(7)	(8)	3	39	5
252	231	246	269	117	261	169
סך-הכל						
שיעור ההפרשה הספציפית מהאשראי לציבור*						
0.82%	0.79%	0.83%	0.92%	0.38%	0.72%	0.52%

* על בסיס שנתי.

הרווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 2,990 מיליון ש"ח, לעומת 2,793 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 7.1%. **ההכנסות התפעוליות והאחרות** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 1,957 מיליון ש"ח, לעומת 2,302 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 15.0%. **העמלות התפעוליות** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 1,901 מיליון ש"ח, לעומת 1,979 מיליון ש"ח

בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 3.9%, הנובעת בעיקר מירידה בהכנסות מכרטיסי אשראי.
ההכנסות מפעילות בשוק ההון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכמו בסך של 336 מיליון ש"ח, לעומת 337 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן יובאו פרטים בדבר ההכנסות משוק ההון:

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2009	2010		
במיליוני שקלים חדשים			
251	252	הכנסות מפעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסויימים	
38	55	הפצת מוצרים פיננסיים	
38	27	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים	
10	2	אחרות	
337	336	סך-הכל	

לפרטים בדבר "מהלך שוק ההון", שהושק לפני מספר חודשים, ר' "התפתחויות בפעילות" בסעיף "פעילות בשוק ההון" להלן.

רווחים מהשקעות במניות, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 לא נרשמו רווחים או הפסדים. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 נרשם רווח בסך של 98 מיליון ש"ח.

התוצאה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הושפעה בעיקר מרווחים בסך של 21 מיליון ש"ח שנרשמו בחברת כאל שקווצו על ידי הפסד בבנק מהפרשה לירידת ערך בסך של 26 מיליון ש"ח בגין קרן של קרנות גידור (לפרטים נוספים ר' "שחרור מחסימה של המניות שהתקבלו בהנפקת ויזה הבינלאומית" בסעיף "הפעילות בתחום כרטיסי אשראי" להלן וביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים). הרווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 נבע, בעיקר, מדיבידנד בסך של 20 מיליון ש"ח שקיבלו הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט מבזק, ורווח ברוטו בסך של 22 מיליון ש"ח שנבע ממנימוש יתרת מניות "הוט", רווח ברוטו בסך של 51 מיליון ש"ח ממנימוש מניות בזק ורווח ברוטו בסך של 25 מיליון ש"ח ממנימוש מניות הראל ר' ביאור 3 ג' (עמ' 357-356) וביאור 25 (עמ' 446) לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009.

ההכנסות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 56 מיליון ש"ח, לעומת 225 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 75.1%, הנובעת בעיקר מהשפעת הירידה ברווחי קופות הפיצויים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות, הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 4,071 מיליון ש"ח, לעומת 4,010 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 1.5%.

הוצאות משכורות והוצאות כליות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 2,341 מיליון ש"ח, לעומת 2,314 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 1.2%.

העליה בהוצאות השכר, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, הושפעה בעיקר מהסכמי השכר בבנק ובבנק מרכנתיל דיסקונט לשנת 2010, ומהיתור על שכר בשנת 2009.

ההוצאות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, כוללות את מלוא הגידול בהתחייבות בגין הפרשות לנלוות לשכר בהתאם להערכת ההנהלה את עלות הסכם השכר הצפוי לשנת 2010, בסכום הנאמד בסך של 103 מיליון ש"ח, לעומת 99 מיליון ש"ח שנכללו בתקופה המקבילה אשתקד, בגין הפרשה להסכם השכר בבנק ובחברה מאוחדת לשנת 2009.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 782 מיליון ש"ח, לעומת 730 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 7.1%, בעיקר עקב גידול בהוצאות פחת בבנק ובחברה מאוחדת, אשר נבע מהפחתה של עלויות תוכנה לשימוש עצמי שהושלם פיתוחה.

הוצאות אחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 948 מיליון ש"ח, לעומת 966 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 1.9%. הירידה בהוצאות האחרות נובעת בעיקר מירידה בהוצאות בחברות מאוחדות.

שיעור הכיסוי של ההוצאות התפעוליות והאחרות על ידי ההכנסות התפעוליות והאחרות הגיע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 לשיעור של 48.1%, לעומת 57.4% בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת 56.3% בשנת 2009 כולה.

סך ההוצאות התפעוליות ביחס לסך כל ההכנסות, הגיע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, לשיעור של 74.1% לעומת 68.9% בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת 69.9% בשנת 2009 כולה.

הרווח מפעולות רגילות לפני מסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 876 מיליון ש"ח, לעומת 1,085 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 19.3%.

ההפרשה למסים. הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 360 מיליון ש"ח, לעומת 477 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח מפעולות רגילות לאחר מסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 516 מיליון ש"ח, לעומת 608 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 15.1%.

חלקו של הבנק ברווחים נטו מפעולות רגילות של חברות כלולות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, הסתכם בסך של 99 מיליון ש"ח, לעומת 236 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (כולל סך של 130 מיליון ש"ח בגין ביטול ההפרשה למס בגין ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון), ירידה בשיעור של 58.1%.

הרווח הנקי מפעולות רגילות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 558 מיליון ש"ח, לעומת 787 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 29.1%.

הרווח (הפסד) נטו מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 ברווח בסך 31 מיליון ש"ח, והוא נובע בעיקר מהשלמת המכירה של קופות הגמל של בנק מרכנתיל דיסקונט (לפרטים נוספים, ר' "מכירת יתרת האחזקות בפעילות קופות הגמל" בסעיף "פעילות בשוק ההון" להלן). זאת לעומת הפסד בסך 18 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור הרווח מפעולות רגילות לפני הפרשה למסים ביחס להון העצמי, לרבות זכויות בעלי מניות חיצוניים, הגיע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 לשיעור של 13.3%, על בסיס שנתי, לעומת 19.0% בתקופה המקבילה אשתקד, ו-17.0% בשנת 2009 כולה.

שיעור הרווח מפעולות רגילות לאחר הפרשה למסים ביחס להון העצמי, לרבות זכויות בעלי מניות חיצוניים, הגיע לשיעור של 7.8% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, על בסיס שנתי, לעומת 10.5% בתקופה המקבילה אשתקד, ו-10.7% בשנת 2009 כולה.

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכם בסך של 589 מיליון ש"ח, לעומת 769 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 23.4%.

התשואה להון העצמי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הגיעה לשיעור של 7.7% על בסיס שנתי, לעומת 11.3% בתקופה המקבילה אשתקד, ו-9.8% בכל שנת 2009.

הרווח הנקי למניה אחת בת 0.1 ש"ח ע.נ. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, הסתכם ב-0.60 ש"ח, לעומת 0.78 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2010 הסתכם בסך של 288 מיליון ש"ח, לעומת 158 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2010, עליה בשיעור של 82.3%, ולעומת 292 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, ירידה בשיעור של 1.4%.

התשואה להון העצמי ברבעון השלישי של שנת 2010 הגיעה לשיעור של 11.3% על בסיס שנתי, לעומת 6.3% ברבעון השני של שנת 2010, ולעומת 12.7% ברבעון המקביל אשתקד.

התפתחות הנכסים וההתחייבויות

סך כל המאזן ליום 30 בספטמבר 2010 הסתכם בסך של 187,031 מיליון ש"ח, לעומת 187,817 מיליון ש"ח בסוף השנה הקודמת, ירידה בשיעור של 0.4%.

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שיעור השינוי	30 בספטמבר		במיליוני ש"ח	ב-1%
	2009	31 בדצמבר		
נכסים				
מזומנים ופקדונות בבנקים	16,636	24,583	(32.3)	
ניירות ערך	39,605	36,338	9.0	
אשראי לציבור	119,129	114,426	4.1	
התחייבויות				
פקדונות הציבור	137,810	141,825	(2.8)	
פקדונות מבנקים	4,960	3,724	33.2	
כתבי התחייבות נדחים	12,291	11,529	6.6	
הון עצמי	10,766	9,994	7.7	

האשראי לציבור

כללי. ליום 30 בספטמבר 2010 הסתכם האשראי לציבור בסך של 119,129 מיליון ש"ח, לעומת 114,426 מיליון ש"ח בסוף השנה הקודמת, עליה בשיעור של 4.1%. לפרטים בדבר ניהול סיכוני האשראי, ובכלל זה אסטרטגיה ומדיניות בתחום ניהול סיכוני האשראי, המבנה והארגון של פונקציות ניהול סיכוני האשראי ועוד, ר' "ניהול סיכוני אשראי" בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" בדוח שנתי 2009 (עמ' 67-89). לפרטים בדבר התמודדות עם הסיכונים בעקבות המשבר הפיננסי והריאלי בשווקים, ר' "האשראי לציבור" בדוח שנתי 2009 (עמ' 25-26).

להלן נתונים על הרכב האשראי לציבור לפי מגזרי הצמדה:

30 בספטמבר 2010		31 בדצמבר 2009		שיעור השינוי
במיליוני ש"ח	% מסך האשראי לציבור	במיליוני ש"ח	% מסך האשראי לציבור	
64,019	53.7	59,498	52.0	7.6
19,306	16.2	19,021	16.6	1.5
35,804	30.1	35,907	31.4	(0.3)
119,129	100.0	114,426	100.0	4.1
סך-הכל				

האשראי לציבור במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ ירד בשיעור של 0.3% לעומת 31 בדצמבר 2009. במונחים דולריים עלה האשראי במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ בסך של 257 מיליון דולר לעומת 31 בדצמבר 2009, עליה של 2.7%. סך כל האשראי לציבור, הכולל את האשראי במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ, כשהם מחושבים במונחים דולריים, עלה בשיעור של 5.0% לעומת 31 בדצמבר 2009.

להלן נתונים על סיכון האשראי הכולל, שבאחריות הקבוצה, בגין חובות בעייתיים בניכוי ההפרשה לחובות מסופקים⁽¹⁾:

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2009*	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים		
2,352	2,317	2,226
שאינם נושאים הכנסה		
1,497	890	733
שאורגנו מחדש ⁽²⁾		
266	177	37
מיועדים לארגון מחדש ⁽³⁾		
644	675	626
בפיגור זמני		
3,781	4,376	3,321
בהשגחה מיוחדת ⁽⁴⁾		
8,540	8,435	6,943
סך-הכל אשראי מאזני ללווים בעייתיים		
872	972	829
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים בעייתיים ⁽⁵⁾		
12	28	74
איגרות חוב של לווים בעייתיים		
24	60	2
נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים של לווים בעייתיים		
9,448	9,495	7,848
סך-הכל סיכון אשראי כולל בגין חובות בעייתיים		
11	10	14
סיכון אשראי כולל של בנקים בעייתיים		
9,459	9,505	7,862
סך-כל סיכון האשראי הכולל בגין לווים ובנקים בעייתיים		

* סווג מחדש.

הערות:

- (1) לא כולל חובות בעייתיים שבגנים קיימים בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים (הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 313).
- (2) אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת וכן אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות עם ויתור על הכנסות.
- (3) אשראי ללווים אשר לגביו קיימת החלטה של הנהלת התאגיד הבנקאי על ארגון מחדש, אך הארגון מחדש טרם בוצע בפועל.
- (4) מזה: חובות בסך של 658 מיליון ש"ח שנכללו לאחר שנערכה בגינם הפרשה ספציפית ואשראי לדיור שבגינו קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור בסך 142 מיליון ש"ח (30.9.09: 1,098 מיליון ש"ח ו-174 מיליון ש"ח, בהתאמה, 31.12.09: 980 מיליון ש"ח ו-156 מיליון ש"ח, בהתאמה). כולל ארגון מחדש בגין שנים קודמות ללא ויתור על הכנסה.
- (5) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי.

עיקר סיכון האשראי הכולל בגין חובות בעייתיים הוא בענף בינוי ונדל"ן ובענף התעשייה. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, ירד ההיקף הכולל של תיק האשראי הבעייתי המאזני בבנק בסך של 1,597 מיליון ש"ח, ירידה בשיעור של 18.7% לעומת 31 בדצמבר 2009. הירידה נובעת מפרעונות, הסדרים ומימוש של עסקאות מימון, בעיקר בתחום הנדל"ן ובתחום בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל.

במסגרת ניהול סיכונים האשראי, נוהג הבנק, באופן שוטף, לבחון ולהעריך את חשיפת הלקוחות לשינויים בתנאי השוק והסביבה העסקית. **הוראה בנושא: "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי"**. ביום 31 בדצמבר 2007 פירסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן: "ההוראה"). ההוראה מתאימה את כללי הדיווח החלים על התאגידים הבנקאים בישראל בנושא זה לאלו החלים על בנקים בארצות הברית והיא מבוססת, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב וה-SEC. העקרונות שבבסיס ההוראה מהווים שינוי מרחיק לכת ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סיווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו. לפרטים נוספים אודות ההוראה והשינויים העיקרים שנכללו בה ביחס להוראות הקיימות, ר' ביאור 1 ד' (4) לתמצית הדוחות הכספיים. ביום 18 בפברואר 2010, פרסם המפקח על הבנקים עדכון להוראה המקורית בו נקבע, בין היתר, כי יישום ההוראה יידחה ליום 1 בינואר 2011 (במקום 1 בינואר 2010 בהוראה המקורית). לפרטים בדבר העדכון האמור, ובכלל זה דרישות הגילוי שנקבעו בו לענין הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010, ר' ביאור 1 ד' (4) לתמצית הדוחות הכספיים.

בעת יישום ההוראה לראשונה יידרשו התאגידים הבנקאיים למחוק חשבונאית את יתרות החובות הבעייתיים, העומדים באמות המידה שנקבעו בהוראה למחיקה חשבונאית, לבטל את כל ההכנסות הריבית שייצברו עד ליום 1 בינואר 2011 ולא ייגבו בפועל עד אותו מועד, בגין חובות פגומים שהוגדרו בהוראה וליצור הפרשות בהתאם לנדרש בהוראה.

ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין

מכשירי אשראי חוץ מאזניים, בהתאם לדרישות ההוראה, יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי. יישום ההוראה מחייב שינויים מהותיים במערכות המידע הקיימות בכדי להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי, לרבות מערכות בקרה פנימיות לבדיקת יישום נאות של ההוראה ותיקוף אפקטיביות השיטה לחישוב ההפרשה. פיתוח המערכת יושלם עד סוף חודש דצמבר 2010, ולפיכך הדיווחים הראשונים שיופקו על ידי המערכת יתייחסו לנתונים ליום 30 בספטמבר 2010.

בשלב זה, כל עוד הבנק לא השלים את מלוא ההיערכות הנדרשת למדידת ההפרשות להפסדי אשראי לפי ההוראה החדשה, לא ניתן לכמת את ההשפעה הצפויה של יישום ההוראה על תוצאות הפעילות של הבנק, לרבות ההשפעה של יישום ההוראה לראשונה על ההון העצמי. עם זאת, צפוי כי ליישום ההוראה לראשונה תהיה השפעה מהותית לרעה על ההון העצמי ליום 1 בינואר 2011. לאור מורכבות והתמשכות תהליך היישום של ההוראה, הנהלת הבנק צופה כי לא ניתן יהיה להעריך את ההשפעות כאמור לפני סוף שנת 2010. הנהלת הבנק נערכת ליישום ההוראה במועד הנדרש במסגרת פרויקט שמתנהל באחריות החטיבה העסקית של הבנק. צוות הפרויקט כולל, בין היתר, נציגים של חלק מחברות הבת. במסגרת הפרויקט פועלים צוותי עבודה במספר תחומים (מתודולוגיה בפן ההפרשה הקבוצתי, מתודולוגיה בפן ההפרשה הפרטני, דיווח כספי, תפעול, נהלים והדרכה), תוך תיאום והתממשקות מול העבודה בתחומים החופפים בחלקם, אשר מתבצעת בבנק בכל הקשור לבאזל II ודירוג אשראי.

הצוותים טיפלו בקביעת כללים ותהליכי העבודה הנדרשים ליישום ההוראה, ובכלל זה: מאפיינים לסיווג חובות בעייתיים; כללים להערכת בטחונות ותזרימי מזומנים; כללים וקריטריונים לביצוע מחיקות חשבונאיות; כללים להכרה בהכנסות; הרישומים החשבונאיים הנדרשים בכל אחד מהתהליכים שהוגדרו בהוראה; הדוחות הנדרשים ליישום ההוראה, לרבות דוחות בקרה; בחינת בסיסי הנתונים הקיימים, לצורך הגדרת קבוצות הומוגניות שישמשו לחישוב ההפרשה הקבוצתית (בסיוע מומחה חיצוני).

צוותי העבודה השלימו את מלאכתם ברבעון השלישי של שנת 2009, ולאחר אישור תוצרי עבודתם במינהלת הפרויקט ובוועדת ההיגוי העליונה, רוכזו התוצרים לתהליכים מרכזים והוכנו מסמכי אפיון מפורטים ומסמכי דרישות, בסיוע חברות ייעוץ וחברות תוכנה חיצוניות.

עד סוף שנת 2009 הושלמו שלבי האפיון והכנת מסמכי הדרישות ובסיומם, הבנק נערך להשלמת הפרויקט, לרבות:

- השלמת מערכת המידע הייעודית, המבוססת על האפיונים שהוגדרו, שפותחה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2010;
- עריכת בדיקות קבלה במהלך הרבעונים השלישי והרביעי של שנת 2010;
- העברת מרכיבים שונים של המערכת לשימוש נסיוני והדרכת המשתמשים, ברבעונים השלישי והרביעי של שנת 2010;
- בחינת יישום כלל המרכיבים של המערכת במסגרת "פיילוט", עד סוף חודש דצמבר 2010;
- העברת כלל המערכת לייצור בתחילת שנת 2011.

להלן נתונים אודות התפתחות היתרות של האשראי לציבור לפי מגזרי פעילות:

	ליום 30 בספטמבר 2010		ליום 31 בדצמבר 2009	
	במיליוני ש"ח	% מסך האשראי לציבור	במיליוני ש"ח	% מסך האשראי לציבור
קמעונאי – מגזר משקי בית	35,320	29.7	33,323*	29.1
קמעונאי – מגזר עסקים קטנים	14,148	11.9	13,653	11.9
מגזר בנקאות עסקית	45,885	38.5	44,725	39.1
מגזר בנקאות מסחרית	20,285	17.0	19,815	17.3
מגזר בנקאות פרטית	3,491	2.9	2,910*	2.6
סך-הכל	119,129	100.0	114,426	100.0

* סווג מחדש.

האשראי לממשלות הסתכם בסך של 1,547 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2010, לעומת 1,820 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 15.0%.

מזומנים ופקדונות בבנקים הסתכמו בסך של 16,636 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2010, לעומת 24,583 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 32.3%.

ניירות ערך

כללי. ליום 30 בספטמבר 2010 הסתכמו ניירות הערך בסך של 39,605 מיליון ש"ח, לעומת 36,338 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 9.0%. מובהר כי בתיק הנוסטרו של קבוצת דיסקונט ליום 30 בספטמבר 2010 לא היה נייר ערך שהשקעה בו היוותה שיעור של 5% או למעלה מזה מכלל התיק.

מדיניות ניהול תיק הנוסטרו. תיקי הנוסטרו של הבנק ושל חברות הבת משמשים, בעיקר, ככלי מרכזי בניהול סיכונים הריבית והבסיס, וכן לניהול יתרונות הנזילות העודפות. התיקים מנוהלים בראיה כוללת, במטרה למקסם את הכנסות הריבית, תחת מגבלות סיכון שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק והדירקטוריונים של חברות הבת. הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות היא הגורם שקובע בפועל את הרכב התיק בכל אחת מן החברות.

כעולה מהנתונים שיפורטו להלן, כ-68% מהתיק מושקע באיגרות חוב ממשלתיות וכ-20% מהתיק מושקע באיגרות חוב של סוכנויות הפועלות בחסות ממשלת ארה"ב (GSE).

הרכב תיק ניירות ערך לפי מגזרי הצמדה

להלן נתונים על הרכב תיק ניירות ערך לפי בסיסי הצמדה:

שיעור השיווי	31 בדצמבר 2009		30 בספטמבר 2010		מטבע
	מסך %	במיליוני ש"ח	מסך %	במיליוני ש"ח	
השיווי	ניירות הערך	ש"ח	ניירות הערך	ש"ח	
52.4	23.7	8,594	33.1	13,099	מטבע ישראלי לא צמוד
6.3	19.0	6,897	18.5	7,329	מטבע ישראלי צמוד מדד
(8.4)	55.4	20,134	46.5	18,436	מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
3.9	1.9	713	1.9	741	פריטים שאינם כספיים
9.0	100.0	36,338	100.0	39,605	סך-הכל

ניירות ערך במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ ירדו בשיעור של 8.4% לעומת 31 בדצמבר 2009. במונחים דולריים ירדו ניירות הערך במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ בסך של 303 מיליון דולר, ירידה של 5.7% לעומת 31 בדצמבר 2009. סך כל ניירות הערך, הכוללים את ניירות הערך במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ כשהם מחושבים במונחים דולריים, עלה בשיעור של 10.5% לעומת 31 בדצמבר 2009.

הרכב תיק ניירות הערך לפי הסיווג לתיקים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מסווגים ניירות הערך לשלושה תיקים: תיק איגרות חוב מוחזקות לפדיון, תיק ניירות ערך זמינים למכירה ותיק ניירות ערך למסחר.

להלן הרכב ההשקעות בניירות ערך על פי הסיווג האמור:

31 בדצמבר 2009			30 בספטמבר 2010		
הערך במאזן	שווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	שווי הוגן	עלות מופחתת
במיליוני שקלים חדשים					
איגרות חוב					
מוחזקות לפדיון					
1,989	2,014	1,989	6,592	6,795	6,592
זמינות למכירה					
31,491	31,491	31,451	28,953	28,953	28,669
למסחר					
2,145	2,145	2,110	3,319	3,319	3,293
מניות					
זמינות למכירה					
703	703	700	723	723	698
למסחר					
10	10	16	18	18	20
36,338	36,363	36,266	39,605	39,808	39,272
סך-הכל ניירות ערך					

ההפרש נטו (לאחר השפעת המס) בין השווי ההוגן של התיק הזמין למכירה לבין עלותו המופחתת, בסך של 233 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2010 (31.12.2009: 40 מיליון ש"ח) נכלל בהון העצמי כ-"התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" כקן הון חיובית. בנוסף, נכלל בהון הפרש כאמור בגין חלקו של הבנק בבנק הבינלאומי, בסך של 7 מיליון ש"ח (31.12.2009: 17 מיליון ש"ח).

העברת איגרות חוב מהתיק הזמין למכירה אל התיק המוחזק לפדיון. נוכח השינוי המהותי בטיפול באיגרות חוב זמינות למכירה בחישוב יחס ההון לרכיבי סיכון (במונחי באזל II), הודיע המפקח על הבנקים כי יתיר לתאגידים בנקאיים, באופן חד פעמי, להעביר ביום 31 במרס 2010 איגרות חוב מהתיק הזמין למכירה אל התיק לפדיון, בכפוף לתנאים שקבע. בהתאם לאמור, הבנק ואי די בי ניו יורק העבירו ביום 31 במרס 2010 איגרות חוב מהתיק הזמין למכירה אל התיק לפדיון, כלהלן:

- הבנק העביר איגרות חוב ממשלתיות, בערך נקוב של כ-1 מיליארד ש"ח, אשר למועד ההעברה שווין המאזני ושוויין ההון הסתכמו בסך של כ-1.473 מיליארד ש"ח.

- אי די בי ניו יורק העביר ניירות ערך מגובי משכנתאות, ניירות ערך של סוכנויות פדרליות בארה"ב וניירות ערך מגובי משכנתאות למסחר, ששוויים ההוגן ושוויים המאזני הסתכמו במועד ההעברה בסך של כ-568 ו-566 מיליון דולר, בהתאמה (כ-2.1 מיליארד ש"ח). קרן ההון בגין התאמות הנבעת מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, המתייחסת לניירות הערך שהועברו כאמור, הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2010 בסך של 32 מיליון ש"ח, והיא תישאר בהון כרוז כולל אחר ותופחת לאורך חיי איגרות החוב.

איגרות חוב קונצרניות. תיק ניירות ערך הזמינים למכירה של קבוצת דיסקונט ליום 30 בספטמבר 2010 כולל השקעה באיגרות חוב קונצרניות בסכום של כ-3,336 מיליון ש"ח (סך של כ-1,597 מיליון ש"ח מוחזק באי די בי ניו יורק וסך של כ-715 מיליון ש"ח במישרין על ידי הבנק). לפרטים בדבר הפסדים שטרם מומשו הכלולים ביתרת איגרות החוב האמורות, ר' ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים.

איגרות חוב זמינות למכירה - נתונים לפי ענפי משק. להלן פרטים בדבר התפלגות איגרות החוב בתיק הזמין למכירה, בחתך

של ענפי משק:

30 בספטמבר 2010			
עלות מופחתת	שווי הוגן	רווח כולל אחר מצטבר	הפסדים
במיליוני שקלים חדשים			
איגרות חוב לא ממשלתיות			
תעשייה	66	69	4
בנוי ונדל"ן	113	112	4
חשמל ומים	101	114	13
מסחר	21	22	1
תחבורה ואחסנה	16	21	5
שירותים פיננסיים ⁽¹⁾	3,219	2,998	36
סך-הכל איגרות חוב לא ממשלתיות	3,536	3,336	63
איגרות חוב ממשלתיות			
ממשלת ארצות הברית*	3,963	3,998	39
ממשלת ישראל	14,359	14,637	282
ממשלות אחרות	251	254	3
סך-הכל איגרות חוב ממשלתיות	18,573	18,889	324
סוכנויות של ממשלת ארה"ב			
Freddie Mac	2,337	2,399	64
Fannie Mae	4,155	4,261	107
סוכנויות ממשלתיות אחרות	68	68	-
סך-הכל סוכנויות של ממשלת ארה"ב	6,560	6,728	171
סך-הכל איגרות חוב בתיק הזמין למכירה	28,669	28,953	558

* כולל איגרות חוב מסוג Ginnie Mae בשווי הוגן של 3,528 מיליון ש"ח.

(1) להלן פירוט איגרות חוב זמינות למכירה בענף שירותים פיננסיים:

30 בספטמבר 2010			
עלות מופחתת	שווי הוגן	רווח כולל אחר מצטבר	הפסדים
במיליוני שקלים חדשים			
בנקים וחברות החזקה בנקאיות ⁽²⁾	3,055	2,834	32
ביטוח וגמל	34	35	2
אחרים	130	129	2
סך-הכל שירותים פיננסיים	3,219	2,998	36

(2) להלן פירוט לפי אזורים גיאוגרפיים של ההשקעות באיגרות חוב זמינות למכירה של בנקים וחברות החזקה בנקאיות:

30 בספטמבר 2010			
רווח כולל אחר מצטבר	שווי	עלות	
הפסדים	הוגן	מופחתת	
במיליוני שקלים חדשים			
239	18	1,606	1,827
14	2	618	630
–	12	500	488
–	–	55	55
–	–	10	10
–	–	45	45
253	32	2,834	3,055
סך-הכל בנקים וחברות החזקה בנקאיות			

(3) להלן פירוט בחתך דירוגים של ההשקעות באיגרות חוב זמינות למכירה של בנקים וחברות החזקה בנקאיות בתיק הזמין למכירה בצפון אמריקה:

30 בספטמבר 2010			
רווח כולל אחר מצטבר	שווי	עלות	
הפסדים	הוגן	מופחתת	
במיליוני שקלים חדשים			
–	1	127	126
6	–	116	122
–	2	50	48
70	4	795	861
121	3	438	556
15	–	40	55
27	8	40	59
239	18	1,606	1,827
סך-הכל			

(4) להלן פירוט בחתך מדינות של ההשקעות באיגרות חוב זמינות למכירה של בנקים וחברות החזקה בנקאיות בתיק הזמין למכירה במערב אירופה:

30 בספטמבר 2010			
רווח כולל אחר מצטבר	שווי	עלות	
הפסדים	הוגן	מופחתת	
במיליוני שקלים חדשים			
9	–	272	281
5	2	346	349
14	2	618	630
סך-הכל			

* סכומי שווי הוגן הנמוכים מ-100 מיליון ש"ח למדינה.

איגרות חוב מוחזקות לפדיון - נתונים לפי ענפי משק. להלן פרטים אודות התפלגות איגרות החוב המוחזקות לפדיון, בחתך של ענפי משק:

30 בספטמבר 2010			
עלות מופחתת	שווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
איגרות חוב לא ממשלתיות			
תעשייה	17	17	–
חשמל ומים	10	11	1
מסחר	10	10	–
תחבורה ואחסנה	4	4	–
שרותים פיננסיים	314	320	14
סך-הכל איגרות חוב לא ממשלתיות	355	362	15
איגרות חוב ממשלתיות	4,966	5,151	185
סוכנויות של ממשלת ארה"ב			
Freddie Mac	348	352	4
Fannie Mae	341	345	4
סוכנויות ממשלתיות אחרות	582	585	3
סך-הכל סוכנויות של ממשלת ארה"ב	1,271	1,282	11
סך-הכל איגרות חוב בתיק לפדיון	6,592	6,795	211

איגרות חוב למסחר - נתונים לפי ענפי משק. להלן פרטים אודות התפלגות איגרות חוב בתיק למסחר, בחתך של ענפי משק:

30 בספטמבר 2010			
עלות מופחתת	שווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
איגרות חוב לא ממשלתיות			
תעשייה	22	23	1
בנוי ונדל"ן	2	2	–
חשמל ומים	2	2	–
מסחר	1	1	–
תחבורה ואחסנה	3	3	–
תקשורת	3	3	–
שרותים פיננסיים	51	48	–
שרותים עסקיים אחרים	16	14	–
סך-הכל איגרות חוב לא ממשלתיות	100	96	1
איגרות חוב ממשלתיות	3,180	3,209	31
סוכנויות של ממשלת ארה"ב	13	14	1
סך-הכל איגרות חוב בתיק למסחר	3,293	3,319	33

השקעות בניירות ערך מגובי נכסים

כללי. תיק ניירות הערך של קבוצת דיסקונט ליום 30 בספטמבר 2010 כולל השקעה באיגרות חוב מגובות משכנתא בסכום של כ-3,317 מיליון דולר ארה"ב, אשר מוחזקות בידי אי די בי ניו יורק, לעומת סך של כ-3,756 מיליון דולר ביום 31 בדצמבר 2009, ירידה של 12%. כ-98% מתיק איגרות החוב מגובות המשכנתא, מורכב מאיגרות חוב של סוכנויות פדרליות שונות (Freddie Mac, Fannie mae, Ginnie Mae). ההשקעה באיגרות החוב האמורות אינה כוללת חשיפה לשוק ה-Subprime, פרט לחשיפה בסכום זניח, כמפורט להלן.

ליום 30 בספטמבר 2010, כלל תיק ניירות הערך מגובי המשכנתאות (MBS) רווחים שטרם מומשו נטו בסך של כ-61 מיליון דולר. לפרטים בדבר הסוכנויות הפועלות בחסות ממשלת ארה"ב, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 36-37).

השקעה ישירה באיגרות חוב של סוכנויות פדרליות. תיק ניירות הערך של קבוצת דיסקונט ליום 30 בספטמבר 2010 כולל השקעה ישירה באיגרות חוב של Freddie Mac, Fannie Mae, FHLB (להלן: "הסוכנויות הפדרליות"), אשר מוחזקות בידי אי די בי ניו יורק, בסך של 289 מיליון דולר, לעומת 161 מיליון דולר ביום 31 בדצמבר 2009.

חשיפה להלוואות ALT-A ולהלוואות סאב פריים

אי די בי ניו יורק מחזיק, בתיק איגרות חוב המוחזקות לפדיון, איגרות חוב מסוג RMBS-ALT A בסך כולל של 185 מיליון ש"ח חשיפה מאזנית. ההשקעה בוצעה במחצית הראשונה של שנת 2008, והיא מגובה בחובות מגובי משכנתאות לדירור של אנשים פרטיים. מועדי הפדיון החוזיים של איגרות החוב האמורות נעים בין 26 שנים ל-38 שנים. משך החיים הממוצע של ניירות ערך מסוג זה נמוך משמעותית, בדרך כלל, בשל פרעונות שוטפים של המשכנתאות המגובות.

בנוסף, קיימת חשיפה ל-RMBS Subprime בתיק הזמין למכירה בגין השקעה בודדת שיתרתה ליום 30 בספטמבר 2010 היא 3 מיליון ש"ח, המדורגת בדירור מתחת לדירור השקעה, והעומדת לפדיון ביום 25 ביוני 2037.

הערכות השווי של מכשירים מסוג RMBS רגישות במיוחד להנחות בדבר קצב הפרעונות במשכנתאות ולתדירות ולרמת הכשלים הצפויה במשכנתאות. ככל שקצב הפרעונות גבוה, כך שווי איגרות החוב גבוה וכלל שתדירות והיקף ההפסדים גבוהים, כך שווי איגרות החוב קטן. במהלך השנה האחרונה הורדו הדירוגים של כל ניירות הערך המגובים במשכנתאות מסוג ALT-A אל מתחת לדירור השקעה.

בהתבסס על הבחינה השוטפת של ירידות ערך בתיק ניירות הערך להשקעה, רשמה אי די בי ניו יורק, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, הפרשה לירידת ערך בעלת אופי שאינו זמני בסך של 22 מיליון ש"ח. זאת בגין ארבעה ניירות ערך המגובים במשכנתאות למגורים אשר מוחזקים לפדיון.

בהתייחס ליתרת ניירות הערך מסוג זה, מעריכות הנהלת אי די בי ניו יורק והנהלת הבנק כי ירידות הערך אינן בעלות אופי אחר מזמני.

להלן פירוט החשיפות בגין RMBS - Alt A ובגין RMBS Subprime:

ליום				
31 בדצמבר 2009				
ליום 30 בספטמבר 2010				
מועד פדיון	עלות מופחתת	שווי הוגן	שווי מאזני	שווי מאזני
במיליוני שקלים חדשים				
2035	75	69	75	92
2036	49	49	49	62
2037	47	48	47	72
2047	14	16	14	25
-	185	182	185	251
סך-הכל RMBS - Alt A				
2037	4	3	3	3
סך-הכל RMBS Subprime				

חשיפה לניירות ערך מגובי משכנתאות למסחר (CMBS)

אי די בי ניו יורק מחזיק באיגרות חוב מגובות משכנתאות למסחר (CMBS) בחשיפה מאזנית בסך כולל של 79 מיליון ש"ח. ניירות ערך אלה מסווגים בענף שירותים פיננסיים. הבטחונות בגין ניירות ערך אלה כולם בארצות הברית. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 העביר אי די בי ניו יורק את כל איגרות החוב מגובות משכנתאות למסחר מהתיק הזמין למכירה לתיק המוחזק לפדיון (ר' "הרכב תיק ניירות הערך לפי הסיווג לתיקים" לעיל). בהתייחס ליתרת ניירות הערך מסוג זה, הנהלת אי די בי ניו יורק והנהלת הבנק מעריכות כי ירידות הערך אינן בעלות אופי אחר מזמני. לא חלו שינויים מהותיים בחשיפה כאמור, מיום 31 בדצמבר 2009 ועד ליום 30 בספטמבר 2010.

פרטים בדבר ירידת ערך של ניירות ערך זמינים למכירה

כללי. בתחילת חודש נובמבר 2008, הנחה הפיקוח על הבנקים את התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח הדירקטוריון שלהם, החל מהדוח ליום 30 בספטמבר 2008, פרטים בדבר ירידת ערך של ניירות ערך זמינים למכירה. נקודת ההתייחסות לקביעת משך הזמן בו השקעה הייתה בפוזיציה מתמשכת של הפסד שטרם מומש היא תאריך המאזן של תקופת הדיווח שבמהלכה ארעה לראשונה ירידת הערך המתמשכת. שיעור הירידה בשווי ההוגן מתחת לעלות מחושב ליום הדיווח. זאת, גם אם במהלך התקופה שבה ההשקעה הייתה בפוזיציה מתמשכת של הפסד שטרם מומש, שיעור הירידה בשווי ההוגן מתחת לעלות היה שונה באופן משמעותי משיעור הירידה ליום הדיווח. **בחינת ירידת ערך של ניירות ערך.** על פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו וכללי החשבונאות המקובלים החלים על תאגידים בנקאיים, ניירות ערך זמינים למכירה מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן, למעט מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות ובניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, אשר נזקפת לדוח רווח והפסד. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמה לשווי הוגן, בניכוי השפעת המס, נזקפים ישירות לסעיף נפרד במסגרת ההון העצמי ומועברים לדוח רווח והפסד במקרים מסויימים, לרבות בעת מימוש. ההפסדים שטרם מומשו, שנזקפים לקרן הון, הינם הפסדים בעלי אופי זמני בלבד. הפסדים בעלי אופי שאינם זמני ייזקפו מיידית לדוח רווח והפסד. לצורך ההחלטה לגבי אופי ההפסדים שנצברו בגין ניירות ערך כאמור, מתבססות הנהלת הבנק ו/או חברת הבת הרלבנטית על השיקולים הבאים:

- שיעור ההפסד ביחס לעלות/לעלות המופחתת;
- התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
- שיעור התשואה לפדיון במקרה של איגרות חוב;
- דירוג האשראי של הנייר, לרבות שינויים שחלו בדירוגו;
- במקרה של מניות - אירועים של הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה;
- במקרה של איגרות חוב - עמידת המנפיק בתשלומי הקרן והריבית במועד;
- ייחוס ירידת הערך לשינוי לרעה במצב המנפיק, או לשינוי במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק או חברת הבת הרלבנטית להחזיק בניירות הערך לתקופת זמן מספקת עד שתחול עליה צפויה בשווי ההוגן של נייר הערך.

לפרטים נוספים, ר' "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים" בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 253) וביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 (עמ' 333-334 ועמ' 342).

בהתבסס על בחינת ירידת הערך של ניירות הערך האמורים, העריכה הנהלת הבנק, במקרים הרלבנטיים, בהתבסס על הערכת חברת הבת הרלבנטית, כי ירידת הערך הינה זמנית.

הפסדים שטרם מומשו - מניות זמינות למכירה. לימים 30 בספטמבר 2010, 30 בספטמבר 2009 ו-31 בדצמבר 2009 לא היו הפסדים שנצברו וטרם מומשו בגין מניות זמינות למכירה.

הפסדים שטרם מומשו - ניירות ערך מגובי נכסים זמינים למכירה. להלן פרטים בדבר התפלגות ההפסדים שנצברו וטרם מומשו, בגין ניירות ערך מגובי נכסים זמינים למכירה, בחתך של שיעור ההפסד שטרם מומש מתוך עלות ההשקעה ופרק הזמן שבו נצבר הפסד כאמור:

30 בספטמבר 2010					
התקופה בה השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת					
עד 6 חודשים	מ-6 עד 9 חודשים	מ-9 עד 12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך-הכל	
שיעור ההפסד שטרם מומש לעלות המופחתת					
במיליוני שקלים חדשים					
8	-	-	2	10	עד 20%
-	-	-	1	1	עד 20% עד 40%
8	-	-	3	11	סך-הכל
30 בספטמבר 2009					
התקופה בה השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת					
עד 6 חודשים	מ-6 עד 9 חודשים	מ-9 עד 12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך-הכל	
שיעור ההפסד שטרם מומש לעלות המופחתת					
במיליוני שקלים חדשים					
10	-	-	11	21	עד 20%
-	-	-	11	11	עד 20% עד 40%
10	-	-	22	32	סך-הכל
31 בדצמבר 2009					
התקופה בה השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת					
עד 6 חודשים	מ-6 עד 9 חודשים	מ-9 עד 12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך-הכל	
שיעור ההפסד שטרם מומש לעלות המופחתת					
במיליוני שקלים חדשים					
31	6	-	7	44	עד 20%
-	-	-	5	5	עד 20% עד 40%
31	6	-	12	49	סך-הכל

הפסדים שטרם מומשו - איגרות חוב זמינות למכירה. להלן פרטים בדבר התפלגות ההפסדים שנצברו וטרם מומשו, בגין איגרות חוב זמינות למכירה, בחתך של ההפסד שטרם מומש מתוך עלות ההשקעה ופרק הזמן שבו נצבר ההפסד כאמור:

30 בספטמבר 2010					
התקופה בה השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת					
עד 6 חודשים	מ-6 עד 9 חודשים	מ-9 עד 12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך-הכל	
שיעור ההפסד שטרם מומש לעלות המופחתת					
במיליוני שקלים חדשים					
7	-	-	41	48	עד 20%
-	-	-	187	187	עד 20% עד 40%
-	-	-	28	28	מעל 40%
7	-	-	256	263	סך-הכל
4	-	-	-	4	מזה: אגרות חוב ממשלתיות
30 בספטמבר 2009					
התקופה בה השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת					
עד 6 חודשים	מ-6 עד 9 חודשים	מ-9 עד 12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך-הכל	
שיעור ההפסד שטרם מומש לעלות המופחתת					
במיליוני שקלים חדשים					
14	-	1	80	95	עד 20%
-	-	16	280	296	עד 20% עד 40%
-	-	-	55	55	מעל 40%
14	-	17	415	446	סך-הכל
9	-	-	-	9	מזה: אגרות חוב ממשלתיות
31 בדצמבר 2009					
התקופה בה השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת					
עד 6 חודשים	מ-6 עד 9 חודשים	מ-9 עד 12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך-הכל	
שיעור ההפסד שטרם מומש לעלות המופחתת					
במיליוני שקלים חדשים					
31	2	6	52	91	עד 20%
-	-	-	253	253	עד 20% עד 40%
-	-	-	51	51	מעל 40%
31	2	6	356	395	סך-הכל
18	-	-	-	18	מזה: אגרות חוב ממשלתיות

להלן פירוט ליום 30 בספטמבר 2010 וליום 31 בדצמבר 2009, בדבר אגרות חוב מסוימות המוחזקות על ידי אי די בי ניו יורק בתיק הזמין למכירה עם הפסד שטרם מומש בעל אופי זמני ביחס לעלות המופחתת בשיעור של 20% ומעלה ושהתקופה בה השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת עולה על 12 חודשים:

ליום 30 בספטמבר 2010						
דירוגי ניירות הערך			מועד פרעון	הפסד שטרם מומש	שווי הוגן	עלות מופחתת
Fitch	S&P	Moody's	סופי			המנפיק / הקבוצה המנפיקה
באלפי שקלים חדשים						
פירוט בדבר ניירות ערך עם הפסד שטרם מומש מעל 40%						
NR	NR	NR	2037	(9,401)	7,697	17,098
Community Trust						
NR	NR	NR	2037	(8,916)	7,697	16,613
United Bancshares						
NR	NR	NR	2037	(8,902)	8,063	16,965
International Bancshares						
B	NR	B1	2031	(891)	1,015	1,906
MM Community Funding						
B	B	B3	2012	(19)	7	26
Boden - Argentina						
סך-הכל ניירות ערך עם הפסד שטרם מומש מעל 40%						
			(28,129)	24,479	52,608	
פירוט בדבר ניירות ערך עם הפסד שטרם מומש של 20%-40%						
BB	BB	Baa3	2028	(51,776)	137,980	189,756
Bank of America						
A	BBB+	A2	2037	(49,558)	152,658	202,216
J.P. Morgan Chase						
A	A-	Baa2	2027	(47,330)	156,045	203,375
Wells Fargo						
BBB-	BB	NR	2027	(20,337)	55,177	75,514
Sun Trust Capital						
BB+	B	Ba1	2027	(6,985)	11,340	18,325
Huntington						
AA-	AA-	Aa3	2026	(5,454)	12,871	18,325
Barclays						
NR	BBB-	Baa2	2027	(3,984)	13,762	17,746
Firs Maryland						
			2037	(2,397)	4,907	7,304
אחרים						
סך-הכל ניירות ערך עם הפסד שטרם מומש של 20%-40%						
			(187,821)	544,740	732,561	

הערות:
NR - לא מדורג.
הנתונים בטבלה קובצו לפי קבוצת המנפיק.

ליום 31 בדצמבר 2009						
דירוגי ניירות הערך			מועד פרעון סופי	הפסד שטרם מומש	שווי הוגן	עלות מופחתת
Fitch	S&P	Moody's				המנפיק / הקבוצה המנפיקה
באלפי שקלים חדשים						
פירוט בדבר ניירות ערך עם הפסד שטרם מומש מעל 40%						
BB+	B	Baa3	2027	(11,076)	7,799	18,875
NR	NR	NR	2037	(11,004)	6,606	17,610
NR	NR	NR	2037	(10,830)	6,607	17,437
NR	NR	NR	2037	(10,453)	6,606	17,059
AA-	AA-	Aa3	2026	(7,561)	11,314	18,875
B-	B-	B3	2012	(27)	15	42
סך-הכל ניירות ערך עם הפסד שטרם מומש מעל 40%						
			(50,951)	38,947	89,898	
פירוט בדבר ניירות ערך עם הפסד שטרם מומש של 20%-40%						
A	A-	Baa2	2027	(71,642)	137,795	209,437
A+	BBB+	A2	2037	(69,290)	173,981	243,271
BB+	BB	Baa3	2028	(55,425)	139,785	195,210
BBB	BB+	NR	2027	(29,077)	48,677	77,754
A	BBB	Baa1	2028	(7,293)	16,437	23,730
NR	BBB-	Baa1	2027	(6,846)	11,406	18,252
			2049	(1,552)	4,158	5,710
סך-הכל ניירות ערך עם הפסד שטרם מומש של 20%-40%						
			(241,125)	532,239	773,364	

הערות:
NR - לא מדורג.
הנתונים בטבלה קובצו לפי קבוצת המנפיק.

כ-97% מההפסדים שטרם מומשו בגין איגרות החוב המפורטות בטבלה לעיל מתייחסים לאיגרות חוב מסוג Trust Preferred Securities (להלן: "TRUPS"), שהונפקו על ידי מוסדות פיננסיים. כ-80 מיליון ש"ח מההפסדים שטרם מומשו הינם בגין ניירות ערך המדורגים, על ידי אחת או יותר מסוכנויות הדירוג, בדירוג מתחת לדירוג השקעה.

לפרטים בדבר המאפיינים של ה-TRUPS, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 42-43).

ההנהלה בוחנת, על בסיס קבוע, את תיק ההשקעות וקובעת האם קיימים הפסדים בעלי אופי אחר מזמני. בחינת קיומם של הפסדים בעלי אופי אחר מזמני כרוכה בביצוע הערכות, הנחות והפעלת שיקול דעת רב. אין בתהליך זה של בחינת קיומם של הפסדים בעלי אופי אחר מזמני ספים כמותיים להחלטה האם ירידת הערך תחשב כאחרת מזמנית. הערכת ההנהלה, המתבססת על ביצוע תהליך בחינת ירידות הערך, לאחר שנבחן כל המידע שברשותה, היא כי מדובר בהפסדים בעלי אופי שאינו אחר מזמני.

בנוסף לנתונים הכמותיים המוצגים בטבלה לעיל, נבחנים פרמטרים נוספים, בעלי משקל משמעותי, לרבות: כוונתה ויכולתה של ההנהלה להמשיך ולהחזיק בניירות ערך אלה תקופה מספיקה עד להשבת ערכם בספרי הבנק ופרעון סדיר של התשלומים בגין ניירות הערך. נבחנים פרמטרים כמותיים המתייחסים לכל מנפיק, בהם: סך הנכסים, סך ההון, יחס הלימות ההון, רווחיות ומגמות ברווחיות, וכיוצא ב. במידה וההנהלה צופה כי המנפיק לא יעמוד בתשלומים, של הקרן או הריבית, מוכרת ירידת ערך.

בתהליך בחינת ירידות הערך נבחנו גם תנאי השוק: הלחץ השלילי על מחירי השוק כתוצאה מאי וודאות לגבי מצב הכלכלה ומצב השוק בכללותו (לא בהכרח בהתייחס למנפיק ספציפי); היקף נמוך במסחר ניירות ערך מסוימים בשוק, המקשה על קביעת שווי הוגן; דירוג המנפיק לעומת דירוג ניירות ערך מסוימים של המנפיק; ניתוח הענף בו פועלים המנפיקים והשוק בו הם נסחרים; וניתוח מצבו הפיננסי של המנפיק. להערכת ההנהלה, אי הוודאות הנמשכת בשוק האשראי, החשש לגבי רווחיות הבנקים והיקף הונם והציפיות לגבי ההתאוששות הכלכלית השפיעו על ירידת מחירי השוק.

כל ניירות הערך המוצגים בטבלה אינם בפיגור בתשלומי קרן וריבית וההנהלה הצהירה לגביהם כי בכוונתה וביכולתה להחזיק בהם עד למועד הפדיון שלהם או עד לעליית ערכם מעבר לעלותם בספרים.

בחינת התנודתיות במחירי ניירות הערך המוצגים לעיל לאחר תאריך המאזן (ועד ליום 12 בנובמבר 2010) לא העלתה שינוי משמעותי לעומת מחירי השוק ליום 30 בספטמבר 2010.

להלן יובאו פרטים נוספים בהתייחס לקבוצות מסוימות המוצגות בטבלה לעיל, שלגביהן היה ביום 30 בספטמבר 2010 הפסד שטרם מומש בסך של 10 מיליון ש"ח ומעלה:

Bank of America Corporation (BOA). דיווח על הפסד נקי ברבעון השלישי של שנת 2010 בסך של 7.3 מיליארד דולר, לעומת רווח נקי של 3.1 מיליארד דולר ברבעון השני של שנת 2010, והפסד נקי של 1 מיליארד דולר ברבעון המקביל אשתקד. ההפסד שאינו כספי מיוחס להפחתת הערך של יחידת כרטיסי האשראי שלו בסך של 10.4 מיליארד דולר ארה"ב. למעט זקיפה חד פעמית זו, BOA הרוויח ברבעון 3.1 מיליארד דולר ארה"ב, סכום התואם את הרווחים שנרשמו בשני הרבעונים הקודמים. ההפרשה להפסדי אשראי קטנה לסך של 5.2 מיליארד דולר, לעומת 8.3 מיליארד דולר ברבעון הקודם. ההפסד למניה עמד על 0.72 דולר, לעומת רווח למניה של 0.27 דולר ברבעון הקודם. סך הנכסים עמד על 2.34 טריליון דולר, קיטון לעומת 2.36 טריליון דולר ברבעון הקודם וחזר לרמתו ברבעון הראשון של שנת 2010.

יחס ההלוואות שאינן נושאות הכנסה לסך הלוואות ברוטו עמד על 7.34% ברבעון השלישי של שנת 2010, לעומת 7.17% ברבעון הקודם.

BOA הוא מוסד בעל הון הולם (well capitalized) עם יחס הון כולל של 15.65% ליום 30 בספטמבר 2010, לעומת 14.78% בסוף הרבעון הקודם.

JP Morgan Chase (JPM). דיווח על רווח נקי ברבעון השלישי של שנת 2010 בסך של 4.4 מיליארד דולר, לעומת 4.8 מיליארד דולר ברבעון השני של שנת 2010 ולעומת 3.6 מיליארד דולר ברבעון המקביל אשתקד. ההפרשה להפסדי אשראי קטנה לסך של 3.2 מיליארד דולר, לעומת 3.4 מיליארד דולר ברבעון הקודם. הרווח למניה עמד על 1.01 דולר, לעומת 1.09 דולר ברבעון הקודם. סך הנכסים עמד על 2.14 טריליון דולר, לעומת 2.01 טריליון דולר בסוף הרבעון הקודם. יחס ההלוואות שאינן נושאות הכנסה לסך הלוואות ברוטו עמד על 6.6% ברבעון השלישי של שנת 2010, לעומת 6.7% ברבעון הקודם.

JPM הוא מוסד בעל הון הולם (well capitalized) עם יחס הון כולל של 15.45% ליום 30 בספטמבר 2010, לעומת 15.76% בסוף הרבעון הקודם.

Wells Fargo & Co. (WFC). דיווח על רווח נקי ברבעון השלישי של שנת 2010 בסך של 3.3 מיליארד דולר, לעומת 3.1 מיליארד דולר ברבעון השני של שנת 2010 ולעומת 3.2 מיליארד דולר ברבעון המקביל אשתקד. ההפרשה להפסדי אשראי קטנה לסך של 3.5 מיליארד דולר, לעומת 4 מיליארד דולר ברבעון הקודם. הרווח למניה עמד על 0.63 דולר, לעומת 0.55 דולר ברבעון הקודם. סך הנכסים עמד על 1.20 טריליון דולר, ירידה לעומת 1.22 טריליון דולר בסוף הרבעון הקודם. יחס ההלוואות שאינן נושאות הכנסה לסך הלוואות ברוטו עמד על 7.5% ברבעון השלישי של שנת 2010, לעומת שיעור של 7.7% ברבעון הקודם.

WFC הוא מוסד בעל הון הולם (well capitalized) עם יחס הון כולל של 14.88% ליום 30 בספטמבר 2010, לעומת 14.53% בסוף הרבעון הקודם.

Sun Trust Banks, Inc. (STI). דיווח על רווח נקי ברבעון השלישי של שנת 2010 בסך של 153 מיליון דולר, לעומת רווח נקי נקי בסך של 12.4 מיליון דולר ברבעון השני של שנת 2010 ולעומת הפסד נקי בסך של 316.9 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. ההפרשה להפסדי אשראי קטנה לסך של 619.8 מיליון דולר, לעומת 702.8 מיליון דולר ברבעון הקודם. STI דיווח על רווח מדולל למניה של 0.17 דולר, לעומת הפסד של 0.11 דולר ברבעון הקודם. סך הנכסים עמד על 174.7 מיליארד דולר, לעומת 170.7 מיליארד דולר בסוף הרבעון הקודם.

יחס ההלוואות שאינן נושאות הכנסה לסך הלוואות ברוטו עמד על 4.98% ברבעון השלישי של שנת 2010, לעומת 5.2% ברבעון הקודם. STI הוא מוסד בעל הון הולם (well capitalized) עם יחס הון כולל של 16.42% ליום 30 בספטמבר 2010, לעומת 16.96% בסוף הרבעון הקודם.

הפרשות לירידת ערך. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 רשמה אי די בי ניו יורק הפרשות בגין ירידת ערך בעלת אופי שאינו זמני בסך של כ-6 מיליון דולר. הבנק רשם הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך של 26 מיליון ש"ח, בגין קרן של קרנות גידור.

פקדונות הציבור

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2010, הסתכמו בסך של 137,810 מיליון ש"ח, לעומת 141,825 מיליון ש"ח בסוף השנה הקודמת, ירידה בשיעור של 2.8%.

להלן נתונים על הרכב פקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה:

ליום 30 בספטמבר 2010		ליום 31 בדצמבר 2009		
במיליוני ש"ח	% מסך פקדונות הציבור	במיליוני ש"ח	% מסך פקדונות הציבור	שיעור השינוי ב-%
68,638	49.8	68,048	48.0	0.9
12,296	8.9	12,982	9.1	(5.3)
56,876	41.3	60,795	42.9	(6.4)
137,810	100.0	141,825	100.0	(2.8)
סך-הכל				

פקדונות הציבור במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ ירדו בשיעור של 6.4% לעומת 31 בדצמבר 2009. במונחים דולריים ירדו פקדונות הציבור במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ בסך של 586 מיליון דולר, ירידה של 3.6% לעומת 31 בדצמבר 2009. סך כל פקדונות הציבור, הכוללים את הפקדונות במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ כשהם מחושבים במונחים דולריים, ירד בשיעור של 1.6% לעומת 31 בדצמבר 2009.

להלן נתונים אודות התפתחות היתרות של פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

ליום 30 בספטמבר 2010		ליום 31 בדצמבר 2009		
במיליוני ש"ח	% מסך פקדונות הציבור	במיליוני ש"ח	% מסך פקדונות הציבור	שיעור השינוי ב-%
57,442	41.7	58,311	41.1	(1.5)
13,495	9.8	12,877	9.1	4.8
19,382	14.0	22,375	15.8	(13.4)
8,669	6.3	9,261	6.5	(6.4)
38,822	28.2	39,001	27.5	(0.5)
137,810	100.0	141,825	100.0	(2.8)
סך-הכל				

* סווג מחדש.

סך כל האשראי לציבור ביחס לפקדונות הציבור היווה ליום 30 בספטמבר 2010 כ-86.4%, לעומת 80.7% בסוף שנת 2009.

האמצעים ההוניים

המעבר למדידת יחס ההון בהתאם לכללי באזל II

החל מיום 31 בדצמבר 2009, הלימות ההון מחושבת על פי הוראת שעה שפרסם המפקח על הבנקים בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" מיום 31 בדצמבר 2008. בחודש יוני 2010, עוגנה הוראת השעה בהוראות ניהול בנקאי תקין (להלן: "כללי באזל II"). עד ליום 31 בדצמבר 2009 חושבה הלימות ההון בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 311 ו-341 בדבר "יחס הון מזערי" ו-"הקצאת הון בגין החשיפה לסיכונים שוק", בהתאמה (להלן: "כללי באזל I").

לפרטים בדבר הבהרות של המפקח על הבנקים, בעניין המשך ההכרה במכשירי הון מורכבים שהונפקו טרם כניסת כללי באזל II לתוקף, ר' ביאור 14 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, סעיף 6 (עמ' 391).

הנפקות נוספות של מכשירי הון מורכבים. יצוין כי נוכח כניסתן לתוקף של הוראות באזל II, מסתמנת אפשרות שהפיקוח על הבנקים יכניס שינויים בתנאים הבסיסיים שקבע בעבר, לעניין ההכרה בשטרי הון נדחים שיונפקו בעתיד כמכשירי הון מורכבים. לאור האמור, ייתכן והבנק לא יוכל לעשות שימוש ביתרת הסדרות הקיימות, שנועדו לשמש כמכשירי הון מורכבים, והוא ידרש ליצור סדרות חדשות, שיענו על התנאים שיקבע המפקח, אם בכלל. בהקשר זה, במכתב מיום 30 ביוני 2010 הפנה המפקח על הבנקים את תשומת הלב להתייחסות טיטוט המלצות בנושא "חיזוק העמידות של הסקטור הבנקאי", שפרסמה ועדת באזל, למכשירי הון מורכבים שאינם עומדים בתנאים החדשים להכרה בהון אשר מופיעים בטיטוט. המפקח על הבנקים הבהיר שבכוונתו לאמץ את ההוראות הסופיות שיתפרסמו בהקשר זה, ולכן על התאגידים הבנקאיים להביא בחשבון כי יש סבירות גבוהה שהנפקות חדשות של מכשירים כאמור לא יוכרו בעתיד לצורך הלימות ההון.

לאור האמור, הבנק השעה תוכניות לגיוס מכשירי הון מורכבים נוספים, שנכללו בתוכנית העבודה לשנת 2010.

המשך העמידה בכללי באזל I. על פי הנדבך השני בהוראת השעה האמורה, התאגידים הבנקאיים נדרשים לבצע תהליך הערכה פנימי של הלימות ההון (תהליך ICAAP) ואילו הפיקוח על הבנקים נדרש לבצע תהליך סקירה והערכה פיקוחי (תהליך SREP - Supervisory Review Evaluation Process). במכתב מיום 20 באוגוסט 2009, הבהיר המפקח על הבנקים כי בתקופת הביניים, עד להשלמת תהליך SREP מקיף, על התאגידים הבנקאיים לעמוד גם ביעדי ההון שהוגדרו על ידם בהתאם לכללי באזל I.

נתוני הלימות ההון ליום 30 בספטמבר 2010 מוצגים הן לפי כללי באזל I והן לפי כללי באזל II.

מדיניות הון לתקופת ביניים. בחודש דצמבר 2009 פרסמה ועדת באזל טיטוט המלצות בנושא "חיזוק העמידות של הסקטור הבנקאי" והודיעה כי בכוונתה לפרסם חלק מהותי מהשינויים המוצעים כהמלצות סופיות כבר בתחילת שנת 2011, בתוקף מיום 31 בדצמבר 2012.

במכתב מיום 30 ביוני 2010 הודיע המפקח על הבנקים כי הפיקוח על הבנקים עוקב אחר ההתפתחויות בהקשר זה, ומתכוון לבחון את ההמלצות החדשות לאחר שיגובשו, במטרה להתאים אליהן את ההוראות בארץ, לפי העניין.

במכתב האמור נדרשים התאגידים הבנקאיים, בתקופת הביניים שעד להתאמת ההוראות כאמור:

- לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2010 ליחס הון הליבה. יחס זה יתייחס להון הליבה בניכוי כל הניכויים הנדרשים מרובד 1, לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 "מדידה והלימות הון - רכיבי ההון". על היעד להיקבע בשיעור שלא יפחת מ-7.5%;
- להעביר לפיקוח על הבנקים תוכנית עבודה לעמידה ביעד האמור, עד סוף חודש אוגוסט 2010;
- תאגיד בנקאי אשר מתקשה באמור לעיל, יפנה לפיקוח על מנת לגבש מתווה מוסכם לעמידה ביעד;
- בהעדר אישור מראש מהמפקח על הבנקים, להימנע מחלוקת דיבידנד אם אינו עומד ביעד האמור או אם חלוקת הדיבידנד תגרום לכך שלא יעמוד ביעד.

לאור האמור, דירקטוריון הבנק דן בתוכנית שהוגשה לו, אשר כוללת יעד יחס הון ליבה לסוף שנת 2010, וכן מתווה עולה לשנים 2011-2012. התוכנית שהוגשה לאישור הדירקטוריון מושתתת על בחינתם של מספר תרחישים, שתוצאת חלק מהם היא, שליום 31 בדצמבר 2010 הבנק עלול לא לעמוד ביעד שנדרש. ביום 31 באוגוסט 2010, הוגשה התוכנית לפיקוח והבנק פועל על מנת לגבש מתווה מוסכם עם הפיקוח לעמידה ביעד.

יצוין כי לאור ההסכם שנחתם בין הבנק לבין פיבי ולאור האישורים שניתנו בהתייחס אליו (ר' ביאור 13 לתמצית הדוחות הכספיים),

בהם נקבע מתווה למכירת החזקת הבנק בבנק הבינלאומי, התיר המפקח על הבנקים לבנק לא לכלול בהון הליבה את הניכוי בגין השקעת הבנק בבנק הבינלאומי.

יחס הון הליבה ליום 30 בספטמבר 2010, מחושב בהתאם לאמור לעיל, הגיע לשיעור של 7.37%.

מרכיבי ההון

האמצעים ההוניים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2010, לרבות זכויות בעלי מניות חיצוניים, הסתכמו בסך של 11,124 מיליון ש"ח, לעומת 10,292 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 8.1%.

ההון העצמי ליום 30 בספטמבר 2010, הסתכם בסך של 10,766 מיליון ש"ח, לעומת 9,994 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 7.7%. השינוי בהון העצמי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הושפע, בין היתר, מהרווח לתקופה ומעליה בסך של 183 מיליון ש"ח במרכיב של התאמות נטו בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, בניכוי השפעת המס.

יחס ההון העצמי, לרבות זכויות בעלי מניות חיצוניים, לסך כל הנכסים ליום 30 בספטמבר 2010, הגיע לשיעור של 5.9%, לעומת 5.5% בסוף שנת 2009.

יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2010, מחושב לפי כללי באזל II, הגיע לשיעור של 8.01% לעומת שיעור של 7.57% בסוף שנת 2009 (9.0%-8.87%, בהתאמה, מחושב לפי כללי באזל I).

יחס הון רובד 1 מקורי לרכיבי סיכון ("יחס ההון הראשוני המקורי לרכיבי סיכון" במונחי באזל I), מחושב לפי כללי באזל II, הגיע ביום 30 בספטמבר 2010 לשיעור של 7.45%, לעומת 7.08% בסוף שנת 2009 (7.79%-7.62%, בהתאמה, מחושב לפי כללי באזל I).

יצוין כי דירקטוריון הבנק החליט, בקשר עם הנפקת שטרי ההון הנדחים, לאמץ מדיניות הלימות הון על פיה ישמור הבנק על יחס הון ראשוני מקורי של 6.5% לפחות, בכל עת.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2010, מחושב לפי כללי באזל II, הגיע לשיעור של 12.93%, לעומת שיעור של 12.15% ביום 31 בדצמבר 2009 (13.54%-13.22%, בהתאמה, מחושב לפי כללי באזל I).

מכשירי הון מורכבים חדשניים ("הון ראשוני מורכב" במונחי באזל I) הינם שטרי הון המוכרים כחלק מהון רובד 1 (ר' ביאור 14 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, סעיף 7, עמ' 391-394). מכשירי ההון המורכבים החדשניים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2010 הסתכמו בסך של 1,663 מיליון ש"ח, לעומת 1,636 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009. מכשירי ההון המורכבים החדשניים מוגבלים ל-15% מהון רובד 1. ליום 30 בספטמבר 2010, היוו מכשירי ההון המורכבים החדשניים 13.46% מההון הראשוני הכולל (31.12.2009: 14.04%). ר' לעיל, בדבר השעיית תוכניות לגיוס מכשירי הון מורכבים נוספים.

הון רובד 2 תחתון ("הון משני" במונחי באזל I). הון רובד 2 תחתון של הבנק ליום 30 בספטמבר 2010 הסתכם בסך של 6,177 מיליון ש"ח, לעומת 5,826 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009. היקף כתבי התחייבות הנדחים מוגבל ל-50% מההון הראשוני שלא הוקצה כנגד סיכונים שוק. ליום 30 בספטמבר 2010 עמד היחס האמור על שיעור של 50% (31.12.2009: 50%). נוכח המגבלה האמורה, כתבי התחייבות בסך של 876 מיליון ש"ח לא נכללו בהון רובד 2 תחתון של הבנק ליום 30 בספטמבר 2010. יצוין כי ברבעון האחרון של שנת 2010 יגרעו מהון רובד 2 של הקבוצה המשמש בחישוב יחס ההון לרכיבי סיכון כתבי התחייבות שהונפקו בעבר בהיקף של כ-186 מיליון ש"ח.

הון רובד 2 עליון ("הון משני עליון" במונחי באזל I). הון רובד 2 עליון של הבנק ליום 30 בספטמבר 2010 הסתכם בסך של 1,745 מיליון ש"ח, והוא כולל סך של 254 מיליון ש"ח בגין הפרשה כללית לחובות מסופקים, לעומת 1,595 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009. היקף ההון רובד 2 עליון מוגבל ל-100% מההון הראשוני. יתרת ההון רובד 2 עליון שהבנק יכול לגייס, ליום 30 בספטמבר 2010, עמדה על 4,433 מיליון ש"ח. ר' לעיל, בדבר השעיית תוכניות לגיוס מכשירי הון מורכבים נוספים.

הנפקת הון רובד 2 תחתון בחודש פברואר 2010. בחודש פברואר 2010 הנפיקה דיסקונט מנפיקים כ-327 מיליון ש"ח ע.ג. שטרי הון נדחים (סדרה ט'), בהתאם לדוח הצעת מדף מיום 22 בפברואר 2010, בתמורה כוללת של כ-340 מיליון ש"ח.

הנפקת הון רובד 2 תחתון בחודש אפריל 2010. בחודש אפריל 2010 הנפיק בנק מרכנתיל דיסקונט כתבי התחייבות נדחים לא סחירים בסך של 150 מיליון ש"ח.

הנפקת הון רובד 2 תחתון בחודש יוני 2010. בחודש יוני 2010 הנפיק הבנק כ-426 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה י') ו-211 מיליון ש"ח כתבי התחייבות נדחים (סדרה יא'), בהתאם לדוח הצעת מדף מיום 16 ביוני 2010, בתמורה כוללת של כ-637 מיליון ש"ח.

השפעת הנפקת הזכויות וההנפקה לציבור. השלמת המהלך של גיוס הון מניות (ר' להלן "הנפקת זכויות והנפקה לציבור"), בסך של 400 מיליון ש"ח, צפויה להגדיל את יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון, לשיעור של 13.35%, ואת יחס הון הליבה לשיעור של 7.65%, הכל במונחי 30 בספטמבר 2010.

השפעת ההסכם עם פיבי. אם הבנק ימכור 6% ממניות הבנק הבינלאומי לפי שווים בספרי הבנק, יקטנו הניכויים מהון רובד 1 ומהון רובד 2 של הבנק בסכום של 340 מיליון ש"ח. הדבר יביא, בין היתר, להגדלת יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון לשיעור של 13.17% במונחי 30 בספטמבר 2010. לפרטים נוספים, ר' להלן "הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ" בפרק "חברות מוחזקות עיקריות".

הנפקת זכויות והנפקה לציבור

כמפורט בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 56), במסגרת המהלכים לשיפור הלימות ההון, הבנק בחן עם בעלי השליטה אפשרויות של גיוס הון ראשוני, במהלך משולב של הנפקת מניות לציבור והנפקת זכויות.

המהלך של הנפקת מניות לציבור והנפקת זכויות עמד תקופה ארוכה בשלב של קבלת אישור מגורמים רגולטוריים שונים, בארץ ובעיקר בחו"ל. ביום 15 באוקטובר 2010 ניתן ההיתר הנדרש מה-Federal Reserve Bank of New York. ההיתר יהיה בתוקף עד ליום 15 בינואר 2011.

ביום 14 בנובמבר 2010 החליט דירקטוריון הבנק לאשר תוכנית לגיוס הון מניות בהיקף כולל שלא יפחת מ-400 מיליון ש"ח, 200 מיליון ש"ח מתוכם בהצעה בדרך של זכויות, וסכום שלא יפחת מ-200 מיליון ש"ח בדרך של הנפקה לציבור, שתיהן על פי תשקיף המדף של הבנק מיום 31 באוגוסט 2009.

בעלי השליטה בבנק הודיעו לבנק על כוונתם לנצל את מלוא הזכויות שיוצעו להם במסגרת הצעת הזכויות, וזאת בכפוף לקבלת האישורים וההיתרים הנדרשים על פי כל דין.

ביצוע המהלך ותנאיו ייקבעו בשים לב לתנאי השוק.

ביום 25 בנובמבר 2010, החליט דירקטוריון הבנק לאשר פרסום דוח הצעת מדף, בהתאם לתשקיף שפרסם הבנק ביום 31 באוגוסט 2009, על פיו יוצעו לבעלי המניות של הבנק מניות בדרך של זכויות, בסך של 200 מיליון ש"ח.

נתוני הלימות ההון

ליום 31 בדצמבר 2009	ליום 30 בספטמבר 2009	ליום 30 בספטמבר 2010		
במיליוני שקלים חדשים				
באזל ו ⁽²⁾	באזל ו ⁽¹⁾	באזל ו ⁽²⁾	באזל ו ⁽²⁾	באזל ו ⁽¹⁾
1. הון לצורך חישוב יחס ההון				
11,653	10,699	11,466	12,357	11,503
הון רובד 1 לאחר ניכויים				
* 5,726	* 6,469	5,675	6,233	7,069
הון רובד 2 לאחר ניכויים				
17,379	17,168	17,141	18,590	18,572
סך-הכל הון כולל				
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון				
* 128,012	* 125,633	* 129,989	133,555	127,196
סיכון אשראי				
3,401	2,752	2,388	3,737	3,322
סיכון שוק				
-	12,969	-	-	13,104
סיכון תפעולי				
131,413	141,354	132,377	137,292	143,622
סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי הסיכון				
3. יחס ההון לרכיבי הסיכון ⁽³⁾				
7.6	* 7.1	* 7.4	7.8	7.4
יחס הון רובד 1 מקורי לרכיבי סיכון				
* 8.9	* 7.6	* 8.7	9.0	8.0
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון				
* 13.2	* 12.1	* 12.9	13.5	12.9
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון				
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש				
9.00	9.00	9.00	9.00	9.00
על ידי המפקח על הבנקים				

* סווג מחדש.

הערות:

- (1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון".
- (2) מחושב בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מספר 311 ו-341 בדבר "יחס הון מזערי" ו"הקצאת הון בגין החשיפה לסיכונים שוק".
- (3) לפרטים בדבר יחס הון של חברות בת בנקאיות משמעותיות ופירוט נוסף ראה ביאור 4 לתמצית הדוחות הכספיים.

מבנה ההון

ליום 31 בדצמבר 2009	ליום 30 בספטמבר 2010	
במיליוני שקלים חדשים		
א. רכיבי ההון		
הון רובד 1		
3,600*	3,616	הון מניות רגילות נפרע
6,313	6,902	עודפים
24*	8	קרנות הון אחרות
298	358	זכויות מיעוט בהון העצמי של חברות מאוחדות
10,235	10,884	סך הון ליבה
1,636	1,663	מכשירי הון מורכבים חדשניים
		סכומים שהופחתו מהון רובד 1:
(220)	(191)	מוניטין
11,651	12,356	הון רובד 1 בניכוי הפחתות מהון רובד זה בלבד
(952)	(853)	ניכויים 50% מהון רובד 1 (ר' ב' להלן)
10,699	11,503	סך הכל הון רובד 1
הון רובד 2		
42	171	45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס המתייחס בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה
254	254	הפרשה כללית לחובות מסופקים
2	2	מניות בכורה
1,297*	1,318	מכשירי הון מורכבים חדשניים
5,826	6,177	כתבי התחייבות נדחים
(952)	(853)	ניכויים 50% מהון רובד 2 (ר' ב' להלן)
6,469	7,069	סך הכל הון רובד 2
17,168	18,572	הון כולל כשיר
ב. ניכויים 50% מהון רובד 1 ו-50% מהון רובד 2		
1,650	1,517	השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית ⁽¹⁾
254	189	ניכויים אחרים מהון רובד 1 ו-2
1,904	1,706	סך-הכל ניכויים
1,632	1,501	* סווג מחדש. הערה: (1) מתוך זה בגין הבנק הבינלאומי

נכסי סיכון

31 בדצמבר 2009		30 בספטמבר 2010	
נכסי סיכון	דרישות הון	נכסי סיכון	דרישות הון
9% ⁽¹⁾		9% ⁽¹⁾	
במיליוני שקלים חדשים			
נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון אשראי הנובע מחשיפות של:			
ריבוניות	555	50	872
ישויות סקטור ציבורי	1,196	108	1,438*
תאגידים בנקאיים	3,959	356	4,634*
תאגידים	88,364	7,952	86,854*
חשיפות קמעונאיות ליחידים	13,011	1,171	12,397*
הלוואות לעסקים קטנים	6,638	597	6,204*
משכנתאות לדיור	7,567	681	7,354*
איגוח	31	3	37
נכסים אחרים	5,875	529	5,843
סך נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון אשראי		127,196	125,633
נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון שוק לפי הגישה הסטנדרטית		3,322	2,752
נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון תפעולי לפי גישת האינדיקטור הבסיסי		13,104	12,969
סך-הכל נכסי סיכון ודרישות הון		143,622	141,354

* סווג מחדש.

הערה:

(1) דרישת ההון המינימלית הינה 8% בגין הוראות נדבך 1 בתוספת 1% בגין הוראות נדבך 2.

דירוג התחייבויות הבנק וחברות בת מסויימות

להלן יובאו פרטים בדבר הדירוג שקבעו סוכנויות דירוג שונות לבנק ולחלק מחברות הבת:

שם המדרג	מושא הדירוג	הדירוג	אופק הדירוג	תאריך הדירוג/ אישור הדירוג	פרטים נוספים
בנק דיסקונט					
Standard & Poor's, Ma'alot	דירוג מנפיק (כולל פקדונות)	il AA-	שלילי	24 בינואר 2010	
	כתבי התחייבויות נדחים	il A+	שלילי	24 בינואר 2010	הדירוג מתייחס גם לכתבי התחייבות נדחים שהונפקו על ידי מנפיקים.
	הון משני עליון (סדרה 1)	il A-	שלילי	5 ביולי 2010	
	הון ראשוני מורכב (סדרה א')	il BBB-	שלילי	24 בינואר 2010	
מידרג	פקדונות לזמן ארוך	Aa2	יציב	17 במאי 2010	
	פקדונות לזמן קצר	P-1	יציב	17 במאי 2010	
	שטרי הון נדחים	A2	יציב	17 במאי 2010	
	כתבי התחייבויות נדחים	Aa3	יציב	17 במאי 2010	הדירוג מתייחס גם לכתבי התחייבות נדחים שהונפקו על ידי מנפיקים.
סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P	דירוג מנפיק טווח קצר	A-3	שלילי	20 בינואר 2010	
	דירוג מנפיק טווח ארוך	BBB-	שלילי	20 בינואר 2010	
סוכנות הדירוג הבינלאומית Moody's	ביום 2 במרס 2010 פרסם Moody's סקירה של הסקטור הבנקאי הישראלי במסגרתה צוין, בין היתר, כי במידה והצמיחה הכלכלית תמשיך עוד מספר חודשים, וכתוצאה מכך יימשך השיפור באיכות תיק האשראי, הם יהיו מוכנים לשקול שינוי באופק הדירוג ל-"יציב".				
	דירוג מנפיק	C-	שלילי	28 באפריל 2010	
	פקדונות מט"ח לטווח ארוך	A-2		28 באפריל 2010	
בנק מרכנתיל דיסקונט					
Standard & Poor's, Ma'alot	דירוג מנפיק (כולל פקדונות)	il AA-	שלילי	24 בינואר 2010	
	כתבי התחייבויות נדחים	il A+	שלילי	24 בינואר 2010	

פרטים בדבר הדירוג שקבעו סוכנויות דירוג שונות לבנק ולחלק מחברות הבת (המשך):

שם המדרג	מושא הדירוג	הדירוג	אופק הדירוג	תאריך הדירוג/ אישור הדירוג	פרטים נוספים
בנק דיסקונט למשכנתאות					
מידרג	פקדונות לזמן ארוך	Aa2	יציב	4 בנובמבר 2009	
	פקדונות לזמן קצר	P-1	יציב	4 בנובמבר 2009	
	כתבי התחייבויות נדחים	Aa3	יציב	4 בנובמבר 2009	
DISCOUNT BANK LATIN AMERICA					
סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P					
דירוג DBLA זהה לדירוג המדינה של אורוגוואי. הדירוג					
הבינלאומית S&P דירוג מנפיק (כולל פקדונות) BB					
7 בספטמבר 2010 הועלה מ-"BB", בעקבות העלאת דירוג אורוגוואי.					
יציב					

במסגרת דירוג שטרי ההון הנדחים (סדרה א'), המהווים הון ראשוני מורכב, הדגישו מעלות ומידורג כי דירוג זה התבסס, בין היתר, על החלטת דירקטוריון הבנק, שנתקבלה בקשר עם הנפקת שטרי ההון הנדחים, לפיה אימץ מדיניות הלימות הון, אשר על פיה ישמור הבנק על יחס הלימות הון ראשוני מקורי (ללא הון ראשוני מורכב) של 6.5% לפחות, בכל עת. מידורג הוסיפה והדגישה כי הדירוג שנקבע נסמך על יחס הלימות ההון הכולל אשר מציג הבנק. לפרטים נוספים, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 60-61).

דיבידנדים

לפרטים בדבר מגבלות על חלוקת דיבידנדים, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 237) וביאור 13 ה' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 (עמ' 386). להערכת הנהלת הבנק, לא ניתן יהיה לחלק דיבידנד בשנת 2010. ביום 2 בספטמבר 2010, החליטה האסיפה השנתית של הבנק לאשר כדיבידנד סופי לשנת 2009, דיבידנד ביניים בשיעור של 6% ששולם ביום 30 בדצמבר 2009, לבעלים של 40,000 6% מניות בכורה צוברות בנות 0.00504 ש"ח ע.נ. כל אחת, בסכום כולל של 24,000 ליש"ט. לפרטים נוספים, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 61-62). ביום 1 בנובמבר 2010 החליט דירקטוריון הבנק לשלם ביום 30 בדצמבר 2010, לבעלים של מניות בכורה כאמור, דיבידנד ביניים בשיעור של 6% ולהמליץ בפני האסיפה הכללית של הבנק, שתתכנס בשנת 2011, להכריז על דיבידנד זה כדיבידנד סופי.

מצב הנזילות וגיוס מקורות בבנק

כללי

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, גדל בסיס הכסף ב-7.7 מיליארד שקל, מזה 3.2 מיליארד שקל ברבעון השלישי של השנה. זאת, לעומת עליה של כ-6 מיליארד שקל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009. הגידול בבסיס הכסף בתשעת החודשים הראשונים של השנה הינו תוצאה של רכישות מט"ח על ידי בנק ישראל וירידה בפיקדונות השקליים. אלו קוזזו באופן חלקי באמצעות פעולות בשוק הפתוח על ידי בנק ישראל בהיקף נרחב. להלן רכיבי ההשפעה של בנק ישראל על בסיס הכסף בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010:

- ההזרמה על ידי בנק ישראל בוצעה באמצעות רכישת מט"ח, בהיקף של כ-25 מיליארד ש"ח (לעומת כ-72 מיליארד ש"ח בתקופה

המקבילה (אשתקד) וירידה של כ-26 מיליארד ש"ח בפיקדונות השקליים של הבנקים בנק ישראל (לעומת עליה של כ-54 מיליארד ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009), מתוכם כ-20 מיליארד ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2010.

- במקביל, פעל בנק ישראל לספיגת נזילות מהמערכת באמצעות פעולות בשוק הפתוח, בהיקף של 45 מיליארד ש"ח (בניגוד להזרמה של כ-12 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד). ספיגת בנק ישראל באמצעות רכיב זה החלה בחודש ספטמבר 2009, בסמוך להפסקת רכישת איגרות החוב הממשלתיות ובמקביל להאצה בהנפקת מק"מ, שהובילה לעלייה ניכרת ביתרות המק"מ במשק. סך ההזרמה שביצע בנק ישראל בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכמה ב-7.4 מיליארד ש"ח, היקף נמוך משמעותית בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד (כ-28 מיליארד ש"ח).

תרומת פעילות הממשלה לגידול בבסיס הכסף בתשעת חודשים הראשונים של השנה הייתה מוגבלת והסתכמה בכ-900 מיליון ש"ח, לעומת ספיגה של 22.5 מיליארד ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009. יצוין כי, בעוד שבמחצית הראשונה של השנה גררה פעילות הממשלה הזרמת נזילות למשק, הרי שברבעון השלישי הובילה פעילותה לספיגה (בהיקף של כ-6 מיליארד ש"ח).

בבנק

הבנק שמר במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 על נכסים נזילים בהיקף גדול מסך ההתחייבויות הנזילות. להלן השינויים בהרכב פקדונות הציבור בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010:

המגזר הלא צמוד. היקף הפקדונות הלא צמודים של הציבור בבנק הגיע בסוף חודש ספטמבר 2010 לסך של 58.4 מיליארד ש"ח, לעומת 58.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 0.2%.

המגזר צמוד המדד. היקף הפקדונות הצמודים למדד של הציבור בבנק הגיע בסוף חודש ספטמבר 2010 לסך של 13.1 מיליארד ש"ח, לעומת 13.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 3.3%.

מגזר מט"ח וצמוד מט"ח. היקף הפקדונות במט"ח והצמודים למט"ח של הציבור בבנק הגיע בסוף חודש ספטמבר 2010 לסך של 8.6 מיליארד דולר, לעומת 9 מיליארד דולר בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 4.3%. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 עלו יתרות העו"ש הזכותי במט"ח בסך של 175 מיליון דולר והיתרות של פקדונות אחרים של הציבור בבנק ירדו בסך של 563 מיליון דולר. בנטרול הפרשי שער בין המטבעות הסתכמה הירידה בסך של 247 מיליון ש"ח. יתרת עו"ש עלתה בסך של 193 מיליון דולר ויתרת פיקדונות ירדה בסך של 440 מיליון דולר.

המעבר מפקדונות לעו"ש במגזר המט"ח מוסבר בסביבת הריבית הנמוכה.

קווי התפתחות עיקריים בארץ ובעולם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010

התפתחויות בכלכלת העולם

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נמשכה ההתאוששות הכלכלית בעולם, בהובלת המדינות המתפתחות. גם במרבית המדינות המפותחות נרשמה צמיחה חיובית, אם כי בקצב מתון בהשוואה לשווקים המתפתחים.

הצמיחה בגוש האירו, בתשעת החודשים הראשונים של השנה, הושפעה מהאבטלה הגבוהה בחלק מהמדינות, התפתחות משבר החובות במדינות ה-PIIGS ברבעון השני וההידוק הפיסקאלי, כחלק מההתמודדות עם החוב הציבורי הגבוה. כתוצאה מכך, צמח גוש האירו ברבעון השלישי של השנה בשיעור שנתי של 1.6% (4.1% ברבעון הקודם), תוך שונות גבוהה בקצב הצמיחה בין המדינות השונות. הצמיחה בארה"ב, במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה, התרחשה על רקע צמצום תמריצים פיסקאליים לעידוד הכלכלה, שהופעלו במהלך המשבר, רמת אבטלה גבוהה ושוק הנדל"ן, שלא מצליח להתאושש. לנוכח התפתחויות אלו, צמח המשק האמריקאי ברבעון השלישי של השנה בשיעור שנתי של 2%, בהמשך לצמיחה של 1.7% ברבעון השני.

ביפן נרשמה האצה בקצב הצמיחה ברבעון השלישי לשיעור של 3.9% (לעומת 1.8% ברבעון השני).

במדינות המתפתחות, בעיקר במדינות אסיה, נרשם קצב צמיחה גבוה בתשעת החודשים הראשונים של השנה, על רקע ביקושים

מקומיים גבוהים. קצב הצמיחה בסין ברבעון השלישי ירד ל-9.6% (לעומת 10.3% ברבעון הקודם) זאת, בין היתר, על רקע הצעדים בהם נוקט הממשל הסיני במטרה לצנן את הכלכלה המקומית.

הביקושים הגבוהים במדינות המתפתחות, תרמו לגידול בסחר העולמי ולעליית מחירי הסחורות. עם זאת, במרבית הכלכלות המפותחות, על רקע קצב צמיחה מתון, נשמרה רמת אינפלציה נמוכה, אשר אפשרה לבנקים המרכזיים להותיר את הריביות ברמות שפל. מנגד, במדינות המתפתחות ובחלק מהמדינות המפותחות, בהן נרשם קצב צמיחה גבוה המלווה באינפלציה, הועלתה הריבית מספר פעמים במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה.

המסחר בשווקים הפיננסיים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, התנהל בעולם על רקע המשך תהליך היציאה מהמשבר העולמי והתאפיין בתנודתיות גבוהה בשוקי המניות. שוקי ההון הושפעו מאירועים מנוגדים: מחד, המשך ההתאוששות במרבית הכלכלות בעולם, דוחות כספיים טובים, המצביעים על עליה ברווחיות וסביבת הריבית הנמוכה. מאידך, משבר החובות באירופה, אי הוודאות לגבי קצב ההתאוששות והצמיחה הכלכלית, לצד אבטלה גבוהה, הפסקת חלק מצעדי הסיוע הממשלתיים ועליה בגרעון של הכלכלות המפותחות. בנוסף, הפעולות שננקטו בשווקים המתפתחים לצינון הכלכלה, השפיעו גם הם לשלילה על השווקים.

כתוצאה מכך היו מדד ה-S&P 500 ומדד ה-DAX גבוהים ב-2.3% ו-4.6%, בהתאמה, לעומת רמתם בסוף שנת 2009. מנגד, מדד שנחאי הסיני רשם ירידה בשיעור של כ-19% מתחילת השנה. בניגוד לשוקי המניות, אשר התאפיינו בתנודתיות גבוהה, שוק איגרות החוב התאפיין במגמה של ירידת תשואות במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה. זאת, על רקע העליה באי הוודאות, אשר גרמה למשקיעים לחפש נכסים בטוחים יותר - Flight to Safety ותוכניות ממשלת ארה"ב לרכישת איגרות החוב. כפועל יוצא מכך, נרשמה ירידת תשואות באיגרות החוב של ממשלות ארה"ב וגרמניה, בהשוואה לסוף שנת 2009.

בתשעת החודשים הראשונים של השנה הושפע המסחר בשוקי המטבעות בעולם מההתפתחויות המאקרו כלכליות, כמו גם מהביקושים לנכסים פיננסיים של ממשלת ארה"ב, עקב שנאת סיכון ואי הוודאות. כתוצאה מכך, התאפיינה רוב התקופה במגמת התחזקות של הדולר מול האירו, כך ששער החליפין של הדולר בסוף חודש ספטמבר, היה גבוה בכ-5% בהשוואה לסוף שנת 2009. זאת, חרף התחזקות האירו מול הדולר ברבעון השלישי של השנה, בשיעור של כ-11%.

התפתחויות עיקריות במשק הישראלי

כללי

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נמשכה ההתאוששות הכלכלית במשק, אם כי בחודשים האחרונים מורגשת האטה ואף נסיגה בתחום סחר החוץ. בממוצע לתשעת החודשים הראשונים של השנה, חל גידול בשיעור של 3.4% בתוצר המקומי הגולמי, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, ובתוצר העסקי נרשם גידול בשיעור של 3.8%.

לאחרונה מסתמנת, כאמור, האטה, כאשר שיעור צמיחת התמ"ג ברבעון השלישי עמד על 3.8% (לעומת 4.5% ברבעון השני של השנה), והאטה משמעותית אף יותר נרשמה בצמיחת התוצר העסקי, 3.9% לעומת 5.1%, בהתאמה. מקור ההאטה בצמיחה ברבעון השלישי של השנה, הינו נסיגה ביצוא (-9.6%), האטה בצריכה הפרטית, תוך נסיגה בצריכת מוצרים בני קיימא והאטה ניכרת בהשקעות בנכסים קבועים שלא לבניה למגורים. ההאטה בסעיפים האמורים קוזה על ידי האצה משמעותית בצריכה הציבורית.

בתחום האבטלה נשמרה בחודשים האחרונים יציבות, כאשר שיעור האבטלה עמד בחודש אוגוסט 2010 על 6.3%, בדומה לחודש יוני 2010, ולעומת 7.6% בחודש אוגוסט 2009.

התפתחות בענפי המשק

ברבעון השלישי של השנה מורגשת הרעה ואף נסיגה בענפי משק מרכזיים. הייצור התעשייתי רשם נסיגה של כ-7% (במונחים שנתיים). זאת, לאחר גידול מואץ החל מהמחצית השנייה של שנת 2009. בולטת הנסיגה החדה בענפי הטכנולוגיה העילית, על רקע הירידות ביצוא, לצד נסיגה בענפי הטכנולוגיה המעורבת וקיפאון בתעשייה המסורתית. ההרעה במצב התעשייה מתבטאת גם במצב כוח האדם - נסיגה בשיעור שנתי של 0.4%, בניגוד למגמה ששררה החל מהרבעון הרביעי של שנת 2009.

בפדיון ענפי המסחר והשירותים נרשמה ברבעון השלישי עליה מזערית, בשיעור של 0.4%. עם זאת, בעוד שבמסחר הסיטוני נמשך הקיפאון זה הרבעון השני ברציפות, הרי שהמסחר הקמעוני מוסיף ומתרחב בקצב נאה (כ-5%). באותה עת מדווח על גידול שולי (0.4%) בפדיון נכסי נדל"ן ושירותים עסקיים, בניגוד למגמת הגידול ששררה ברבעונים קודמים.

התפתחות בפעילות המשק מול חו"ל

בתשעת החודשים הראשונים של השנה הושפעה פעילות הזרים בשוק ההון הישראלי מהשינוי בסיווג של ישראל במדד ה-MSCI, פערי הריביות בין ישראל לשאר המדינות המפותחות ותנודתיות נמוכה בשער החליפין של השקל. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 ביצעו תושבי חו"ל השקעות ישירות במשק, באמצעות הבנקים בישראל, בהיקף של 2.4 מיליארד דולר, לעומת השקעות של 3.2 מיליארד דולר בתקופה מקבילה אשתקד. במקביל, ביצעו תושבי חו"ל השקעות פיננסיות בניירות ערך סחירים בהיקף של 4.5 מיליארד דולר. רוב ההשקעות הפיננסיות בניירות ערך סחירים בתשעת החודשים הראשונים של השנה היו באיגרות חוב ממשלתיות סחירות ומק"מ בבורסת תל-אביב (5.4 מיליארד דולר) והנפקות הממשלה בחו"ל. מנגד נרשמו מימושים של תושבי חו"ל, במניות בבורסה של תל אביב, בהיקף של 1.4 מיליארד דולר.

ההשקעות הישירות של תושבי ישראל בחו"ל (באמצעות הבנקים בישראל) הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-4.8 מיליארד דולר (כ-80% מזה ברבעון השלישי, בשל השקעה גדולה של חברת תרופות). ההשקעות הפיננסיות של תושבי ישראל בחו"ל, בניירות ערך סחירים (ללא השקעות הבנקים), הגיעו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 ל-8.2 מיליארד דולר, עליה חדה לעומת 4.7 מיליארד דולר בתקופה המקבילה אשתקד. העליה בהשקעות הפיננסיות מוסברת בעיקר על ידי המגזר העסקי.

התפתחות שערי חליפין ואינפלציה

התפתחות שער החליפין של השקל מול המטבעות המובילים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, לא הייתה אחידה והושפעה במידה רבה מהתנהגות המטבעות בעולם, העודף בחשבון השוטף של ישראל, פערי הריביות בין ישראל למדינות המפותחות והתערבות בנק ישראל במסחר במטבע חוץ. כתוצאה מכך התחזק השקל מול הדולר במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של כ-3%, מול האירו בשיעור של כ-8% ומול סל המטבעות בשיעור של כ-4%. בולטת התחזקותו של השקל מול הדולר במהלך הרבעון השלישי של השנה (בכ-5%), במקביל להיחלשותו מול המטבע האירופאי, בשיעור דומה, זאת לנוכח היחלשות הדולר בעולם. על רקע התערבות בנק ישראל במסחר גדלו יתרות מטבע החוץ של ישראל מתחילת השנה בשיעור של כ-9% והסתכמו ב-66.3 מיליארד דולר. התפתחות האינפלציה במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 לא הייתה אחידה, והתאפיינה בירידת מחירים ברבעון הראשון של השנה, האצה ברבעון השני והתמתנות בקצב עליית המחירים ברבעון השלישי. כתוצאה מכך, עלה מדד המחירים לצרכן במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של 1.9%, לעומת עליה של 3.4% בתקופה המקבילה אשתקד. הגורמים העיקריים לעליית המדד הינם סעיף הדיור, אשר עלה מתחילת השנה ב-5.6%, וסעיף הפירות והירקות, שעלה בשיעור של 17%. בניכוי סעיפים אלו נותר מדד המחירים ללא שינוי בחודשים ינואר-ספטמבר. האינפלציה השנתית (12 חודשים לאחור) עמדה בחודש ספטמבר 2010 על 2.4%, בטווח היעד של בנק ישראל, שהינו 1%-3%, והיתה גבוהה מהאינפלציה באר"ב ובאירופה (Euro area).

מדיניות פיסקלית ומוניטרית

מדיניות פיסקלית. נתוני הביצוע של התקציב ברבעון השלישי של שנת 2010 מצביעים על גרעון של 3.6 מיליארד ש"ח (ללא מתן אשראי). הגרעון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכם בכ-14 מיליארד ש"ח, לעומת גרעון של 23.2 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכמו הכנסות המדינה בכ-143 מיליארד ש"ח, לעומת 129 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כאשר בניכוי תיקוני חקיקה עלו ההכנסות בשיעור ריאלי של 6.6%. בחודשים ינואר עד ספטמבר 2010 גבתה רשות המסים סך של 8.4 מיליארד ש"ח מעבר ליעד שנקבע בתקציב לשנת 2010, כתוצאה מהאצה בשיעור הצמיחה לעומת הנחות התקציב.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכמו הוצאות משרדי הממשלה בכ-150 מיליארד ש"ח, עליה של 4.7% בהשוואה לתקופה

המקבילה אשתקד. נתונים אלו משקפים את העליה שחלה בתקציבי המשרדים, בשיעור גבוה מהשיעור השנתי המתוכנן לשנת 2010 (3.1%). זאת, במידה רבה, על רקע העובדה שהמחצית הראשונה אשתקד היתה מרוסנת עקב מגבלת הוצאה, בשל אי אישור התקציב.

מדיניות מוניטרית. במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה שמר בנק ישראל על סביבת ריבית נמוכה, תוך העלאה הדרגתית לרמה של 1.75%. בין הגורמים שתמכו בהעלאת הריבית ציין בנק ישראל את קצב ההתאוששות של המשק, עליית מחירי הדיור והצורך להחזרת הריבית ל"נורמלית". מנגד, עליית אי הודאות לגבי המשק קצב הצמיחה והצפי כי הבנקים המרכזיים בעולם יותירו את הריבית ברמתה הנמוכה לאורך זמן, על מנת לתמוך בכלכלות, היו גורמים ממתנים למדיניות מוניטרית מצמצמת.

שוק ההון

תשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, התאפיינו בתנודתיות גבוהה בשוק המניות בישראל, בדומה למגמה בעולם. זאת, לנוכח עליית אי הודאות בכלכלה העולמית, על רקע משבר החובות באירופה, המשך פרסום נתוני מאקרו חיוביים בישראל לצד שדרוגה במדד ה-MSCI כמשק מפותח, סביבת ריבית נמוכה ודוחות חיוביים של החברות הבורסאיות. בסיכום התקופה, עלה מדד המניות הכללי בשיעור של 5.5% בהשוואה לסוף שנת 2009. זאת, לעומת עליה של כ-57% בתקופה מקבילה אשתקד, אשר אופיינה בעלויות חדות בשוקי המניות, על רקע יציאה מהמיתון העולמי. כתוצאה מכך, ערך השוק של המניות וההמירים (לא כולל מוצרי מדדים) עלה בתשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של כ-5% והסתכם בסוף חודש ספטמבר בכ-752 מיליארד ש"ח, כ-20% מעל רמתו בחודש ספטמבר 2009. בפרט, ברבעון השלישי עלו מדדי המניות המובילים בשיעורים חדים של עד 15%.

העלויות במחירי המניות במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הקיפו את מרבית מדדי המניות, כאשר מדדי ת"א 25 ות"א 100 עלו בשיעור של 6%-7%. עליה חריגה, בשיעור של כ-52%, נרשמה במדד חיפוש גז ונפט, זאת בהמשך לגילוי שדות הגז בשנת 2009. מנגד, מדד התל-טק נשאר ללא שינוי, ואילו מדד הבנקים רשם ירידה של כ-3.5% במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה, אם כי ברבעון השלישי רשם המדד עליה בשיעור של כ-17%.

בניגוד לתנודתיות במדדי המניות, המסחר בשוק איגרות החוב, במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה, התאפיין ברובו בעלויות שער, והושפע, בין היתר, מירידת תשואות מתמשכת באיגרות החוב של ממשלת ארה"ב. המדד לתשואה כוללת של איגרות החוב על כל סוגיה, במהלך החודשים ינואר עד ספטמבר 2010, עלה בשיעור של 7.5%, בהשוואה לעליה של 14.1% בתקופה המקבילה אשתקד. איגרות החוב הלא ממשלתיות עלו במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של 9.4%, לעומת כ-29% בתקופה המקבילה אשתקד. איגרות החוב הממשלתיות רשמו עליה של 6.3%, כאשר עליה חדה, של יותר מ-8%, נרשמה באיגרות החוב הצמודות.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה עלה היקף הגיוסים באיגרות החוב הקונצרניות בכ-18% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם ב-33.2 מיליארד שקל. מתוך סכום זה, הנפקות אג"ח למוסדיים הסתכמו ב-2.4 מיליארד ש"ח, לעומת 3 מיליארד שקל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה, עלה מחזור המסחר היומי הממוצע במניות והמירים בשיעור של כ-23%, לרמה של כ-2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, ברבעון השלישי, על רקע חופשת הקיץ, נרשם מחזור יומי ממוצע נמוך יותר, של כ-1.7 מיליארד ש"ח. מנגד, מחזורי המסחר היומיים באיגרות חוב, בתשעת החודשים הראשונים של השנה, היו נמוכים בכ-25% בהשוואה למחזורי המסחר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009, ועמדו על כ-3.2 מיליארד ש"ח.

תיק הנכסים שבידי הציבור

שווי תיק הנכסים שבידי הציבור רשם במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה עליה נומינלית של כ-6%, והסתכם בסוף חודש ספטמבר 2010 בכ-2.4 טריליון שקל, תוך עליה בחלקו הסחיר של התיק. העליה בשווי תיק הנכסים, נובעת מרכישות נטו של ניירות ערך סחירים במהלך התקופה ועליה במחירים, בעוד שבכריב המזומן והפיקדונות בבנקים נרשמה יציבות. יצוין כי ברבעון השלישי גדל שווי תיק הנכסים שבידי הציבור בשיעור של 2.6%, תוך ירידה של כ-1% במזומן ובפיקדונות.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 נרשמו השינויים הבאים בהרכב תיק הנכסים:

- משקל המניות עלה מ-23.4% ל-24.1%;
- משקל הנכסים הצמודים למט"ח ירד מ-12.5% ל-11.3%;
- משקל הנכסים הלא צמודים עלה מ-31.7% ל-32.0%;
- משקל הנכסים הצמודים למדד עלה מ-32.5% ל-32.7%.

התפתחויות כלכליות עיקריות בחודשים אוקטובר-נובמבר 2010*

קרן המטבע הבינלאומית עדכנה בחודש אוקטובר את תחזיותיה. על פי התחזיות המעודכנות יעמוד שיעור הצמיחה הגלובלי על 4.8% בשנת 2010 וירד ל-4.2% בשנת 2011. במקביל, הסחר העולמי צפוי לצמוח בשיעור של 11.4% בשנת 2010 ובשיעור של 7% בשנת 2011. הנתונים הכלכליים בעולם, שהתפרסמו במהלך החודשים אוקטובר-נובמבר, היו מעורבים. נתוני האבטלה ומדד אימון הצרכנים בארה"ב עלו על ציפיות האנליסטים. בנוסף, נרשם שיפור בגרעון הממשלתי, ומנגד נתוני הנדל"ן המשיכו לאכזב. כמו כן, על רקע האינפלציה הנמוכה והצורך בהמשך מדיניות מרחיבה לעידוד הכלכלה המקומית, הותיר ה-FED את הריבית ללא שינוי. בנוסף, הכריז הבנק המרכזי על תוכנית הרחבה נוספת, באמצעות רכישות אג"ח ממשלתיות (QE2). ההמתנה לתוכנית הרכישות של הפד וההערכות השונות לגבי היקפה השפיעו על המסחר בארה"ב ובעולם כולו, תוך ירידה חדה בתשואות איגרות החוב. לאחר פרסום היקף הרכישות (סך של 75 מיליארד דולר לחודש, עד יוני 2011) החלו התשואות לעלות.

בחודש נובמבר התקיימו הבחירות בארה"ב, בהן איבדו הדמוקרטים את הרוב בבית הנבחרים, בין היתר על רקע ההתאוששות האיטית בכלכלה האמריקאית. במקביל להתפתחויות האמורות, רשם מדד ה-S&P 500 עליה בשיעור של כ-5%. באירופה נרשמה עליה חדה במרווחי ה-CDS של מדינות הפריפריה בכלל, ושל אירלנד בפרט, לאור דיוני התקציב באירלנד, חשש מצורך בסיוע נוסף לבנקים, ובעקבות דיונים על תקנות חדשות בגוש האירו במטרה לגבש את כללי הסיוע למדינות בקשיים. על רקע ההתפתחויות האמורות, הופעל על אירלנד לחץ לקבל תבילת חילוץ חיצונית שתסייע להרגעת השווקים. כתוצאה מכך הסכימה הממשלה המקומית לפתוח בדיונים עם האיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, לגבי היקף הסיוע והתנאים לקבלתו. במקביל הותיר הבנק המרכזי האירופאי את הריבית ללא שינוי.

בסין נרשמה האצה באינפלציה, ובעולם עלה החשש, כי הממשל הסיני ינקוט בצעדים נוספים לצינון הכלכלה המקומית. על רקע ההאטה בכלכלה, הודיעו מספר בנקים מרכזיים על הכוונה להתערב בשוק המט"ח בדרכים שונות, על מנת לתמוך במטבע המקומי ולמנוע פגיעה בהתאוששות בכלל ובייצוא בפרט, מהלך שכונה -"מלחמת המטבעות". לאור ההתפתחויות האמורות, נרשמה בחודשים אוקטובר-נובמבר תנודתיות גבוהה בשער החליפין של הדולר מול האירו, ובסיכום התקופה נותר שער החליפין ללא שינוי.

המדד המשולב של בנק ישראל עלה בחודש אוקטובר בשיעור מתון של 0.1%, זה החודש השלישי ברציפות. העליה המזערית במדד מקורה בהאטה בפעילות הכלכלית בחודשים האחרונים, בעיקר על רקע נסיגה ביצוא הסחורות וביצור התעשייתי. בנק ישראל הותיר את הריבית לחודשים אוקטובר-דצמבר ללא שינוי, ברמה של 2%. זאת, בין היתר, לנוכח התמתנות בקצב הצמיחה וסביבת ריבית נמוכה במשקים המפותחים.

האינפלציה בחודש אוקטובר עמדה על 0.3%, בעיקר עקב עליה בסעיף ההלבשה והמשך העליה במחירי הירקות. מנגד, לראשונה מאז חודש פברואר, נרשמה ירידה בשיעור חריג במחירי הדיר במדד.

בחודש אוקטובר הסתכם הגרעון התקציבי (ללא מתן אשראי) ב-2.4 מיליארד ש"ח, ובמצטבר מתחילת השנה בכ-16 מיליארד ש"ח. כמו כן, בחודש אוקטובר הוגש לכנסת התקציב הדו-שנתי, לשנים 2011-2012.

* כל הנתונים מתייחסים לתקופה מיום 1 באוקטובר 2010 ועד ליום 22 בנובמבר 2010.

בחודשים אוקטובר-נובמבר, בהתאם למגמה בעולם, נרשמה תנודתיות בשער החליפין של השקל מול הדולר, ובסך הכול התחזק השקל בחודשים אלה מול המטבע האמריקאי בכ-1.0%, ומול האירו ב-0.6%. במהלך התקופה האמורה עלו מדדי "ת"א 25" ו"ת"א 100" ב-3.5%, ועליה של כ-2% נרשמה במדד התל-בונד 20.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

מדיניות ניהול הסיכונים ומטרותיה

פעילות הבנק כמתווך פיננסי כרוכה בנטילת סיכונים, שהעיקריים שבהם: סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים נזילות. לסיכונים אלה נלווים סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים.

מדיניות ניהול הסיכונים מכוונת להגדלת תוחלת הרווח כחלק מהאמצעים להשגת היעדים העסקיים שקבע הבנק לעצמו, תוך שמירה על רמת סיכון מאושרת ומבוקרת.

כדי להתמודד עם מכלול הסיכונים קבע הבנק מדיניות לניהול הסיכונים. מדיניות זו מגדירה את סוגי הסיכון להם יהיה הבנק חשוף, את הגורמים הרשאים ליצור את החשיפות לסיכונים או לגדר אותם, ואת סמכויותיהם. כמו-כן הוגדרו כלים ומנגנונים לניהול, מדידה, בקרה ודיווח על החשיפה לסיכונים. במהלך שנת 2009 נערך הבנק להתאמת המדיניות במסגרת ההערכות ליישום הנחיות באזל II, במטרה לשדרג את איכות ניהול הסיכונים על פי הפרקטיקה המיטבית המקובלת, והוגדר מודל ניהול הסיכונים. מודל ניהול הסיכונים נכלל במסגרת מסמך יסוד לניהול סיכונים קבוצתי, אשר אושר בדירקטוריון בחודש מאי 2010. המסמך קובע את החזון, העקרונות המנחים את ניהול הסיכונים, הגופים השותפים בתהליכי הליבה של ניהול הסיכונים, וממשקי העבודה עם חברות הבת בתחומי ניהול הסיכונים. בנוסף, בחודש מאי 2010 אישר הדירקטוריון את מסמך המדיניות לקביעת תיאבון הסיכון ותכנון ההון.

מסמך הנחיות לגיבוש מסמכי מדיניות בניהול סיכונים (Meta policy) אושר בהנהלה והוצג לוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ולדירקטוריון. הנחיות אלה, נועדו ליצור תשתית אחידה לפיתוח ויישום עקביים של מסמכי מדיניות ותהליכי ניהול סיכונים. לפרטים בדבר מבנה וארגון פונקציות ניהול הסיכונים - הגורמים המעורבים בניהול הסיכונים, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 64-67). לפרטים בדבר הקמת מערך ניהול סיכונים, ר' להלן.

הנחיית הפיקוח על הבנקים בדבר מנהל סיכונים ראשי ופונקצית ניהול סיכונים. בחודש דצמבר 2009, פירסם המפקח על הבנקים הנחיה בנושא, אשר מסתמכת על עקרונות הנדבך השני של באזל II וקובעת הנחיות בדבר המעמד, התפקידים והאחריות של פונקצית ניהול סיכונים והעומד בראשה. ההנחיה קובעת כי פונקצית ניהול הסיכונים תהיה בעלת מעמד משמעותי בארגון, ובראשה יעמוד מנהל סיכונים ראשי אשר יהיה בלתי תלוי ולא יקבל החלטות עסקיות הכרוכות בנטילת סיכונים. מנהל הסיכונים הראשי יהיה חבר ההנהלה הבכירה וכפוף ישירות למנכ"ל.

הבנק נערך ליישום ההנחיה כנדרש. במסגרת ההערכות ליישום ההנחיה החליט דירקטוריון הבנק, ביום 28 במרץ 2010, על הקמת מערך ניהול סיכונים. ביום 24 במאי 2010 החליט הדירקטוריון למנות את מר יאיר אבידן כמנהל הסיכונים הראשי (CRO) של הבנק וחבר הנהלת הבנק בתואר סגן מנהל כללי. ביום 3 באוקטובר אישר הדירקטוריון את מבנה מערך ניהול הסיכונים. בשלב זה הועברו למערך ניהול סיכונים אגף ניהול סיכונים, ענף שלוחות חו"ל וחברות בת, בקר סיכונים, יחידת בקרת אשראי, יחידות הציות ואיסור הלבנת הון.

ביום 9 ביוני 2010, לאחר קבלת הסכמת המפקח על הבנקים, החל מר אבידן את כהונתו כמנהל הסיכונים הראשי של הבנק. גב' בן סימון, אשר כיהנה עד מועד זה כמנהלת הסיכונים הראשית של הבנק, ממשיכה לכהן כמנהלת סיכונים השוק והנזילות של הבנק.

ניהול סיכונים אשראי

כללי

סיכון אשראי הינו הסיכון לפגיעה בשווי הבנק וברווחיותו עקב הרעה ביכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם או עקב הרעה באיכות הלווים ושווי הבטחונות שהועמדו על ידם לבנק.

הבנק מקדם את התאמת מדיניות ניהול סיכונים האשראי למתכונת הנדרשת בהתאם להמלצות באזל II, שמטרתה להבטיח את הבנת הסיכונים וניהולם הזהיר, קיומם של תהליכים אפקטיביים לניהול סיכון האשראי, לרבות העמידה במגבלות החשיפה שנקבעו. כל חברה בת בקבוצה תידרש לאשר מדיניות ניהול סיכונים אשראי התואמת, בנושאים המהותיים, את הקווים המנחים של בנק דיסקונט. במסגרת זו הוקמה בחטיבה העסקית יחידה לניהול סיכונים אשראי. בשלב זה, מאוגדים במסגרת היחידה האמורה המחלקה הכלכלית ומחלקת בקרה עסקית ותפעולית וכן הטיפול בכל הנושאים הקשורים במדיניות האשראי של הבנק. בעתיד תכלול היחידה פעילויות שיעודן מתן מענה לדרישות הנגזרות מ-באזל II, לרבות הרחבת הטיפול בתהליכי בקרה של מסמכי אשראי ובטחונות ומתן חוות דעת טרום אישור אשראי.

גילוי כמותי לסיכון האשראי

התפלגות חשיפות סיכון אשראי לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי
חשיפת סיכון אשראי ברוטו

ממוצע ליום	ממוצע ליום	ממוצע ליום	ממוצע ליום
30 בספטמבר 2010	31 בדצמבר 2009	30 בספטמבר 2010	31 בדצמבר 2009
145,666	148,894	147,349	143,609
26,468	24,703	25,335	30,455
7,745	8,521	8,741	8,717
64,025	63,556	63,635	65,439
2,057	2,290	2,405	2,743
245,961	247,964	247,465	250,963

* סווג מחדש.
הערות:
(1) הממוצע לשנת 2009 ואילך מחושב על בסיס רבעוני החל מיום 31 בדצמבר 2008. הנתונים בגין רבעונים שקדמו ליום 31 בדצמבר 2009 מבוססים על נתונים שדווחו לפיקוח במהלך תקופת הטמעת באזל II (ריצה במקביל) אשר במהלכה חלו שינויים באופן יישום ההוראה. נתונים אלו אינם מבוקרים.
(2) בעיקרם: מזומנים, מניות, רכוש קבוע.
(3) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
(4) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת ((Add-on)).

התפלגות חשיפות לפי צד נגדי

ליום 30 בספטמבר 2010					
אשראי	אג"ח	אחרים ⁽¹⁾	על חשבון לקוחות ⁽²⁾	עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾	סך הכל
ברביות והתחייבויות אחרות					
במיליוני שקלים חדשים					
ריבוניות	11,442	18,809	-	-	30,251
ישויות סקטור ציבורי	784	4,033	-	293	5,131
תאגידים בנקאיים	16,296	1,241	-	908	23,380
תאגידים	74,202	2,137	-	1,039	116,744
חשיפות קמעונאיות ליחידים	15,797	-	-	13	29,651
הלוואות לעסקים קטנים	9,932	-	-	2	13,462
משכנתאות לדיור	17,213	-	-	74	19,349
איגוח	-	248	-	-	248
נכסים אחרים	-	-	7,745	-	7,745
סך-הכל	145,666	26,468	7,745	2,057	245,961
ליום 31 בדצמבר 2009					
ריבוניות	19,213	*16,864	-	-	36,077
ישויות סקטור ציבורי	1,047	*4,093	-	327	5,470
תאגידים בנקאיים	*16,621	*1,519	-	856	22,213
תאגידים	*72,313	*1,886	-	1,268	115,761
חשיפות קמעונאיות ליחידים	*14,929	-	-	93	28,730
הלוואות לעסקים קטנים	*9,096	-	-	3	12,641
משכנתאות לדיור	*15,675	-	-	67	18,210
איגוח	-	341	-	-	341
נכסים אחרים	-	-	8,521	-	8,521
סך-הכל	148,894	24,703	8,521	2,290	247,964

* סוג מחדש.

הערות:

(1) בעיקר: מזומנים, מניות, רכוש קבוע.

(2) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).

(3) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).

פיצול התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון⁽¹⁾

ליום 30 בספטמבר 2010				
סך הכל	ללא	ממל שנה	ממל שנה	עד שנה
תזרימי	תקופת	ממל שנה	ממל שנה	עד שנה
מזומנים	פרעון ⁽²⁾	שנים	שנים	עד שנה
במיליוני שקלים חדשים				
149,765	3,553	24,477	38,415	83,320
51,438	–	30,091	11,138	10,209
7,745	4,679	178	299	2,589
64,025	2,680	3,869	12,950	44,526
19,899	–	2,760	3,140	13,998
292,872	10,912	61,375	65,942	154,642
סך-הכל				
ליום 31 בדצמבר 2009				
153,501	3,667	24,097	35,211	90,526
50,380	20	30,565	13,217	6,578
8,521	4,865	178	295	3,183
63,556	1,829	3,762	12,956	45,009
17,554	–	2,445	2,154	12,955
293,512	10,381	61,047	63,833	158,251
סך-הכל				

* סווג מחדש.

הערות:

- (1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין החשיפות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים, אשר פריסתן לתקופות מתבצעת על פי אומדן המתבסס על תקופות האשראי בגינו הן בוצעו.
- (2) כולל נכסים בסך 1,783 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר (31.12.2009: 1,821 מיליון ש"ח).
- (3) בעיקר: מזומנים, מניות, רכוש קבוע.
- (4) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- (5) מוצג כפי שחושב לצורך מגבלות של חבות של לווה.

גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית

סכומי חשיפה לפי משקלי סיכון

ליום 30 בספטמבר 2010								
סך הכל	ניכוי מההון	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%
במיליוני שקלים חדשים								
חשיפה לפני הפחתת סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾								
245,959	189	2,991	121,359	44,443	8,269	16,128	21,230	31,350
חשיפה לאחר הפחתת סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾								
228,723		2,937	115,031	40,129	8,856	16,097	14,130	31,543
ליום 31 בדצמבר 2009								
חשיפה לפני הפחתת סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾								
247,964	254	3,314	*120,391	43,373	8,381	*14,467	*20,975	*36,809
חשיפה לאחר הפחתת סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾								
231,929		3,270	*114,816	39,369	9,175	*14,430	*13,849	*37,020

* סווג מחדש.

הערות:

(1) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).

(2) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).

הפחתת סיכון אשראי

גילוי איכותי כללי בהתייחס להפחתת סיכון אשראי. הבנק פועל לפי מדיניות, נהלים ותהליכי עבודה לגבי קבלת הביטחונות וניהולם, הכוללים הנחיות לגבי שערך הנכס, שיעור ההסתמכות על הביטחון, שעבוד הביטחון ורישומו ברשם ועוד. על פי הוראות באזל II, יכולים התאגידים הבנקאיים לקבל הקלה בדרישות ההון בגין שימוש בשיטות של הפחתת סיכונים אשראי (CRM), בכפוף לקיום וודאות משפטית. וודאות משפטית מחייבת, בין היתר, כי כל המסמכים הקשורים להבטחת עסקאות, מסמכי קיזוז, ערבויות וכיוצ"ב, יהיו מחייבים כלפי כל הצדדים ובני אכיפה משפטית בכל תחומי השיפוט הרלוונטיים. בחישוב דרישות ההון ליום 30 בספטמבר 2010 הכיר הבנק רק בחלק מפוטנציאל הבטחונות המותרים לקיזוז על פי הוראת באזל II. הבנק ממשיך לפעול לשיפור התהליכים והנהלים בכדי להגיע לוודאות המשפטית הנדרשת לשם הכרה בבטחונות נוספים.

הפחתת סיכון אשראי

ליום 30 בספטמבר 2010				
חשיפת אשראי ברוטו ⁽²⁾⁽¹⁾	חשיפת אשראי כשיר ⁽⁴⁾⁽³⁾	המכוסה על ידי ביטחון פיננסי שנגרעו ⁽⁵⁾	סך הכל סכומים שנוספו ⁽⁵⁾	חשיפת אשראי נטו
במיליוני שקלים חדשים				
30,251	-	-	193	30,444
5,131	(34)	(193)	-	4,904
23,380	(7,160)	-	875	17,095
116,744	(5,473)	(851)	-	110,420
29,651	(1,801)	(2)	-	27,848
13,462	(2,547)	(22)	-	10,893
19,349	(32)	-	-	19,317
248	-	-	-	248
7,745	-	-	-	7,745
245,961	(17,047)	(1,068)	1,068	228,914
סך-הכל				

ליום 31 בדצמבר 2009				
36,077*	-	-	211	36,288
5,470*	(2)	(211)	-	5,257
22,213*	(7,241)*	-	759	15,731
115,761*	(4,482)*	(743)	-	110,536
28,730*	(1,770)*	(2)	-	26,958
12,641*	(2,249)*	(14)	-	10,378
18,210*	(37)	-	-	18,173
341	-	-	-	341
8,521	-	-	-	8,521
247,964	(15,781)	(970)	970	232,183
סך-הכל				

* סווג מחדש.

הערות:

- (1) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- (2) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).
- (3) לאחר, כאשר רלוונטי, קיזוז מאזני או חוץ מאזני, ולאחר הכפלה במקדמי בטחון (haircuts), כולל התאמות חיוביות שנוספו לחשיפה.
- (4) לרבות זהב.
- (5) סכום החשיפה המכוסה על ידי ערבויות המועבר לחובות הצד הנגדי שנתן את הערבות.

גילוי כללי לגבי חשיפות הקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי

נמזרים מעבר לדלפק. סיכון אשראי של צד נגדי הינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בגין העסקה. המקור העיקרי לחשיפת הקבוצה לסיכון אשראי של צד נגדי הינו עסקאות בנגזרים (OTC). לפרטים נוספים, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 80-81).

גילוי לגבי נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2009	ליום 30 בספטמבר 2010	
במיליוני שקלים חדשים		
שווי הוגן ברוטו חיובי של חוזים ⁽¹⁾ :		
חוזי ריבית:		
2	1	שקל-מדד
881	1,357	אחר
769	886	חוזי מטבע חוץ
139	132	חוזים בגין מניות
218	56	חוזי סחורות ואחרים
2,009	2,432	סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי של חוזים
1,564	1,466	חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית ⁽²⁾
(1,283)	(1,841)	הטבות קיזוז
2,290	2,057	חשיפת אשראי נוכחית לאחר קיזוז ⁽²⁾
(140)	(135)	ביטחון שמוחזק
2,150	1,922	חשיפת אשראי נטו בגין נגזרים

הערות:

(1) לרבות נגזרים משובצים בסך 71 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009: 74 מיליוני ש"ח).
 (2) חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית בגין מכשירים נגזרים מחושבת על בסיס סכום הקרן הרעיונית של תיק הצד הנגדי כולו מוכפל במקדם התוספת (Add-on).

הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים

סיכוני האשראי במכשירים פיננסיים. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה בגורמי סיכון מיוחדים ובהם סיכוני אשראי. ייחודיותו של סיכון האשראי בעסקאות אלה נובעת מכך שהסכום הנקוב של העסקה אינו משקף בהכרח את סיכון האשראי הכרוך בה. לפרטים נוספים ר' לעיל "גילוי כללי לגבי חשיפות הקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי" בסעיף "ניהול סיכוני האשראי".

בביאור 7 לתמצית הדוחות הכספיים מובאים פרטים בדבר הפעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון. בחלק ב' של הביאור האמור, מובאים פרטים בדבר סיכון אשראי בגין נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, על בסיס מאוחד. להלן יובאו פירוטים נוספים לנתונים המובאים בחלק ב' האמור של הביאור.

(1) להלן פירוט, בחתך דירוגים, של יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים בעסקאות שהצד הנגדי בהן הוא בנקים:

ליום	ליום	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים		
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים – כנגד מוסדות פיננסיים זרים		
1	–	בדירוג AAA
184	212	בדירוג AA+
215	220	בדירוג AA
240	508	בדירוג AA–
124	155	בדירוג A+
237	289	בדירוג A
–	–	בדירוג A–
16	30	בדירוג BBB
5	12	לא מדורגים
1,022	1,426	סך הכל כנגד מוסדות פיננסיים זרים
265	365	סך הכל כנגד מוסדות פיננסיים ישראלים
1,287	1,791	סך-הכל יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים

(2) להלן פירוט, בחתך דירוגים, של סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים בעסקאות שהצד הנגדי בהן הוא בנקים:

ליום	ליום	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים		
יתרות חוץ מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים – כנגד מוסדות פיננסיים זרים		
23	3	בדירוג AAA
1,755	985	בדירוג AA+*
1,416	1,130	בדירוג AA**
1,440	2,720	בדירוג AA-***
684	492	בדירוג A+****
1,184	1,125	בדירוג A*****
–	1	בדירוג A–
1	1	בדירוג BBB+
61	59	בדירוג BBB
19	35	לא מדורגים
6,583	6,551	סך הכל כנגד מוסדות פיננסיים זרים
1,604	2,687	סך הכל כנגד מוסדות פיננסיים ישראלים
8,187	9,238	סך-הכל יתרות חוץ מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים

30.09.2010	* – כולל סך של 159 מיליון ש"ח ב-Credit Suisse וסך של 825 מיליון ש"ח ב-JP Morgan Chase.
31.12.2009	– כולל סך של 923 מיליון ש"ח ב-Deutsche Bank וסך של 680 מיליון ש"ח ב-JP Morgan Chase.
30.09.2010	** – כולל סך של 522 מיליון ש"ח ב-HSBC Bank PLC, סך של 374 מיליון ש"ח ב-BNP Paribas וסך של 131 מיליון ש"ח ב-Societe Generale.
31.12.2009	– כולל סך של 898 מיליון ש"ח ב-PLC HSBC Bank וסך של 246 מיליון ש"ח ב-BNP Paribas.
30.09.2010	*** – כולל סך של 602 מיליון ש"ח ב-Barclays Bank PLC, סך של 381 מיליון ש"ח ב-UBS, סך של 99 מיליון ש"ח ב-Calyon וסך של 1,412 מיליון ש"ח ב-Deutsche Bank.
31.12.2009	– כולל סך של 438 מיליון ש"ח ב-Barclays Bank PLC, סך של 347 מיליון ש"ח ב-UBS וסך של 289 מיליון ש"ח ב-Commerzbank.
30.09.2010	**** – כולל סך של 260 מיליון ש"ח ב-Citibank וסך של 231 מיליון ש"ח ב-Merrill Lynch International Bank.
31.12.2009	– כולל סך של 446 מיליון ש"ח ב-Citibank.
30.09.2010	***** – כולל סך של 437 מיליון ש"ח ב-Morgan Stanley, סך של 265 מיליון ש"ח ב-Goldman Sachs Group וסך של 368 מיליון ש"ח ב-Royal Bank of Scotland Group.
31.12.2009	– כולל יתרות של 5 מוסדות פיננסיים זרים, שהגבוהות ביניהן מגיעות לסך של 434 מיליון ש"ח, לסך של 410 מיליון ש"ח, לסך של 290 מיליון ש"ח ובין יתר המוסדות אין מוסד פיננסי אחד שיתרתו עולה על סך של 46 מיליון ש"ח.

(3) להלן, פירוט לעמודה "אחרים" בביאור 7 ב לתמצית הדוחות הכספיים, בחתך סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

ליום 30 בספטמבר 2010	ליום 30 בספטמבר 2009	ליום 31 בדצמבר 2009
במיליוני שקלים חדשים		
חקלאות	22	16
תעשייה:		15
מכונות, ציוד חשמלי ואלקטרוני	222	179
כרייה, תעשייה כימית ומוצרי נפט	298	335
אחר	152	107
סך הכל תעשייה	672	729
בינוי ונדל"ן:		621
רכישת נדל"ן לבניה	-	6
אחזקות נדל"ן	185	59
אחר	20	12
סך הכל בינוי ונדל"ן	205	237
חשמל ומים	28	53
מסחר	181	167
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	2	11
תחבורה ואחסנה	138	63
תקשורת ושירותי מחשב	70	100
שירותים פיננסיים:		99
מוסדות כספיים (למעט בנקים)	387	538
לקוחות פרטיים הפעילים בשוק ההון	1,231	600
מוסדות אחזקה פיננסיים	256	289
שירותי ביטוח וקופות גמל	185	152
סך הכל שירותים פיננסיים	2,059	1,579
שירותים עסקיים ואחרים	91	135
שירותים ציבוריים וקהילתיים	6	21
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	-	-
אנשים פרטיים - אחר	120	96
סך-הכל	3,594	3,207
		3,467

* סווג מחדש.

חשיפות איגוח

אי די בי ניו יורק משקיע במספר סוגים של ניירות ערך מאוגחים, ניירות ערך מגובי משכנתאות למסחר (CMBS), ניירות ערך מסוג Trust preferred CD0 וניירות ערך המגובים במשכנתאות למגורים (RMBS). אי די בי ניו יורק משמש כמשקיע בניירות ערך מאוגחים ואינו היוזם בהנפקת ניירות ערך מאוגחים כלשהם.

למטרת שקלול הסיכון של חשיפות האיגוח, אי די בי ניו יורק עתה שימוש בדירוגים של סוכנויות הדירוג הבינלאומיות Moody's, S&P-Fitch ו-S. חשיפות האיגוח הכלולות בטבלה להלן אינן כוללות ניירות ערך מגובים במשכנתאות של הסוכנויות (GNMA, FNMA, FHLMC) וזאת בשל העובדה שאין הם כוללים שכבות על פי סדר תשלום.

לפרטים נוספים, ר' ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ו-"השקעות בניירות ערך מגובי נכסים" בפרק "התפתחות הנכסים וההתחייבויות" לעיל.

סך חשיפה ליום			
30 בספטמבר 2010		31 בדצמבר 2009	
במיליוני שקלים חדשים			
ניירות ערך מגובי משכנתאות:			
259		325	
(כולל STRIPPED MBS-I REMIC, CMO)			
17		16	
(TRUPS CDO)			
276		341	
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
30 בספטמבר 2010		31 בדצמבר 2009	
סך חשיפה	דרישת הון	סך חשיפה	דרישת הון
9%		9%	
במיליוני שקלים חדשים			
משקל סיכון:			
8		35	
20%			
44		44	
50%			
7		8	
100%			
189		254	
הפחתה מההון			
248		262	
סך-הכל			

* סווג מחדש.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

כללי. לאור המגמות השליליות בשווקים הפיננסיים בעולם והחשש מהשלכות המשבר על מוסדות פיננסיים זרים, נדרשים התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח הדירקטוריון, גילוי נפרד לחשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים. הגדרת מוסדות פיננסיים זרים כוללת בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים האמורים.

בשונה מהגדרת ענף משק "שירותים פיננסיים", לצורך הגילוי בסקירת הנהלה של "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק", החשיפה בגין מוסדות פיננסיים זרים המוצגת בטבלה שלהלן כוללת חשיפות לבנקים זרים ולבנקים להשקעות זרים שאינם נכללים באשראי לציבור מחד, ומאידך אינה כוללת חשיפות בגין השקעות בניירות ערך מגובי נכסים ובגין חשיפה חוץ מאזנית פוטנציאלית.

התפתחויות בשוקי העולם. המשבר הפיננסי העולמי הביא בחודשים האחרונים להידרדרות במצבן הכללי של מספר מדינות, כגון יוון, אירלנד ופורטוגל, שבאה לידי ביטוי בעליה משמעותית נוספת ומהירה בתשואת איגרות החוב של אותן מדינות. סוכנויות דירוג אשראי בינלאומיות הורידו את דירוג האשראי של יוון מתחת לדירוג השקעה בחשש שהמדינה תתקשה להתמודד עם נטל החוב שלה ועל רקע חששות כי המדינה לא תקבל את הסיוע הבינלאומי שהובטח לה. הדירוג של אירלנד הורד בצורה חדה. יחד עם זאת, נראה כי תוכנית החילוץ של השוק המשותף תפחית את רמת אי הוודאות ותייצב את ההידרדרות שחלה בתקופה האחרונה. בנוסף, הורד גם דירוג האשראי של ספרד ופורטוגל. עם תחילת ביצוען של תוכניות ההבראה חלה במדינות מסוימות ירידה בתשואות איגרות החוב שלהן וחלקן אף חזר להנפיק בשוק הבינלאומי.

הבנק עוקב באופן שוטף וברמה קבוצתית אחר ההתפתחויות והיקפי החשיפות בשווקים בכלל ובמדינות האמורות בפרט. חדר העסקאות של הבנק עוקב אחר השווקים לקבלת תמונה מקיפה ומנטר בזמן אמת את סיכוני המטבע בהתאמה לפרופיל הסיכון של כל לקוח ולמסגרות המאפשרות. כמו כן, החטיבות העסקיות ביצעו בדיקה מקיפה לגבי לקוחות שעלולים להיפגע מהמשבר באירופה. כעולה מתוספת ד' לסקירת ההנהלה להלן, בדבר "חשיפה למדינות זרות", החשיפה הישירה של הקבוצה למדינות האמורות אינה מהותית ובמגמת ירידה. עם זאת, לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשפעה העקיפה, בפרט אם יתפתח משבר גלובלי בעקבות המשבר במדינות האמורות.

אופן ניהול חשיפת האשראי הנובעת ממוסדות פיננסיים זרים.

- זרים עברה בחינה מחודשת ובאה לידי ביטוי בנושאים הבאים:
- הבנק קבע מדיניות שמרנית בתחום ניהול החשיפות לבנקים ומוסדות פיננסיים זרים;
 - הקצאת הקווים לבנקים זרים מבוצעת בצורה קפדנית ושמרנית יותר, תוך שימוש בכלי עזר מתמטיים שנבחנו מחדש והותאמו ללקחי המשבר;
 - הפקדות הבנק מבוצעות באופן מאד בררני, בבנקים המדורגים בדירוג "A+" לפחות, בארה"ב ובמדינות מערב אירופה בלבד;
 - צומצם היקף ההפקדות בחו"ל;
 - הבנק אימץ מדיניות לפיה חשיפה בנגזרים פיננסיים מחייבת חתימה על הסכם ISDA עם כל מוסד פיננסי עימו מתבצעות עסקאות מסוג זה;
 - המסגרות לסיכוני סליקה נבחנות בצורה פרטנית, תוך מגמה ברורה לצמצם משמעותית את סיכוני הסליקה, ותוך שימוש בכלי ה-CLS, המהווה כלי מרכזי לסליקה דו-צדדית הדדית;
 - נקבעה מדיניות לחשיפות למדינות פחות מפותחות (LDC). המדיניות מגדירה חשיפה בסכומים נמוכים ולטווחים קצרים יחסית;
 - ניהול שיטתי וצמוד תוך שידרוג מערכות מעקב פיקוח ובקרה, בשיתוף כל הגורמים המעורבים בבנק ובקבוצה;
 - פיתוח מערכת מידע חדשנית אינטגרטיבית תומכת, שתסייע בניטור יעיל ובזמן תגובה קצר של התראות בדבר חשיפות המתייחסות לבנקים ולמוסדות פיננסיים זרים.

חשיפת האשראי בקבוצה הנובעת מבנקים ומוסדות פיננסיים זרים מנוהלת בחטיבה העסקית, כלהלן:

- קווי האשראי למדינות ולבנקים זרים מאושרים על ידי דירקטוריון הבנק וועדות האשראי בבנק, בהתאם להמלצות מחלקת מוסדות פיננסיים שבחטיבה העסקית. המלצה זו מבוססת על מודלים מתמטיים לקביעת תקרת הקו למדינות ולבנקים. מודלים אלה מתבססים, בין היתר, על דירוגי המדינות והבנקים על ידי סוכנויות דירוג בינלאומיות ונתונים פיננסיים של הבנקים, תוך התחשבות בסיכון המדינה בה פועלים הבנקים וגודלה של הכלכלה אליה חשוף הבנק.
- הורדת דירוג ו/או הרעה בנתונים הפיננסיים של בנק זר משוקללים במודלים ובמידת הצורך, הבנק מקטין את הקו בהתאם;
- מחלקת מוסדות פיננסיים בחטיבה העסקית מקצה את קווי האשראי שאושרו על ידי הדירקטוריון בין מרכיבי הקבוצה, לבין היחידות השונות בבנק, לרבות לחדר עסקות של הבנק, שבאחריות החטיבה הפיננסית. הקצאת קווי אשראי לחדר עסקות של הבנק נעשית במרבית המקרים לבנקים המאוגדים במדינות מפותחות. המעקב אחר עמידת הבנק במגבלות הקווים שאושרו למוסדות השונים נעשה על פי המקובל בבנק בכל הנוגע למעקב אחר עמידה במגבלות חשיפה מאושרות. המחלקה מעבירה דיווחים שוטפים להנהלת הבנק בדבר היקפי החשיפה בפועל בבנק, ואינדיקציות שליליות, ככל שמתקבלות כאלה;
- חריגות מקווי אשראי במידה ואירעו, מדווחות לדרג ממונה על ידי היחידה להקצאה הקו, על פי סמכויות האשראי;
- המחלקה למוסדות פיננסיים שבחטיבה העסקית מקבלת את נתוני החשיפה של הבנק למוסדות פיננסיים זרים מהחטיבה הפיננסית ומגורמים שונים בבנק ומחברות הבת ושלוחות חו"ל. נתונים אלה מאוחדים לרמת הקבוצה ומדווחים לגורמים שונים בבנק ולפיקוח על הבנקים, על פי הצורך.

בתחום ניהול סיכוני הסליקה, הבנק לוקח בחשבון בשיקוליו את גובה החשיפות ופיזורן בין הבנקים הזרים.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים.

- כעולה מהנתונים שיובאו להלן, כ-88% מהחשיפה ליום 30 בספטמבר 2010 הינה למוסדות פיננסיים בדרוג "A-" ומעלה. המדינות בגין קיימת לבנק חשיפת אשראי כאמור כוללות, בין היתר, את ארצות הברית, גרמניה, שווייץ ובריטניה (ארצות הברית היא המדינה היחידה שהחשיפה אליה עולה על 15% מבסיס ההון של הבנק ולכן רק לגביה ניתנים פרטים להלן).
- בגין החשיפה למוסדות פיננסיים זרים נכללים הפסדים בגין ירידת ערך של ניירות ערך בסך של 35 מיליון ש"ח.

להלן נתונים על חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾, על בסיס מאוחד:

30 בספטמבר 2010			
סיכון אשראי חשיפת			
אשראי	חוץ מאזני	אשראי	סיכון אשראי
נוכחית ⁽⁴⁾	נוכחי ⁽³⁾⁽⁴⁾	מאזני ⁽²⁾⁽⁵⁾	מאזני ⁽²⁾⁽⁵⁾
במיליוני שקלים חדשים			
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים ⁽⁶⁾			
דירוג אשראי חיצוני ⁽⁷⁾			
4,570	143	4,427	AA- עד AAA
3,333	549	2,784	A- עד A+
601	3	598	BBB- עד BBB+
292	–	292	B- עד BB+
156	88	68	ללא דירוג ⁽⁸⁾
8,952	783	8,169	סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים
מזה חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים:			
2,997	24	2,973	בארצות הברית
14	–	14	יתרות אג"ח בעייתיים

31 בדצמבר 2009			
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים ⁽⁶⁾			
דירוג אשראי חיצוני ⁽⁷⁾			
4,719	120	4,599	AA- עד AAA
2,668	432	2,236	A- עד A+
570	2	568	BBB- עד BBB+
291	–	291	B- עד BB+
207	111	96	ללא דירוג ⁽⁹⁾
8,455	665	7,790	סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים
מזה חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים:			
3,249	15	3,234	בארצות הברית
11	–	11	יתרות אג"ח בעייתיים

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים האמורים.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
- (5) למידע נוסף אודות הרכב חשיפות האשראי שנכללו בטבלה בגין מכשירים נגזרים מול בנקים/דילרים/ברוקרים, ר' ביאור 7 לדוחות הכספיים.
- (6) חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (לפרטים נוספים בדבר השקעות בניירות ערך מגובי נכסים, ר' ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים).
- (7) לפי דירוג Moody's ובהעדרו, דירוג S&P או Fitch.
- (8) סיכון אשראי חוץ מאזני ללא דירוג מרביתו בגין ערבויות מבנקים שווייצרים ובעלות בנקים במערב אירופה שדירוגם הינו AA- ומעלה.
- (9) סיכון אשראי מאזני ללא דירוג מרביתו בגין חברות בנות בבעלות מלאה של בנקים מדורגים ובנקים ומוסדות פיננסיים קטנים. סיכון אשראי חוץ מאזני ללא דירוג מרביתו בגין חשיפה לחברה לביטוח סחר חוץ במדינת OECD בעלת דירוג השקעה של A-.

בנוסף לחשיפה המוצגת בטבלה לעיל, לימים 30 בספטמבר 2010 ו-31 בדצמבר 2009, קיימת חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית למוסדות פיננסיים זרים בגין מכשירים נגזרים (כהגדרתה בסעיף 4(א) להגדרת חבות בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים" דהיינו, 10% מיתרת עסקה עתידית מסוג Forward Rate agreement או Future Rate agreement) בסך של 6,551 מיליון ש"ח ושל 6,583 מיליון ש"ח בהתאמה.

סיכוני אשראי בגין מימון ממונף (LEVERAGED FINANCE)

לפרטים בדבר סיכוני אשראי בגין מימון ממונף, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 89). לא חלו שינויים מהותיים בסיכוני אשראי בגין מימון ממונף כאמור מיום 31 בדצמבר 2009 ועד ליום 30 בספטמבר 2010.

ניהול סיכוני השוק והנזילות

כללי. סיכוני השוק והנזילות מוצגים בסקירה זו על בסיס קבוצתי הכולל את הבנק, בנק מרכנתיל דיסקונט, בנק דיסקונט למשכנתאות, אי די בי ניו יורק ואי די בי (סוויס) בנק. סיכוני השוק ב-כאל אינם מהותיים ולכן אינם מוצגים בסקירה זו.

ניהול ומדידת סיכוני שוק

סיכון שוק. סיכון שוק הוא הסיכון לפגיעה בהון הבנק וברווחיותו הנובע משינויים בשווקים הפיננסיים המשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות ערך, מחירי מוצרים, התנודתיות של פרמטרים אלה ומודדים כלכליים אחרים.

סיכון הנזילות הוא הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל התפתחות בלתי צפויה, וייאלץ לגייס מקורות באופן שיגרום לו הפסד מהותי.

(1) חשיפת בסיס

החשיפה לסיכון הבסיס מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בשערי החליפין או במדד המחירים לצרכן, עקב ההפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות, כולל השפעת העסקאות העתידיות והשפעתן של האופציות הגלומות על החשיפה בבסיס. החשיפה לסיכון בסיס נמדדת במגזר הצמוד למדד המחירים ובמגזר מטבע חוץ (לרבות בשקלים צמודים למטבע חוץ).

להלן התפלגות השקעת ההון הפנוי הכלכלי בפועל בקבוצה, בהשוואה למגבלות (הנתונים מוצגים ביחס להון הפנוי הכלכלי):

2010 רבעון שלישי					2009				
טווח החשיפה					טווח החשיפה				
מגזר	מגבלה	סוף תקופה	מ-	עד	ממוצע	סוף שנה	מ-	עד	ממוצע
לא צמוד	היתרה	82%	82%	95%	91%	104%	88%	110%	99%
צמוד מדד	80%-40%	16%	4%	16%	8%	(7%)	(10%)	11%	1%
מט"ח	25%-25%	2%	-	2%	1%	3%	(2%)	4%	1%

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2010 לא נרשמו חריגות מהמגבלות.

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין. רגישות ההון לשינויים בשערי חליפין מוצגת בטבלה שלהלן, המפרטת את ההשפעה של שינויים בשערי החליפין במטבעות העיקריים על ההון של הבנק ליום 30 בספטמבר 2010.

רגישות הון הבנק לשינויים בשערי חליפין ⁽¹⁾				
	10%	5%	-5%	-10%
מגזר	במיליוני שקלים חדשים			
דולר	(110)	(58)	49	77
יורו	16	9	(5)	(7)
ליש"ט	15	8	(8)	(15)
פר"ש	(1)	(1)	1	1
יין יפני	3	1	(1)	(3)

הערה:

(1) השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי של הקבוצה (במונחי ערך נוכחי) כתוצאה מהתרחיש.

השפעה זו חושבה על פי השינוי הצפוי בשווי ההון של הקבוצה במטבעות השונים, בהינתן התרחיש שנקבע על ידי המפקח על הבנקים.

(2) החשיפה לסיכון ריבית

א. כללי

סיכון הריבית הוא הסיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו כתוצאה משינוי של שיעורי הריבית בשווקים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על הערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות לרבות תיקונים כלכליים מסוימים. לפרטים נוספים, ר' בדוח שנתי 2009 (עמ' 94-97). ניהול חשיפת הריבית מבוצע בנפרד בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

הנתונים המוצגים בסעיף ב' להלן, חושבו על בסיס השווי ההון, כנדרש על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובהתאמה לחישוב של תוספת ב' בסקירת ההנהלה להלן.

הנתונים המוצגים בסעיף ג' להלן משמשים לניהול השוטף של חשיפת הריבית, שנערך על כלל פעילות הבנק, ומובאים בו בחשבון נתונים נוספים המייצגים את הגישה הכלכלית של הבנק לניהול חשיפת השווי הכלכלי של הון הבנק לשינויים בריבית. בפרט נלקחים בחשבון:

- חשיפות עתידיות שונות שאינן עונות על התנאים להכללתן בגישות חישוב חשבונאיות;
 - מחירים המייצגים את העלות האלטרנטיבית שרואה הבנק בהתאם לשינויים במחירי השוק (ולא ביחס לשינויים בסיכון האשראי של התזרימים);
 - יתרות בעלות השפעה כלכלית השונה מהשפעתן החשבונאיות (כגון תיקונים בגין חסוי המס על ההשקעה בחברות בנות בחו"ל).
- נתונים נוספים אלה מביאים לאומדן שווי כלכלי ולאומדני חשיפה לשינויים בריבית, השונים מהאומדנים המקבילים שנגזרים מהנתונים החשבונאיים.

ב. ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההון של המכשירים הפיננסיים

לפרטים בדבר מכשירים פיננסיים מורכבים, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 95). ליום 30 בספטמבר 2010, השפעת ההתייחסות לאופציה ולמכשיר המארח כמכשירים העומדים בפני עצמם, לא הייתה מהותית.

לפרטים בדבר השיטות וההנחות העיקריות ששימשו באומדן השווי ההון של המכשירים הפיננסיים, ר' ביאור 21 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 (עמ' 432-433).

תחזית לפירעונות מוקדמים. תזרימי המזומנים בגין משכנתאות הוערכו על פי תחזית לפירעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי. הוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפירעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפירעון החזויים, הקטין את השווי ההון של המשכנתאות, במגזר הצמוד למדד, ב-151 מיליון ש"ח (לעומת 218 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009).

תזרימי המזומנים בגין פקדונות הוערכו על פי תחזית לפירעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי. הוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפירעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפירעון החוזיים, הגדיל את השווי ההוגן של הפקדונות, בעיקר תוכניות חסכון במגזר הצמוד למדד, ב-6 מיליון ש"ח (לעומת 46 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009).

שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי ריבית)

30 בספטמבר 2010					
מטבע חוץ**			מטבע ישראלי		
סך-הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
במיליוני שקלים חדשים					
178,938	4,498	7,783	48,432	30,217	88,008
נכסים פיננסיים*					
סכומים לקבל בגין מכשירים					
125,210	12,507	23,296	34,758	387	54,262
פיננסיים נגזרים וחוז מאזניים***					
(172,828)	(3,683)	(9,425)	(55,761)	(23,849)	(80,110)
התחייבויות פיננסיות*					
סכומים לשלם בגין מכשירים					
(126,386)	(13,276)	(21,544)	(30,368)	(5,109)	(56,089)
פיננסיים נגזרים וחוז מאזניים***					
4,934	46	110	(2,939)	1,646	6,071
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים					
31 בדצמבר 2009					
מטבע חוץ**			מטבע ישראלי		
סך-הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
במיליוני שקלים חדשים					
180,171	4,913	8,756	51,381	29,611	85,510
נכסים פיננסיים*					
סכומים לקבל בגין מכשירים					
99,735	8,672	10,184	31,365	521	48,993
פיננסיים נגזרים וחוז מאזניים***					
(175,336)	(4,115)	(11,485)	(56,672)	(24,123)	(78,941)
התחייבויות פיננסיות*					
סכומים לשלם בגין מכשירים					
(100,232)	(9,420)	(7,531)	(28,541)	(5,920)	(48,820)
פיננסיים נגזרים וחוז מאזניים***					
4,338	50	(76)	(2,467)	89	6,742
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים					

הערות לטבלה ראה בעמוד הבא.

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים

30 בספטמבר 2010									
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת השינויים בשיעורי הריבית****									
שינוי בשווי הוגן									
מטבע ישראלי									
מטבע חוץ**									
השפעות									
השינוי בשיעורי הריבית	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אירו	אחר	מקזזות	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים									
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	5,910	1,617	(2,922)	153	47	(1)	4,804	(130)	(3%)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	6,023	1,651	(2,978)	131	47	-	4,874	(60)	(1%)
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד	6,181	1,679	(3,141)	105	47	(1)	4,870	(64)	(1%)

31 בדצמבר 2009									
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת השינויים בשיעורי הריבית****									
שינוי בשווי הוגן									
מטבע ישראלי									
מטבע חוץ**									
השפעות									
השינוי בשיעורי הריבית	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אירו	אחר	מקזזות	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים									
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	6,685	159	(2,523)	(70)	46	-	4,297	(41)	(1%)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	6,783	103	(2,502)	(89)	49	-	4,344	6	-
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד	6,921	36	(2,756)	(117)	53	-	4,137	(201)	(5%)

* לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
 ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
 *** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בביאור 7 בדוח הכספי.
 **** שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצויין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

העלאת שיעור ריבית ההיוון ב-1 נקודת האחוז היתה מקטינה את השווי ההוגן של החובות הבעייתיים בסך של 69 מיליון ש"ח. העלאת שיעור ריבית ההיוון ב-0.1 נקודת האחוז היתה מקטינה את השווי ההוגן של החובות הבעייתיים בסך של 5 מיליון ש"ח (לעומת 54 מיליון ש"ח ו-6 מיליון ש"ח, בהתאמה, ביום 31 בדצמבר 2009).

ג. נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית

להלן השפעת שינויים היפותטיים של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית על השווי הכלכלי של הקבוצה:

31 בדצמבר						
2009		30 בספטמבר 2010				
סך-הכל	סך-הכל	מט"ח אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	השינוי בשיעורי הריבית
במיליוני שקלים חדשים						
(40)	(138)	(3)	(62)	(9)	(64)	עליה של 100BP בשיעורי הריבית
(227)	(346)	3	(401)	(27)	79	ירידה של 100BP בשיעורי הריבית

המגבלות שקבע הדירקטוריון לגבי החשיפה לסיכוני ריבית במגזרי ההצמדה השונים מבטאות במונחי הפגיעה המקסימלית בהון הכלכלי כתוצאה מתזוזה מקבילה של עקום התשואה ב-1% בכל אחד מהמגזרים. המגבלה שנקבעה היא בשיעור של 9% מההון העצמי על החשיפה הקבוצתית לשינוי של 1% בעקומי הריבית, בנוסף למגבלות שקבעו חברות הבת הבנקאיות. ברבעון השלישי של שנת 2010 הבנק והקבוצה עמדו במגבלות החשיפה שנקבעו. בנוסף לתרחיש של תזוזה מקבילה בעקומי הריבית, הבנק בוחן גם את החשיפה לשינויים לא מקביליים בעקומי הריבית השונים. ברבעון השלישי של שנת 2010 לא היתה חריגה גם ממגבלות אלה.

ד. אופיו של סיכון הריבית בתיק הבנקאי

התיק הבנקאי כולל את מרבית סיכוני הריבית של הקבוצה וכוללה בו פעילות הבנק במתן אשראים, ברכישת ניירות ערך ובגיוס פקדונות וכתבי התחייבות. פעילות זו מושפעת משיקולים אסטרטגיים וראייה ארוכת טווח של תיאבון הבנק לסיכון הריבית. התיק הבנקאי של הקבוצה בארץ מוכוון ללקיחת חשיפות לסיכוני ריבית שקלית ומדדית ואילו התיק הבנקאי של החברות הבנות בחו"ל מכיל חשיפות לסיכוני ריבית מט"ח (בעיקר ריבית דולרית), לרבות סיכון פירעון מוקדם של נכסי הבנק והתחייבויותיו.

להלן השפעת שינויים היפותטיים של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית על התיק הבנקאי:

31 בדצמבר						
2009		30 בספטמבר 2010				
סך-הכל	סך-הכל	מט"ח אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	השינוי בשיעורי הריבית
במיליוני שקלים חדשים						
(63)	(127)	(5)	(62)	(1)	(59)	עליה של 100BP בשיעורי הריבית
(205)	(350)	5	(397)	(31)	73	ירידה של 100BP בשיעורי הריבית

בעשר השנים האחרונות לא ארע שינוי שבועי מצטבר, אשר לו היה מתרחש בתקופת הדיווח היה פוגע בהנחת העסק החי ששימשה בבסיס עריכת הדוחות הכספיים.

(3) הערך הנתון לסיכון (VAR VALUE AT RISK)

כללי. הבנק מנהל את החשיפה לסיכוני השוק באמצעים שונים, כמפורט לעיל, וכן על ידי מודל סטטיסטי - מודל ה-VaR. ה-VaR אומד את הנזק המקסימלי הצפוי לבנק בשל התנמשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית מוגדרת. נזק זה מתבטא בשחיקה בערך הבנק (במונחי שווי הוגן). הדירקטוריון קבע מגבלה לפיה ה-VaR של הקבוצה (בשיטה פרמטרית, לאופק של 10 ימים וברמת מובהקות של 99%) לא יעלה על 4% מההון העצמי. ה-VaR ברמת הקבוצה מחושב בתדירות חודשית.

להלן נתונים בדבר אומדן סכום ה-VaR של קבוצת דיסקונט:

30 בספטמבר 2010	31 בדצמבר 2009
במיליוני שקלים חדשים	
72	144
אומדן סכום ה-VaR (במיליוני ש"ח, הקבוצה)	

משקלו של ה-VaR ביחס להון העצמי ביום 30 בספטמבר 2010 עומד על 0.7%, לעומת 1.4% בסוף שנת 2009. הירידה באומדן ה-VaR הקבוצתי מוסברת בעיקר בירידה בתנודתיות גורמי הסיכון. **Back Testing**. בהיות מודל ה-VaR מודל סטטיסטי, עולה הצורך לבחון את טיב החיזוי שהוא מספק. מקובל לבחון את איכות החיזוי של המודל על-ידי מדידה בדיעבד (Back Testing). בבחינה זו מחושב השינוי בפועל של השווי הכלכלי של הבנק. תקפותו של המודל נבחנת על פי מספר הפעמים בהן אירעו חריגות של ההפסד מאומדן ה-VaR. הבחינות שבוצעו עד כה מאששות את תקפות המודל. לפרטים נוספים אודות מודל ה-VaR ומגבלותיו, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 98-99).

(4) ניתוח הפסדים בתרחישי קיצון (STRESS TESTS)

השווקים העולמיים והמקומיים נתונים מעת לעת לזעזועים הנובעים מאירועים קיצוניים. אירועים אלה עשויים להיות קשורים למשבר כללי (כגון: מלחמה, זעזוע פוליטי, אסון טבע וכיו"ב) או לזעזוע בשווקים הפיננסיים, ולהתבטא בשינויים מהותיים בריביות, שערי חליפין, או בתנודתיות גדולה במיוחד של גורמים אלה, החורגת מהתנהגות היסטורית נורמלית. אחת ממטרותיו של תהליך ניהול הסיכונים היא להגן על הבנק מפני הפסד קיצוני שעלול לנבוע מזעזועים מעין אלה. על אף שה-VaR הינו אמצעי המדידה המתאים ביותר לאמידת החשיפה הכוללת לסיכוני השוק, אין הוא מספק מידע על הפסדים שעלולים להתרחש בתנאי שוק חריגים ומעבר לרמת המובהקות שנקבעה.

מבחני קיצון (Stress tests) מאפשרים לבחון את השפעתם האפשרית של אירועים קיצוניים מעין אלה, ובכך הם מהווים נדבך משלים לבחינת החשיפה לסיכוני שוק שנעשית על פי מודל ה-VaR.

בבנק פועל פורום Stress tests בראשות מנהל הסיכונים הראשי. בפורום זה נבחנים, לפחות אחת לרבעון, תוצאות תרחישי הקיצון שהוגדרו ומידת השפעתם על תיק הבנק וכן נקבעים תרחישי קיצון נוספים שאותם ראוי לבחון. הפורום קובע תרחישי קיצון גם עבור חברות הבת הבנקאיות ובוחן את השפעות תרחישי הקיצון על פעילותן. המגבלה על הפגיעה המקסימלית בשווי הכלכלי של ההון העצמי של הבנק בתרחישי קיצון נקבעה כך שלא תעלה על 12.5% מההון העצמי. הבנק עמד במגבלה זו במהלך הרבעון השלישי של שנת 2010.

(5) הגישה הסטנדרטית להקצאת הון לסיכוני שוק

הבנק מחשב את הקצאת ההון הנדרשת בגין החשיפה לסיכוני שוק בהתאם לגישה הסטנדרטית, כקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208.

הקצאת ההון לסיכוני שוק נעשית כלהלן:

- סיכון ריבית ומניות - הקצאה בגין התיקים המנוהלים בבנק למטרות מסחר, ובכלל זה כלל פעילות חדר עסקות. חישוב סיכון הריבית נערך בהתאם לשיטת "התקופות לפרעון";
- סיכון שער חליפין ואינפלציה - הקצאה בגין כלל פעילות הבנק;
- סיכון אופציות - הקצאה בגין כלל פעילות הבנק, לרבות אופציות גלומות. החישוב נערך בהתאם לשיטת "זלתא פלוס".

להלן פירוט הקצאת ההון לסיכוני השוק לפי הגישה הסטנדרטית:

הקצאת הון ליום			
31 בדצמבר 2009		30 בספטמבר 2010	
כללי באזל I	כללי באזל II	כללי באזל I	כללי באזל II
במיליוני שקלים חדשים			
102	*69	171	*111
בנק: סיכון ריבית			
122	70	95	83
סיכון שער חליפין ואינפלציה			
–	–	–	1
סיכון מניות			
16	17	20	20
סיכון אופציות			
240	156	286	215
סך-הכל הבנק			
66	*64	50	52
סך-הכל חברות בנות			
306	220	336	267
סך-הכל הקבוצה הבנקאית			
3,401	2,752	3,737	3,322
הקצאה במונחי נכסי סיכון			
2.6%	1.9%	2.7%	2.3%
הקצאה לסיכוני שוק במונחי נכסי סיכון מסך נכסי הסיכון			

* כולל סיכון ספציפי.

הקצאת ההון במונחי באזל II נמוכה יותר מזו שבמונחי באזל I, בעיקר בשל ההתייחסות לחשיפת המדדיות והשקליות, במסגרת באזל II, כאל מגזר משותף.

(6) סיכוני אופציות

סיכוני אופציות מתייחסים לאפשרות להפסד הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שווי של אופציות, לרבות סטיות התקן. דירקטוריון הבנק קבע הנחיות לפעילות המותרת באופציות, הן במונחי נפח כולל והן במונחי הפסד מקסימלי בתרחישי קיצון ובתרחיש מתון.

גם הדירקטוריונים של חברות הבת הבנקאיות העיקריות קבעו מגבלות על הפעילות באופציות. ברבעון השלישי של שנת 2010 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

(7) הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים

דירקטוריון הבנק קבע את אופן הפעילות של הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים, היקפי הפעילות המקסימליים ומגוון המכשירים הפיננסיים שלבנק מותר לפעול בהם (בין אם עבור לקוחותיו ובין אם עבור עצמו). ברבעון השלישי של שנת 2010 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

החשיפה הנוצרת כתוצאה מפעילות זו, הן בבסיס והן בריבית, נכללת במסגרת מגבלות הדירקטוריון לחשיפות הבסיס, הריבית והאופציות וכן במסגרת המגבלה על החשיפה המצרפית של כלל לקוחות הבנק למטבעות מסויימים ומגבלה תפעולית על מספר העסקות מסוגים מסויימים בכל רגע נתון. החשיפה נמדדת ומבוקרת באופן שוטף על ידי ה-Middle Office. ברבעון השלישי של שנת 2010 לא נרשמו חריגות ממגבלות אלו.

להלן נתונים אודות היקפי הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב), של הבנק והחברות המאוחדות שלו:

ליום 31 בדצמבר 2009	ליום 30 בספטמבר 2010	
במיליוני שקלים חדשים		
1,378	-	נגזרים מגדרים
84,663	101,622	נגזרים ALM
66,517	69,645	נגזרים אחרים
4,630	5,307	נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

לפרטים נוספים אודות ניהול ומדידת סיכונים שוק, ר' בדוח שנתי 2009 (עמ' 93-102).

ניהול ומדידת סיכון הנזילות

נזילות מוגדרת כיכולת הבנק לעמוד בהתחייבויותיו - לממן גידול בנכסים או לפרוע התחייבויות, מבלי להיקלע לקשיים ומבלי שייגרם לו הפסד.

הבנק מנהל את סיכונים הנזילות שלו על פי מודל פנימי לאומדן סיכון הנזילות, אשר בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון שונים, הן לגבי התפתחויות בתחום הנכסים ובתחום ההתחייבויות והן לגבי התפתחויות כלל מערכתיות על נזילותו של הבנק, כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342. מודל זה אושר בדירקטוריון ומעודכן מעת לעת. בנוסף למודל הפנימי האמור, מופעל במקביל מודל משופר, אשר נמצא כעת בשלב של הפעלה נסיונית ותיקוף. ברבעון השלישי של שנת 2010 לא נרשמו חריגות מהמגבלות שקבע הדירקטוריון.

פוזיציות במניות בתיק הבנקאי

אסטרטגיות ותהליכים

במסגרת מדיניות גיוון ההשקעות פועל הבנק בשני תחומים עיקריים:

- קרנות השקעה פרטיות, קרנות הון סיכון וקרן של קרנות גידור;
- השקעה ישירה בחברות שההשקעה בהן נחשבת השקעה ריאלית.

לפרטים בדבר מדיניות ההשקעות ובדבר הישיות בהן משקיע הבנק, ר' "תת מגזר חברות ריאליות" בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים".

להלן נתונים לגבי השקעות במניות

30 בספטמבר 2010		31 בדצמבר 2009	
עלות מופחתת	שווי הוגן	עלות מופחתת	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
השקעות במניות חברות כלולות⁽¹⁾⁽²⁾:			
161	161	163	163
מניות שאינן סחירות			
מניות בתיק הזמין למכירה:			
44	69	50	53
מניות סחירות			
654	654	650	650
מניות שאינן סחירות			
698	723	700	703
סך-הכל מניות בתיק הזמין למכירה			
859	884	863	866
סך-הכל השקעה במניות			

הערות:

(1) למידע נוסף ראה ביאור 6 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 (עמ' 370-377).

(2) לפרטים בדבר השקעה בבנק הבינלאומי, שאינה כלולה בטבלה, ר' ביאור 6 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 (עמ' 369-376) ו"הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ" בפרק "חברות מוחזקות עיקריות" להלן.

דרישת ההון בגין פוזיציות במניות⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2009	ליום 30 בספטמבר 2010
במיליוני שקלים חדשים	
68	71
בגין השקעות בקרנות הון סיכון, בקרנות השקעה פרטיות ובקרן של קרנות גידור ⁽²⁾	
20	20
בגין השקעה במניות אחרות ⁽³⁾	
11	11
בגין הלוואות בעלים ⁽³⁾	
99	102
סך דרישת ההון בגין פוזיציות במניות	
1,654	1,519
השקעות שנוכו מההון ⁽⁴⁾	

(1) דרישת ההון חושבה לפי 9% והיא אינה כוללת דרישת הון בגין השקעה במניות בתיק למסחר.
(2) השקעות אלו משוקללות במשקל סיכון 150%.
(3) השקעות אלו משוקללות במשקל סיכון 100%.
(4) כולל בגין ההשקעה בבנק הבינלאומי.

סיכונים סביבתיים

בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 107-108) תואר מכתב שהפיץ המפקח על הבנקים בחודש יוני 2009 בעניין החשיפה לסיכונים סביבתיים וניהולם, במסגרתו נדרשו הדירקטוריונים של התאגידים הבנקאיים לאשר, עד ליום 30 ביוני 2010, קריטריונים ולוחות זמנים ליישום הדרישות שנכללו במכתב.

כנדרש במכתב המפקח על הבנקים, אישר דירקטוריון הבנק ביום 21 ביוני 2010 מדיניות בנושא סיכונים סביבתיים. במדיניות האמורה יושמו הוראות המפקח בעניין זה, ומטרתה לנהל את חשיפת הבנק לסיכונים הסביבתיים ולצמצם אותם. במסגרת זו הוגדר אופן הערכת הסיכון הסביבתי של הלקוחות העסקיים של הבנק, תוך התייחסות נפרדת ללקוחות המוגדרים כבעלי פוטנציאל לסיכון סביבתי גבוה.

לפרטים בדבר סיכונים תפעוליים, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 104-106).

לפרטים בדבר ניהול סיכונים טכנולוגיים המידע, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 107).

לפרטים בדבר סיכונים משפטיים, סיכונים רגולציה וסיכונים ציות, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 108-110).

באזל II

כללי

הקבוצה יישמה את הכללים ליישום הנחיות "באזל II" בישראל - על פי "הגישה הסטנדרטית", שפרסם המפקח על הבנקים ביום 31 בדצמבר 2008 במסגרת הוראת שעה בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון", שתחילתה ביום 31 בדצמבר 2009.

היערכות קבוצת דיסקונט ליישום דרישות באזל II

כללי. ועדת היגוי קבוצתית עליונה, בראשות מנכ"ל הבנק ובהשתתפות בכירים מקבוצת דיסקונט, מקדמת את הנושאים הקשורים ביישום באזל II. ועדת מנהלי הסיכונים של הבנק מרכזת את ההיגוי ברמת הבנק.

הנדבך הראשון. במהלך שנת 2009 החל הבנק בחישוב הלימות ההון בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק והסיכון התפעולי בהתאם לכללי באזל II, במקביל לחישוב הלימות ההון בהתאם לכללי באזל I. דרישת ההון בגין סיכונים אשראי מחושבת בהתאם לגישה הסטנדרטית, על בסיס דירוגי אשראי חיצוניים. הקצאת ההון בגין סיכונים תפעוליים מחושבת בהתאם לגישת "האינדיקטור הבסיסי", לפיה מכפילים את ההכנסה הגולמית במקדם קבוע.

הבנק מקדם את הערכותיו להכללת בטחונות כשירים נוספים במסגרת חישוב הלימות ההון על פי כללי באזל II, בנוסף על אלה שנכללו עד כה.

במכתב מיום 20 במאי 2010 הודיע המפקח על הבנקים כי לאור החשיבות המרכזית של יחס הלימות ההון בתאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשים להתקשר עם רואי החשבון המבקרים במכתב התקשרות לעריכת בדיקה בנושא נאותות הדיווח לפיקוח על הלימות הון ליום 31 בדצמבר 2010, שממצאיה יוגשו לפיקוח עד ליום 1 במאי 2011.

הנדבך השני. כאמור, מסמך היסוד לניהול סיכונים אושר בדירקטוריון בחודש מאי 2010. מסמך ה-ICAAP הסופי, על בסיס הנתונים ליום 31 בדצמבר 2009, הוגש לפיקוח על הבנקים ביום 30 ביוני 2010. לאחר שהתקבלה טיוטת התייחסות הפיקוח למסמך האמור, התקיימה פגישה בין הפיקוח לבין הבנק, בה נדונו הערות הפיקוח.

הנדבך השלישי. הוראות "באזל II" מרחיבות את דרישות הגילוי, האיכות והכמותי, בנושא ניהול החשיפות לסיכונים אשראי, סיכונים שוק והסיכון התפעולי. בהמשך ל"מסגרת העבודה" מיום 31 בדצמבר 2008, פרסם המפקח על הבנקים בחודש אוקטובר 2009, הוראת שעה בדבר "יישום דרישות הגילוי הנכללות בנדבך 3 של "באזל II" - בדוחות הכספיים של התאגידים הבנקאיים לשנת 2009, ואילך". גילוי איכותי וכמותי אודות הסיכונים השונים הובא בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" בדוח השנתי לשנת 2009. מידע איכותי וכמותי נוסף הובא בחלקים נוספים בדוח השנתי לשנת 2009. בדוח זה מובאים מידע כמותי ליום 30 בספטמבר 2010 ועדכונים מהותיים למידע האיכותי שהובא כאמור בדוח השנתי לשנת 2009. בסוף פרק זה מובאת טבלה אשר קושרת בין מכלול דרישות הגילוי שנכללו בהוראת השעה, לבין חלקי הדוח השנתי לשנת 2009 והדוח לרבעון השלישי של שנת 2010, בהם נכלל המידע הנדרש.

ביום 20 ביוני 2010 פרסם המפקח על הבנקים הוראות ניהול בנקאי תקין חדשות בנושא "מדידה והלימות הון", אשר ממוזגות לתוכן את הוראת השעה בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון", שיושמו לראשונה ביום 31 בדצמבר 2009. אגב כך הוכנסו מספר שינויים ובכלל זה שינוי משקל הסיכון של בנקים כך שתקבע להם דרגה אחת פחות מהמדינה בה התאגדו, במקום דירוגיהם הספציפיים, ואישור ההתייחסות לאיגרות חוב שהנפיקו חברות הנפקה של בנקים כאל הבנק השולט בהן.

תהליך הסקירה הפיקוחי

ביום 20 ביוני 2010 פרסם המפקח על הבנקים מסמך בדבר תהליך הסקירה הפיקוחי המתמקד במסגרת תהליך הסקירה האמור, באופן שיחד עם הוראת ניהול בנקאי תקין 211 "הערכת נאותות הלימות ההון", משלים את אימוץ הנדבך השני של באזל II על ידי המפקח על הבנקים. המסמך מפרט בין היתר את הצעדים בהם עשוי המפקח על הבנקים לנקוט במהלך תהליך הסקירה הפיקוחי. תהליך זה נועד להבטיח כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח ולהשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים.

המפקח יעריך באיזה מידה הצליחו התאגידים הבנקאיים להעריך את צורכי ההון שלהם יחסית לסיכונים ויתערב היכן שידרש. המפקח מכיר בקשר המתקיים בין סך ההון המוחזק על ידי התאגיד הבנקאי כנגד החשיפה לסיכון ובין חוסנם ויעילותם של תהליכי ניהול הסיכונים והבקורות הפנימיות בו. ואולם, הגדלת סך ההון לא תיחשב לאופציה היחידה לטיפול בסיכונים מוגברים שבפניהם ניצב התאגיד הבנקאי. יש לשקול גם אמצעים אחרים לטיפול בסיכון, כגון חיזוק ניהול הסיכונים, הטלת מגבלות פנימיות, הגדלת ההפרשות והרזרבות, ושיפור הבקורות הפנימיות.

העקרונות המרכזיים בתהליך הסקירה הפיקוחי הם אלה:

- לתאגיד הבנקאי יהיה תהליך להערכת הלימות הונו הכוללת ביחס לפרופיל הסיכונים שלו ואסטרטגיה לשמירה על רמת ההון;
- המפקח יסקור ויעריך את הערכות הלימות ההון הפנימיות והאסטרטגיות של התאגידים הבנקאיים וכן, את יכולתם לבצע ניטור על יחסי ההון הפיקוחיים ולהבטיח עמידה בהם. המפקח ינקוט בפעולות הפיקוחיות הנדרשות במקרה שלא תנוח דעתו מתוצאות תהליך זה;
- המפקח מצפה מתאגידים בנקאיים לפעול מעל ליחסי ההון הפיקוחיים המוצעים ויכול לדרוש מהם להחזיק הון מעל לרמה המוצעת; הנדרשת;
- המפקח יתערב בשלב מוקדם כדי למנוע ירידה ברמת ההון מתחת לרמה המוצעת הנדרשת לתמיכה במאפייני הסיכון של תאגיד בנקאי מסוים, וידרוש פעולה מתקנת מהירה במקרה בו רמת ההון אינה נשמרת או חוזרת לרמתה הנדרשת.

טבלת קשר בין דרישות הגילוי על פי הנדבך השלישי לבין המידע שנכלל בדוח

במטרה לרכז את המידע שנדרש בהוראת השעה, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח טבלת קשר בין דרישות הגילוי בהוראה לבין סעיפי דוח הדירקטוריון או הביאורים לדוחות הכספיים בהם נכלל המידע הנדרש בדוח השנתי. בטבלה המובאת להלן ניתנים הפרטים שנדרשו כאמור.

מס' טבלה	נושא	מיקום*	מס' עמוד בדוח שנתי 2009	מס' עמוד בדוח זה
טבלה 1	תחולת היישום	באזל ו - יישום המלצות ועדת באזל בישראל	115	-
טבלה 2 א	מבנה ההון - גילוי איכותי	ביאור 14 לדוחות הכספיים	396-387	-
טבלה 2 ב, ג, ה	מבנה ההון - גילוי כמותי	האמצעים ההוניים - הלימות ההון של הבנק ביאור 14(1), 14(4) לדוחות הכספיים ברבעון - ביאור 4	57 390,388	30 188-187
טבלה 3 א	הלימות ההון - גילוי איכותי	האמצעים ההוניים - הלימות ההון של הבנק	57-55	-
טבלה 3 ב, ד, ה, ו, ז	הלימות ההון - גילוי כמותי	האמצעים ההוניים - הלימות ההון של הבנק ביאור 14(3) לדוחות הכספיים ברבעון - ביאור 4	59-57 389	32-30 188-187
סעיף 824	גילוי איכותי כללי	מדיניות ניהול הסיכונים ומטרותיה, מבנה וארגון פונקצית ניהול הסיכונים, הגורמים המעורבים בניהול הסיכונים	67-64	40
טבלה 4 א	סיכון אשראי - גילוי איכותי	ניהול סיכונים אשראי	89-67	53-40
טבלה 4 ב	סיכון אשראי - חשיפות לפי סוגים עיקריים	ניהול סיכונים אשראי - גילוי כמותי לסיכון האשראי	73	41
טבלה 4 ג	סיכון אשראי - חשיפות לפי אזורים גיאוגרפיים עיקריים	תוספת ו' לסקירת הנהלה ברבעון - תוספת ד'	311-310	149-147
טבלה 4 ד	סיכון אשראי - חשיפות לפי צד נגדי	ניהול סיכונים אשראי - גילוי כמותי לסיכון האשראי	74	42
טבלה 4 ה	סיכון אשראי - חשיפות לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון	ניהול סיכונים אשראי - גילוי כמותי לסיכון האשראי	74	43
טבלה 4 ו	סיכון אשראי - חובות בעייתיים	תוספת ה' לסקירת הנהלה ברבעון - תוספת ג' ביאור 4 ב, ג, לדוחות הכספיים ברבעון - ביאור 3	309-308 365-363	146-144 185-184
טבלה 4 ז	סיכון אשראי - חובות בעייתיים לפי אזורים גיאוגרפיים עיקריים	תוספת ו' לסקירת הנהלה ברבעון - תוספת ד'	311-310	149-147
טבלה 4 ח	סיכון אשראי - תנועה בהפרשה לחובות מסופקים	ביאור 4 ג לדוחות הכספיים ברבעון - ביאור 3	365-364	185-184
טבלה 5	סיכון אשראי - גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית	ניהול סיכונים אשראי - גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית	75	44
טבלה 7	הפחתת סיכונים אשראי	ניהול סיכונים אשראי - הפחתת סיכונים אשראי	80-77	45
טבלה 8	גילוי כללי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי	ניהול סיכונים אשראי - גילוי כללי לגבי חשיפות הקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי	82-80	46-45
טבלה 9	חשיפות איגוח	ניהול סיכונים אשראי - חשיפות איגוח	86	50-49
טבלה 10	סיכון שוק	ניהול סיכונים השוק והנזילות	103-90	60-53
טבלה 12	סיכון תפעולי	סיכונים תפעוליים	107-104	-
טבלה 13	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי	104-103	61-60
טבלה 14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי	ניהול סיכונים השוק והנזילות	103-90	60-53

* המיקום הינו בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" או בביאור לדוחות הכספיים, אלא אם צוין במפורש אחרת.

פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים

כללי

לפרטים בדבר הוראות הדיווח לציבור הרלבנטיות, והגדרת המגזרים השונים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח אשר שימשו בהכנת הנתונים, ר' ביאור 31 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 (עמ' 452-454).

המגזר הקמעונאי (RETAIL) - כללי

הבנק מציג שני מגזרים קמעונאיים: מגזר "משקי הבית" ומגזר "עסקים קטנים".

שינוי ארגוני בחטיבה הקמעונאית

לאור האתגרים בתחום הבנקאות הקמעונאית, הוחלט בסוף חודש מרס 2010 על היערכות מחדש של החטיבה הקמעונאית. השינוי מתבטא בביטול 5 מרחבים והקמת 9 איזורים "רזים" וממוקדים, שינהלו מקרוב את תחום שירות ופיתוח העסקים בלמעלה מ-140 סניפים. משאבי אנוש, לוגיסטיקה, ומשימות נוספות שאינן בתחום השירות ופיתוח עסקים, עברו לניהול מרכזי של יחידות מטה מתמחות בחטיבה הקמעונאית. השינוי הארגוני האמור הושלם, פרט להעברת אשראי וניהול סיכונים לניהול מרכזי כאמור ופרט לפתיחת מוקדי אשראי חדשים.

שינוי זה מהווה המשך לצעדים פורצי דרך שננקטו בתחום הקמעונאי בבנק בעשור האחרון. השינוי מהווה מדרגה נוספת בהובלת הבנקאות הקמעונאית.

"מפתח דיסקונט"

ביום 27 במאי 2010 השיק הבנק מהלך שיווקי ייחודי בתחום הצריכה הפיננסית - "מפתח דיסקונט". המהלך מבטא גישה חדשה המשלבת בין תרבות הצריכה לתרבות החיסכון, במטרה לבסס את נאמנות הלקוחות לבנק. במסגרת זו הוצע ללקוחות הבנק מחזיקי כרטיס אשראי של דיסקונט (ויזה, Cal, דיינרס ומאסטרקארד), להנות מהנחות בעשרות רשתות שיווק ומשלל הטבות והפתעות ולהצטרף לתוכנית חיסכון ייחודית, הצוברת כספים שנצברים מהפעולות המבוצעות באמצעות כרטיס האשראי.

לקוחות הבנק יכולים לבחור לחסוך בשלושה מסלולים: עיגול עסקה לחמישה או עשרה שקלים, צבירת הנחות והטבות לחיסכון, השלמת הפקדה בסכום חודשי קבוע.

לאחר כחמישה חודשים מהשקת המהלך, נפתחו למעלה מ-250,000 תוכניות חיסכון "מפתח דיסקונט". ביום 1 באוגוסט 2010 הרחיב הבנק את ההטבות במפתח דיסקונט עם עליית תוכנית המאפשרת חניה חינם בתל אביב, רמת גן והרצליה בשעות אחר הצהריים ובכל סוף השבוע. המהלך מבטא מענה למצוקת החנייה באזור תל אביב והסביבה ומרחיב את הסיבות שבעטיין "כדאי להיות לקוח בדיסקונט".

פרויקט ארגון "רזה" - הוצאת הפעילות התפעולית מהסניפים

בדוח שנתי 2009 (עמ' 126-127) הובאו פרטים אודות הפרויקט. עד ליום 30 בספטמבר 2010 בוצעה הוצאת מסמכי היסוד בכ-45 סניפים. עד סוף שנת 2010 צפוי שהתהליך יושלם בכ-5 סניפים נוספים ויחידות עסקיות נוספות. הוצאת הניירת היומית בוצעה בכ-80 סניפים. במהלך השנה הקרובה צפוי שהתהליך יושלם בכל סניפי הבנק.

לפרטים נוספים אודות "המגזר הקמעונאי - כללי", ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 125-127).

מגזר הבנקאות הקמעונאית - מגזר משקי הבית

מתן שירותים לעובדי המדינה

בדוח השנתי לשנת 2009 הובאו פרטים בדבר זכיית הבנק במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות, משיכת יתר ושירותים בנקאיים לעובדי המדינה, לתקופה של 7 שנים שתחילתה ביום 1 בינואר 2008. בשנת 2010 נמשכת הפעילות לגיוס עובדי מדינה. ביום 30 בספטמבר 2010 היו בבנק 86,919 חשבונות של עובדי מדינה, מתוכם 5,722 חשבונות תפעוליים אשר משמשים להעמדת הלוואות עובדי מדינה בלבד. לפרטים נוספים אודות מכרז עובדי המדינה, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 131).

מתן שירותים לעובדי הוראה

בדוח השנתי לשנת 2009 הובאו פרטים בדבר זכיית הבנק במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות למורים והלוואות מותנות לסטודנטים להוראה, לתקופה של 5 שנים, שתחילתה ביום 1 בנובמבר 2007. ביום 30 בספטמבר 2010, היו בבנק 37,790 חשבונות של עובדי הוראה, מתוכם 11,819 חשבונות תפעוליים אשר משמשים להעמדת הלוואות עובדי הוראה בלבד. לפרטים נוספים אודות מכרז עובדי הוראה, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 131-132). לפרטים בדבר מבצע לשיווק משכנתאות, ר' להלן "פעילות המשכנתאות - הלוואות לדיוור", בפרק "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסויימים".

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 195 מיליון ש"ח, לעומת 154 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 26.6%. הגידול ברווחי המגזר, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, הושפע מהגידול ברווחי המגזר מפעילות כרטיסי אשראי ומפעילות שוק ההון (ר' להלן). **ההפרשה לחובות מסופקים** במגזר הסתכמה בסך של 145 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, לעומת 189 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 23.3%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות מגזר משקי הבית:

פעילות בינלאומית:		פעילות מקומית				
סך-הכל	בנקאות ופיננסים	סך-הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010						
במיליוני שקלים חדשים						
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים						
554	1	553	52	10	68	423
(186)	–	(186)	(20)	–	(12)	(154)
סך-הכל רווח מפעולות מימון						
368	1	367	32	10	56	269
402	–	402	13	65	196	128
הכנסות תפעוליות ואחרות						
770	1	769	45	75	252	397
סך-הכל הכנסות						
42	–	42	4	–	2	36
הפרשה לחובות מסופקים						
90	–	90	8	26	34	22
רווח נקי						
34,594	51	34,543	17,116	9	7,772	9,646
58,998	185	58,813	1,528	–	716	56,569
יתרה ממוצעת של נכסים						
יתרה ממוצעת של התחייבויות						
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009						
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים						
355	2	353	53	2	62	*236
(56)	–	(56)	(26)	–	(16)	(14)
סך-הכל רווח מפעולות מימון						
299	2	297	27	2	46	222
428	–	428	14	61	208	*145
הכנסות תפעוליות ואחרות						
727	2	725	41	63	254	367
סך-הכל הכנסות						
57	3	54	3	–	21	*30
הפרשה לחובות מסופקים						
56	–	56	3	*19	*23	*11
רווח נקי						
32,213	2	32,211	14,942	7	8,349	*8,913
62,422	13	62,409	1,777	–	884	*59,748
יתרה ממוצעת של נכסים						
יתרה ממוצעת של התחייבויות						

* סווג מחדש.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות מגזר משקי הבית (המשך):

פעילות בינלאומית: בנקאות ופינוסים	פעילות מקומית					
	בנקאות ופינוסים	סך-הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופינוסים
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010						
במיליוני שקלים חדשים						
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים						
- מחיצוניים	857	210	11	133	1,211	3
- בינמיגזרי	(105)	(38)	-	(45)	(188)	-
סך-הכל רווח מפעולות מימון	752	172	11	88	1,023	3
הכנסות תפעוליות ואחרות	351	596	193	36	1,176	-
סך-הכל הכנסות	1,103	768	204	124	2,199	3
הפרשה לחובות מסופקים	116	23	-	6	145	-
רווח (הפסד) נקי	(27)	126	75	20	194	1
יתרה ממוצעת של נכסים	9,538	7,782	9	16,606	33,935	35
יתרה ממוצעת של התחייבויות	55,903	720	-	1,550	58,173	121
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009						
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים						
- מחיצוניים	*(486)	191	8	139	(148)	5
- בינמיגזרי	1,174	(46)	-	(55)	1,073	-
סך-הכל רווח מפעולות מימון	688	145	8	84	925	5
הכנסות תפעוליות ואחרות	*426	570	185	37	1,218	-
סך-הכל הכנסות	1,114	715	193	121	2,143	5
הפרשה לחובות מסופקים	113	59	-	5	177	12
רווח (הפסד) נקי	*10	82	53	17	162	(8)
יתרה ממוצעת של נכסים	*8,635	7,807	7	14,588	31,037	82
יתרה ממוצעת של התחייבויות	*59,214	850	-	1,811	61,875	27

* סוג מחדש.

התפתחויות במגזר

השפעת המשבר הפיננסי על המגזר. הבנק ממשיך בליווי לקוחותיו במגזר הקמעונאי, תוך בדיקת צרכים מושכלת ומוקפדת יותר, לרבות בהתייחס ליכולת החרז מוכחת.

פינוי סניפי בנק יהב ממתחמי המדינה. בעקבות פניית הבנק למחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה, בהליך מסוג "קדם בג"צ", הודיעה פרקליטות המדינה לבנק, ביום 16 במרס 2010, כי בנק יהב נדרש לפנות את כל סניפי בנק יהב המתנהלים בנכסי המדינה ולהשיב את החזקה בהם למינהל הדיור הממשלתי, עד ולא יאוחר מיום 30 באפריל 2010, כשהם פנויים וריקים על פי דין. ביום 7 ביוני 2010 הגישה פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי) לבית משפט השלום בירושלים כתב תביעה בסדר דין מקוצר לפינוי סניפי בנק יהב המצויים במתחמי משרדי הממשלה בבירה (משרד הפנים ושיח ג'ראח). ביום 5 באוקטובר 2010 החליט בית המשפט לקבל את בקשת הרשות להתגונן של בנק יהב, והעביר את התביעה לדין בהליך רגיל.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

עמלות. לפרטים בדבר הרפורמה בעמלות, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 135). ישנן מספר הצעות חוק פרטיות בהן הוצע להטיל מגבלות נוספות על גובה העמלות, סוגיהן וכיוצ"ב וכן לחייב את הבנקים לשלם ריבית על יתרות זכות בחשבונות עו"ש. בשלב זה לא ניתן עדיין להעריך האם יחולו שינויים נוספים בחקיקה וברגולציה, הנוגעים לשירותים הבנקאיים ולעמלות ו/או לריביות בגינם, מה יהיו ההסדרים שיקבעו, אם בכלל, וכיצד ישפיעו על הרגלי צריכת השירותים הבנקאיים בידי הלקוחות. לפיכך, לא ניתן עדיין להעריך את ההשלכות שיהיו לכך על תוצאות פעולותיו של הבנק בעתיד. לפרטים בדבר ההשלכות האפשריות של ההוראה החדשה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסד אשראי", ר' ביאור 1 ד' (4) לתמצית הדוחות הכספיים.

המגזר הקמעונאי בבנק מרכנתיל דיסקונט

כמפורט בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 135), בנק מרכנתיל דיסקונט רואה במגזר הקמעונאי יעד מרכזי בהתפתחותו העסקית. במסגרת זו פתח בנק מרכנתיל דיסקונט בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, 4 סניפים באזורים המהווים פוטנציאל למתן שירותים בנקאיים ללקוחות המשתייכים למגזר זה. בחודש אוקטובר 2010 פתח בנק מרכנתיל דיסקונט סניף נוסף. לפרטים נוספים אודות "מגזר הבנקאות הקמעונאית - מגזר משקי הבית", ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 127-135).

מגזר הבנקאות הקמעונאית - מגזר עסקים קטנים

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 156 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 157 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 0.7%. **ההפרשה לחובות מסופקים** במגזר הסתכמה בסך של 141 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, לעומת 145 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 2.8%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים קטנים:

פעילות מקומית					
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	בנייה ונדל"ן	משכנתאות	סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010					
במיליוני שקלים חדשים					
רווח מפעולות מימון					
לפני הפרשה לחובות מסופקים					
-	271	3	3	10	313
-	(78)	-	-	(4)	(88)
סך-הכל רווח מפעולות מימון					
-	193	3	20	6	225
-	84	17	5	-	117
הכנסות תפעוליות ואחרות					
סך-הכל הכנסות					
-	277	20	14	6	342
-	41	-	-	1	46
הפרשה לחובות מסופקים					
רווח נקי					
-	40	5	4	2	62
-	12,112	324	4	1,271	15,556
-	13,707	802	-	67	15,390
יתרה ממוצעת של נכסים					
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009					
רווח מפעולות מימון					
לפני הפרשה לחובות מסופקים					
-	*224	7	2	20	275
-	(48)	-	-	(14)	(67)
סך-הכל רווח מפעולות מימון					
-	176	7	2	6	208
-	*95	21	10	-	131
הכנסות תפעוליות ואחרות					
סך-הכל הכנסות					
-	271	28	12	6	339
-	32	-	-	(1)	33
הפרשה לחובות מסופקים					
רווח נקי					
-	*40	13	3	3	69
-	11,298	271	3	1,406	14,541
-	11,843	1,330	-	72	13,908
יתרה ממוצעת של נכסים					
יתרה ממוצעת של התחייבויות					

* סווג מחדש.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים קטנים (המשך):

פעילות מקומית					
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	בנייה ונדל"ן	משכנתאות	סך-הכל
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010					
במיליוני שקלים חדשים					
רווח מפעולות מימון					
לפני הפרשה לחובות מסופקים					
-	1,109	10	3	78	1,229
-	(527)	-	-	(10)	(557)
מחיצוניים					
-	582	10	3	58	672
-	246	45	34	15	341
סך-הכל רווח מפעולות מימון					
הכנסות תפעוליות ואחרות					
828	55	37	73	20	1,013
115	-	-	28	(2)	141
הפרשה לחובות מסופקים					
רווח נקי					
106	4	16	20	10	156
11,690	340	4	1,783	1,275	15,092
13,081	842	-	744	71	14,738
יתרה ממוצעת של נכסים					
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009					
רווח מפעולות מימון					
לפני הפרשה לחובות מסופקים					
-	*495	15	3	63	617
-	27	-	-	(13)	(10)
מחיצוניים					
-	522	15	3	50	607
-	*278	74	31	13	397
סך-הכל רווח מפעולות מימון					
הכנסות תפעוליות ואחרות					
800	89	34	63	18	1,004
126	-	-	17	2	145
הפרשה לחובות מסופקים					
רווח נקי					
*95	27	8	20	7	157
11,324	259	3	1,603	1,276	14,465
11,627	1,308	-	643	82	13,660
יתרה ממוצעת של נכסים					
יתרה ממוצעת של התחייבויות					

* סווג מחדש.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

לפרטים בדבר הרפורמה בעמלות, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 135).

לפרטים בדבר ההשלכות האפשריות של ההוראה החדשה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסד אשראי", ר' ביאור 1 ד' (4) לתמצית הדוחות הכספיים.

מגזר עסקים קטנים בפעילות בנק מרכנתיל דיסקונט

קרן למתן הלוואות לעסקים בינוניים. במסגרת הצעדים שנקטו על ידי הממשלה במטרה לבלום את ההאטה הכלכלית במשק, הקימה הממשלה קרן למתן הלוואות לעסקים בינוניים (שהכנסותיהם השנתיות נעות בין 22 מיליון ש"ח לבין 100 מיליון ש"ח). הלוואות תיתנה בערבות המדינה (בשיעור של 70% ובתנאי שהסכום הכולל של השתתפות המדינה לא יעלה על 20% מסך הלוואות באמצעות הקרן). בנק מרכנתיל דיסקונט נבחר כבנק המממן העיקרי של הקרן (בהיקף הלוואות מקסימלי של 600 מיליון ש"ח).

עד ליום 30 בספטמבר 2010 אושרו על ידי בנק מרכזתיל דיסקונט הלוואות באמצעות הקרן בהיקף של כ-350 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים אודות "מגזר הבנקאות הקמעונאית - מגזר עסקים קטנים", ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 136-140).

המגזר העסקי

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 241 מיליון ש"ח, לעומת 243 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 0.8%.

ההפרשה לחובות מסופקים במגזר הסתכמה בסך של 137 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, לעומת 215 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 36.3%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות המגזר העסקי:

פעילות מקומית										פעילות בינלאומית			
בנקאות ופינוסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	בנייה ונדל"ן	סך-הכל	בנקאות ופינוסים	בנייה ונדל"ן	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל				
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010													
במיליוני שקלים חדשים													
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים													
-	(163)	3	-	208	48	1,875	3	1,878	1,926				
-	266	-	-	(119)	147	(1,849)	-	(1,849)	(1,702)				
סך-הכל רווח מפעולות מימון	103	3	-	89	195	26	3	29	224				
הכנסות תפעוליות ואחרות	27	11	6	12	56	24	-	24	80				
סך-הכל הכנסות	130	14	6	101	251	50	3	53	304				
הפרשה לחובות מסופקים	(13)	-	-	31	18	(4)	41	37	55				
רווח (הפסד) נקי	45	3	1	37	86	48	(57)	(9)	77				
יתרה ממוצעת של נכסים	24,328	447	15	13,868	38,658	5,582	866	6,448	45,106				
יתרה ממוצעת של התחייבויות	16,783	1,161	2	1,691	19,637	1,470	-	1,470	21,107				
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009													
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים													
-	(34)*	6	-	184	156	131	5	136	292				
-	177	-	-	(112)	65	(96)	-	(96)	(31)				
סך-הכל רווח מפעולות מימון	143	6	-	72	221	35	5	40	261				
הכנסות תפעוליות ואחרות	68	24	7	5	104	6	-	6	110				
סך-הכל הכנסות	211	30	7	77	325	41	5	46	371				
הפרשה לחובות מסופקים	51	-	-	55	106	7	-	7	113				
רווח (הפסד) נקי	43*	16	3	3*	65	(3)	3	-	65				
יתרה ממוצעת של נכסים	28,188	377	10	12,134	40,709	4,395	22	4,417	45,126				
יתרה ממוצעת של התחייבויות	19,931	1,875	2	1,910	23,718	2,518	-	2,518	26,236				

* סווג מחדש.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות המגזר העסקי (המשך):

פעילות מקומית		פעילות בינלאומית							
בנקאות וכפינוסים אשראי	כרטיסי שוק ההון	בנייה ונדל"ן	בנקאות וכפינוסים ונדל"ן	בנייה	בנקאות וכפינוסים ונדל"ן	בנייה	בנקאות וכפינוסים ונדל"ן	סך-הכל	סך-הכל
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010									
במיליוני שקלים חדשים									
רווח מפעולות מימון									
לפני הפרשה לחובות מסופקים									
מחיצוניים	182	8	2	204	396	1,926	8	1,934	2,330
בינמיגזרי	199	-	-	28	227	(1,822)	-	(1,822)	(1,595)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	381	8	2	232	623	104	8	112	735
הכנסות תפעוליות ואחרות	63	36	26	21	146	51	-	51	197
סך-הכל הכנסות	444	44	28	253	769	155	8	163	932
הפרשה לחובות מסופקים	36	-	-	1	37	45	55	100	137
רווח (הפסד) נקי	115	(1)	10	131	255	40	(54)	(14)	241
יתרה ממוצעת של נכסים	25,170	469	17	12,984	38,640	4,928	880	5,808	44,448
יתרה ממוצעת של התחייבויות	17,673	1,213	2	1,687	20,575	1,682	-	1,682	22,257
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009									
רווח מפעולות מימון									
לפני הפרשה לחובות מסופקים									
מחיצוניים	827	12	2	554	1,395	137	14	151	1,546
בינמיגזרי	(388)	-	-	(329)	(717)	(5)	-	(5)	(722)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	439	12	2	225	678	132	14	146	824
הכנסות תפעוליות ואחרות	159	82	21	17	279	20	-	20	299
סך-הכל הכנסות	598	94	23	242	957	152	14	166	1,123
הפרשה לחובות מסופקים	103	-	-	78	181	34	-	34	215
רווח נקי	127	30	7	67	231	4	8	12	243
יתרה ממוצעת של נכסים	29,352	359	10	12,448	42,169	4,989	590	5,579	47,748
יתרה ממוצעת של התחייבויות	19,163	1,839	2	1,934	22,938	2,770	-	2,770	25,708

* סווג מחדש.

התפתחויות בסקטור העסקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נמשכה ההתאוששות במשק. עם זאת, ברבעון השלישי של השנה נרשמה האטה בקצב הצמיחה, לשיעור של 3.8%, לעומת שיעור של 4.5% ברבעון השני של השנה (הנתונים במונחים שנתיים ומונחי עונתיות). האטה משמעותית אף יותר נרשמה בצמיחת התוצר העסקי, 3.9% לעומת 5.1% ברבעון הקודם.

הגורמים שהשפיעו על ההאטה בצמיחת המגזר העסקי ברבעון השלישי:

- נסיגה חדה ביצוא, בשיעור של 9.6%, בשל ירידות חדות ביצוא השירותים (כ-13%) והסחורות (כ-9%);
- האטה בצריכה הפרטית, 1.3% לעומת 6.7% ברבעון השני, תוך נסיגה של כ-11% בצריכת מוצרי בני קיימא;
- האטה בהשקעות בנכסים קבועים (ללא אניות ומטוסים), משיעור של 16.5% ברבעון השני לכ-7% ברבעון השלישי. האטה בולטת נרשמה בהשקעות בענפי המשק, בעיקר בשל נסיגה בהשקעות במכונות ובציוד. מנגד, נמשך הגידול המואץ בהשקעות בבניה למגורים (כ-13%);

- הנסיגה בשימושים האמורים קוזה, במידה חלקית, על ידי האצה ניכרת בצריכה הציבורית (ללא יבוא בטחוני) מכ-1% ברבעון השני לכ-8% ברבעון השלישי. ההאצה הובלה על ידי רכיב הקניות של מערכת הביטחון, בין היתר מהמגזר העסקי המקומי, שרשם גידול חד (כ-25%).

על רקע ההאטה בפעילות במשק ברבעון השלישי, חלה ביבוא (ללא אניות ומטוסים) נסיגה בשיעור של 2.5%, לראשונה מאז הרבעון הראשון של שנת 2009. זאת, כתוצאה מירידה ביבוא הסחורות האזרחיות (כ-4%), שקוזה על ידי עליה קלה ביבוא השירותים, לראשונה מאז תחילת השנה.

התפתחויות בחוב הסקטור העסקי

במהלך הרבעון השלישי של השנה גדל סך החוב של הסקטור העסקי (ללא בנקים וחברות ביטוח) בשיעור של 1.1% והסתכם ב-756 מיליארד ש"ח. זאת, בהמשך לעליה בשיעור של 2.4% ברבעון השני של השנה (שיעורי השינוי הינם במונחים נומינליים, ומושפעים משינויים בשער החליפין ובמדד המחירים). בתשעת החודשים הראשונים של השנה עלה סך החוב של המגזר העסקי בשיעור של 2.7%. העליה ביתרת החוב בתשעת החודשים הראשונים של השנה נובעת מגידול בחוב לבנקים (3.5%), לצד גידול חד (10.5%) בחוב המגזר העסקי למשקי בית ולחברות (אג"ח חברות סחיר). מנגד, חלה ירידה בשיעור של כ-2% בחוב לתושבי חוץ וגידול שולי (0.9%) בחוב המגזר העסקי לגופים המוסדיים.

כתוצאה מההתפתחויות האמורות, עלה במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה משקל הבנקים בסך החוב של הסקטור העסקי, מ-53% בסוף שנת 2009 ל-53.4%.

התפתחויות שחלו בשווקי המגזר

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 נמשכה העליה בפעילות העסקית במרבית ענפי המשק, בהמשך להתאוששות שהחלה במחצית השנייה של שנת 2009. עם זאת, ברבעון השלישי של השנה חלה התמתנות ניכרת בקצב הגידול, נוכח נסיגה בהיקפי היצוא והיצור התעשייתי בענפי משק מרכזיים כטכנולוגיה עלית ומעורבת.

להלן כיווני ההתפתחות בענפי המשק העיקריים:

- ענפי תעשייה מוטי יצוא - העליה בהיקף הפעילות וצדדי התיעלות שננקטו בעת המשבר תרמו לעליה בניצול הציוד ורמות המלאי, תוך שיפור שולי הרווח התפעולי ותזרימי המזומנים. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 נמשך הגידול ביצוא התעשייתי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, אם כי בחודשים האחרונים חלה נסיגה בהיקפי היצוא על רקע ירידה בביקושים בשווקים מסוימים בחו"ל, שטרם התאוששו מהמשבר, וסביבת שערי מטבע נמוכים;
- תעשיות ביטחוניות - גידול בהיקף הפעילות בחו"ל, על רקע קבלת הזמנות לעסקאות נשק חדשות גדולות;
- ענפי תעשייה מקומיים - עליה מתמשכת בשיעור הניצול של מכונות וציוד, כתוצאה מגידול ברמת הביקושים המקומיים שהביאה לגידול בהיקף היצור;
- יהלומים - גידול ניכר ביצוא יהלומים מלוטשים וגולמיים (נטו) ל-6.5 מיליארד דולר, בהשוואה ל-3.9 מיליארד דולר בתקופה המקבילה אשתקד, שנבע בעיקר מגידול כמוטי אך גם מעליית מחירים מסוימת של יהלומי גלם ויהלומים מלוטשים;
- ענפי המסחר - גידול בהכנסות ובשולי הרווח התפעוליים, כתוצאה מגידול בהיקף הביקושים בשוק המקומי, בעיקר בענפי יבוא כלי רכב, רכיבים אלקטרוניים, מותגי אופנה וקוסמטיקה וסחורות שונות. ברבעון השלישי של שנת 2010 דווחו רשתות השיווק על האצת הביקושים, לאחר עליה מתונה במחצית הראשונה של השנה;
- ענפי השירותים - גידול מתון בהיקף ההכנסות ובשולי הרווח של חברות בענף התקשורת, על רקע הגברת התחרותיות, וגידול ניכר בענפי שירותים אחרים, כענפי הליסינג התפעולי, שירותי השכרת רכב ושירותי מחשוב;
- ענף המלונאות - גידול חד בפעילות בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר בשל גידול ניכר במספר לינות התיירים.

התפתחויות צפויות בשווקי המגזר

ברבעון הרביעי של שנת 2010 צפוי המשך גידול בפעילות המגזר העסקי, על רקע התאוששות מתמשכת בכלכלה המקומית ואולם שיעורי הגידול צפויים להתמתן נוכח ההאטה בקצב ההתאוששות של שווקים מסוימים בחו"ל ושקל חזק. על פי תחזית בנק ישראל

המעודכנת מחודש ספטמבר 2010, בשנת 2010 צפוי התוצר העסקי לגדול בשיעור של 4.4%, בהשוואה לעליה של 0.1% בשנת 2009, ובשיעור דומה בשנת 2011.

להלן ההתפתחויות העיקריות הצפויות:

- התמתנות בקצב גידול היצוא, על רקע חשיפה לשווקים מסוימים בגוש היורו, שנמצאים בדרגות שונות של משבר, קצב התאוששות איטי של המשק האמריקאי, וסביבת שערי מטבע נמוכים;
- עליה בקצב הפעילות של ענף הבניה, הודות לגידול מואץ בהשקעות בבניה למגורים המקווז בחלקו על ידי התמוצות היקף הבניה שלא למגורים;
- עליה מסוימת ברמת הביקושים לשוק המקומי על רקע גידול בצריכה הפרטית של משקי הבית, כתוצאה מירידה בשיעורי האבטלה, עליה ברצון האוכלוסיה לצרוך (על רקע יציבות בשוק ההון) וסביבת ריבית נמוכה;
- התמתנות מסוימת בהיקף ההשקעות והמלאי של החברות על רקע חזרה לרמות נורמטיביות ונוכח גידול הציפיות להאטה בקצב הרחבת הפעילות;
- התייבבות בהיקף ההשקעות והמלאי של החברות לאחר חזרה לרמות נורמטיביות, נוכח הציפיות לגידול נוסף בפעילות המגזר.

התפתחויות צפויות באשראי למגזר העסקי

ברבעון הרביעי של שנת 2010 צפויה הרחבה מתונה של האשראי הבנקאי והחוץ בנקאי, כתוצאה מההתפתחויות הבאות:

- עליה מסוימת בהשקעות ובצרכי ההון החוזר של הפירמות המקומיות;
 - גידול בהיקף העסקאות לרכישת אמצעי שליטה בשוק המקומי מצד חברות החזקה שימומנו באמצעות גיוס איגרות חוב ו/או אשראי בנקאי;
 - הצורך במחזור איגרות חוב בהיקף ניכר, גם ברבעון האחרון של שנת 2010.
- על רקע ההערכות לעיל, האשראי הבנקאי צפוי לגדול בקצב דומה לזה של התוצר העסקי (4.0%-4.5%).

האשראי החוץ בנקאי. ברבעון האחרון של שנת 2010 צפוי המשך גיוס איגרות חוב על ידי פירמות גדולות ומובילות, בעלות דירוג של A ומעלה, על רקע תשואות אג"ח קונצרני נמוכות, גיוס במרווחים סבירים וביקושים גבוהים מצד קרנות הנאמנות והמוסדיים למוצרי השקעה חדשים בלתי צמודים בריבית משתנה בעלי מח"מ בינוני ותשואות סבירות.

על פי המגמה המסתמנת בשוק איגרות החוב החל מ-1 באוקטובר 2010, מועד כניסתן לתוקף של הנחיות משרד האוצר שהתפרסמו בעקבות המלצות ועדת חוזק בדבר רכישות של איגרות חוב על ידי הגופים המוסדיים, פירמות מובילות בעלות דירוג גבוה לא צפויות להקטין את היקף ההנפקות המתוכננות בעקבות המגבלות, אלא, לכל היותר, לעבור תהליך גיוס ממושך ומורכב יותר.

האמור לעיל בדבר ההתפתחויות הצפויות בשווקי המגזר ובאשראי למגזר הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד. האמור משקף את הערכת הנהלת הבנק, בשים לב למידע המצוי בידיה במועד עריכת הדוחות הכספיים, באשר למצב המשק והכלכלה העולמית. האמור עשוי שלא להתממש במידה ותחול התמתנות בקצב גידול הפעילות, ירידה ניכרת ברמת הביקושים המקומיים כתוצאה מהרעה במצב הביטחוני-מדיני, ירידה משמעותית בהיצע מקורות המימון בשווקים הפיננסיים בחו"ל ובשוק המקומי, האטה ניכרת בקצב הצמיחה בשווקים הגלובליים והתפתחויות אחרות בתנאים המקרו כלכליים, שאינם בשליטת הבנק.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

ליום 30 בספטמבר 2010 לא היתה חריגה מהמגבלות שנקבעו בהוראות המפקח בעניין לווה בודד, קבוצת לווים וששת קבוצות הלווים הגדולות. כמו כן, ליום 30 בספטמבר 2010 לא היתה חריגה ממגבלת "אנשים קשורים".

לפרטים בדבר ההשלכות האפשריות של ההוראה החדשה בנושא "מידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסד אשראי", ר' ביאור 1 ד' (4) לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות "המגזר העסקי", ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 140-150).

מגזר הבנקאות המסחרית

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 106 מיליון ש"ח, לעומת 71 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 49.3%.

ההפרשה לחובות מסופקים במגזר הסתכמה בסך של 105 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, לעומת 143 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 26.6%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות מגזר הבנקאות המסחרית:

פעילות בינלאומית					פעילות מקומית						
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	בנייה ונדל"ן	משכנתאות סך-הכל	בנקאות ופיננסים	בנייה ונדל"ן	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל		
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010											
במיליוני שקלים חדשים											
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים											
-	מחיצוניים	(27)	1	-	39	2	15	234	86	320	335
-	בינמיזרי	109	-	-	(9)	(1)	99	(207)	(63)	(270)	(171)
סך-הכל רווח מפעולות מימון											
		82	1	-	30	1	114	27	23	50	164
הכנסות תפעוליות ואחרות											
		22	4	6	2	-	34	17	3	20	54
סך-הכל הכנסות											
		104	5	6	32	1	148	44	26	70	218
הפרשה לחובות מסופקים											
		4	-	-	(8)	1	(3)	13	14	27	24
רווח (הפסד) נקי											
		18	-	2	21	-	41	(8)	5	(3)	38
יתרה ממוצעת של נכסים											
		7,971	143	1	2,616	154	10,885	5,394	2,383	7,777	18,662
יתרה ממוצעת של התחייבויות											
		4,830	1,367	-	685	-	6,882	1,861	651	2,512	9,394
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009											
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים											
-	מחיצוניים	167	2	-	22	(6)	185	*117	50	167	352
-	בינמיזרי	(95)	-	-	(3)	4	(94)	(78)	(29)	(107)	(201)
סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון											
		72	2	-	19	(2)	91	39	21	60	151
הכנסות תפעוליות ואחרות											
		24	8	9	3	-	44	*10	12	22	66
סך-הכל הכנסות											
		96	10	9	22	(2)	135	49	33	82	217
הפרשה לחובות מסופקים											
		11	-	-	3	1	15	10	13	23	38
רווח (הפסד) נקי											
		*14	*5	3	7	(1)	28	(5)	1	(4)	24
יתרה ממוצעת של נכסים											
		8,014	123	1	2,631	38	10,807	5,256	1,497	6,753	17,560
יתרה ממוצעת של התחייבויות											
		4,864	433	-	574	-	5,871	3,554	619	4,173	10,044

* סווג מחדש.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות מגזר הבנקאות המסחרית (המשך):

פעילות מקומית										פעילות בינלאומית			
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	בנייה ונדל"ן	משכנתאות סך-הכל	בנקאות ופיננסים	בנייה ונדל"ן	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל				
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010													
במיליוני שקלים חדשים													
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים													
מחיצוניים	162	3	–	98	–	263	306	114	420	683			
בינמיזרי	46	–	–	(27)	–	19	(140)	(49)	(189)	(170)			
סך-הכל רווח מפעולות מימון													
הכנסות תפעוליות ואחרות	62	12	14	8	–	96	41	8	49	145			
סך-הכל הכנסות	270	15	14	79	–	378	207	73	280	658			
הפרשה לחובות מסופקים	39	–	–	(4)	–	35	43	27	70	105			
רווח נקי	13	–	6	39	–	58	31	17	48	106			
יתרה ממוצעת של נכסים	7,801	151	1	2,434	154	10,541	5,414	2,223	7,637	18,178			
יתרה ממוצעת של התחייבויות	5,078	1,427	–	635	–	7,140	2,855	443	3,298	10,438			
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009													
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים													
מחיצוניים	*102	4	–	108	(3)	211	*154	68	222	433			
בינמיזרי	99	–	–	(50)	2	51	(6)	4	(2)	49			
סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון													
הכנסות תפעוליות ואחרות	85	26	16	11	–	138	*35	39	74	212			
סך-הכל הכנסות	286	30	16	69	(1)	400	183	111	294	694			
הפרשה לחובות מסופקים	55	–	–	17	1	73	32	38	70	143			
רווח (הפסד) נקי	*10	10	4	21	(1)	44	11	16	27	71			
יתרה ממוצעת של נכסים	8,342	119	1	2,639	100	11,201	6,084	2,359	8,443	19,644			
יתרה ממוצעת של התחייבויות	5,176	435	–	586	–	6,197	3,662	627	4,289	10,486			

* סווג מחדש.

לפרטים בדבר ההשלכות האפשריות של ההוראה החדשה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסד אשראי", ר' ביאור 1 ד' (4) לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות "מגזר הבנקאות המסחרית", ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 151-154).

מגזר הבנקאות הפרטית (PRIVATE BANKING)

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 60 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 57 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 5.3%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות מגזר הבנקאות הפרטית:

פעילות מקומית				פעילות בינלאומית			
בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך-הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010							
במיליוני שקלים חדשים							
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
מחיצוניים	38	-	38	(512)	-	(512)	(474)
בינמיזרי	(3)	-	(3)	539	-	539	536
סך-הכל רווח מפעולות מימון	35	-	35	27	-	27	62
הכנסות תפעוליות ואחרות	11	5	16	39	15	54	70
סך-הכל הכנסות	46	5	51	66	15	81	132
הפרשה לחובות מסופקים	-	-	-	1	-	1	1
רווח (הפסד) נקי	16	2	18	16	(8)	8	26
יתרה ממוצעת של נכסים	1,640	8	1,648	4,029	-	4,029	5,677
יתרה ממוצעת של התחייבויות	19,120	-	19,120	18,912	-	18,912	38,032
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009							
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
מחיצוניים	*379	-	379	(231)	-	(231)	148
בינמיזרי	(343)	-	(343)	283	-	283	(60)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	36	-	36	52	-	52	88
הכנסות תפעוליות ואחרות	14	15	29	10	16	26	55
סך-הכל הכנסות	50	15	65	62	16	78	143
הפרשה לחובות מסופקים	*(1)	-	(1)	5	-	5	4
רווח (הפסד) נקי	*12	6	18	(9)	1	(8)	10
יתרה ממוצעת של נכסים	*1,769	6	1,775	4,022	-	4,022	5,797
יתרה ממוצעת של התחייבויות	*22,132	-	22,132	17,036	-	17,036	39,168

* סווג מחדש.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות מגזר הבנקאות הפרטית (המשך):

פעילות מקומית				פעילות בינלאומית		
בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך-הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך-הכל	סך-הכל
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010						
במיליוני שקלים חדשים						
רווח (הפסד) מפעולות מימון						
לפני הפרשה לחובות מסופקים						
-	98	1	99	(250)	-	(151)
-	(3)	-	(3)	403	-	400
סך-הכל רווח מפעולות מימון	95	1	96	153	-	249
הכנסות תפעוליות ואחרות	36	25	61	61	44	166
סך-הכל הכנסות	131	26	157	214	44	415
הפרשה לחובות מסופקים	-	-	-	7	-	7
רווח נקי	41	12	53	1	6	60
יתרה ממוצעת של נכסים	1,700	8	1,708	4,447	-	6,155
יתרה ממוצעת של התחייבויות	19,574	-	19,574	17,872	-	37,446
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009						
רווח מפעולות מימון						
לפני הפרשה לחובות מסופקים						
-	*99	1	100	99	-	199
-	9	-	9	67	-	76
סך-הכל רווח מפעולות מימון	108	1	109	166	-	275
הכנסות תפעוליות ואחרות	40	33	73	40	44	157
סך-הכל הכנסות	148	34	182	206	44	432
הפרשה לחובות מסופקים	-	-	-	12	-	12
רווח נקי	*38	7	45	6	6	57
יתרה ממוצעת של נכסים	*1,948	6	1,955	4,000	-	5,955
יתרה ממוצעת של התחייבויות	*22,440	-	22,440	17,690	-	40,130

* סווג מחדש.

לפרטים נוספים אודות "מגזר הבנקאות הפרטית", ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 155-158).

מגזר הניהול הפיננסי

התפתחויות במגזר

התפתחויות בתיק הנוסטרו. לפרטים בדבר תיק הנוסטרו של הבנק והתפתחויות שחלו בו, ובכלל זה פרטים בדבר ירידת ערך של ניירות ערך זמינים למכירה ובדבר השקעות הבנק בניירות ערך מגובי נכסים, ר' לעיל "ניירות ערך" בפרק "התפתחות הנכסים וההתחייבויות" וביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים.

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

ההפסד של המגזר, ללא הפעילות של תת מגזר החברות היראליות, הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 153 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 100 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הנקי של המגזר, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009, הושפע בין היתר מביטול מסים נדחים בגין שנים קודמות ומביטול ההפרשה למס בגין ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון. **סך כל ההכנסות** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 303 מיליון ש"ח, לעומת של 403 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, והן כוללות שלושה מרכיבים עיקריים:

1. רווח מפעילות הנוסטרו של הבנק (בעיקר מנגזרים פיננסיים) בסך של 146 מיליון ש"ח, כולל רווח בסך של 173 מיליון ש"ח ממכירה של ניירות ערך (בעיקר איגרות חוב ממשלתיות) ומהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר. זאת לעומת הכנסה מפעילות נוסטרו בסך של 305 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כולל רווח של 255 מיליון ש"ח ממכירה של ניירות ערך ומהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר.
2. הפסד נטו, מניהול נכסים והתחייבויות (מניהול הפוזיציות וממסחר ותיווך במטבעות ובנגזרים פיננסיים) בסך של 28 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך של 102 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
3. הכנסות מפעילות בחו"ל, בסך של 185 מיליון ש"ח, לעומת 200 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות מגזר הניהול הפיננסי:

פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		
פעילות מקומית			פעילות בינלאומית		

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2009			2010			
רווח מפעולות מימון						
407	251	* 156	343	240	103	לפני הפרשה לחובות מסופקים
(4)	(51)	47	(40)	(55)	15	הכנסות תפעוליות ואחרות
403	200	203	303	185	118	סך-הכל הכנסות
25	25	–	12	12	–	הפרשה לחובות מסופקים
100	93	* 7	(153)	36	(189)	רווח (הפסד) נקי
70,321	20,118	* 50,203	68,289	16,476	51,813	יתרה ממוצעת של נכסים
28,021	11,814	* 16,207	32,225	10,193	22,032	יתרה ממוצעת של התחייבויות

* סווג מחדש.

לפרטים נוספים אודות "מגזר הניהול הפיננסי", ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 159-162).

תת מגזר החברות הריאליות

כללי

תת המגזר כולל את פעילות קבוצת הבנק בהשקעות ריאליות. עיקר פעילות תת המגזר הינה השקעות המבוצעות על ידי חברת הבת דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ (להלן: "דש"ה") ועל ידי הבנק במישרין.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תת המגזר

ליום 30 בספטמבר 2010, הבנק היה רחוק ממגבלת ההשקעה בתאגידים ריאליים בהתאם לסעיף 23 א' לחוק הבנקאות (רישוי). לפרטים נוספים ר' בדוח השנתי לשנת 2009.

היקף הפעילות של תת המגזר והרווח הנקי שלו

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 נרשם הפסד בסך של 16 מיליון ש"ח. זאת, לעומת הפסד בסך של 13 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות תת מגזר החברות הריאליות:

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
(3)	(1)	-	-
הפסד מפעולות מימון			
23	(28)	26	(23)
הכנסות תפעוליות ואחרות			
20	(29)	26	(23)
סך-הכל הכנסות			
(6)	7	(1)	(16)
חלקו של הבנק ברווחי חברות כלולות			
(17)	-	-	-
רווח בלתי רגיל ממימוש השקעות			
(13)	(16)	15	(16)
רווח (הפסד) נקי			

השקעות הקבוצה בקרנות פרטיות, בקרנות הון סיכון ובחברות

דש"ה שותפה במספר חברות פרטיות, קרנות השקעה פרטיות וקרנות הון סיכון. יתרת ההשקעה של דש"ה בחברות ובקרנות האמורות עמדה ביום 30 בספטמבר 2010 על כ-148.1 מיליון דולר. היתרה המקסימלית של ההתחייבויות העתידיות של דש"ה להשקעה בחברות ובקרנות אלה הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2010 ב-161.7 מיליון דולר.

בנוסף להשקעה בקרנות באמצעות דש"ה, השקיע הבנק במישרין בקרן נוספת. יתרת ההשקעה של הבנק בקרן האמורה עמדה ביום 30 בספטמבר 2010 על סך של 18.6 מיליון דולר. יתרת ההתחייבויות העתידיות של הבנק להשקעה בקרן זו הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2010 בכ-4.1 מיליון דולר.

כמו כן, בנק מרכנתיל דיסקונט התקשר בהסכמים להשקעה בחמש קרנות הון סיכון. השקעת בנק מרכנתיל דיסקונט בקרנות אלה עמדה ביום 30 בספטמבר 2010 על כ-3.3 מיליון דולר. סך ההתחייבויות העתידיות המקסימליות הנוספות של בנק מרכנתיל דיסקונט להשקעה בקרנות אלה הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2010 ב-1.9 מיליון דולר.

לפרטים נוספים אודות תת מגזר החברות הריאליות, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 162-167).

פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסוימים

הפעילות בתחום כרטיסי אשראי

מידע כללי על הפעילות

רווחי כאל הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 176 מיליון ש"ח לעומת 199 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 11.6%. הרווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 כולל סך של 16 מיליון ש"ח, נטו, בגין מימוש מניות שהתקבלו בהנפקת ויזה הבינלאומית (ר' להלן). פעילות החברה מתמקדת בשני אפיקים עיקריים: הנפקה וסליקה. במסגרת אפיק ההנפקה פועלת החברה להעמיד אשראי ללקוחותיה.

להלן יובאו נתונים כמותיים על פעילות כאל:

מספר כרטיסים תקפים ⁽³⁾					
30 בספטמבר 2010			31 בדצמבר 2009		
כרטיסים פעילים ⁽⁴⁾	לא פעילים	סך-הכל	כרטיסים פעילים ⁽⁴⁾	לא פעילים	סך-הכל
באלפים					
כרטיסים בנקאיים ⁽¹⁾	938	160	1,098	892	151
כרטיסים חוץ-בנקאיים ⁽²⁾	430	108	538	421	103
סך-הכל	1,368	268	1,636	1,313	254

מחזור עסקאות ⁽⁵⁾		
בתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010	בתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009	בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009
במיליוני שקלים חדשים		
כרטיסים בנקאיים ⁽¹⁾	27,736	25,443
כרטיסים חוץ-בנקאיים ⁽²⁾	6,571	6,342
סך-הכל	34,307	31,785

הערות:
(1) "כרטיס בנקאי" - כרטיס אשראי המונפק במשותף עם הבנקים שבהסדר ובאחריותם.
(2) "כרטיס חוץ-בנקאי" - כרטיס אשראי המונפק על ידי כאל, שלא במשותף עם הבנקים.
(3) "כרטיס תקף" - כרטיס אשראי בתוקף, שאינו חסום.
(4) "כרטיס פעיל" - כרטיס אשראי שביצע לפחות פעולה אחת ברבעון האחרון.
(5) "מחזור עסקאות" - כולל עסקאות שבוצעו באמצעות הכרטיס וחיובים בגין עסקאות בתשלום נדחה, בניכוי הזיכויים בהם זוכו הבנקים או זוכו לקוחותיהם בגין השימוש בכרטיסי האשראי במשך אותה תקופה ועמלות שנגבו עבור הבנקים או עבור כאל. מחזור העסקאות אינו כולל משיכת מזמונים ממכשירי בנק אוטומטיים בישראל.

היקף הפעילות והרווח הנקי

הרווח הנקי מהפעילות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 129 מיליון ש"ח, לעומת 149 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 13.4%. הרווח הנקי מהפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הושפע מהרווח שנרשם בגין מימוש מניות שהתקבלו בהנפקת ויזה הבינלאומית (ר' להלן).

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 23 מיליון ש"ח, לעומת 59 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 61%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות פעילות תחום כרטיסי האשראי:

	משקי בית	עסקים קטנים	מגזר עסקי	בנקאות מסחרית	סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010					
במיליוני שקלים חדשים					
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	68	3	3	1	75
- מחיצוניים	(12)	-	-	-	(12)
- בינמיגזרי					
סך-הכל רווח מפעולות מימון	56	3	3	1	63
הכנסות תפעוליות ואחרות	196	17	11	4	228
סך-הכל הכנסות	252	20	14	5	291
הפרשה לחובות מסופקים	2	-	-	-	2
רווח נקי	34	5	3	-	42
יתרה ממוצעת של נכסים	7,772	324	447	143	8,686
יתרה ממוצעת של התחייבויות	716	802	1,161	1,367	4,046
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009					
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	62	7	6	2	77
- מחיצוניים	(16)	-	-	-	(16)
- בינמיגזרי					
סך-הכל רווח מפעולות מימון	46	7	6	2	61
הכנסות תפעוליות ואחרות	208	21	24	8	261
סך-הכל הכנסות	254	28	30	10	322
הפרשה לחובות מסופקים	21	-	-	-	21
רווח נקי	*23	13	16	*5	57
יתרה ממוצעת של נכסים	8,349	271	377	123	9,120
יתרה ממוצעת של התחייבויות	884	1,330	1,875	433	4,522

* סווג מחדש.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות פעילות תחום כרטיסי האשראי (המשך):

מסקי בית	עסקים קטנים	מגזר עסקי	בנקאות מסחרית	סך-הכל
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010				
במיליוני שקלים חדשים				
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים				
210	10	8	3	231
(38)	-	-	-	(38)
מחיצוניים				
בינמיגזרי				
172	10	8	3	193
596	45	36	12	689
סך-הכל רווח מפעולות מימון				
768	55	44	15	882
23	-	-	-	23
הפרשה לחובות מסופקים				
126	4	(1)	-	129
רווח נקי (הפסד נקי)				
7,782	340	469	151	8,742
720	842	1,213	1,427	4,202
יתרה ממוצעת של נכסים				
יתרה ממוצעת של התחייבויות				
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009				
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים				
191	15	12	4	222
(46)	-	-	-	(46)
מחיצוניים				
בינמיגזרי				
145	15	12	4	176
570	74	82	26	752
סך-הכל רווח מפעולות מימון				
715	89	94	30	928
59	-	-	-	59
הפרשה לחובות מסופקים				
82	27	30	10	149
רווח נקי				
7,807	259	359	119	8,544
850	1,308	1,839	435	4,432
יתרה ממוצעת של נכסים				
יתרה ממוצעת של התחייבויות				

* סווג מחדש.

חקיקה תקינה והסדרה

תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 411 - חברות כרטיסי אשראי. ביום 24 במרס 2010, פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411, אשר מתייחסת לחברות כרטיסי אשראי, במסגרתו מבקש הפיקוח להסדיר את נושא ניהול הסיכונים הנובעים משימוש בכרטיסי אשראי בעסקאות לא חוקיות המבוצעות כעסקה במסמך חסר ברשת האינטרנט. ההצעה אוסרת על החברות המנפיקות לאשר עסקאות, אשר קיים חשש לגביהן כי הינן עסקאות הימורים או הגרלה או משחק אסור, למעט עסקאות המותרות על פי החוק, וכן קיים חשש כי הן עסקאות בלתי חוקיות במדינה בה ניתן השירות או אם התשלום התבצע מכרטיס אשראי של תושב ישראל או תושב חוץ השוהה בישראל.

בנוסף, תחייב ההוראה במתכונתה המתוקנת את החברות הסולקות להתקשר עם בתי עסק אך ורק לאחר שקיבלו חוות דעת משפטית, כי תחום פעילותם אינו מהווה הפרה של הדין, ובמקרים בהם בית העסק עוסק בענף עתיר סיכון, על חוות הדעת המשפטית, כאמור, להתייחס לדין החל על כל הצדדים המעורבים בעסקה.

התיקון יכנס לתוקף מיד עם פרסום ההוראה המתוקנת.

חברות כרטיסי אשראי, ובכללן כאל, התדיינו עם הפיקוח על הבנקים על נוסח התיקון המוצע. ביום 13 ביוני 2010, פרסם הפיקוח על

הבנקים טיוטה נוספת של התיקון האמור. אם תתקבל ההצעה במתכונתה הנוכחית, יהיה בכך בכדי לצמצם באופן מהותי את יכולתה של כאל לפעול בתחום הסליקה הבינלאומית.

לפרטים בדבר תיקון נוסף להוראת ניהול בנקאי תקין, אשר מתייחס לכלל המערכת הבנקאית, ר' בפרק "חקיקה ופיקוח" להלן.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432. בסוף חודש מרס 2010, פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי מס' 432, שעניינה "כרטיסי חיוב". התיקון נועד להקל על מעבר לקוחות בין הבנקים והוא יאפשר לכל לקוח להעביר הוראות קבע או עסקאות מתמשכות בכרטיסי חיוב, מכרטיס אשראי קיים לכרטיס אשראי חדש. התיקון נועד ליצור מנגנון העברת חיובים, תוך העברת הנטל להעברת הפעילות, מהלקוח אל המנפיק המעביר. ההוראה חלה גם על העברת פעילות בעסקאות מתמשכות בכרטיסי חיוב שאינה אגב מעבר בין בנק לבנק. תחילת התיקון להוראה ביום 1 בספטמבר 2010. ביום 13 ביולי 2010 הודיע המפקח על הבנקים על דחיית מועד כניסת התיקון לתוקף, עד ליום 1 בדצמבר 2010.

הצעת חוק הבנקאות (רישוי) (עידוד תחרות בשוק כרטיסי אשראי). בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 173-174) תואר תזכיר חוק, לתיקון חוק הבנקאות (רישוי) שפרסם משרד האוצר בהמשך לדוח ועדה בינמשרדית בראשות החשב הכללי במשרד האוצר, במסגרתו הוצע להסדיר את שוק סליקת כרטיסי אשראי בישראל. בהמשך לאמור, בשלהי חודש יולי 2010 פרסם האוצר הצעת חוק לעידוד התחרות בשוק כרטיסי האשראי.

לפרטים נוספים אודות חקיקה הנוגעת לפעילות כרטיסי אשראי, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 167-182).

התפתחויות במגזר

התפתחויות בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי. בעקבות ריבוי חיובים חוזרים בגין ביטולי עסקאות, בעיקר בתחום ענף תוספי המזון, שנסלקו על ידי חברה בת של כאל, כאל אינטרנשיונל, הוטלו על ידי ארגון ויזה אירופה סנקציות כספיות בסכום של כ-18 מיליון דולר, זאת בגין חיובים חוזרים כאמור, שארעו עד סוף שנת 2009.

בחודש ספטמבר 2009 הטילה ויזה אירופה על כאל אינטרנשיונל איסור להתקשר עם בתי עסק חדשים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 15 בדצמבר 2009.

בחודש נובמבר 2009, הודיע ארגון ויזה אירופה לכאל אינטרנשיונל כי הוא מצפה לפעולה נמרצת וקפדנית לטיפול בחריגות וליישום תכנית הפחתת הסיכונים לה היא מחויבת, וזאת בתקופה של שלושה חודשים המתחילה ביום 1 בדצמבר 2009. במידה וכאל לא תעמוד בתכנית ותחרוג מכללי הארגון תישקל שלילת רישיונה לסליקה בינלאומית ובמקרים קיצוניים ביותר, הפסקת חברותה בארגון.

כאל נקטה ונוקטת שורה של צעדים על מנת להבטיח עמידה בכללי ארגון ויזה אירופה ובתכנית ההפחתה. בגין החודשים דצמבר 2009 עד ספטמבר 2010 לא הוטלו סנקציות כספיות בגין חיובים חוזרים.

לאור הצעדים שנקטה כאל, הודיעה לה ויזה אירופה, במכתב מיום 15 במרס 2010, כי היא רשמה לפניה את השיפור בעמידה בכללי הציות של הארגון והתירה לכאל לחזור ולגייס בתי עסק חדשים.

במכתב מיום 20 בספטמבר 2010, חזרה ויזה אירופה והביעה שביעות רצון מהצעדים בהם נקטה כאל וציינה כי לאור הפעולות שנקטות צומצמה באופן משמעותי ביותר האפשרות לשלילת רישיונה של כאל. בנוסף, רשמה לפניה ויזה אירופה את תכנית כאל להרחבת פעילותה. במסגרת תהליך הרחבת הפעילות בתחום הסליקה הבינלאומית, הודיעה ויזה אירופה כי תנטר את חזרת כאל לפעילות תוך מתן אישור מראש לכל בית עסק עמו תבקש כאל להתקשר.

בחודש פברואר 2010, התקבלה פניה מארגון מאסטרקארד העולמי (להלן: "מאסטרקארד"), בה הצביעה מאסטרקארד על שורה של חריגות לכאורה מכללי מאסטרקארד על ידי בתי עסק (בעיקר עסקאות בתחום ההימורים). כאל ערערה בפני מאסטרקארד על הקביעות שנכללו בפנייתה.

ביום 22 במרס 2010, הודיעה מאסטרקארד כי תחייב את כאל, בהתאם לכללי הארגון, בסך של כ-3.6 מיליון דולר בגין החריגות שצוינו לעיל. בהודעה הביעה מאסטרקארד את הערכתה לפעולות המיידיות שנקטה כאל בעקבות קבלת ההודעה הקודמת, על חריגה מכללי מאסטרקארד.

במכתב מיום 21 ביולי 2010, הודיעה מאסטרקארד לכאל כי היא רשמה לפניה את הצעדים שנקטו על ידי כאל במהלך החודשים

האחרונים לתיקון הלקויים שהתגלו בפעילותה. לאור הצעדים שננקטו על ידי כאל לתיקון הלקויים הסכימה מאסטרקארד לוותר על דרישות לקבלת מסמכים ודיווחים שונים שנדרשה כאל להעביר למאסטרקארד, וזאת בכפוף לכך שלא ימצאו הפרות נוספות. עוד הודיעה מאסטרקארד כי לאור הצעדים שנקטת כאל לא יימשכו הבדיקות בנוגע לפעולות שנעשו על ידי כאל בתקופת ההנהלה הקודמת. מרבית בתי העסק הרלבנטיים חויבו בעלות הסנקציות הכספיות, בהתאם להסכם עמם. עם זאת, אין בידי כאל בטחונות בהיקף המכסה את מלוא סכום החיוב כאמור, ועלולה להיווצר חשיפה מסוימת, לא מהותית, בעניין זה.

- כאל אינטרנשיונל מוזג לתוך כאל;
- שניים ארגוניים, אשר במסגרתם בוצעה הפרדה בין הפעילות העסקית של כאל אינטרנשיונל לבין ניהול הסיכונים, והעברת האחריות לתחום ניהול הסיכונים בכאל אינטרנשיונל לאגף ניהול הסיכונים בכאל;
- הפסקת פעילות עם בתי עסק, בעלי שיעור חיובים חוזרים גבוה, אשר הובילה לירידה משמעותית במחזורי הסליקה ובשיעורי החיובים החוזרים;
- ביצוע הליך חיתום מחדש של בתי עסק בתחום הסליקה האלקטרונית, בהתאם לדרישות הארגונים הבינלאומיים, באמצעות חברה חיצונית;
- גיבוש נהלי עבודה לפעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי;
- פיתוח מנגנוני ניטור מתקדמים לאכיפת דרישות הציות;
- מעקב וניטור אחר הטיפול בנושא על ידי ועדת אשראי בכאל.

כמו כן, נקטה כאל בצעדים לעמידה בכללי הציות של ויזה אירופה ומסטרקארד העולמית בנוסף להפסקת התקשרות עם מספר בתי עסק, אשר גרמו לעיקר החשיפה. במקביל החליט דירקטוריון כאל להפסיק את סליקת בתי עסק שעוסקים בתחומי התוכן המוגדרים כ-"למבוגרים בלבד". מספר בתי עסק ומאגדים העלו דרישות בגין העמסת הסנקציות הכספיות עליהם ו/או צמצום פעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי עמם, שהסבה להם, לטענתם, נזקים כבדים. דרישות אלה עלולות להגיע לכדי הליכים משפטיים, במסגרתם עשויה כאל להיבתע בסכומים מהותיים.

בדוחות הכספיים נכללו הפרשות מתאימות, בהתאם להערכת הנהלת כאל, בגין החשיפות הכספיות השונות שתוארו לעיל. תרומת בתי העסק עמם הופסקה ההתקשרות, או שהתקבלה החלטה בדבר הפסקת ההתקשרות עמם, הסתכמה בהפסד בסך של 10 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 (סכום זה כולל הפסד לאחר מס הנובע במישרין מהפסקת ההתקשרות, בסך של 26 מיליון ש"ח), בהשוואה לרווח בסך של 39 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009, ובהשוואה לרווח בסך של 38 מיליון ש"ח בשנת 2009 כולה (סכום זה כולל הפסד לאחר מס הנובע מהפסקת ההתקשרות, בסך של 19 מיליון ש"ח). במספר ביקורות פנים שנערכו בשלהי שנת 2009 וברבעון הראשון של שנת 2010 בכאל אינטרנשיונל על ידי המבקר הפנימי של כאל וכאל אינטרנשיונל, עלו ממצאים המצביעים על ליקויים בתחומים שונים, ובין היתר בהליך החיתום שביצעה כאל לבתי העסק עימם התקשרה בהסכמים לסליקה בתחום הסחר האלקטרוני הבינלאומי. הממצאים מצביעים על ליקויים בתחום ניהול הסיכונים, אי קיום נאות של בקורות ותיעוד, אי ציות לכללי הארגונים הבינלאומיים ואי קיום, לכאורה, של חובות הנובעות מכללי איסור הלבנת הון. כאל נקטה בפעולות שונות לתיקון הליקויים שנמצאו.

המבקר הפנימי בדק היבטים שונים הקשורים בפעילות כאל, ובכלל זה בקשר להתנהלות בלתי תקינה של אורגנים בכאל, לרבות חשדות להתקשרויות שונות בחוסר סמכות. ממצאי הביקורת נידונו באורגנים הרלבנטיים בכאל.

הנהלת כאל מבצעת הליך הפקת לקחים בהתייחס לליקויים שנמצאו, בעזרת יועצים חיצוניים.

בחודש מרס 2010 החליט דירקטוריון הבנק למנות משפטן בעל שם לבדיקת הפיקוח והבקרה ודרך קבלת ההחלטות בכאל ובכאל אינטרנשיונל, נוכח הליקויים עליהם הצביע המבקר הפנימי בדוחות הביקורת, וכן לבצע הליך של הפקת לקחים נוכח הממצאים האמורים, ולהמליץ לדירקטוריון על צעדים שמטרתם מניעת הישנות אירועים דומים בעתיד. בחודש ספטמבר 2010 הגיש המומחה חוות דעת שעניינה ממשל תאגידי וקבוצתי ראוי והמלצות לשיפור תהליכים בתחום זה. דירקטוריון הבנק קיים דיון בחוות הדעת והמלצותיה והטיל על ועדה של הדירקטוריון לענין ממשקים עם חברות בת, לדון בחוות הדעת ולגבש המלצות בנושא. המלצות המומחה המתייחסות לכאל תובאנה לדיון בדירקטוריון כאל, בישיבתו בסוף חודש נובמבר 2010.

לפרטים בדבר מיזוג בין כאל לבין כאל אינטרנשיונל, ר' ביאור 11 לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר חולשות מהותיות בכאל, ובכלל זה חולשה מהותית בקשר עם מערך הבקרה המתייחס לפעולות בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי, ר' להלן "חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ", בפרק "חברות מוחזקות עיקריות".

הלימות הון וצעדים מתקנים. במכתב מיום 16 ביוני 2010, הודיע המפקח על הבנקים לבנק ולכאל כי בעקבות אירועי התממשות הסיכונים בחודשים האחרונים, נדרשת כאל לפעול לאלתר כדי לעמוד בדרישות הלימות הון ולנקוט בצעדים מתקנים, כמפורט להלן:

- הלימות הון - עמידה ביחס הון שלא יפחת מ-15%, החל מסוף שנת 2010;
- דיינרס - קביעת יעדי הון הגבוהים מיחס ההון המינימאלי העומד על 9%;
- הליך הפקת לקחים - לסיים את הליך הפקת הלקחים, אשר במסגרתו מונה, כאמור, משפטן בעל שם, עד ליום 30 בספטמבר 2010;
- סליקת סחר אלקטרוני - כאל לא תרחיב באופן מהותי את הפעילות עם בתי העסק, עד להשלמת גיבוש מדיניות חיתום העקבית עם תכניות הציות של הארגונים הבינלאומיים, ואישורה על ידי האורגנים המוסמכים בחברה, ועד לקבלת אישור מהפיקוח על הבנקים להפסיק את הדיווח על חולשות בבקרה הפנימית על דיווח כספי;
- מערך ייעוץ משפטי - הקמת מערך ייעוץ משפטי פנימי עד ליום 30 בספטמבר 2010;
- תגמול - גיבוש ואישור מדיניות תגמול בכאל העקבית עם הנחיות הפיקוח מחודש אפריל 2009, עד ליום 31 באוגוסט 2010. עד לאישור המדיניות והשלמת הליך הפקת הלקחים לא יחולקו בונוסים לנושאי משרה בכאל ולא יאושרו הסכמי שכר לנושאי משרה חדשים, הכוללים תמריצי תגמול.

כאל פעלה ופועלת ליישום מלא של דרישות המפקח.

שינויים בהנהלת כאל. ביום 1 באפריל 2010, החל מר ישראל דוד את כהונתו כמנכ"ל, במקום מר בועז צ'צ'יק שסיים את תפקידו לאחר שש וחצי שנות כהונה.

ביום 24 ביוני 2010, החליט דירקטוריון כאל על שורה של מינויים חדשים בהנהלת החברה, אשר כתוצאה מהם סיימו שלושה חברי הנהלה בכאל את עבודתם בחברה: סמנכ"ל וראש אגף ניהול סיכונים ואשראי; סמנכ"ל וראש אגף כספים; סמנכ"ל וראש אגף שיווק ומכירות. בנוסף, החליט דירקטוריון כאל על הקמת מערך ייעוץ משפטי בחברה ומינוי יועץ משפטי פנימי לחברה. כמו כן, מונה סמנכ"ל וראש אגף פעילות בינלאומית, אשר ירכז את פעילות הסליקה הבינלאומית, שבוצעה בעבר באמצעות כאל אינטרנשיונל.

שיחרור מחסימה של המניות שהתקבלו בהנפקת ויזה הבינלאומית. ביום 21 בינואר 2010, הודיע דירקטוריון ויזה הבינלאומית על תכנית לשחרור הגבלות סחירות של מניות מסוימות, אשר הוקצו בעבר לחברות בארגון ויזה, ובכלל זה לבנק ולכאל, בעת הנפקת המניות של ויזה הבינלאומית לציבור. בהתאם לתוכנית, החל מיום 8 במרס 2010 שוחררה מגבלת הסחירות בגין מחצית מהמניות שהיו חסומות באותו מועד והמחצית השניה תשוחרר ביום 25 במרס 2011. כאל והבנק הכירו ברבעון הראשון של שנת 2010 בקרן הון שיתרתה ליום 30 בספטמבר 2010 (נטו מהשפעת המס) הסתכמה בסך של כ-12 מיליון ש"ח.

במהלך חודש אפריל 2010 מימשה כאל את כל המניות שהיו חופשיות למסחר באותו מועד. בעקבות המימוש כאמור רשמה כאל סך של כ-16 מיליון ש"ח רווח, נטו, בדוחות הכספיים ביניים ליום 30 ביוני 2010. ביום 8 בנובמבר 2010, מימש הבנק מניות של ויזה אינק, והוא צפוי לרשום ברבעון הרביעי של שנת 2010 רווח, נטו, בסכום המוערך בכ-6 מיליון ש"ח.

תקן לאבטחת מידע לתשלומים בכרטיס ויזה. בשנת 2004 נקבע על ידי ארגון ויזה העולמי ("ארגון ויזה") תקן לאבטחת מידע לתשלומים בכרטיסי אשראי (PCI DSS), מכוחו נדרשים בתי עסק, חברות המפעילות נקודות מכירה אלקטרוניות וחברות כרטיסי אשראי לעמוד בשורה של אבני דרך ביישום והטמעת הוראות התקן. על פי כללי ארגון ויזה, רשאי הארגון להטיל עיצומים כספיים על חברי הארגון אשר לא יעמדו באבני הדרך האמורות. לאור קשיים מסוימים שהתעוררו בהתאמת הוראות התקן לשוק כרטיסי האשראי בישראל, אשר הביאו לעיכוב בלוח הזמנים של יישום התקן, מתקיימת בחודשים האחרונים הידברות עם ארגון ויזה בדבר השלכות העיכוב האמור. כאל פועלת יחד עם גורמים נוספים בכדי לפתור את בעית התאמת התקן לשוק כרטיסי האשראי בישראל.

הסכם משולש לסליקה צולבת. כמפורט בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 180-181), ביום 30 באוקטובר 2006 נחתם בין הממונה לבין חברות כרטיסי האשראי והבנקים בעלי המניות בהן, הסכם לסליקה צולבת של כרטיסי ויזה ו-Mastercard (להלן: "ההסכם המשולש"). ביום 31 באוקטובר 2007 ניתן היתר זמני להסדר המשולש. היתר זה הוארך מעת לעת על ידי בית הדין. לפי החלטת בית הדין מיום 18 ביולי 2010, הוארך ההיתר הזמני עד ליום 1 בינואר 2011. כן קבע בית הדין באותה החלטה את בתי העסק הזכאים להשתייך לקטגוריה הנמוכה של העמלה הצולבת.

ההסכם המשולש קובע, בין היתר, את שיעורי עמלת המנפיק ואת מבנה הקטגוריות של העמלה שיחולו על חברות כרטיסי האשראי

למשך תקופת תחולתו. כמו כן, הוא מתווה ירידה הדרגתית של שיעורי עמלת המנפיק עד לשיעור ממוצע של 0.875%, החל מיום 1 ביולי 2012, לצד צמצום מספר הקטגוריות לאורך תקופת ההסכם.

יצוין כי ההסכם המשולש קובע, בין היתר, כי החל מיום 1 ביולי 2010, עמלת המנפיק תרד לתקופה של שנתיים לשיעור ממוצע שלא יעלה על 0.975%. עוד קובע ההסכם המשולש, בין היתר, כי החל מהמועד האמור, הקטגוריה העליונה והאמצעית יאוחדו, והפחתת עמלת המנפיק תתבצע מקטגוריה זו. בנוסף, הקטגוריה הנמוכה תשתנה, כך שיוותרו בה רק בתי עסק בהתאם להחלטת המתודולוגיה. בעניין זה התקבל ביום 22 באפריל 2010, מכתב מטעם רשות ההגבלים בו מצינת הרשות כי ככלל, לפי עמדתה, החל מיום 1 ביולי 2010 אין מקום לקיומן של קטגוריות, והואיל ולא ניתנה החלטה אחרת שעל פיה זכאים בתי עסק מסוימים להיכלל בקטגוריה הנמוכה, אזי החל מיום 1 ביולי 2010 אין עוד מקום לקיומה של קטגוריה נמוכה, ויש לבטלה. כאל טרם הגיבה על המכתב.

מינוי מומחה. כמפורט בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 181), בית הדין קבע כי על מנת לבחון אם ההסכם המשולש שהובא לאישור עולה בקנה אחד עם טובת הציבור, תמנה הממונה מומחה לבחינת שיעור עמלת המנפיק, הקטגוריות וקצב ההפחתה שלה. ביום 4 בינואר 2009 הומצאה חוות דעת המומחה. הצדדים ובכללם כאל, ויתר על חקירת המומחה ועל הגשת סיכומי טענות בשלב זה ובית הדין התבקש להורות למומחה להמשיך בעבודתו לשלב השני, עד למתן חוות דעתו הסופית.

ביום 28 בדצמבר 2009 הגישה הממונה הודעה, לפיה ייצר מהמומחה להשלים את חוות דעתו הסופית. עוד הודיעה הממונה, כי היא בוחנת חלופות שיאפשרו את סיום עבודת המומחה, חלופות שיובאו בפני בית הדין, להחלטתו. ביום 4 במאי 2010 הודיעה הממונה לבית הדין כי בכוונתה למנות לתפקיד המומחה את ד"ר שלומי פריזט, הכלכלן הראשי של רשות ההגבלים העסקיים. ביום 7 ביולי 2010 הגישו המבקשים ובכללם כאל את תשובתם להודעת הממונה בעניין המומחה, במסגרתה הם התנגדו למינוי הכלכלן הראשי של הרשות, או עובד אחר של הרשות, לתפקיד המומחה. כן ביקשו המבקשים, כי בית הדין יורה על מינוי מומחה חיצוני ובלתי תלוי כמומחה. בית הדין קיבל את עמדת הממונה וקבע כי הכלכלן הראשי של הרשות ימונה לתפקיד המומחה ויגיש חוות דעת סופית עד ליום 15 בפברואר 2011. הרשות החלה בהליך של איסוף מידע לצורך גיבוש חוות הדעת.

בקשות הצטרפות - איגוד חברות הנפט וחברת החשמל. ביום 10 ביוני 2010 הגישו איגוד חברות הנפט בישראל, פז חברת נפט בע"מ, דלק חברת הדלק הישראלית בע"מ, סונול ישראל בע"מ ודור אלון אנרגיה בישראל (1998) בע"מ (כולם ביחד: "איגוד חברות הנפט"), בקשת הצטרפות להליך בפני בית הדין וכן התנגדות להארכת ההיתר הזמני (בהתאמה: "בקשת ההצטרפות של איגוד חברות הנפט" וה"התנגדות"). ביום 7 ביולי 2010 דחה בית הדין את בקשת ההצטרפות של איגוד חברות הנפט, וכן קבע כי ממילא מתייתר הצורך לדון בהתנגדות ("ההחלטה בעניין איגוד חברות הנפט").

ביום 21 ביולי 2010 הגיש איגוד חברות הנפט כתב ערעור לבית המשפט העליון על ההחלטה בעניין איגוד חברות הנפט, וכן בקשה דחופה במעמד צד אחד לסעד זמני בערעור זה ("בקשה לסעד זמני בערעור"). ביום 12 באוגוסט 2010 ניתנה החלטת בית המשפט העליון ולפיה נדחתה הבקשה לסעד זמני בערעור. בחודש אוקטובר 2010 קבע בית המשפט העליון מועדים להגשת סיכומים מצד הצדדים ודיון להשלמת הטיעון בעל פה בערעור, ליום 31 במרס 2011.

תביעה בעניין שיוך לקטגורית עמלת מנפיק הגבוהה. ביום 31 באוגוסט 2010 הגישה "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן: "בזק") תביעה בבית המשפט המחוזי כנגד כאל, לאומי קארד וישראכרט (להלן, כולן ביחד: "הנתבעות"). בית המשפט התבקש להצהיר, כי על בזק להיות משויכת לקטגורית עמלת המנפיק הנמוכה; כי שיבוצה של בזק בקטגורית עמלת המנפיק הגבוהה היא הפרה של הוראות סעיף 4 של חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 ("חוק ההגבלים העסקיים"); וכי ההעלאה החד צדדית של עמלת בית העסק, מיום 25 ביולי 2010, של שיעור העמלה אשר הנתבעות, ובכללן כאל, התחייבו לגבות מבזק בהסכמים ביניהן, היא בגדר הפרת הסכם הסליקה הקיים בין כל אחת מהנתבעות.

בהמשך לבקשה מטעם הנתבעות, החליט בית המשפט, ביום 20 בספטמבר 2010, כי הנתבעות יגישו כתב הגנה מטעמן עד ליום 30 בנובמבר 2010 ובזק תגיש כתב תשובה עד ליום 2 בינואר 2011. בית המשפט קבע דיון מקדמי בתיק ליום 9 בינואר 2011. ביום 6 בנובמבר 2010 החליט בית המשפט כי התביעה כנגד ישראכרט תימחק, בהתאם להבנות בין בזק וישראכרט.

הארכת הסכם "פאואר קארד". ביום 22 ביולי 2010 התקשרה כאל בהסכם עם חברת פאואר קארד (2000) בע"מ, ועם חברת פישמן רשתות בע"מ (להלן: "ההסכם"). ההסכם מאריך את תוקפו של הסכם קודם שנכרת בין הצדדים, בשינויים מסוימים, עד ליום 31 בדצמבר 2015. ההסכם מעגן את חובות וזכויות הצדדים במסגרת פעילויות משותפות, שמטרתן קידום הנאמנות לרשתות המשתתפות במועדון "פאואר קארד" מחד, והפצת כרטיסי אשראי שמפיצה כאל מאידך.

הסכמים עם בנק איגוד

הסכם הנפקה משותפת עם בנק איגוד. ביום 1 ביולי 2010 נחתם הסכם בין כאל ודיינרס לבין בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "בנק איגוד"). ההסכם הינו לתקופה של 10 שנים, והוא מחליף ובא במקום הסכם קודם בין הצדדים, שהגיע לסיומו במועד זה. במסגרת ההסכם ינפיקו כאל ודיינרס כרטיסי אשראי, כרטיסי בנק וכרטיסים משולבים ללקוחות בנק איגוד. במסגרת ההסכם נקבעו הסדרי תפעול ומתן שירותים על ידי כאל ו/או דיינרס לכרטיסי חיוב שיונפקו על ידי בנק איגוד ללקוחותיו.

מתן אופציה לבנק איגוד לרכישת 3% מהון המניות של כאל. במסגרת הסכם הנפקה משותפת שתואר לעיל, ניתנה לבנק איגוד אופציה בלתי עבירה, לרכוש מכאל 32,934 מניות רגילות בנות 0.0001 ש"ח של כאל, המהוות נכון למועד חתימת ההסכם 3% מהון המניות הרגילות המונפק והנפרע של כאל, בכפוף לאירועי התאמה שנקבעו בהסכם, וזאת במועד ההשלמה של הנפקה לציבור של ניירות ערך של כאל, אם וככל שתהיה כזו, ובכפוף להשלמת הנפקה. מחיר המימוש של האופציות משקף הנחה של 25% על מחיר המניה ברוטו כפי שייקבע בתשקיף ההצעה לציבור. ללא זכות, לפי שיקול דעתה, להמיר את מניות האופציה בתשלום חד פעמי, בסכום השווה למחיר המימוש במספר הכולל של מניות האופציה כאילו האופציה מומשה במלואה. המניות שתנבענה ממנימוש האופציה, ככל שתמומש, לא תהיינה ניתנות להעברה למתחרה של כאל. תוקף האופציה במשך תקופת ההסכם מותנה בשורה של תנאים עסקיים כפי שנקבעו במסגרת ההסכם. האופציה תיכנס לתוקף עם קבלת האישורים הרגולטוריים הנדרשים על פי דין, ככל שהם נדרשים. בשלב זה טרם התקיימו התנאים המתלים לכניסת האופציה לתוקף. החלטת כאל להקצות לבנק איגוד מניות, תהיה טעונה אישור של דירקטוריון הבנק.

לפרטים נוספים אודות הפעילות בתחום כרטיסי אשראי, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 167-182).

פעילות בשוק ההון

מגמות אירועים והתפתחויות בסביבה המקרו כלכלית

שוק ההון. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, התאפיין המסחר במניות בישראל בתנודתיות גבוהה, בדומה למגמה בעולם, תוך עליות חדות בכל המדדים המובילים ברבעון השלישי של השנה. העליות התרחשו על רקע התפוגגות החששות מחזרה למיתון, תוצאות טובות מהצפוי של החברות הבורסאיות ברבעון השני ונתונים מאקרו כלכליים טובים בישראל, כגון: המשך ירידה באבטלה במקביל לעליה מתונה במדד המשולב של בנק ישראל. בסוף חודש ספטמבר היו מדדי "ת"א 25" ו-"ת"א 100" גבוהים ב-6%-7% לעומת רמתם בחודש דצמבר 2009.

בשוק איגרות החוב התאפיין המסחר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 במגמת עליה, תוך עליה חדה של כ-10% במדד התשואה הכוללת של איגרות החוב הצמודות, כאשר איגרות החוב הקונצרניות הובילו את העליות (כ-11% לעומת כ-8% בממשלתיות). מדד התשואה הכוללת של איגרות החוב הממשלתיות השקליות עלה בשיעור מתון יותר, כ-5%. בבחינת חלקי עקום תשואות איגרות החוב מסוג "שחר", עולה כי חלה עליה חדה, של כ-9%, במדד איגרות החוב הארוכות, לעומת עליה של כ-2% באיגרות החוב הקצרות. כתוצאה מהתפתחויות אלו, רשם מדד תל-בונד 20 עליה בשיעור של כ-10% מתחילת השנה (מזה עליה בשיעור של 2.5% ברבעון השלישי), בעוד מדד איגרות החוב הממשלתיות עלה בשיעור של כ-6% (כ-1% ברבעון השלישי).

ברבעון השלישי של השנה, רכשו הזרים בבורסה של תל אביב מניות בסך של כ-300 מיליון דולר. עם זאת, בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשמו מימושים של תושבי חוץ, במניות בבורסה של תל אביב, בכ-1.4 מיליארד דולר. זאת, לעומת רכישות בסך של כ-1 מיליארד דולר בתקופה המקבילה אשתקד. כמו כן, בתשעת החודשים הראשונים של השנה, רכשו הזרים איגרות חוב ממשלתיות ומק"מ ב-5.3 מיליארד דולר (מתוכם כ-400 מיליון דולר ברבעון השלישי) לעומת רכישות בהיקף של 900 מיליון דולר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009.

שוק קרנות הנאמנות. שוק קרנות הנאמנות גדל מתחילת השנה בכ-14.9 מיליארד ש"ח, מרמה של כ-132.4 מיליארד ש"ח בסוף חודש דצמבר 2009, לרמה של כ-147.3 מיליארד ש"ח בסוף חודש ספטמבר 2010. נכסי קרנות האג"ח גדלו בתקופה האמורה בכ-11.8 מיליארד ש"ח, נכסי הקרנות הכספיות עלו בכ-3.7 מיליארד ש"ח, נכסי הקרנות המנייתיות עלו בכ-494 מיליון ש"ח, נכסי קרנות חו"ל

עלו בכ-1.4 מיליארד ש"ח וקרנות שונות גייסו כ-49 מיליון ש"ח. מנגד, נרשמו פדיונות בקרנות השקליות בהיקף של כ-2.4 מיליארד ש"ח. ברבעון השלישי של שנת 2010, הסתכם הגיוס של קרנות הנאמנות בכ-7.6 מיליארד ש"ח. הגיוס בקרנות האג"ח הסתכם בכ-6.3 מיליארד ש"ח, בקרנות הכספיות הסתכם בכ-1.9 מיליארד ש"ח, הגיוס בקרנות חו"ל הסתכם בכ-527 מיליון ש"ח, בקרנות המנייתיות הסתכם בכ-290 מיליון ש"ח ובקרנות שונות הסתכם בכ-12 מיליון ש"ח. מנגד, בקרנות השקליות נרשמו פדיונות בהיקף של כ-1.3 מיליארד ש"ח.

מהנתונים עולה כי מרבית הגיוסים בקרנות הנאמנות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 וברבעון השלישי של שנת 2010 היו בקרנות אג"ח ובקרנות הכספיות. מגמה זו מצביעה על חזרת המשקיעים לאפיקים הסולידיים. מגמה זו נבעה מאי וודאות גבוהה בשוקי המניות בעולם וחשש מהשפעה על שוק המניות המקומי. הדבר בא לידי ביטוי בהיקפי גיוס נמוכים בקרנות המנייתיות מתחילת השנה, בפדיונות במהלך הרבעון השני של שנת 2010 וחזרה לגיוסים בקרנות המנייתיות ברבעון השלישי של שנת 2010. חידוש הגיוסים בקרנות המנייתיות במהלך הרבעון השלישי של שנת 2010 נבע, בין היתר, מפרסום תוצאות עסקיות חיוביות לרבעון השני, שפורסמו במהלך חודש אוגוסט, פרסום אינדיקטורים מאקרו כלכליים חיוביים במשק הישראלי, רמת הריבית הנמוכה במשק וחידוש השקעות של משקיעים זרים במניות בארץ. העליה החדה בהיקף הגיוסים בשוקי איגרות החוב נבעה בעיקר מעליה ברכישת איגרות החוב קונצרניות צמודות מדד, כתוצאה מהמרווחים האטרקטיביים שהיו במהלך התקופה האמורה בהשוואה לאיגרות חוב ממשלתיות בעלות מח"מ דומה. יציין גם כי הגיוסים בקרנות הכספיות נבעו מחששות המשקיעים להעלאת הריבית במשק, שעלולה לגרום הפסדי הון הכרוכים בהשקעה באיגרות חוב בטווחים בינוניים וארוכים. מנגד, האפיק השקלי הציג פדיונות, כתוצאה מציפיות גבוהות לאינפלציה, שנגזרות משוק ההון לאורך כל עקום התשואות, שבאו לידי ביטוי מתחילת השנה.

שוק קופות הגמל. קופות הגמל השיגו בשנים עשר החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010, תשואה חיובית בשיעור של 10.85% בממוצע. עליות אלה נבעו מהעליות במדדים השונים בבורסה.

לפי הנתונים שמפרסם אגף שוק ההון במשרד האוצר, בקופות גמל מסוג "קופות גמל לתגמולים ואישיות לפיצויים" היתה בשנים עשר החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010, צבירה נטו שלילית בהיקף של כ-2.7 מיליארד ש"ח, לעומת צבירה נטו שלילית של כ-5.73 מיליארד ש"ח, בשנים עשר החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009. היקף קופות הגמל ליום 30 בספטמבר 2010 הסתכם בכ-166 מיליארד ש"ח, לעומת 154.5 מיליארד ש"ח ליום 30 בספטמבר 2009, עליה של כ-11.5 מיליארד ש"ח (כ-7.5%).

שוק קרנות הפנסיה החדשות. קרנות הפנסיה החדשות השיגו בשנים עשר החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010, תשואה חיובית של 11.5% בממוצע. לפי הנתונים שמפרסם אגף שוק ההון במשרד האוצר, בסך קרנות הפנסיה החדשות היתה בשנים עשר החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010, צבירה חיובית נטו בהיקף של כ-10.8 מיליארד ש"ח, לעומת צבירה חיובית נטו של כ-9 מיליארד ש"ח, בשנים עשר החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009. היקף קרנות הפנסיה החדשות הסתכם ליום 30 בספטמבר 2010 ב-82.8 מיליארד ש"ח, לעומת כ-65.2 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2009, עליה של כ-17.5 מיליארד ש"ח (כ-27%).

שוק תעודות הסל. על פי נתונים שפורסמו על ידי הבורסה לניירות ערך בתל אביב, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הונפקו 40 תעודות סל חדשות, שמתוכן 18 תעודות סל על מדדים בינלאומיים של מניות, 12 תעודות סל מורכבות, שהן שילוב של מדדי אג"ח (ממשלתיות וקונצרניות) ומדדי מניות, 3 תעודות סל בחסר על מדדי מניות מקומיים, 2 תעודות סל על סחורות, 2 תעודות סל על מדדי אג"ח ו-3 תעודות סל בחסר על מדדי אג"ח ממשלתיות. מנגד, נגרעו 5 תעודות סל מתחילת שנת 2010. מספרן הכולל של תעודות הסל בבורסה בתל אביב בסוף חודש ספטמבר 2010 עמד על 383. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2010 הונפקו 6 תעודות סל חדשות, 5 מהן על מדדים בינלאומיים של מניות ותעודות סל אחת על סחורות.

מגבלות חקיקה תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות בשוק ההון

תיקונים לחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות. ביום 18 באפריל 2010, נכנסו לתוקף ההוראות הנוגעות ל"לקוח כשיר" מתוך תיקון 13 לחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות. במסגרת התיקון האמור הורחבה רשימת הגורמים להם ניתן לתת ייעוץ או שיווק השקעות גם ללא רישיון. לפרטים נוספים, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 185). ביום 3 ביוני 2010 נכנס לתוקפו תיקון לחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון 14). במסגרת התיקון נקבע כי תעודות סל תכללנה בהגדרה של נכס פיננסי, כך שמי שיש לו "זיקה" (כמשמעות מונח זה בחוק) לתעודות

סל לא יוכל לשמש כיועץ השקעות, אלא כמשווק השקעות בלבד. לאור התיקון האמור, נדרש הבנק לפעול לביטול הזיקה אל החברות המנפיקות תעודות סל ו/או למכור את החזקותיו בהן, עד חודש אוגוסט 2013.

לפרטים בדבר מהלך למכירת פעילות תעודות הסל, ר' להלן.

מסלוקה פנסיונית. נמשכים המאמצים לקידום המסלוקה הפנסיונית. בחודש מאי 2010, הצטרף הבנק, לצד גורמי הפצה נוספים ולצד גופים מוסדיים, כבעל מניות במסלוקה הפנסיונית. לפרטים נוספים, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 184).

סיוטת חוזר הכרעה בעניין פיצוי לקוחות. ביום 16 בפברואר 2010, פירסם אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר טיוטה שניה של חוזר הכרעות עקרוניות, מכח סעיף 39 (ג) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה 2005, בעניין פיצוי בשל איחור במשיכה של כספים או בשל איחור בהעברה של כספים בין קופות גמל או בין מסלולי השקעה, אשר מכוחה, ככל שתהפוך למחייבת, יתכן וידרש תשלום פיצוי לעמיתים אשר בקשותיהם כאמור התבצעו באיחור.

לפרטים נוספים אודות מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים בשוק ההון, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 183-185).

התפתחויות בפעילות

"מהלך שוק ההון". לפני מספר חודשים השיק הבנק מהלך אסטרטגי מרכזי וארוך טווח, שמטרתו הגדלת נתח קבוצת דיסקונט בהכנסות משוק ההון. במסגרת המהלך ישודרגו בשנים הקרובות מערכות הליבה, המסחר והשירות ללקוח בתחום ניירות ערך והמסחר במט"ח, לצד היערכות מקבילה, אירגונית ועסקית, למול מגזרי הלקוחות הרלבנטיים בכל אחת מחטיבות הבנק.

מכירת יתרת ההחזקות בפעילות קופות הגמל. כמפורט בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 190), בחודש יולי 2007 התקשר בנק מרכנתיל דיסקונט בהסכם למכירת השליטה (51%) בפעילות קופות הגמל שלו לקבוצת משקיעים. בהתאם להסכם הועברה פעילות קופות הגמל לחברת הדס מרכנתיל קופות גמל, בה החזיק בנק מרכנתיל דיסקונט 49%.

ביום 13 באפריל 2010, מסר בנק מרכנתיל דיסקונט להדס ארזים בע"מ, הודעה על מימוש אופציית מכר (אופציית put) למכירת 49% בחברת הדס מרכנתיל קופות גמל, שהוענקה לו בהתאם להסכם האמור.

במסגרת התהליך שניהלו הצדדים ליישום הודעת המימוש, התגלעה מחלוקת בין בנק מרכנתיל דיסקונט לקבוצת הרוכשים באשר לפרשנות הראויה של סעיפים מסוימים הנוגעים לחישוב תמורת המכירה. ההיקף הכספי של המחלוקת מוערך בכ-14-16 מיליון ש"ח. הצדדים מנהלים מגעים לבירור המחלוקת בהתאם למתווה שנקבע מראש בהסכם.

במקביל, ביום 10 באוגוסט 2010, נחתם בין הצדדים הסכם, על פיו העבירה קבוצת הרוכשים לבנק מרכנתיל דיסקונט, ביום 17 באוגוסט 2010, את הסכום שאינו שנוי במחלוקת (סך של כ-54 מיליון ש"ח) והפקידה בידי נאמן ערבות בנקאית בסך של 10 מיליון ש"ח, שתשמש כבטוחה, אם תתקבל עמדת בנק מרכנתיל דיסקונט בסיום הליך הבירור. לאור האמור לעיל, זקף בנק מרכנתיל דיסקונט בתקופת הדוח רווח, נטו, בסך של כ-28 מיליון ש"ח, אשר נגזר מהסכום שאינו שנוי במחלוקת בין הצדדים.

יצוין כי על פי הסכם המכירה משנת 2007, במועד מימוש החזקות בנק מרכנתיל דיסקונט בחברת הדס מרכנתיל קופות גמל, אמורה לפקוע הערבות שנתן בנק מרכנתיל דיסקונט בעבר לעמיתי "מרכנתיל קופה מרכזית לפיצויים".

בחודש אוגוסט 2010, תיקנה החברה המנהלת את תקנון הקופה לפיצויים, באופן שאיין את התחייבות בנק מרכנתיל דיסקונט.

מכירת פעילות תעודות הסל. במהלך חודש פברואר 2010, פנה הבנק לרוכשים פוטנציאליים במטרה לקבל הצעות לרכישת החזקות הבנק בקבוצת חברות תעודות סל, המוחזקות על ידי הבנק באמצעות תכלית בית השקעות בע"מ (להלן: "תכלית"), בשותפות עם קבוצת מייקל דיוויס. בהמשך לפניה זו, נפתח חדר מידע לשימושם של מספר רוכשים פוטנציאליים.

כמפורט בדוח מיידי מיום 3 בנובמבר 2010 (מס' אסמכתא 667992-01-2010), ביום 2 בנובמבר 2010 התקשרו הבנק ותכלית, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, עם ד"ש אייפקס הולדינגס בע"מ (להלן: "ד"ש"), עם סינרגטיקה בע"מ (חברה בשליטת מייקל דיוויס) (להלן: "סינרגטיקה") ועם מר מייקל דיוויס, במזכר הבנות מחייב (להלן: "מזכר הבנות"). על פי מזכר הבנות, תמכור תכלית לסינרגטיקה את מלוא חלקה בפעילות תעודות הסל ומוצרי המדדים המנוהלים תחת המותג "תכלית תעודות סל", לרבות מנייתיה בחברות באמצעותן מתבצעת הפעילות האמורה (להלן: "הפעילות הנמכרת") ו-"החברות הייעודיות", (בהתאמה), וזאת בתמורה לסך של כ-68 מיליון ש"ח, בניכוי התאמות שנקבעו במזכר הבנות.

המכירה כאמור מהווה חלק מעסקה רחבה יותר (להלן: "העסקה"), אשר בה, בין היתר, יוקצו לד"ש מניות, באופן שלאחר ההקצאה תחזיק ד"ש 50.01% מהון המניות של סינרגטיקה. לאחר השלמת העסקה תחזיק ותנהל סינרגטיקה את כל פעילות "תכלית תעודות

סל" ותחזיק, במישרין ובעקיפין, במלוא הון המניות המונפק והנפרע של החברות הייעודיות. ביצוע העסקה על פי מזכר ההבנות כפוף להתקיימות תנאים מתלים הכוללים, בין היתר, קבלת כל האישורים הרגולטוריים הנדרשים לעסקה, העדר שינוי מהותי לרעה במצבן העסקי של סינרגטיקה והחברות הייעודיות והשלמת בדיקת הנאותות על ידי ד"ש. בהתאם למזכר ההבנות, הצדדים יפעלו להשלמת העסקה עד ליום 31 במרס 2011. הבנק ותכלית נתנו שיפויים שונים במסגרת העסקה.

מכירת פעילות ניהול קרנות הנאמנות של בנק מרכנתיל דיסקונט. בנק מרכנתיל דיסקונט ניהל עד ליום 17 באוקטובר 2010, באמצעות חברה בת, 26 קרנות נאמנות, שנכסיהן הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2010 בסך של כ-505 מיליון ש"ח. ביום 21 בספטמבר 2010, נחתם הסכם למכירת פעילות ניהול קרנות הנאמנות של בנק מרכנתיל דיסקונט בתמורה לסך של 6.5 מיליון ש"ח. העסקה הושלמה ביום 17 באוקטובר 2010. הרווח, נטו, שנבע מהעסקה, בסך של כ-5 מיליון ש"ח, יזקף לדוח הרווח וההפסד ברבעון הרביעי של שנת 2010.

היקף הפעילות והרווח הנקי

הרווח הנקי מהפעילות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 ב-127 מיליון ש"ח. זאת, לעומת רווח של 53 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 240%. הרווח הנקי מהפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הושפע מהרווח שנרשם בגין מכירת יתרת ההחזקות בפעילות קופות הגמל של בנק מרכנתיל דיסקונט (ר' לעיל).

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות הפעילות בשוק ההון:

פעילות בינלאומית:		פעילות מקומית							
בנקאות פרטית	סך-הכל	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	מגזר עסקי	עסקים קטנים	משקי בית		
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010									
במיליוני שקלים חדשים									
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים									
-	13	-	-	-	-	3	10	-	מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בינמיגזרי
-	13	-	-	-	-	3	10	-	סך-הכל רווח מפעולות מימון
109	15	94	1	5	6	6	11	65	הכנסות תפעוליות ואחרות
122	15	107	1	5	6	6	14	75	סך-הכל הכנסות
29	(8)	37	2	2	2	1	4	26	רווח (הפסד) נקי
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009									
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים									
-	4	-	-	-	-	2	2	-	מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בינמיגזרי
-	4	-	-	-	-	2	2	-	סך-הכל רווח מפעולות מימון
138	16	122	*20	15	9	7	10	61	הכנסות תפעוליות ואחרות
142	16	126	20	15	9	7	12	63	סך-הכל הכנסות
3	1	2	*(32)	6	3	3	3	*19	רווח (הפסד) נקי

* סווג מחדש.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות הפעילות בשוק ההון (המשך):

פעילות בינלאומית: בנקאות	פעילות מקומית						עסקים קטנים	מגזר עסקי	משקי בית
	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	ניהול פיננסי			
סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010									
במיליוני שקלים חדשים									
רווח מפעולות מימון									
לפני הפרשה לחובות מסופקים									
17	-	17	-	1	-	2	3	11	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	-	17	-	1	-	2	3	11	-
337	44	293	1	25	14	26	34	193	-
354	44	310	1	26	14	28	37	204	-
127	6	121	2	12	6	10	16	75	-
רווח נקי									
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009									
רווח מפעולות מימון									
לפני הפרשה לחובות מסופקים									
14	-	14	-	1	-	2	3	8	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	-	14	-	1	-	2	3	8	-
350	44	306	20*	33	16	21	31	185	-
364	44	320	20	34	16	23	34	193	-
53	6	47	(32)*	7	4	7	8	53	-
רווח (הפסד) נקי									

* סווג מחדש.

להלן נתונים אודות היקפי הפעילות בתחומים השונים

ניירות ערך. ביום 30 בספטמבר 2010, עמדה יתרת ניירות ערך המוחזקים עבור לקוחות הבנק על סך של כ-109.5 מיליארד ש"ח, כולל סך של 9.5 מיליארד ש"ח ניירות ערך לא סחירים, לעומת סך של 101.2 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, אשר כולל סך של 9.7 מיליארד ש"ח ניירות ערך לא סחירים, עליה של 8.2%. (לפרטים בדבר הכנסות מפעילות בניירות ערך, ר' ביאור 24 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009).

בנוסף, בנק מרכנתיל דיסקונט החזיק עבור לקוחותיו ביום 30 בספטמבר 2010 ניירות ערך בסך של 12.6 מיליארד ש"ח, לעומת סך של 11.3 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, עליה בשיעור של 11.5%.

ניהול תיקי השקעות. ביום 30 בספטמבר 2010, ניהלה תכלית 1,621 תיקי השקעות בשווי כספי כולל של כ-2,487 מיליון ש"ח, לעומת 1,531 תיקי השקעות בשווי כספי כולל של כ-2,169 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009. הנתונים דלעיל מצביעים על עליה של 5.9% במספר התיקים שבניהול, ועל עליה של כ-14.7% בהיקף הכספי של התיקים שבניהול.

בנוסף, בנק מרכנתיל דיסקונט מנהל באמצעות חברה בת תיקי השקעות עבור לקוחותיו. ביום 30 בספטמבר 2010, נוהלו תיקי לקוחות כאמור בשווי כספי כולל של כ-2,336 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ-18.4% לעומת 31 בדצמבר 2009. לפרטים בדבר הגבלות על חברות ניהול תיקים ועל בעלות ושליטה של תאגידים בנקאיים בהן, בהתאם לחקיקה שנחקקה בעקבות המלצות ועדת בכר, ר' בדוח השנתי לשנת 2009.

תעודות סל. החברות מקבוצת מייקל דיוויס, בהן מחזיקה חברת הבת תכלית (במישרין ובעקיפין) כ-20% מאמצעי השליטה, הרחיבו את פעילותן, והנפיקו במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 תעודות סל נוספות. סך הפוזיציה בתעודות סל הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2010 ב-12,653 מיליון ש"ח, לעומת 12,119 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה של 4.4%. לפרטים בדבר מכירת פעילות תעודות הסל, ר' להלן.

ייעוץ פנסיוני. החל מתחילת הפעילות, בחודש מרס 2008, ועד סוף חודש בספטמבר 2010, ניתן ייעוץ לכ-58,255 אלף לקוחות. הצבירה בתקופה האמורה של נכסי לקוחות שניתן להם ייעוץ הסתכמה בכ-6.45 מיליארד ש"ח. בנוסף, בנק מרכנתיל לדיסקונט נתן ייעוץ לכ-3,200 לקוחות, שתיק נכסיהם הפנסיוניים מסתכם בכ-685 מיליון ש"ח.

לפרטים נוספים אודות הפעילות בשוק ההון, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 182-190).

פעילות בניה ונדל"ן

התפתחויות בשווקי הפעילות

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, נמשכה ההתרחבות בפעילות ענף הבניה והנדל"ן בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד וזאת על רקע גידול בתחום הבניה למגורים.

היקף ההשקעה בבניה למגורים גדל בשיעור של 10.2% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בהשוואה לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009, כאשר ברבעון השלישי של השנה נרשם גידול בקצב שנתי של 13.2%. לעומת זאת, תחום ההשקעה בבניה שלא למגורים ועבודות בניה אחרות רשם ירידה בשיעור של 5.1% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, כאשר ברבעון השלישי של השנה נרשמה ירידה בקצב שנתי של 3.5%.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, חלו במגזרי הפעילות השונים ההתפתחויות הבאות:

בניה למגורים. ירידה מזערית בשיעור של כ-2% במספר יחידות הדיור החדשות המבוקשות⁽¹⁾ ביזומה פרטית בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד שהקיפה את מרבית חלקי הארץ, למעט מחוזות חיפה והדרום.

- כ-46.7% מיחידות הדיור החדשות המבוקשות היו במחוזות תל אביב ומרכז, בהם נרשמה ירידה של 2.4%-2.9%, בהתאמה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד;

- מחוזות הדרום וחיפה רשמו עליה ביחידות הדיור החדשות המבוקשות בשיעורים של 43.9%-17.9%, בהתאמה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד;

- מחוז ירושלים רשם ירידה בשיעור של 23.2%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד;

- מלאי הדירות החדשות ביזומה הפרטית בסוף חודש ספטמבר 2010 היה גבוה ב-5.6% בהשוואה לסוף חודש ספטמבר 2009, המשקף שינוי במגמת ירידת המלאי שנמשכה החל משנת 2006. כ-62% ממלאי הדירות המוצע התרכז במחוזות תל אביב והמרכז;

- נמשכו הביקושים הגבוהים למשכנתאות דיור, לאור צפי להתיקרות והחמרה בתנאי האשראי למשכנתאות ממונפות (משכנתאות בסכום העולה על 60% משווי הנכס);

- העליה בביקושים לדירות חדשות באזורי ביקוש במרכז בצד מגבלת ההיצע לוותה בעלית מחירים, בהמשך לעליה הניכרת במחירי הדירות במהלך שנת 2009. עלית המחירים המתמשכת הביאה את בנק ישראל להורות על החמרות נוספות במתן משכנתאות, במטרה לייקר את עלותן ולצנן את הביקוש לדירות.

דירות יוקרה. הסתמנה מגמת התייצבות בביקושים מצד משקיעים מקומיים, בעיקר באזורי ירושלים, תל אביב, נתניה ואשדוד, שלוותה בירידות מחירים קלות.

נדל"ן מניב - משרדים. הסתמנה יציבות בביקושים למשרדים בתל אביב שלוותה ביציבות במחירי השכירות. בערי לוויין בגוש דן נרשמה עליה מתונה במחירי השכירות כתוצאה מגידול האוכלוסיה, צמיחת שוק הנדל"ן למגורים, מחירי שכירות נמוכים יחסית והעדפת בעלי מקצועות חופשיים לרכוש משרדים כתחליף להשכרתם.

(1) המונח "יחידות דיור חדשות מבוקשות" מחליף על פי הגדרות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את המונח הקודם "דירות שנמכרו", וכולל הן את הדירות שנמכרו והן דירות שלא למטרות מכירה שבנייתן החלה (בניה לשימוש עצמי, קבוצות רכישה ובניה למטרות השכרה).

- נדל"ן מניב - מסחרי.** הסתמנה יציבות בביקושים מצד גופים מוסדיים ומשקיעים פרטיים לנכסים מסחריים איכותיים באזורי ביקוש במרכז ובפריפריה, בעיקר בקניונים ובמרכזי קניות פתוחים, שלווה ביציבות מחירים וזאת לאור שיעורי תפוסה גבוהים ויציבות במחירי השכירות. התחזקה מגמת ריכוזיות הבעלות על מרבית נכסי הנדל"ן המניב המסחרי, בידי מספר חברות נדל"ן חזקות.
- פעילות נדל"ן בחו"ל.** נמשכה הירידה בהשקעות של חברות ישראליות בנדל"ן ימני ומניב בחו"ל, כתוצאה מההתפתחויות הבאות:
- סלקטיביות בהעמדת מקורות מימון על ידי בנקים זרים למיזמי פיתוח ולרוכשים פוטנציאליים של נכסי נדל"ן בשווקים פיננסיים מסוימים בחו"ל;
 - צמצום מהותי במימון המועמד על ידי הבנקים הישראלים לחברות השקעה ממונפות הפועלות בתחום הנדל"ן בחו"ל, המשמש כהון עצמי להשקעות בנכסי נדל"ן או מימון מחדש של נכסים מניבים קיימים;
 - צורך בהזרמת הון בשיעורים גבוהים מבעבר למימון רכישת נכסים מניבים איכותיים (25%-40% בהשוואה ל-10% ואף פחות טרם המשבר);
 - ירידה בשווי נכסי נדל"ן מניב באזורים מסוימים בארה"ב ובמדינות מסוימות באירופה שלווה בקושי לבצע מימושים.

התפתחויות במקורות המימון החוץ בנקאי של המגזר

ברבעון השלישי של שנת 2010 גייסו חברות המגזר איגרות חוב קונצרניות בהיקף של כ-3.4 מיליארד ש"ח, כך שהיקף הגיוס מתחילת השנה הסתכם בכ-6.8 מיליארד ש"ח, וזאת בהשוואה לגיוס בהיקף של כ-6.2 מיליארד ש"ח במהלך 2009 כולה; עיקר גיוס איגרות החוב נעשה על ידי חברות נדל"ן גדולות המדורגות בדירוג גבוה, כאשר ההאצה בקצב הגיוסים נבעה מירידת התשואות שאפשרה גיוסי חוב בעלויות נמוכות יחסית, וגם מהרצון להנפיק סדרות אג"ח חדשות לפני כניסת המלצות ועדת חודק לתוקפן בתחילת חודש אוקטובר 2010.

התפתחויות צפויות בשוקי המגזר בהמשך שנת 2010

בהמשך שנת 2010 צפויה ההתרחבות בפעילות ענף הנדל"ן להימשך, בעיקר כתוצאה מגידול בהשקעות בבניה למגורים. להלן ההתפתחויות הצפויות בהמשך השנה במגזרי הפעילות השונים:

בניה למגורים. יציבות ברמת הביקושים באזורי ביקוש במרכז ובפריפריה, שתלווה ביציבות מחירים, בשל הצפי לעלית הריבית על המשכנתאות, החמרת התנאים לנטילת משכנתא שתושפע, בין היתר, מצעדים בהם נקט בנק ישראל והידוק הפיקוח על קבוצות רכישה, וזאת במקביל לקיום מגבלת היצע של קרקעות לבניה ומלאי הדירות החדשות.

דירות יוקרה. ירידה ברמת הביקושים לדירות יוקרה שתלווה בירידת מחירים, בעיקר בתל אביב ובירושלים, לאחר עליות המחירים שחלו במהלך שנת 2009 והיציבות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010.

נדל"ן מניב - משרדים. עליה בביקושים למשרדים באזור ביקוש במרכז הארץ, שתלווה בעלית מחירים מתונה, כתוצאה משיפור במצב הכלכלי ומצב השוכרים העסקיים, והיצע נמוך של שטחי משרד באזורי ביקוש.

נדל"ן מניב - מסחרי. התייצבות בביקושים לנכסי מסחר איכותיים, שתלווה ביציבות מחירים, כתוצאה מביקושים מצד גופים מוסדיים ויזמים פרטיים לנכסי מסחר בעלי שיעורי תשואה יציבים לטווח ארוך.

תשתיות. צפוי גידול בהיקף ההשקעות בתחום זה, כתוצאה מסגירת הסכמי מימון של יזמים עם הבנקים והגורמים המוסדיים בגין מספר פרויקטים בתחום התפלת מים, אנרגיה, תשתיות גז טבעי, תחבורה ותחזוקת כבישים.

מימון פעילות בחו"ל. קיפאון בהיקף ההשקעות של חברות ישראליות בנדל"ן ימני בתחום יחידות דיור ונכסים מניבים בשווקים מסוימים בארה"ב ובמזרח אירופה. במקביל, תחילת השקעות בשווקים אחרים במערב אירופה, ארה"ב וקנדה, בהן צפויה המשכיות בהתאוששות הכלכלית ובהן ניתן לצל הזדמנויות עסקיות לרכישת נכסים במחירים נמוכים.

המשך זמינות נמוכה של מקורות מימון לרוכשי נדל"ן פוטנציאליים בחלק מהשווקים, קשיים במימון מחדש של חלק מהנכסים, ששוויים בתקופת המשבר נשחק בהשוואה לאשראי שניתן למימונם, והמשך התייצבות בערך הנכסים בשווקים מסוימים, בהם חלה בשנים קודמות הרעה בסביבה העסקית.

התפתחות במקורות מימון. בהמשך שנת 2010 צפויה התמתנות בהיקף גיוס איגרות החוב על ידי החברות במגזר לאור הגיוס

המואץ מתחילת השנה והכניסה לתוקפן של המלצות ועדת חודק. עם זאת, תשואות נמוכות של איגרות החוב הקונצרניות, סביבת ריבית נמוכה, ביקושים מצד קרנות הנאמנות למוצרי השקעה חדשים, ובעיקר הצורך בזמינות מקורות למיחזור איגרות חוב בהיקף ניכר, שצפוי לעמוד לפירעון, ייתמכו בהמשך גיוסי חוב על ידי חברות במגזר. בשלב זה אין אפשרות להעריך את השפעת הוראות משרד האוצר המתבססות על המלצות ועדת חודק על חברות המגזר, אך כאמור, נראה כי בשלב ראשון היא צפויה להביא לירידה בהיקף ההנפקות. מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד. האמור משקף את הערכת הנהלת הבנק בשים לב למידע המצוי בידיה במועד עריכת הדוחות הכספיים כמפורט בסעיף זה לעיל, והמתבסס על פרסומים של גורמים שונים דוגמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד השיכון, בנק ישראל ואחרים. המידע עשוי שלא להתממש במידה ויחול קיטון ניכר ברמת הביקושים המקומיים כתוצאה מהרעה במצב הביטחוני-מדיני, קיטון בהיצע מקורות המימון בשווקים הפיננסים בחו"ל ובשוק המקומי, החרפה במיתון בשווקים גלובליים מסוימים, המשך התנודתיות בשיעורי הריבית ובשערי החליפין בעולם ובמשק המקומי והתפתחויות אחרות בתנאים המקרו כלכליים, שאינם בשליטת הבנק.

היקף הפעילות והרווח הנקי

הרווח הנקי של הפעילות הסתכם בתשעת החודשים של שנת 2010 ב-153 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 132 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 16%. **ההפרשה לחובות מסופקים** הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 ב-107 מיליון ש"ח, לעומת הפרשה של 150 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 28.6%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות פעילות בנייה ונדל"ן:

פעילות מקומית				פעילות בינלאומית			
עסקים קטנים	מגזר עסקי	בנקאות מסחרית	סך-הכל	בנקאות מסחרית	מגזר עסקי	סך-הכל	סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010							
במיליוני שקלים חדשים							
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
-	26	208	39	273	86	3	362
-	(6)	(119)	(9)	(134)	(63)	-	(197)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	20	89	30	139	23	3	165
הכנסות תפעוליות ואחרות	5	12	2	19	3	-	22
סך-הכל הכנסות	25	101	32	158	26	3	187
הפרשה לחובות מסופקים	4	31	(8)	27	14	41	82
רווח (הפסד) נקי	11	37	21	69	5	(57)	17
יתרה ממוצעת של נכסים	1,845	13,868	2,616	18,329	2,383	866	21,578
יתרה ממוצעת של התחייבויות	814	1,691	685	3,190	651	-	3,841

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות פעילות בנייה ונדל"ן (המשך):

פעילות מקומית				פעילות בינלאומית			
עסקים קטנים	מגזר עסקי	בנקאות מסחרית	סך-הכל	בנקאות מסחרית	מגזר עסקי	סך-הכל	סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009							
במיליוני שקלים חדשים							
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
- מחיצוניים	22	184	22	228	50	5	283
- בינמיגזרי	(5)	(112)	(3)	(120)	(29)	-	(149)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	17	72	19	108	21	5	134
הכנסות תפעוליות ואחרות	5	5	3	13	12	-	25
סך-הכל הכנסות	22	77	22	121	33	5	159
הפרשה לחובות מסופקים	2	55	3	60	13	-	73
רווח נקי	10	*3	7	20	1	3	24
יתרה ממוצעת של נכסים	1,563	12,134	2,631	16,328	1,497	22	17,847
יתרה ממוצעת של התחייבויות	663	1,910	574	3,147	619	-	3,766
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010							
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
- מחיצוניים	78	204	98	380	114	8	502
- בינמיגזרי	(20)	28	(27)	(19)	(49)	-	(68)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	58	232	71	361	65	8	434
הכנסות תפעוליות ואחרות	15	21	8	44	8	-	52
סך-הכל הכנסות	73	253	79	405	73	8	486
הפרשה לחובות מסופקים	28	1	(4)	25	27	55	107
רווח (הפסד) נקי	20	131	39	190	17	(54)	153
יתרה ממוצעת של נכסים	1,783	12,984	2,434	17,201	2,223	880	20,304
יתרה ממוצעת של התחייבויות	744	1,687	635	3,066	443	-	3,509
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009							
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
- מחיצוניים	63	554	108	725	68	14	807
- בינמיגזרי	(13)	(329)	(50)	(392)	4	-	(388)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	50	225	58	333	72	14	419
הכנסות תפעוליות ואחרות	13	17	11	41	39	-	80
סך-הכל הכנסות	63	242	69	374	111	14	499
הפרשה לחובות מסופקים	17	78	17	112	38	-	150
רווח נקי	20	67	21	108	16	8	132
יתרה ממוצעת של נכסים	1,603	12,448	2,639	16,690	2,359	590	19,639
יתרה ממוצעת של התחייבויות	643	1,934	586	3,163	627	-	3,790

* סווג מחדש.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות

המגבלות שתוארו לעיל, בקשר למגזר העסקי חלות אף על פעילות בניה ונדל"ן. בנוסף, ראוי לציין כי במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין חלה מגבלה על ריכוזיות אשראי ענפית, זאת כאשר חלקו של האשראי באחריות התאגיד הבנקאי (כולל אשראי חוץ מאזני) הניתן לענף מסוים, כהגדרתו בהוראה, עולה על 20% מסך האשראי לציבור שבאחריות התאגיד הבנקאי.

מכתב בדבר "קבוצות רכישה". ביום 25 במרס 2010 הופץ מכתב של המפקח על הבנקים, על רקע הגידול המשמעותי בהיקפי הפעילות של קבוצות רכישה, עד כדי הפיכתה לרכיב מהותי מאוד בתחום של התחלות הבניה למגורים. במכתב מצביע המפקח על הסיכונים בהם כרוכה פעילות קבוצות רכישה, בהשוואה לסיכון בהעמדת אשראי לדיר "סטנדרטי", אשר יוצרים חשש לפגיעה מהותית באיכות האשראי של התאגידים הבנקאיים.

בהתאם למכתב, במהלך הבניה ועד להשלמתה, אשראי (מאזני וחוז' מאזני) שהועמד לקבוצת רכישה, המיועדת לבנות עשר יחידות דיור ומעלה, יסווג כחבות של תאגיד בענף הנדל"ן (אף אם קבוצת הרכישה לא התאגדה באופן רשמי). בהתאמה, האשראי האמור ישוקלל בשיעור של 100% בחישוב יחס ההון לרכיבי סיכון (במקום שיעור של 35%, או 75% בהתאם לכללי באזל II, אילו האשראי היה נחשב כהלוואות לדיר).

בהתאם למכתב, האמור בו ייושם בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2010. ההשפעה של ההוראה האמורה על יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון של הקבוצה במונחי באזל II ליום 30 בספטמבר 2010, היתה זניחה. (מספרי ההשוואה סווגו מחדש בהתאם).

לפרטים נוספים אודות הפעילות בתחום בניה ונדל"ן, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 191-197).

פעילות המשכנתאות - הלוואות לדיר

היקף הפעילות והרווח הנקי

היקפי ביצוע של הלוואות לדיר. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכם היקף ההלוואות לדיר שבוצעו בסך של 3,670 מיליון ש"ח, לעומת 3,073 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 19.4%. הסך האמור כולל כ-243 מיליון ש"ח הלוואות שמוחזרו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, לעומת 174 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 39.7%.

הרווח הנקי מהפעילות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 ב-30 מיליון ש"ח, לעומת 23 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בשיעור של 30.4%.

ההפרשה לחובות מסופקים במגזר הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 ב-4 מיליון ש"ח, לעומת 8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 50.0%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות פעילות המשכנתאות - הלוואות לדירור:

פעילות מקומית			
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010			
במיליוני שקלים חדשים			
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
- מחיצוניים	52	2	64
- בינמיגזרי	(20)	(1)	(25)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	32	1	39
הכנסות תפעוליות ואחרות	13	-	13
סך-הכל הכנסות	45	1	52
הפרשה לחובות מסופקים	4	1	6
רווח נקי	8	-	10
יתרה ממוצעת של נכסים	17,116	154	18,541
יתרה ממוצעת של התחייבויות	1,528	-	1,595

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009			
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
- מחיצוניים	53	(6)	67
- בינמיגזרי	(26)	4	(36)
סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון	27	(2)	31
הכנסות תפעוליות ואחרות	14	-	14
סך-הכל הכנסות	41	(2)	45
הפרשה לחובות מסופקים	3	1	3
רווח (הפסד) נקי	3	(1)	5
יתרה ממוצעת של נכסים	14,942	38	16,386
יתרה ממוצעת של התחייבויות	1,777	-	1,849

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010			
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
- מחיצוניים	133	-	162
- בינמיגזרי	(45)	-	(55)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	88	-	107
הכנסות תפעוליות ואחרות	36	-	37
סך-הכל הכנסות	124	-	144
הפרשה לחובות מסופקים	6	-	4
רווח נקי	20	-	30
יתרה ממוצעת של נכסים	16,606	154	18,035
יתרה ממוצעת של התחייבויות	1,550	-	1,621

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות פעילות המשכנתאות - הלוואות לדירור (המשך):

פעילות מקומית			
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	סך-הכל
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009			
במיליוני שקלים חדשים			
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
- מחיצוניים	139	41	(3)
- בינמיגזרי	(55)	(24)	2
סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון	84	17	(1)
הכנסות תפעוליות ואחרות	37	1	-
סך-הכל הכנסות	121	18	(1)
הפרשה לחובות מסופקים	5	2	1
רווח (הפסד) נקי	17	7	(1)
יתרה ממוצעת של נכסים	14,588	1,276	100
יתרה ממוצעת של התחייבויות	1,811	82	-

מגבלות חקיקה

הצעות חוק. בחודש מרס 2010 הונחו על שולחן הכנסת שתי הצעות חוק בתחום ההלוואות לדירור:

- הצעת חוק הלוואות לדירור (תיקון - חובת הפניה לוועדה המיוחדת ולוועדת חריגים לפני הגשת בקשה לביצוע משכנתא), התש"ע-2010 - על פי הצעת החוק לא ניתן יהיה לפתוח תיק הוצאה לפועל למימוש משכנתא לפני זימון הלווה ומתן הסבר על זכותו לפנות לוועדת חריגים. הגשת בקשה לוועדה תוביל לעיכוב הליכי הביצוע למשך שישה חודשים או עד לקבלת החלטתה של הוועדה, לפי המאוחר. פתיחת תיק הוצאה לפועל ללא זימון הלווה לוועדת חריגים תחייב את הבנק לפצות את הלווה, ללא הוכחת נזק, בשיעור 10% מיתרת החוב לסילוק. ללווה הזכות לוותר על הזכות לקבלת פיצוי בשיעור 10% מיתרת החוב ולהגיש תביעה לפיצויים בגין מלוא הנזק שנגרם לו.
- הצעת חוק הלוואות ללא זכות חזרה, התש"ע-2010 - על פי הצעת החוק במקרה של כשל בתשלום החזר ההלוואה ניתן יהיה לפעול למימוש הנכס המשועבד בלבד, ללא זכות לתבוע את הלווה על יתרת חוב. להערכת הבנק ובנק דיסקונט למשכנתאות, להצעות החוק האמורות, אם תתקבלנה במתכונת המוצעת, תהיה השפעה מהותית על פעילות המשכנתאות של הקבוצה.

מגבלת ריכוזיות אשראי ענפית. על פי הוראות ניהול בנקאי תקין נדרשת הפרשה נוספת בגין ריכוזיות אשראי בהלוואות לדירור כאשר יתרת ההלוואות לדירור שבגינן נעשתה הפרשה לפי עומק הפיגור, בניכוי ההפרשה, עולה על 1.5% מיתרת ההלוואות לדירור. ליום 30 בספטמבר 2010 היחס האמור בבנק דיסקונט למשכנתאות עמד על 1.2% ולכן לא נדרשה הפרשה.

מכתב המפקח על הבנקים בנושא התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדירור. ביום 11 ביולי 2010 פרסם המפקח הוראה בדבר התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדירור. בהוראה נקבע כי לאור ההתפתחויות האחרונות בשוק הדירור נדרשים הבנקים לבחון מחדש את תיקי האשראי שלהם ואת מדיניות האשראי בנושא משכנתאות ולוודא כי מדיניותם תואמת את תאבון הסיכון שהוגדר באסטרטגיה העסקית שלהם. כן נקבע כי כל תאגיד בנקאי יבצע הפרשה נוספת בגין הלוואות לדירור, בשיעור של 0.75% לפחות, בגין כל הלוואה לדירור שניתנה מיום 1 ביולי 2010 ואילך, ואשר שיעור המימון הראשוני שלה היה גבוה מ-60%. ביום 6 בספטמבר 2010 דן דירקטוריון בנק דיסקונט למשכנתאות בנושא וקבע כי תיק האשראי הולם את התיאבון לסיכון כמשתקף ממדיניות האשראי. כמו כן, נערכה בבנק דיסקונט למשכנתאות בחינה, ממנה עלה כי שיעור ההפרשה הנוספת המינימלית כאמור הינה ראויה, בהינתן סיכון האשראי הקיים כיום באשראי חדש שניתן על ידי בנק דיסקונט למשכנתאות בשיעור המימון שנקב המפקח.

ברבעון השלישי של שנת 2010 נדרשו בנק דיסקונט למשכנתאות ובנק מרכנתיל דיסקונט להגדיל את ההפרשה הנוספת בסך של כ-4.7 מיליון ש"ח כתוצאה מיישום ההוראה.

מכתב המפקח על הבנקים בנושא הלוואות ממונפות לדיור. ביום 28 באוקטובר 2010 פרסם המפקח הוראה בדבר שינוי משקל הסיכון, כמשמעותו בהוראת ניהול בנקאי תקין 203, על חלק מהלוואה שהועמד בריבית משתנה. עיקרה של ההוראה הינה כי לאור ההתפתחויות האחרונות בשוק הדיור, כל הלוואה חדשה לדיור, אשר אושרה החל מיום 26 באוקטובר 2010, שסכומה מעל 800,000 ש"ח ואשר שיעור המימון בה גבוה מ-60% וחלק ההלוואה שניתן בריבית משתנה עולה על 25%, תחייב את הבנקים להעלות את משקל הסיכון בהלוואות אלו ל-100%. בנק דיסקונט למשכנתאות ובנק מרכנתיל דיסקונט בוחנים את השלכות ההוראה.

טיוטת הוראה בנושא טיפול בחובות בעייתיים בחובות לדיור - הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314. ביום 7 בנובמבר 2010 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת הוראה, לפיה הפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור הנפרעות בתשלומים חודשיים או רבעוניים תחושב לפי שיטת "עומק הפיגור" בלבד. הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים חודשיים או רבעוניים ההפרשה לחובות מסופקים בגין לא תחושב בשיטת "עומק הפיגור" אלא באמצעים אלטרנטיביים. התאמות המעבר מיישום החוזר לראשונה תיזקפנה ישירות בסעיף עודפים בהון העצמי. הבנק לומד את הטיטה והשלכותיה.

מבצע לשיווק משכנתאות - מתווה דיסקונט

הבנק יחד עם בנק דיסקונט למשכנתאות יצאו בחודש יולי 2007 במתווה משכנתא בריבית אטרקטיבית, שנועד להגדיל את תיק האשראי של בנק דיסקונט למשכנתאות ואת חלקו בשוק המשכנתאות. לפרטים נוספים, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 201-202). הבנק מעמיד לבנק דיסקונט למשכנתאות מקורות בהתאם לתנאי המשכנתא ששווקה (back to back) בניכוי מרווח שנקבע מראש. בתחילת שנת 2010, נוכח עודפי המקורות שהחלו להצטבר בבנק דיסקונט למשכנתאות, הוסכם כי בנק דיסקונט למשכנתאות יוכל לתת אשראי במסגרת המתווה גם ממקורותיו.

היקף האשראי שמעמיד הבנק עלה משמעותית בעקבות המתווה מהיקף של כ-0.7 מיליארד ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2007, לכ-3.1 מיליארד ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010. בנק דיסקונט למשכנתאות מעריך כי נתח השוק בו ימצא בחודשים הבאים ימשיך להיות גבוה יחסית לזה שהיה ערב כניסתו למתווה. האמור הינו מידע צופה פני עתיד, המתבסס על הערכת בנק דיסקונט למשכנתאות בשים לב לגידול שנרשם בנתח השוק מאז הפעלת המתווה.

סך כל האשראי שניתן לדיור במסגרת מתווה דיסקונט בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכם בכ-2,581.6 מיליון ש"ח, מזה סך של 2,382.9 מיליון ש"ח ממקורות הבנק והיתרה ממקורות בנק דיסקונט למשכנתאות. סך כל האשראי לדיור שניתן שלא במסגרת מתווה דיסקונט בתקופה האמורה הסתכם בסך של 239.1 מיליון ש"ח.

להלן פרטים בדבר היקפי הפעילות במסגרת המתווה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010:

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	מגזר סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים			
אשראי לדיור במסגרת מתווה דיסקונט - ממקורות שהעמיד הבנק	816.3	1,547.1	2,382.9
אשראי לדיור במסגרת מתווה דיסקונט - ממקורות עצמיים של	198.7	-	198.7
בנק דיסקונט למשכנתאות	102.4	132.7	239.1
אשראי לדיור שלא במסגרת מתווה דיסקונט	795.2	1,523.5	2,338.1
הפקדונות שהעמיד הבנק			

פקדונות בסך של 44.8 מיליון ש"ח הועמדו בתחילת חודש אוקטובר 2010, מזה 21.1 מיליון ש"ח במגזר צמוד המדד, 23.6 מיליון ש"ח במגזר הלא צמוד בריבית משתנה ו-0.1 מיליון ש"ח במגזר צמוד מט"ח.

שיעור הריבית הממוצעת על הלוואות שניתנו במסגרת מתווה דיסקונט במגזר הצמוד למדד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010

היה 2.05%. שיעור הריבית הממוצעת על הלוואות שניתנו במסגרת מתווה דיסקונט במגזר הלא צמוד בריבית משתנה היה 2.06%. המקורות שהעמיד הבנק לבנק דיסקונט למשכנתאות הינם בשיעור הריבית על הלוואות בניכוי מרווח כלכלי שנקבע מראש.

התפתחויות במגזר

משכנתאות המובטחות על ידי חברת EMI. בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 202) הובאו פרטים בדבר הפסקת הנפקת אישור להלוואות המובטחות על ידי חברת EMI, נוכח הורדת הדירוג שלה, על רקע הפחתת הדירוג של חברת האם שלה באותו מועד - AIG. ביום 21 בינואר 2010 הושלמה עסקה במסגרתה נמכרה הבעלות ב-EMI להראל חברה לביטוח בע"מ. ביום 28 באפריל 2010 החליט דירקטוריון בנק דיסקונט למשכנתאות לחזור ולאשר מתן הלוואות המובטחות באמצעות EMI בשיעור מימון גבוה, עד 90% משווי הבטוחה. לפרטים נוספים אודות פעילות המשכנתאות - הלוואות לדיר, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 198-202).

הפעילות הבינלאומית

כללי

פעילות קבוצת בנק דיסקונט בחו"ל מתבצעת בעיקר באמצעות חברות הבת בארה"ב, בדרום אמריקה (כולל נציגויות) ובשווייץ ובאמצעות סניף הבנק באנגליה. הפעילות הבינלאומית מתאפיינת כפעילות עסקית מסחרית ובנקאות פרטית.

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי מהפעילות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 ב-78 מיליון ש"ח, לעומת 136 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 42.6%. **ההפרשה לחובות מסופקים** בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, הסתכמה ב-189 מיליון ש"ח, לעומת 153 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 23.5%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות הפעילות הבינלאומית:

משקי בית	מגזר עסקי	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	אחר	סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010					
במיליוני שקלים חדשים					
רווח מפעולות מימון	1	29	50	27	127
לפני הפרשה לחובות מסופקים	1	29	50	27	127
הכנסות תפעוליות ואחרות	-	24	20	54	(50)
סך-הכל הכנסות	1	53	70	81	77
הפרשה לחובות מסופקים	-	37	27	1	2
רווח (הפסד) נקי	-	(9)	(3)	8	(24)
יתרה ממוצעת של נכסים	51	6,448	7,777	4,029	16,148
יתרה ממוצעת של התחייבויות	185	1,470	2,512	18,912	9,909

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות הפעילות הבינלאומית (המשך):

משקי בית	מגזר עסקי	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	אחר	סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009					
במיליוני שקלים חדשים					
רווח מפעולות מימון	2	40	*60	52	144
לפני הפרשה לחובות מסופקים	2	40	*60	52	144
הכנסות תפעוליות ואחרות	-	6	*22	26	(16)
סך-הכל הכנסות	2	46	82	78	128
הפרשה לחובות מסופקים	3	7	23	5	1
רווח (הפסד) נקי	-	-	(4)	(8)	82
יתרה ממוצעת של נכסים	2	4,417	6,753	4,022	21,576
יתרה ממוצעת של התחייבויות	13	2,518	4,173	17,036	11,384
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010					
רווח מפעולות מימון	3	112	231	153	240
לפני הפרשה לחובות מסופקים	3	112	231	153	240
הכנסות תפעוליות ואחרות	-	51	49	105	(55)
סך-הכל הכנסות	3	163	280	258	185
הפרשה לחובות מסופקים	-	100	70	7	12
רווח (הפסד) נקי	1	(14)	48	7	36
יתרה ממוצעת של נכסים	35	5,808	7,637	4,447	16,476
יתרה ממוצעת של התחייבויות	121	1,682	3,298	17,872	10,193
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009					
רווח מפעולות מימון	5	146	*220	166	251
לפני הפרשה לחובות מסופקים	5	146	*220	166	251
הכנסות תפעוליות ואחרות	-	20	*74	84	(51)
סך-הכל הכנסות	5	166	294	250	200
הפרשה לחובות מסופקים	12	34	70	12	25
רווח (הפסד) נקי	(8)	12	27	12	93
יתרה ממוצעת של נכסים	82	5,579	8,443	4,000	20,118
יתרה ממוצעת של התחייבויות	27	2,770	4,289	17,690	11,814

* סווג מחדש.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על המגזר.

מגבלת החשיפה לשלוחות בחו"ל. בהתאם למכתב הסדרה של המפקח על הבנקים, קיימת מגבלה לגבי היקף החשיפה של הבנק בגין פעילות שלוחותיו בחו"ל. מחודש מאי 2001 עומד שיעור החשיפה המירבי על 32%. שיעור החשיפה המחושבת של הבנק לשלוחות חו"ל עמד על 22.42% ביום 30 בספטמבר 2010, בהשוואה לשיעור של 23.07% ביום 31 בדצמבר 2009.

הבנק עוקב בתדירות חודשית אחר התפתחות שיעור החשיפה בגין פעילותו בשלוחות חו"ל. בסוף חודש אוגוסט 2008, הפיץ המפקח על הבנקים הנחיה חדשה בעניין חשיפת התאגיד הבנקאי לפעילות שלוחות חו"ל. בהנחיה נקבע שעל דירקטוריון תאגיד בנקאי שפועל או שבכוונתו לפעול באמצעות שלוחות חו"ל, לדון ולאשר מסמך מדיניות מקיף בנושא הפעילות בשלוחות חו"ל. במסגרת המסמך האמור, דירקטוריון התאגיד הבנקאי נדרש, בין היתר, לקבוע מגבלה, או מערכת מגבלות, על החשיפה לפעילות שלוחות חו"ל, אשר ישקפו את התיאבון לסיכון לגבי פעילות שלוחות חו"ל, ובלבד שעיקר פעילות התאגיד הבנקאי והקבוצה הבנקאית תהיה בישראל.

התאגידים הבנקאיים נדרשו להיערך ליישום ההנחיה החדשה לא יאוחר מסוף חודש פברואר 2009. המגבלה שנקבעה בעבר במכתב ההסדרה שהוזכר לעיל תבטל במקביל לאישור מגבלת החשיפה בידי דירקטוריון התאגיד הבנקאי. הבנק קיבל מספר ארכות למועד יישום ההנחיה החדשה, במהלכן הוא התבקש להמשיך לפעול בהתאם למכתב ההסדרה.

ביום 8 ביולי 2009, אישר הדירקטוריון את מסמך המדיניות, במסגרתו נקבעו מגבלות על פעילות השלוחות בחו"ל. ביום 24 בנובמבר 2009 הודיע הפיקוח על הבנקים כי הבנק מתבקש לערוך תיקונים מסוימים במסמך המדיניות, ובינתיים להמשיך לפעול בהתאם למכתב ההסדרה.

ביום 12 באפריל 2010, החליטה ועדת הדירקטוריון לעניין שלוחות חו"ל להמליץ לדירקטוריון לאמץ מסמך מגבלות עדכני. ביום 14 באפריל 2010 אימץ הדירקטוריון את ההמלצות בדבר המגבלות הפרטניות לשלוחות הבנק בחו"ל.

ביום 24 במאי 2010, אימץ דירקטוריון הבנק את הצהרת התיאבון לסיכון של קבוצת דיסקונט, אשר גובשה במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית, ה-ICAAP, בה נקבע, בין היתר, כי היקף פעילות השלוחות בחו"ל לא יעלה על 30% מסך נכסי הסיכון של הקבוצה (לא כולל סיכון תפעולי; בהתאם לנדבך הראשון להוראות באזל II). בנוסף, נקבעו מגבלות פרטניות לגבי ההיקף המקסימלי של נכסי הסיכון שיוקצה לכל אחת משלוחות הבנק בחו"ל ומגבלות פרטניות נוספות.

התפתחויות במגזר

ניירות ערך מגובי נכסים. לפרטים בדבר השקעות הבנק בניירות ערך מגובי נכסים, ר' לעיל: "ניירות ערך" בפרק "התפתחות הנכסים וההתחייבויות" וביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות הפעילות הבינלאומית, ר' בדוח השנתי לשנת 2009.

חברות מוחזקות עיקריות

התרומה של החברות המוחזקות, בארץ ובחוץ לארץ, לתוצאות העסקיות של הבנק, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, הסתכמה ברווח בסך של 407 מיליון ש"ח, לעומת 609 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (כולל סך של 130 מיליון ש"ח בגין ביטול ההפרשה למס בגין ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון), ורווח בסך של 628 מיליון ש"ח בכל שנת 2009. בניטרול ההשפעה של חיסוי ההשקעה בחברות מאוחדות בחו"ל, בניכוי השפעת המס, היתה התרומה של החברות המוחזקות בארץ ובחוץ לארץ, לרווח הנקי של הבנק, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, מסתכמת בסך של 486 מיליון ש"ח, לעומת 639 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (כולל סך של 130 מיליון ש"ח בגין ביטול ההפרשה למס בגין ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון), ו-646 מיליון ש"ח בכל שנת 2009. להלן יובאו עיקרי ההתפתחויות בחברות המוחזקות העיקריות.

דיסקונט בנקורפ אינק.

דיסקונט בנקורפ אינק. הינה חברת בת בבעלות מלאה של הבנק. דיסקונט בנקורפ אינק. היא חברת החזקות בנקאיות שהתאגדה על פי חוקי מדינת דלאוור. בנקורפ מחזיקה במלוא הבעלות והשליטה ב-אי די בי ניו יורק. אי די בי ניו יורק הינו הגדול בין הבנקים הישראליים הפועלים בחו"ל.

סך כל הנכסים ליום 30 בספטמבר 2010 הסתכמו בסך של 9,457 מיליון דולר, לעומת 9,520 מיליון דולר בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 0.7%. לפרטים בדבר השקעות אי די בי ניו יורק באיגרות חוב מגובות משכנתא, ר' "התפתחות הנכסים וההתייבויות" לעיל וביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים להלן.

האשראי נטו ליום 30 בספטמבר 2010, הסתכם בסך של 3,921 מיליון דולר, לעומת 3,491 מיליון דולר בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 12.3%.

סך כל הפקדונות ליום 30 בספטמבר 2010, הסתכמו בסך של 5,839 מיליון דולר, לעומת 6,208 מיליון דולר בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 5.9%.

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכם בסך של 42 מיליון דולר, לעומת 29 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 44.8%, ולעומת 44 מיליון דולר בשנת 2009 כולה.

ההון העצמי הסתכם ביום 30 בספטמבר 2010 בסך של 766 מיליון דולר, לעומת 710 מיליון דולר ביום 31 בדצמבר 2009, עליה של 7.9%.

יחס ההון לרכיבי סיכון, המחושב בהתאם לכללים המחייבים בעניין זה בארה"ב, עמד ביום 30 בספטמבר 2010 על 14.6%, לעומת 14.9% ביום 31 בדצמבר 2009.

התשואה להון העצמי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הגיעה לשיעור של 7.7% על בסיס שנתי, לעומת שיעור של 6.1% בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת שיעור של 6.6% בשנת 2009 כולה.

התרומה של השקעת הבנק בבנקורפ לתוצאות העסקיות של הבנק הגיעה בתשעת החודשים הראשונים שונה של שנת 2010 לרווח בסך של 52 מיליון ש"ח, (לאחר ניכוי הפרשה למס בסך 22 מיליון ש"ח), לעומת רווח בסך של 83 מיליון ש"ח (לאחר ניכוי הפרשה למס בסך של 16 מיליון ש"ח) בתקופה המקבילה אשתקד.

התרומה האמורה מורכבת מהרווח הנקי של בנקורפ בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 (לאחר ניכוי הפרשה למס כאמור) בסך של 135 מיליון ש"ח ובניכוי הפרשי שער על ההשקעה בסך של 83 מיליון ש"ח, לעומת רווח נקי בסך של 113 מיליון ש"ח (לאחר ניכוי הפרשה למס כאמור) בניכוי הפרשי שער על ההשקעה בסך של 30 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

במקביל להפרשי השער על ההשקעה האמורה, נרשמו בבנק בישראל, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, הוצאות מימון בגין עודף ההתייבויות במטבע חוץ, שהבנק יצר כחיסוי להשקעה בבנקורפ.

בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

בנק מרכנתיל דיסקונט הינו חברה בת בבעלות ובשליטה מלאים של הבנק.

סך כל הנכסים ליום 30 בספטמבר 2010 הסתכם ב-22,591 מיליון ש"ח, לעומת 21,807 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה של 3.6%. **האשראי לציבור** ליום 30 בספטמבר 2010 הסתכם ב-14,916 מיליון ש"ח, לעומת 13,848 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 7.7%.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2010 הסתכמו בסך של 18,771 מיליון ש"ח, לעומת 18,178 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 3.3%.

ההון העצמי הסתכם ביום 30 בספטמבר 2010 בסך של 1,834 מיליון ש"ח, לעומת 1,695 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, עליה בשיעור של 8.2%.

יחס ההון לרכיבי סיכון, המחושב בהתאם לכללי באזל II, עמד ביום 30 בספטמבר 2010 על 13.1%, לעומת 12.2% ביום 31 בדצמבר 2009. יחס ההון לרכיבי סיכון, המחושב בהתאם לכללי באזל I, עמד ביום 30 בספטמבר 2010 על 13.8%, לעומת 13.1% ביום 31 בדצמבר 2009.

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכם בסך של 121 מיליון ש"ח, לעומת 158 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 23.4%, ולעומת 180 מיליון ש"ח בשנת 2009 כולה.

הגורמים העיקריים אשר השפיעו על התוצאות העסקיות של בנק מרכנתיל דיסקונט בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד: ירידה ברווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים (ירידה של 44 מיליון ש"ח, המהווה 8.0%); ירידה בהכנסות התפעוליות והאחרות (ירידה של 34 מיליון ש"ח, המהווה 11.3%) ועליה בהוצאות התפעוליות והאחרות (עליה של 32 מיליון ש"ח, המהווה 6.3%). מנגד, נרשם בתקופת הדיווח רווח, נטו, בסך של 28 מיליון ש"ח ממכירת יתרת ההחזקות בפעילות קופות הגמל (ר' לעיל "פעילות בשוק ההון").

התשואה להון העצמי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הגיעה לשיעור של 9.3%, על בסיס שנתי, לעומת שיעור של 13.5% בתקופה המקבילה אשתקד, ו-11.1% בכל שנת 2009.

לפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה, בין היתר, נגד בנק מרכנתיל דיסקונט ונגד הבנק, בעניין תשלומים שקיבלו בגין עיקולים בהוצאה לפועל במדיה מגנטית, ר' ביאור 19 ג', סעיף 11.2, לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 (עמ' 415-416) וביאור 3.7 לתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר בקשה למתן פסק דין הצהרתי בעניין חיוב חשבונו של חייב בריבית הפרה, ר' ביאור 19 ג', סעיף 11.8 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 (עמ' 418).

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

בנק דיסקונט למשכנתאות הינו חברה בת בבעלות ובשליטה מלאים של הבנק.

סך כל הנכסים ליום 30 בספטמבר 2010 הסתכם בסך של 16,977.8 מיליון ש"ח, לעומת 15,884.4 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 6.9%.

האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2010 הסתכם בסך של 16,740.5 מיליון ש"ח, לעומת 15,294.1 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 9.5%.

ההון העצמי הסתכם ביום 30 בספטמבר 2010 בסך של 1,114.3 מיליון ש"ח, לעומת 1,090.1 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, עליה בשיעור של 2.2%.

יחס ההון לרכיבי סיכון, המחושב בהתאם לכללי באזל II, עמד ביום 30 בספטמבר 2010 על 18.3%, לעומת 18.8% ביום 31 בדצמבר 2009. יחס ההון לרכיבי סיכון, המחושב בהתאם לכללי באזל I, עמד ביום 30 בספטמבר 2010 על 10.9%, לעומת 10.4% ביום 31 בדצמבר 2009. ביום 2 בנובמבר 2010 החליט דירקטוריון בנק דיסקונט למשכנתאות כי יחס ההון לרכיבי סיכון של בנק זה, מחושב בהתאם לכללי באזל II, לא יפחת מ-13.0%. ביום 1 באוגוסט 2010 החליט דירקטוריון בנק דיסקונט למשכנתאות כי יחס הון הליבה לא יפחת מ-7.5%.

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכם בסך של 24.2 מיליון ש"ח, לעומת 25.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 5.5%, ולעומת 31.0 מיליון ש"ח בשנת 2009 כולה.

התשואה להון העצמי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הגיעה לשיעור של 2.9% על בסיס שנתי, לעומת שיעור של 3.8% בתקופה המקבילה אשתקד, ושיעור של 3.4% בשנת 2009 כולה.

התרומה של בנק דיסקונט למשכנתאות לתוצאות העסקיות של הבנק הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 23.5 מיליון ש"ח, לעומת 24.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, וסך של 30.0 מיליון ש"ח בשנת 2009 כולה. לפרטים בדבר תלויות בבנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ ר' ביאור 19 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009: סעיף 11.9 בעניין גביית עמלות בגין ביטוחי חיים וביטוחי דירות של לווים (עמ' 418), סעיף 11.11 בעניין גביית עמלת פרעון מוקדם במקרים של מימוש פוליסת ביטוח חיים של לווים שנפטרו (עמ' 418-419) וכן ביאור 6 ב', סעיף 3.3, לתמצית הדוחות הכספיים, וסעיף 12.2 בעניין ביטוח נכסים בסכום העולה על סכום הכינון שלהם (עמ' 420). כמו כן, ר' ביאור 6 ב', סעיף 3.5, לתמצית הדוחות הכספיים וסעיף 11.10 בביאור 19 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, בעניין מנגנון ההצמדה בנספח להסכם ההלוואה (עמ' 418) - תביעה שנדחתה בחודש יולי 2010.

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבנק הבינלאומי") הינו חברה כלולה של הבנק. ליום 30 בספטמבר 2010 הבנק מחזיק ב-26.4% מהון המניות וזכויות ההצבעה. (לפרטים בדבר הפקדת חלק מהמניות בידי נאמן, ר' להלן. לפרטים בדבר מתווה לירידה בהחזקות הבנק בבנק הבינלאומי, ר' להלן).

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכם ב-344 מיליון ש"ח, לעומת 416 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 17.3%.

חלק הבנק ברווח הנקי של הבנק הבינלאומי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 ב-90 מיליון ש"ח, לעומת 111 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 18.9%.

התשואה להון העצמי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הגיעה לשיעור של 7.5% על בסיס שנתי, לעומת שיעור של 9.6% בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת שיעור של 9.7% בשנת 2009 כולה.

יחס ההון לרכיבי סיכון המחושב בהתאם לכללי באזל II, עמד ביום 30 בספטמבר 2010 על 12.98%, לעומת שיעור של 13.88% ביום 31 בדצמבר 2009.

הנפקה בבנק הבינלאומי. לפרטים בדבר פרסום תשקיף מדף של הבנק הבינלאומי, להנפקת מניות ואופציות, בין בדרך של הצעת זכויות ובין בדרך של הצעה לציבור, והסדר אליו הגיע הבנק עם בנק ישראל בעניין מימוש הזכויות שיוצעו לבנק על פי התשקיף כבעל מניות בבנק הבינלאומי, ר' ביאור 6 ד' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 (עמ' 374-376).

חתימת הסכם עם פיבי אחזקות. כמפורט בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 214), במחצית השניה של חודש מרס 2010 הגיע הבנק להסכמת עם פ.י.ב.י. אחזקות בע"מ (להלן: "פיבי אחזקות") ביחס להחזקותיו בבנק הבינלאומי הראשון.

ביום 28 במרס 2010, לאחר שהתקבלו האישורים של דירקטוריון פיבי אחזקות ושל דירקטוריון הבנק, נחתם הסכם בין הבנק לבין פיבי אחזקות, על בסיס ההסכמות שהושגו.

להלן עיקרי ההסכם:

- בהסכם נקבעו תנאים מתלים לכניסתו לתוקף (להלן: "התנאים המתלים"), אשר הינם: קבלת אישור המפקח על הבנקים ואישור הממונה על ההגבלים העסקיים להסכם ("האישורים הרגולטוריים"), וזאת עד תום 150 ימים מיום החתימה על ההסכם; וכן השלמת חלוקה של דיבידנד במזומן על ידי הבנק הבינלאומי לבעלי מניותיו בסכום של 800 מיליון ש"ח, אשר מקורו בעודפים אשר נצברו על ידי הבנק הבינלאומי, על פי דוחותיו הכספיים, עד ליום 31 בדצמבר 2005 (להלן: "החלוקה");
- הוסכם כי פיבי אחזקות תפעל כמיטב יכולתה לביצוע מהלך של איחוד הון מניות בבנק הבינלאומי, שבעקבותיו כל המניות בהונו של הבנק הבינלאומי יהיו מסוג אחד בלבד ויקנו זכויות הצבעה שוות;
- בנק דיסקונט יצביע בעד ההשלמה של מהלך איחוד ההון, באסיפות הכלליות של הבנק הבינלאומי, וזאת בכפוף לקבלת האישורים הרגולטוריים להסכם וכן להתקיימות התנאים שנקבעו בהסכם, בין היתר, להשלמת החלוקה בפועל או לקבלת אישור לפיו התקיימו כל ההליכים והתקבלו כל האישורים לחלוקה;

- בסמוך לאחר השלמת איחוד ההון, אם וככל שיושלם, בנק דיסקונט יפקיד בידי נאמן כמות מניות של הבנק הבינלאומי, שזכויות ההצבעה הצמודות להן (מתוך כלל זכויות ההצבעה בבנק הבינלאומי) עולות על שיעור זכויות ההצבעה הקיים של בנק דיסקונט בבנק הבינלאומי (להלן: "המניות המופקדות"), וזאת על פי הסכם נאמנות שיאושר על ידי המפקח על הבנקים. בנק דיסקונט או הנאמן ימנעו מלהפעיל את זכויות ההצבעה הצמודות למניות המופקדות. הנאמן יעביר לבנק דיסקונט כל דיבידנד וכל הטבה כספית או אחרת, מכל סוג שהוא, אשר יתקבלו על ידו בגין המניות המופקדות מיד עם קבלתם (למעט מניות הטבה או מניות הנובעות מאיחוד או חלוקה של המניות המופקדות או מניות הנובעות מניירות ערך המיירים למניות, שינפיק הבנק הבינלאומי בגין המניות המופקדות. מניות אלה יותרו בידי הנאמן ויהיו חלק בלתי נפרד מן המניות המופקדות, לכל דבר ועניין). הנאמן ישחרר את המניות המופקדות מהנאמנות במקרה שבו שיעור זכויות ההצבעה של בנק דיסקונט בבנק הבינלאומי יהיה נמוך משיעור זכויות ההצבעה הקיים (11.09%) לצורך השלמתו לשיעור זכויות ההצבעה הקיים או לצורך העברת המניות המופקדות או חלקן לצד שלישי;
 - בכפוף להתקיימות התנאים המתלים להסכם ובכפוף להשלמת איחוד ההון, עד תום ששה חודשים ממועד השלמת איחוד ההון, בנק דיסקונט יפעל לשם מכירת 6% מאחזקותיו בהון ובזכויות ההצבעה של הבנק הבינלאומי לצדדים שלישיים, ובלבד שתנאי השוק יאפשרו מכירה במחיר שאינו נמוך משווי ההשקעה של המניות הנמכרות בדוחותיו הכספיים של בנק דיסקונט;
 - הוסכם כי עד למועד הקובע, כמשמעותו להלן, בנק דיסקונט יהיה רשאי לרכוש ניירות ערך נוספים במסגרת כל הצעת זכויות של הבנק הבינלאומי לבעלי מניותיו, ובלבד שמניות נוספות שירכשו על ידו, אם וככל שירכשו, יופקדו בידי הנאמן ויחולו לגביהן כל ההוראות שיחולו על המניות המופקדות כאמור לעיל;
 - החל מהמועד בו יתקיימו כל התנאים המתלים להסכם, יבוטל ההסדר הקיים בין פיבי אחזקות לבין בנק דיסקונט, לעניין זכות סירוב ראשונה לרכישת מניות של הבנק הבינלאומי, וכל העברה או מכירה של מניות הבנק הבינלאומי על ידי פיבי אחזקות או על ידי בנק דיסקונט לא תהא כפופה לזכות כאמור;
 - החל מהמועד בו יתקיימו כל התנאים המתלים להסכם ועד ליום 31 בדצמבר 2013 (להלן: "המועד הקובע"), יהיה בנק דיסקונט זכאי לכך שפיבי אחזקות תמשיך לגרום למיני רבע מחברי הדירקטוריון של הבנק הבינלאומי מבין מועמדים שיומלצו על ידי בנק דיסקונט (בכפוף להוראות בדבר מניעת ניגוד עניינים), ללא קשר למספר המניות המוחזקות על ידי בנק דיסקונט. לאחר המועד הקובע, יבוטל ההסדר הקיים בין פיבי אחזקות לבין בנק דיסקונט, לרבות ההסדר בקשר לדירקטורים המומלצים על ידי בנק דיסקונט. המועד הקובע עשוי להידחות בתנאים מסויימים שנקבעו בהסכם. בין השאר, אם מועד השלמת איחוד ההון בבנק הבינלאומי לא יחול עד תום שנה מיום חתימת ההסכם, יידחה המועד הקובע ליום 31 בדצמבר 2014.
- לפרטים בדבר אישורי המפקח על הבנקים והממונה על ההגבלים העסקיים, ר' להלן.
- אסיפות כלליות בבנק הבינלאומי לאישור חלוקת דיבידנד ואיחוד הון.** אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק הבינלאומי, אשר התכנסה ביום 24 ביוני 2010, החליטה לאשר את ההחלטות המפורטות להלן, בהתאם לאמור בדוח מידי שפרסם הבנק הבינלאומי לזימון האסיפה, בהתאם לתקנות ניירות ערך (עסקה בין חברה לבין בעל שליטה בה), התשס"א-2001 (להלן: "תקנות עסקה עם בעל שליטה"), ובהתאם לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות"):
- החלטה בדבר חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק הבינלאומי בהיקף כולל של 800 מיליון ש"ח (להלן: "החלוקה"). הדיבידנד יחולק מתוך עודפים אשר נצברו לפי הדוחות הכספיים של הבנק הבינלאומי, החל מיום 31 במרס 2003 ועד ליום 31 בדצמבר 2005. החלוקה מותנית בהתקיימותם של התנאים המתלים לכניסתו לתוקף של ההסכם שנחתם בין פיבי אחזקות לבין בנק דיסקונט. תנאים מתלים אלו כוללים את אישור המפקח על הבנקים ואישורי הממונה על ההגבלים העסקיים להסכם ולביצועו.
 - החלטות בדבר ביצוע איחוד הון המניות של הבנק הבינלאומי, באופן שכל חמש מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח ע.ג. של הבנק הבינלאומי תאוחדנה למניה רגילה אחת בת 0.05 ש"ח של הבנק הבינלאומי (להלן: "איחוד ההון"). איחוד ההון יבוצע ללא מתן פיצוי כלשהו. איחוד ההון מותנה בהתקיימותם של התנאים המתלים לכניסתו לתוקף של ההסכם, לרבות אישור המפקח על הבנקים, אישורי הממונה על ההגבלים העסקיים להסכם ואישור החלוקה על ידי אסיפת בעלי המניות של הבנק הבינלאומי.
- ההחלטות בדבר איחוד ההון אושרו גם באסיפות סוגים שונים של בעלי המניות של הבנק הבינלאומי, אשר זומנו לשם כך.
- החלטת החלוקה והחלטת איחוד ההון נכנסו לתוקף עם קבלת האישורים להסכם, כמפורט להלן.
- ביום 6 בספטמבר 2010, קיבל הבנק מהבנק הבינלאומי דיבידנד במזומן בסך של 212 מיליון ש"ח. המועד הקובע לאיחוד ההון היה ביום 19 בספטמבר 2010, והחל מיום 20 בספטמבר 2010 נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב רק מניות בנות 0.05 של הבנק

הבינלאומי. עם השלמת מהלך איחוד ההון של הבנק הבינלאומי, עלה שיעור החזקותיו של הבנק בבנק הבינלאומי ל-26.4% בהצבעה. בהתאם להוראות ההסכם, הפקיד הבנק בידי נאמן מניות בבנק הבינלאומי המעניקות לו זכויות הצבעה מעבר לשיעור של 11.09%.

אישורי המפקח על הבנקים והממונה על ההגבלים העסקיים. בעקבות החתימה על ההסכם פנה הבנק למפקח על הבנקים ולממונה על ההגבלים העסקיים בבקשה לקבלת אישורים להסכם. ביום 17 באוגוסט 2010 התקבלו אישורי המפקח על הבנקים להסכם ואישור הממונה על ההגבלים העסקיים (להלן: "הממונה") ל"מיזוג חברות" על פי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, הנובע מן המהלך של איחוד הון המניות שיבוצע על ידי הבנק הבינלאומי.

הצדדים להסכם אישרו כי בקבלת אישור המפקח ואישור הממונה, כאמור לעיל, נתקיימו התנאים המתלים שנקבעו בהסכם לענין זה. באישור המפקח על הבנקים להסכם נקבע, כי אם הבנק הבינלאומי יציע בעתיד זכויות לכל בעלי מניותיו ואם הבנק יבקש להשתתף בהצעה כאמור, ידון המפקח על הבנקים בבקשה שתוגש על ידי הבנק, באותה עת.

באישור הממונה נקבע, בין היתר, כי על הבנק לרדת בשיעור החזקותיו בבנק הבינלאומי לשיעור שיפחת מ-10% מהון המניות המונפק של הבנק הבינלאומי עד ליום 31 בדצמבר 2015 או עד לתום 5 שנים ממועד איחוד הון המניות של הבנק הבינלאומי, לפי המוקדם. בנוסף, על הבנק לרדת בשיעור החזקותיו בבנק הבינלאומי לשיעור החזקה שיפחת מ-5% מהון המניות המונפק של הבנק הבינלאומי, עד ליום 31 בדצמבר 2017 או עד לתום 7 שנים ממועד השלמת איחוד הון המניות של הבנק הבינלאומי, לפי המוקדם. לחילופין, על הבנק לרדת בשיעור החזקותיו בבנק הבינלאומי לשיעור שיפחת מ-5% מהון המניות המונפק של הבנק הבינלאומי, עד ליום 31 בדצמבר 2016 או עד לתום 6 שנים ממועד השלמת איחוד הון המניות של הבנק הבינלאומי, לפי המוקדם. בנוסף, נקבע באישור הממונה כי אם הבנק לא ירד בשיעור החזקותיו, עד לתום התקופות האמורות לעיל, לפי הענין, אזי החלק העודף של המניות בהונו של הבנק הבינלאומי, שיוחזקו על ידי הבנק אחרי המועדים המפורטים לעיל, ימכר על ידי נאמן שימונה לכך, וזאת על פי הסדרים שנקבעו לענין זה באישור הממונה. בנוסף, נקבע כי הבנק לא ירכוש מניות בבנק הבינלאומי או כל זכות בבנק הבינלאומי בדרך אחרת, אלא אם ניתן לכך אישור הממונה, מראש ובכתב.

ביום 6 בספטמבר 2010, בעקבות השלמת החלוקה והתשלום בפועל של דיבידנד בהתאם להסכם ובהמשך לאישורים הרגולטוריים שהתקבלו בהקשר להסכם, התקיימו התנאים המתלים וההסכם נכנס לתוקף.

יצוין כי בעקבות גיבוש ההסכמות עם פיבי אחזקות, ערך הבנק כבר בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 הפרשה למס בסך של 120 מיליון ש"ח בגין החזקותיו בבנק הבינלאומי, וזאת נוכח העדר ודאות בהמשך החזקת הבנק במניות הבנק הבינלאומי ובהנחה שלאורך זמן הבנק ימכור את מלוא החזקותיו בבנק הבינלאומי.

לפרטים בדבר תובענה מסויימת שהוגשה נגד הבנק הבינלאומי ובקשה להכיר בה כיצוגית, בעניין עמלות ביטוח חיים וביטוח נכסים שלא כדין, ר' ביאור 6 לתמצית הדוחות הכספיים, סעיף 5.

חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

כרטיסי אשראי לישראל ("כאל") הינה חברה בת של הבנק. ליום 30 בספטמבר 2010 החזיק הבנק 71.8% מזכויות ההון ו-79.0% מזכויות ההצבעה בכאל. יתרת המניות מוחזקת בידי הבנק הבינלאומי.

סך כל הנכסים ליום 30 בספטמבר 2010 הסתכם בסך של 8,362 מיליון ש"ח, לעומת סך של 8,579 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 2.5%.

ההון העצמי הסתכם ביום 30 בספטמבר 2010 בסך של 1,243 מיליון ש"ח, לעומת 1,056 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 17.7%.

יחס ההון לרכיבי סיכון, המחושב בהתאם לכללי באזל II, עמד ביום 30 בספטמבר 2010 על 16.9%, לעומת 13.7% בסוף שנת 2009. יחס ההון לרכיבי סיכון, המחושב בהתאם לכללי באזל I, עמד ביום 30 בספטמבר 2010 על 26.9%, לעומת 22.8% בסוף שנת 2009.

סך כל ההכנסות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 ב-835 מיליון ש"ח, לעומת 868 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 3.8%.

הרווח הנקי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 ב-176 מיליון ש"ח, לעומת 199 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 11.6%. הרווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 כולל סך של 16 מיליון ש"ח, נטו, בגין מימוש

מניות שהתקבלו בהנפקת ויזה הבינלאומית (ר' לעיל).

התשואה להון העצמי הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 לשיעור של 20.9%, במונחים שנתיים, בהשוואה לשיעור של 30.6% בתקופה המקבילה אשתקד, ושיעור של 26.3% בשנת 2009 כולה.

התרומה של כאל לרווח הנקי של הבנק הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 108 מיליון ש"ח, לעומת 121 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חולשות מהותיות במערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. בדוח השנתי לשנת 2009 דיווחה כאל על שתי חולשות מהותיות שאותרו במערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, כמתואר להלן:

1. במהלך ביקורת שביצע בחודשים האחרונים המבקר הפנימי של כאל, התגלו ליקויים מהותיים בסביבת הבקרה של כאל אינטרנשיונל, חברה בת של כאל, שבמסגרתה בוצעה עד ליום 31 בדצמבר 2009 הפעילות בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי. לאור ממצאי הביקורת הפנימית ולאור התפתחויות בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי (לפרטים נוספים, ר' ביאור 11 לתמצית הדוחות הכספיים), כאל נקטה ונוקטת בשורה של צעדים, ובכלל זה החלטה שקיבל דירקטוריון כאל בחודש נובמבר 2009, בדבר השעייתם המיידית של נושאי משרה מסויימים בכאל אינטרנשיונל. על רקע האמור, העריכה הנהלת כאל, במסגרת ערכת הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, את מערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי בכאל אינטרנשיונל, בהתייחס לפעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי. ההערכה האמורה הצביעה על קיומה של חולשה מהותית במערך הבקרה ברמת הארגון, המתייחס לפעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי, שנובעת מהעדר תהליכי בקרה תומכים וסביבת בקרה נאותה בחברת כאל אינטרנשיונל, הנדרשים בכדי להבטיח שהרישומים החשבונאיים הקשורים בפעילות זו ירשמו, יעובדו, יסוכמו וידווחו במידה סבירה של בטחון לגבי מהימנותם.

מרכיבי הבקרה ברמת הארגון הינם: סביבת הבקרה; תהליך הערכת הסיכונים ברמת הארגון; מידע ותקשורת; פיקוח ומעקב. במרבית המרכיבים האמורים נמצאו ליקויים אשר הצטברו כדי חולשה מהותית.

כאמור לעיל, הנהלת כאל נקטה ונוקטת בצעדים שונים, ובכלל זה, צעדים לחיזוק ושיפור תהליכי הבקרה המתייחסים לפעילות זו. כאל מבצעת תהליך לחיזוק ושיפור הבקרות (remediation), המתייחסות למרבית מרכיבי הבקרה האמורים, והטמעתן עד ליום 31 בדצמבר 2010.

2. על רקע ממצאים של הביקורת הפנימית של כאל, העריכה הנהלת כאל, במסגרת ערכת הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, את הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי בהתייחס לרישומי הוצאות, בעיקר שיווק ופרסום. ההערכה האמורה הצביעה על קיומה של חולשה מהותית, שנובעת מהעדר בקרה פנימית אפקטיבית אשר נדרשת בכדי להבטיח שהרישומים החשבונאיים הקשורים בהוצאות, בעיקר הוצאות השיווק והפרסום, ירשמו, יעובדו, יסוכמו וידווחו במידה סבירה של בטחון לגבי מהימנותם. נכון ליום 30 ביוני 2010, השלימה כאל את המהלך לחיזוק ושיפור הבקרות המתייחסות לרישום הוצאות. לאור שיפור הבקרות ולאחר בדיקת האפקטיביות שלהן, העריכו הדירקטוריון והנהלת כאל כי החולשה המהותית בקשר עם רישום הוצאות, בעיקר שיווק ופרסום, אינה מתקיימת עוד החל מיום 30 ביוני 2010.

יודגש כי הנהלת כאל ביצעה בדיקות מקיפות נוספות בתחומי הפעילות שתוארו לעיל, שלגביהם זוהו חולשות מהותיות, הן במסגרת ערכת הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 והן במסגרת ערכת הדוחות הכספיים ביניים ליום 30 בספטמבר 2010, בהיקף שנדרש לדעתה בכדי להשיג רמה סבירה של ביטחון שהדוחות הכספיים שלה מוצגים באופן נאות בכל ההיבטים המהותיים.

בחוות דעתם על בקרה פנימית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2009, ציינו רואי החשבון המבקרים של כאל כי לדעתם, לאור החולשות המהותיות שזיהתה הנהלת כאל, כאל לא קיימה בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2009, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה-COSO.

עוד ציינו רואי החשבון המבקרים של כאל כי החולשות המהותיות הנ"ל נשקלו בקביעת אופי, עיתוי והיקף נהלי הביקורת שבוצעו בביקורתם על הדוחות הכספיים המאוחדים של כאל לשנת 2009, והדוח בקשר לבקרה הפנימית על דיווח כספי, לא השפיע על דוח רואי החשבון המבקרים שלהם בקשר לדוחות הכספיים השנתיים, אשר כלל חוות דעת בלתי מסויגת על הדוחות הכספיים המאוחדים הנ"ל.

ליום 30 בספטמבר 2010, רואי החשבון לא ביצעו ביקורת על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ולכן הם לא חייו דעה על אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי למועד זה. יחד עם זאת, עם השלמת מהלך הטמעת הבקרות בקשר עם רישום הוצאות כאמור לעיל, התבצעה ביקורת מיוחדת של רואי החשבון המבקרים על מצגי הנהלת כאל לפיהם החולשה המהותית בקשר עם רישום הוצאות

(בעיקר הוצאות שווק ופרסום), אינה קיימת עוד ליום 30 ביוני 2010. על פי חוות הדעת המיוחדת של רואי החשבון, מיום 18 באוגוסט 2010, החולשה האמורה אינה מתקיימת עוד ליום 30 ביוני 2010. מאחר וכאמור לעיל הליך שיפור הבקורות המתייחסות לחולשה המהותית שנמצאה במערך הבקרה המתייחס לפעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי טרם הסתיים, לא התבצעה ביקורת מיוחדת של רואי החשבון בנושא זה.

ביקורת בכאל בנושא יישום "חוק איסור הלבנת הון". במחצית השניה של שנת 2008 ובמחצית הראשונה של שנת 2009, ערכה מחלקת הביקורת של בנק ישראל ביקורת רוחב בכאל בנושא יישום חוק איסור הלבנת הון. ביום 20 ביוני 2010, נמסר לכאל דוח הביקורת, בו פורטו ליקויים שנמצאו במהלך הביקורת ואשר מהווים הפרה לכאורה של הוראות דין שונות ובכלל זה הוראות אותן נדרשת כאל ליישם מכח הוראות המפקח על הבנקים. בדוח הביקורת נדרשה כאל, בין היתר, לפעול לתיקון הליקויים שנמצאו ולקבוע נהלים ודרכי פעולה לשם עמידה בהוראות החוק והתקנות. כאל פועלת לתיקון הליקויים וליישום ההמלצות שנכללו בדוח הביקורת. לפרטים בדבר הפעילות בתחום כרטיסי האשראי בישראל, ר' "הפעילות בתחום כרטיסי אשראי" בסעיף "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסויימים" לעיל, ביאור 33 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 (עמ' 459-462) ובביאור 11 לתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר תובענה ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית, שהוגשה נגד כאל וחברות כרטיסי אשראי נוספות, וסולקה בחודש ינואר 2010, ר' ביאור 19 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, סעיף 11.12 (עמ' 419).

דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ

דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ (להלן: "דש"ה") הינה חברה בת בבעלות ובשליטה מלאים של הבנק, הפועלת בתחום ההשקעות בחברות, בקרנות השקעה פרטיות ובקרנות הון סיכון, בתחום הבנקאות להשקעות ובתחום חיתום להנפקות וניהולן (באמצעות חברה בת).

סך כל הנכסים ליום 30 בספטמבר 2010 הסתכם בסך של 686 מיליון ש"ח, לעומת 690 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 0.6%.

ההפסד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכם בכ-1 מיליון ש"ח, לעומת כ-5 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009.

התרומה של השקעת הבנק בדש"ה לתוצאות העסקיות של הבנק, הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 בהפסד בסך של 5 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך של 17 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (הפער בין הרווח הנקי של דש"ה לבין תרומתה לתוצאות העסקיות של הבנק נובע מהבדלים ביישום כללי חשבונאות). בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, השתתפה דש"ה, באמצעות חברה בת, ב-33 הנפקות לציבור ובהנפקה פרטית אחת, בהיקף כולל של כ-11.5 מיליארד ש"ח. זאת לעומת 8 הנפקות לציבור ו-2 הנפקות פרטיות בהיקף כולל של כ-7 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מבין ההנפקות האמורות, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, 2 הנפקות לציבור היו של קבוצת דיסקונט.

משאבי אנוש

מענק בגין שנת 2009. בסוף חודש מרס 2010 החליט דירקטוריון הבנק להעניק לעובדי הבנק מענק בגין שנת 2009 בגובה 0.9 משכורת.

שינוי במבנה הארגוני (2010)

בסוף חודש מרס 2010 אושרו שינויים ארגוניים כלהלן:

- **שינוי ארגוני בחטיבת התפעול והמידע.** חטיבת התפעול והמידע תפוצל לשתי חטיבות, חטיבת טכנולוגיות ותכנון וחטיבת תפעול ולוגיסטיקה, שבראש כל אחת מהן, חבר הנהלה בתואר סגן מנהל כללי.
- מאז ההחלטה על השינוי במבנה הארגוני, מתבצעת היערכות ארגונית בכל אחת משתי החטיבות החדשות. בחטיבת טכנולוגיות

ותכנון ההיערכות הסתיומית, והטמעת השינויים הושלמה בחודש יולי 2010. בחטיבת התפעול והלוגיסטיקה, נוכח היקף השינויים המתוכננים, הטמעתם צפויה במהלך מספר חודשים.

- **שינוי ארגוני בחטיבה הקמעונאית.** הוחלט על היערכות מחדש של החטיבה הקמעונאית, כדי להתאים את המבנה לאתגרים העתידיים ולספק שירות טוב ומקצועי יותר ללקוחות הבנק.

השינוי מתבטא בביטול 5 מרחבים והקמת 9 אזורי "רזים", שינהלו מקרוב את תחום שירות ופיתוח העסקים בלמעלה מ-140 סניפים. במסגרת השינוי, נערך מטה החטיבה בהתאם למבנה הסניף, כך שייתן שירותים ומענה ישיר, מטריציוני ופונקציונאלי בתחומים כמו אשראי והשקעות, לכלל לקוחות הסניפים.

לפרטים נוספים, ר' לעיל "המגזר הקמעונאי (Retail) - כללי" בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים".

הקמת מערך ניהול סיכונים. לפרטים בדבר החלטת דירקטוריון הבנק להקים מערך ניהול סיכונים, שבראשו יעמוד מנהל הסיכונים הראשי של הבנק, ר' "מדיניות ניהול הסיכונים ומטרותיה" בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" לעיל.

יחסי עבודה

סכסוכי עבודה. ביום 29 בדצמבר 2009, הכריזה ההסתדרות הכללית על סכסוך עבודה המתייחס לאוכלוסיית הפקידים, שעניינו "דרישה לחתימה על הסכם שכר וקביעת התוספת הסלקטיבית לאוכלוסיית הפקידים לשנת 2009".

מכוח סכסוך זה הייתה נציגות העובדים רשאית לנקוט בעיצומים מיום 14 בינואר 2010 ואילך, וכך עשתה. מיום 18 בינואר 2010 הופסקו העיצומים.

ביום 31 בינואר 2010, לאחר דיונים שהתקיימו, לאור פניית ההסתדרות הכללית, בין הנהלת הבנק לנציגות העובדים (לרבות נציגות המנהלים), הכריזה ההסתדרות על סכסוך עבודה בענין דרישת נציגות הפקידים לחתום על הסכם קבוצי הנוגע להיקף העסקתם של עובדי מיקור חוץ, ונגד המשך העסקתם במקום עובדי הבנק "מן המניין" ועשיית שמוש בהם כשוברי שביתה, דברים הפוגעים לדעת הנציגות בכך העבודה המאורגן בבנק. כמו כן, לטענת הנציגות נמנעת ההנהלה מלמסור פרטים הנוגעים להעסקת עובדי מיקור חוץ ועובדים ארעיים. מכח סכסוך זה הייתה נציגות העובדים רשאית לנקוט בעיצומים מיום 16 בפברואר 2010 ואילך.

הצדדים קיימו ביניהם דיונים בנושא.

ביום 17 בפברואר 2010 החל ועד העובדים הארצי לנקוט בעיצומים, שהופעלו לסירוגין ביחידות הבנק השונות.

ביום 2 במרס 2010 קיבלה הנהלת הבנק הודעה מוועד העובדים הארצי, שבכוונתו לכנס למחרת היום אסיפת עובדים במהלך יום העבודה. הנהלת הבנק הודיעה לעובדים שאין היא נכונה להשלים עם עבודה חלקית ומשובשת, ולפיכך היא הורתה לעובדים שלא לבוא כלל לעבודה.

הנהלת הבנק עשתה מאמץ מירבי לצמצם את הפגיעה בלקוחות הבנק וקיימה ישיבה במהלך הלילה שבין 2 ל-3 במרס, אך עמדת ועד העובדים נותרה בעינה. לפיכך, ביום 3 במרס 2010 נסגר מערך הסניפים של הבנק. עם זאת, 40 נקודות שירות בסניפי דיסקונט מהיר וסניפי קונספט הופעלו על ידי עובדים ארעיים. כמו כן, השירותים בערוצים הישירים (אינטרנט, טלבנק וחדר עסקות), הופעלו כמקובל.

במסגרת העיצומים האמורים, הורה ועד העובדים הארצי, ביום 8 במרס 2010, לעובדי אגף החשבות בבנק, לחדול מביצוע כל פעילות הקשורה בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2009, וזאת, עד להודעה חדשה.

בתום ישיבה אינטנסיבית עם הנהלת הבנק, בלילה ה-10 במרס 2010, החליט ועד העובדים הארצי להשעות את העיצומים עד לערב חג הפסח, תקופה בה יימשך המשא ומתן בין הצדדים, במטרה להגיע להסכמים בכל הנושאים השנויים במחלוקת.

מאותו מועד ואילך קיימו הצדדים משא ומתן מתקדם והועד לא נקט בעיצומים.

ביום 30 במאי 2010, בתום משא ומתן ממושך, נחתמו על ידי הצדדים ארבעה הסכמים קיבוציים.

הסבת עובדים ארעיים. הסכם בנושא הסבת עובדים ארעיים למעמד של עובדים מן המניין בתקופה שממועד חתימת ההסכם ועד לסוף שנת 2012, כך שביום 31 בדצמבר 2012 יעמוד מספרם של כלל העובדים מן המניין על 4,500 עובדים לפחות. שינוי במספר העובדים הארעיים לאחר המועד האמור יהיה באופן שמכסתם לא תעלה על 30% ממספר העובדים במעמד מן המניין כפי שיהיה מעת לעת.

זכות ההתארגנות וחירות ההשבתה. הסכם בדבר מחויבות הבנק לזכות ההתארגנות וחרות השביתה והימנעות משובירת שביתה באמצעות הפעלת עובדי מיקור חוץ, חברות כח אדם ועובדים ארעיים.

משכורת יג' וזיכוי צבירת חופשה. הסכם לפיו נקבע תשלום של 40% ממשכורת יג' לשנת 2009 לעובדים בדרג הניהולי, לאחר שבהסכמת הועד בשנת 2009 היא לא שולמה להם כלל. כן נקבע בהסכם החזר של 2 ימי חופשה לעובדים בדרג הפקידותי, מתוך 5 ימי חופשה עליהם ויתרו בשנת 2009.

מקדמת תוספת סלקטיבית. הסכם בנושא מקדמת תוספת סלקטיבית לדירוג הפקידותי לשנת 2009, בשעור ממוצע של 4.5%, ולדירוג הפקידותי והניהולי לשנת 2010, בשעור ממוצע של 4%. עוד נקבע בהסכם כי שעור התוספות המלאות יסוכם במשא ומתן על הסכם השכר לשנים 2010-2011 של כלל העובדים, שיקויים החל מחודש אוקטובר 2011. כמו כן, התחייבה נציגות העובדים לשמור על שקט תעשייתי עד ליום 31 בדצמבר 2011 בנושאים שהוסדרו בהסכם. בוטל הסכסוך שהוכרז ביום 29 בדצמבר 2009, בנושא הסכם השכר. ימי השביתה, שנוכח משכר העובדים שנקטו בעיצומים במסגרתו, יוקפו על חשבון ימי החופשה של העובדים. לפרטים נוספים ר' בדוח השנתי לשנת 2009.

ויתור על שכר. ביחס לעובדים בחוזים אישיים וארעיים לסוגיהם, בעלי רמת שכר כוללת של 10 אלפים ש"ח לפחות, נעשתה הפחתה משכרם בשיעור של 5.5%, החל מחודש פברואר 2009 למשך 12 חודשים, מבלי שייפגע גובה השכר להפרשות סוציאליות. עובדים בדרג הניהולי, על פי הסכמות עם ועד המנהלים, ויתרו על משכורת 13 לשנת 2009, כאשר בנסיבות מסוימות אמורה היתה להישקל החזרה של 40% ממנה, בתחילת שנת 2010. עובדים בדרג הפקידותי, על פי הסכמות עם ועד הפקידים, ויתרו על 5 ימי חופשה ועל תשלום ההנהלה בגין מתנת ראש השנה. בדיעבד, במסגרת הסכם קיבוצי שנחתם, צומצם הויתור על השכר (ר' לעיל "משכורת יג' וזיכוי צבירת חופשה").

התפתחויות ביחסי העבודה בחברות הבת העיקריות

כאל. בחודש אפריל 2010 התקבלה במשרדי כאל פניה מאת הסתדרות העובדים, לפיה למעלה משליש מעובדי כאל בחרו להצטרף להסתדרות העובדים. ההסתדרות הכריזה על עצמה כארגון העובדים היציג בקרב עובדי כאל, וביקשה שהנהלת כאל תיכנס עמה להליך הידרות ומשא ומתן בנושאי יחסי העבודה בכאל.

בנק דיסקונט למשכנתאות. בחודש מרס 2010 התקבלה במשרדי בנק דיסקונט למשכנתאות פניה מאת הסתדרות העובדים, לפיה למעלה משליש מעובדי בנק דיסקונט למשכנתאות הצטרפו להסתדרות ומשכר, הנהלת הבנק דיסקונט למשכנתאות התבקשה להכיר בהסתדרות כארגון יציג. בין הצדדים התקיים תהליך לאימות העובדות האמורות, בסיומו הכירה הנהלת בנק דיסקונט למשכנתאות בהסתדרות כארגון יציג והביעה נכונות להיכנס למשא ומתן על הסכם קיבוצי.

השליטה בבנק

הסדרים לענין שיתוף פעולה בין קבוצת ברונפמן-שראן לבין הממשלה, בנוגע להחזקה במניות הבנק והפעלת השליטה בבנק

מכירת יתרת מניות המדינה בבנק. עם מכירת יתרת מניות הבנק שהוחזקו בידי המדינה, כמפורט להלן, פקעו ההסדרים המתוארים להלן לעניין שיתוף פעולה בין קבוצת ברונפמן-שראן לבין הממשלה, בנוגע להחזקה במניות הבנק והפעלת השליטה בבנק.

הפעלת הסדרי שיתוף הפעולה עם תום "תקופת ההגבלה". בהתאם להסכם למכירת גרעין השליטה בבנק, ביום 31 בדצמבר 2009 הסתיימה "תקופת ההגבלה" שנקבעה בהסכם. בימים 1 בפברואר 2010, 16 במרס 2010 ו-12 במאי 2010, התקבלו בבנק הודעות של בעלי השליטה, שעניינן הארכת מועד על פי ההסכם למכירת גרעין השליטה בבנק. בהתאם להודעות, הוראות תיקון ההסכם למכירת גרעין השליטה בבנק, מיום 15 בפברואר 2009, המשיכו לחול גם לאחר תום תקופת ההסכמה והיו בתוקף עד ליום 1 ביולי 2010. כמו כן, הוראות סעיף 10.4 להסכם מכירת גרעין השליטה בבנק, שעניינן התחייבות הרוכשים לא לבצע פעולות מסוימות ולפעול כמיטב יכולתם לגרום לבנק להימנע מביצוען (אשר תוארה בדוח שנתי 2009, בסעיף "הסדרים לעניין שיתוף פעולה בין הרוכשים לבין הממשלה, בנוגע להחזקה במניות הבנק והפעלת השליטה בבנק", עמ' 238-239), חלו גם לאחר תום תקופת ההגבלה, וזאת עד ליום 1 ביולי 2010.

תיקון להסכם - קביעת "תקופת ההסכמה הנוספת". ביום 29 ביוני 2010 התקבלה בבנק הודעה בדבר תיקון ההסכם למכירת גרעין השליטה בבנק, כמפורט בדוח מידי מיום 30 ביוני 2010 (מס' אסמכתא 537576-01-2010). התיקון מתייחס להוראות שנקבעו

בסעיף 11 להסכם ועניין מינוי דירקטורים בבנק (אשר תוארו בדוח שנתי 2009, עמ' 238-240).
על פי התיקון, ההסדרים בנוגע למינוי דירקטורים בבנק יחולו גם בתקופה שמיום 1 ביולי 2010 ועד למוקדם מביין: (א) 31 בינואר 2012; (ב) היום שבו הממשלה תפסיק להחזיק למעלה מ-10% מההון המונפק של הבנק; או (ג) היום שבו יפסיקו הרוכשים (להסרת ספק, שניהם ולא רק אחד מהם) להחזיק בגרעין השליטה בבנק, כמשמעותו בהיתר לשליטה והחזקת אמצעי שליטה, לפי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, שניתן לרוכשים (להלן: תקופת ההסכמה הנוספת"), בשינויים הבאים: כל עוד הממשלה מחזיקה 20% מההון המונפק של הבנק - חמישה דירקטורים יוצעו לבחירה בידי נציגי הממשלה ושמונה דירקטורים בידי הרוכשים; כל עוד הממשלה מחזיקה פחות מ-20% אך לא פחות מ-15% מההון המונפק של הבנק - ארבעה דירקטורים יוצעו לבחירה בידי נציגי הממשלה ותשעה דירקטורים בידי הרוכשים; כל עוד הממשלה מחזיקה פחות מ-15% אך מעל 10% מההון המונפק של הבנק - שלושה דירקטורים יוצעו לבחירה בידי נציגי הממשלה ועשרה דירקטורים בידי הרוכשים. בנוסף, זהות המועמדים לכהן כדירקטור חיצוני בדירקטוריון בבנק תיקבע בפעם הראשונה בתקופת ההסכמה הנוספת בידי נציגי הממשלה, ולאחר מכן בידי הרוכשים, וחוזר חלילה.
עוד הוסכם כי הוראות סעיף 10.4 להסכם מכירת גרעין השליטה בבנק (ר' לעיל), יחולו גם לאחר תום תקופת ההגבלה, וזאת עד תום תקופת ההסכמה הנוספת.

עוד נמסר לבנק, כי ביום 27 ביוני 2010 אישר המפקח על הבנקים את התיקון האמור להסכם למכירת גרעין השליטה בבנק (בהתאם לתיקון להיתר נגיד בנק ישראל לשליטה והחזקה של אמצעי השליטה בבנק, המתואר בדוח שנתי 2009, עמ' 240). האישור הותנה בכך שחברי קבוצת השליטה בבנק לא יפעלו, במישרין או בעקיפין, לסיום כהונתו של דירקטור חיצוני בבנק אשר הוצע לבחירה בידי הממשלה, לרבות דירקטור חיצוני, לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין, לפני תום כהונתו כאמור בחוק החברות, התשנ"ט-1999, או בהוראה (דהיינו, שלוש שנים, או אם לאחר שלוש שנים מונה לכהונה נוספת, שש שנים), אלא בנסיבות מיוחדות ולאחר קבלת אישור המפקח בכתב ומראש. כן הבהיר המפקח כי עצם הזכות למנות דירקטורים לפי התיקון להסכם למכירת גרעין השליטה בבנק אינה בגדר נסיבה מיוחדת.

מכירת מניות המדינה בבנק

המחיר בעסקות למכירת מניות המדינה בבנק. לפי הודעה שקיבל הבנק ממדינת ישראל, ביום 14 בינואר 2010 מכרה המדינה מניות המהוות 5% מההון המונפק של הבנק. המחיר בעסקה נקבע ל-8.871 ש"ח למניה. לפי הודעה נוספת שקיבל הבנק ממדינת ישראל, ביום 29 ביולי 2010 מכרה המדינה מניות המהוות 8.33% מההון המונפק של הבנק, במחיר ממוצע של 6.789 ש"ח למניה. לפי הודעה נוספת שקיבל הבנק ממדינת ישראל, ביום 28 באוקטובר 2010 מכרה המדינה מניות המהוות 11.7% מההון המונפק של הבנק, יתרת מניות המדינה בבנק, במחיר של 7.255 ש"ח למניה.

תיקון היתר נגיד בנק ישראל לשליטה והחזקת אמצעי שליטה בבנק

לפי מה שנמסר לבנק, ביום 14 בנובמבר 2010 תוקן היתר נגיד בנק ישראל לשליטה והחזקה של אמצעי שליטה בבנק, שניתן לקבוצת ברונפמן-שראן ביום 29 בינואר 2006, והתיר להם לרדת בשיעור החזקתם, באופן שה"שיעור המזערי" יהיה 25.01% מכל סוג של אמצעי שליטה בבנק, במקום 26.0% בהיתר המקורי. (לפרטים בדבר ההיתר שניתן ביום 29 בינואר 2006, ר' בדוח השנתי לשנת 2009, עמ' 236). זאת, אך ורק לצורך ובקשר להנפקת מניות לציבור, שתבוצע לאחר שהבנק יפרסם הצעת זכויות לבעלי מניותיו וכן לצורך הדילול הנובע מכתבי האופציה שהוקצו על ידי הבנק בעבר. (לפרטים בדבר מהלך הנפקת זכויות והנפקה לציבור, ר' לעיל "הנפקת זכויות והנפקה לציבור" בפרק "האמצעים ההוניים").

חקיקה ופיקוח

כללי

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. מסגרת זו מבוססת בעיקר על הדין הישראלי, על רבדיו השונים, אולם במספר תחומים מושפעת התנהלות הבנק גם מהוראות הדין הזר, ככל שיש להן תחולה אקסטרטריטוריאליה הנוגעת לפעילותו.

פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של קבוצת הבנק.

אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, את הפעילות המותרת לחברות בת וחברות קשורות לקבוצת הבנק ואת תנאי השליטה והבעלות בהן, את מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, את השימוש בנכסי הבנק ואת אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור.

בצידם כפוף הבנק לחקיקה עניפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום יעוץ ההשקעות וניהול תיקי לקוחות, ייעוץ פנסיוני, השקעות משותפות בנאמנות, כלל הפעילות של קופות הגמל, דיני ניירות ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח). חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על בנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק שירות נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואות לדירור, דיני הערבות וכו'.

בנוסף לאלה קיימת חקיקה נוספת שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את חוקי ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, חוקים המתייחסים למגזרים ספציפיים (רשויות מקומיות, נוטלי משכנתאות, המגזר החקלאי) וחוקי מס שונים.

פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות ערך והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר. גורמים אלה עורכים מעת לעת ביקורות בבנק בקשר עם תחומי הפעילות השונים. הבנק וחברות הבת פועלים על מנת לעמוד בחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין האמורות.

במסגרת החקיקה שהתקבלה בעקבות ועדת בכר, נקבעה במרבית החוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות החוקים והוראות חקיקת המשנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם.

להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה ויזומות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק.

חוק בנק ישראל, התש"ע-2010

ביום 24 במרס 2010, פורסם חוק בנק ישראל, אשר מחליף את חוק בנק ישראל משנת 1954. השינויים העיקריים בחוק, הם בשני תחומים: האחד, הקביעה שהיעד העיקרי של בנק ישראל היא שמירה על יציבות המחירים, והשני, חיזוק עצמאות הבנק בקביעת הכלים להגשמת יעדיו ובדרך הפעלתם.

במסגרת החוק הוסדרו תפקידים ומעמדם של מוסדות ונושאי תפקידים בבנק ישראל, לרבות "הועדה המוניתרית", שתפקידה יהיה לקבוע את המדיניות המוניתרית, תפקיד שהיה בעבר בידי נגיד בנק ישראל, ולעקוב אחר ביצועה.

במסגרת הפעולות שרשאי בנק ישראל לבצע לשם השגת מטרותיו, נקבע, בין היתר, כי בנק ישראל רשאי לקבל פקדונות מתאגידים בנקאיים בתנאים שיקבעו על ידו, וכן לתת אשראי לתאגידים בנקאיים בתנאים שיקבעו לרבות לגבי סוגי הבטחונות הנדרשים והיקפם ולרבות תנאים שיוטלו על התאגידים הבנקאיים, לגבי פעולותיהם בקשר עם מתן האשראי כאמור, ובכלל זה שיעור הריבית ותשלומים אחרים שהם רשאים לקבל מלקוחותיהם.

עוד נקבע בסעיף 38(ח) לחוק כי הנגיד רשאי להורות לתאגיד בנקאי, אשר לא החזיק נכסים מזילים בהתאם להוראות הנזילות שנקבעו על ידי הנגיד, כי התאגיד יפסיק ליתן אשראי, להשקיע השקעות או לחלק רווחים לבעלי המניות שלו, או כי פעולות כאמור יבוצעו בהגבלות. על פי סעיף 58 לחוק הוענקה לנגיד סמכות להטיל עיצום כספי בסכום של 5 מיליון ש"ח, בגין הפרת הוראות החוק.

איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור

הוספת עבירות מקור. ביום 13 בפברואר 2010 נכנס לתוקף צו איסור הלבנת הון (שינוי התוספת הראשונה לחוק), התשס"ט-2009, אשר הוסיף מספר עבירות לרשימת עבירות המקור על פי חוק איסור הלבנת הון, ובכללן, שוד ימי ועבירות שונות מתחום הגנת הסביבה. משמעות תיקון זה הינה שעשיית פעולה ברכוש שהושג תוך כדי ביצוע עבירות אלו, על מנת להסוות את מקורו של הרכוש, או בדיעה שהרכוש אסור, תהווה עבירה על פי חוק איסור הלבנת הון.

הרחבת תחולת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411. ביום 1 ביולי 2010 נכנס לתוקף תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411, אשר מרחיב את החובות המוטלות על התאגידים הבנקאיים בכל הנוגע למניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות. תיקון זה מפרט, בין היתר, אמות מידה שעל דירקטוריון של תאגיד בנקאי לשקול בעת קביעת מדיניות "הכר את הלקוח", מחזק את מעמדו הבלתי תלוי של האחראי למילוי חובות על פי חוק איסור הלבנת הון, ומרחיב את חובות הפיקוח הניטור והמעקב השוטף אחר חשבונות ו/או פעולות הטומנים בחובם סיכון גבוה. כמו כן קובע התיקון שעל חברות בת וסניפים בחו"ל של תאגיד בנקאי, תחולנה ההוראות המחמירות בנושא הלבנת הון, מבין הדין המקומי והדין הישראלי, ככל שאלה אינן עומדות בסתירה להוראת הדין המקומי. יצוין כי יישומן של חלק מההנחיות שנכללו בתיקון, נדחה ליום 1 בינואר 2011.

הבנק נערך ליישום ההנחיות שנכללו בתיקון במועדים שנקבעו בהוראה. לפרטים בדבר טיוטה לתיקון נוסף להוראה האמורה, אשר מתייחסת לחברות כרטיסי אשראי בלבד, ר' לעיל "הפעילות בתחום כרטיסי אשראי" בפרק "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסוימים". לפרטים בדבר ביקורת של בנק ישראל בנושא "יישום חוק איסור הלבנת הון" בחברת כאל, ר' לעיל "חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ" בפרק "חברות מוחזקות עיקריות".

מדיניות קבוצתית בנושא איסור הלבנת הון. ביום 5 ביולי 2010 אישר דירקטוריון הבנק מסמך מדיניות קבוצתית בנושא איסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור. מסמך המדיניות קובע את הסטנדרטים הקבוצתיים לניהול הסיכון בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, וכן את העקרונות לניהול הסיכון על בסיס קבוצתי. בעקבות אישור מסמך המדיניות נערכה פניה לחברות הבת אשר התבקשו לפעול לאימוץ וליישום המדיניות הקבוצתית, וזאת בשינויים המתחייבים מאופי ומהיקף פעילותן העסקית.

הצעת חוק ייעול האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010

בחודש ספטמבר 2010 אישרה ועדת הכספים של הכנסת הצעת חוק לתיקון חוק ניירות ערך, הכולל רפורמה בסמכויות האכיפה של רשות ניירות ערך ("רשות"). הצעת החוק הועברה לקריאה שנייה ושלישית. הצעת החוק מעניקה לרשות סמכויות אכיפה מנהלית בגין עבירות על חוקי ניירות ערך. במסגרת זו הוענקה לרשות סמכות בלעדית להחליט האם לנקוט בהליך פלילי או מנהלי נגד יחידים וחברות בגין הפרות של חוקי ניירות ערך. במסגרת סמכויות האכיפה המנהלית, הוצע להעניק לרשות סמכויות נרחבות להטלת קנסות בגין הפרות, בהתאם לחומרת העבירות שבוצעו, לרבות סמכות להטלת קנסות על נושאי משרה בגין הפרת האחריות הפיקוחית המוטלת עליהם, ואי נקיטת אמצעים סבירים למניעת ההפרה. טווח הקנסות שרשאית הרשות להטיל בגין הפרות נע בין 25 אלף ש"ח ל-5 מיליון ש"ח. בנוסף, מוצע להעניק לרשות סמכויות הרחקה מעיסוק של נושאי משרה בכירים בגין הפרות חמורות שבוצעו על ידי התאגיד, וכן סמכות להורות על התליית רישיון, הפקדת ערבון ותשלום לנפגע מההפרה. בנוסח שאושר על ידי ועדת הכספים נאסר על התאגידים לבטח את עצמם ואת עובדיהם בגין הקנסות שיוטלו במסגרת הליך האכיפה המינהלי.

שינויים בחקיקת המס בארה"ב

בארה"ב פורסמו הוראות דין חדשות שנועדו לחול על מוסדות פיננסיים מחוץ לארה"ב במסגרת ה-Foreign Account Tax Compliance Act (ה-FACTA).

על פי האמור בהוראות אלה יחויבו מוסדות פיננסיים מחוץ לארה"ב, להתקשר עם רשויות המס האמריקאיות בהסכם, על פיו, בין

היתר, יהיה עליהם לגלות ולדווח לרשויות אלה על חשבוניות שהוגדרו כ-U.S. Accounts. ההוראות צפויות להיכנס לתוקף בשנת 2013, אולם טרם פורסמו מלוא ההנחיות המחייבות מכוח ההוראות. על פי הידוע היום, מעריך הבנק כי להוראות אלה צפויות להיות השלכות על פעילותו מול לקוחות בעלי זיקה לארה"ב.

סיוטת תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "דירקטוריון"

בחודש אוגוסט 2010 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 בנושא "דירקטוריון". במסגרת הטיטה מוצע לתקן את ההוראות הקיימות בדבר תפקוד הדירקטוריון, סמכויותיו, הרכבו, סוגי ועדותיו ותפקודו, וזאת במטרה לחזק את מעמדו העצמאי של הדירקטוריון. התיקונים המוצעים מבוססים על המלצות ועדת באזל II לעניין "חיזוק הממשל התאגידי בתאגידים בנקאיים", הפרקטיקה הנוהגת ועדכוני הרגולציה בנושא בארץ ובחול. חלק מהתיקונים שנכללו בטיטה האמורה כבר מקבלים מענה הולם במסגרת עקרונות הממשל התאגידי שנכללו בקוד הממשל התאגידי שאומץ על ידי בנק דיסקונט. עם זאת, הטיטה כוללת הוראות, אשר יישומן עלול לחייב את הבנק לבצע שנויים מסויימים בהרכב ובמבנה הדירקטוריונים של הבנק ושל החברות בקבוצה עליהן חלה הוראה 301.

פס"ד בבית הדין לחוזים אחידים

כמתואר בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 248), ביום 5 במאי 2009, ניתן פסק דין בבית הדין לחוזים אחידים בענין תנאים מקפחים בחוזה הלוואה לדיור של הבנק הבינלאומי הראשון. ביום 15 בדצמבר 2009 נתן בית המשפט העליון צו ארעי לעיכוב ביצועו של פסק הדין. ביום 13 ביוני 2010 ניתנה החלטת בית המשפט בבקשה לעיכוב ביצוע, לפיה אושר עיכוב הביצוע של חלק מהקביעות שבפסק הדין לגביהן קיימת הסכמה עם המפקח על הבנקים ולגבי אלה שאין לגביהן הסכמה הותנה העיכוב באימוץ נוסח מוסכם של סעיפים בהסכם הלוואה. אשר לקביעה בדבר הסכמה לויתור על דיור חלוף, קבע בית המשפט העליון כי הנזק שיגרם ללווים במידה ויעוכב הביצוע עולה על הנזק שיגרם לבנק הבינלאומי ולכן סירב לעכב את ביצועה. להערכת הבנק ובנק דיסקונט למשכנתאות לתוצאות ההליך, ופרט להכרעה בדבר תחולה רטרואקטיבית של סעיף הדיוור החלופי, עלולה להיות השפעה מהותית על בנק דיסקונט למשכנתאות. **דרישת המפקח על הבנקים.** ביום 21 ביולי 2010 הורה המפקח על הבנקים לבנקים המסחריים לתקן את חוזה העובר ושב הנוהג אצלם בהתאם לעולה מפסק דינו של בית המשפט העליון בענין חוזה "התנאים הכלליים לניהול חשבוניות / פקדונות" של בנק לאומי. זאת, עד ליום 15 בינואר 2011. בפניה זו הורה המפקח על הבנקים להתאים את חוזה הלוואה לדיור בהתאם לאמור בפסק הדין שניתן בבית הדין לחוזים אחידים בענין תנאים מקפחים בחוזה הלוואה לדיור של הבנק הבינלאומי הראשון, בכל אותם עניינים שלא הוגש לגביהם ערעור. זאת, עד ליום 15 בינואר 2011. בנוסף, הורה בנק ישראל לבנקים המסחריים לסרוק את כל החוזים הנוהגים אצלם ולאשר לפיקוח על הבנקים, עד ליום 15 ביולי 2011, כי חוזים אלו תוקנו בהתאם לאמור בפסקי הדין האמורים, בהתאמה. הבנק נערך כדי לעמוד בהוראות המפקח.

הסכמי קונסורציום למתן אשראי

כמפורט בדוח השנתי לשנת 2009, ביום 5 בינואר 2009 הודיעה הרשות להגבלים עסקיים למנהלי הבנקים כי הממונה עורכת בחינה מחדשת של התנאים לחבירת בנקים בקונסורציום אשראי, ובינתיים הורתה על הארכת תוקף התנאים שנקבעו במכתבה מיום 8 במרס 2007 בשישה חודשים, מיום 5 בינואר 2009. למיטב ידיעת הבנק, בכוונת הממונה להאריך את הפטור.

לפרטים נוספים אודות יוזמות חקיקה שונות, ר' "חקיקה ופיקוח" בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 245-249).

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים (שהעיקריים בהם פורטו בביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. רמת ההסדרה של הדיווח הכספי של תאגידים בנקאיים הינה מהגבוהות בתחומי הדיווח הכספי בישראל. הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו הינן מקיפות, מפורטות, ומגיעות לעיתים עד כדי הכתבת הנוסחים שתאגיד בנקאי מחויב לנקוט בהם. עם זאת, ישנם תחומים בהם יישום המדיניות החשבונאית כרוך במידה גבוהה של הערכה ואומדן, אשר נערכים על ידי הנהלת התאגיד הבנקאי במהלך עריכת הדוחות הכספיים. יישוםם של כללי החשבונאות המקובלים והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו על ידי הנהלת הבנק, כרוך איפוא לעיתים בהנחות, הערכות ואומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות לרבות התחייבויות תלויות, ועל התוצאות הכספיות המדווחות של הבנק. ייתכן שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים. חלק מהאומדנים ומההערכות בהם נעשה שימוש, כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושקול דעתה המקצועי. סקירה תמציתית של הערכות ואומדנים חשבונאיים בנושאים "קריטיים" הובאה בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 250-255).

הצגת מכשירים פיננסיים על פי שווים ההוגן

להלן פירוט שווי הוגן של נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות שנמדדים במאזן ו/או בדוח רווח והפסד לפי שווי הוגן, תוך הבחנה בין מכשירים שהשווי ההוגן שלהם נקבע לפי מחירים מצוטטים בשוק פעיל ואחר, על בסיס מאוחד:

30 בספטמבר 2010		31 בדצמבר 2009	
מחירים		מחירים	
מצוטטים		מצוטטים	
משוק פעיל	אחר	משוק פעיל	אחר
במיליוני שקלים חדשים			
נכסים:			
ניירות ערך למסחר		3,337	2,155
ניירות ערך זמינים למכירה		16,283	14,412
יתרות חובה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים		135	234
התחייבויות:			
יתרות זכות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים		134	254
		3,380	2,292

הביקורת הפנימית בקבוצה

- פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית הביקורת השנתית והשיקולים בקביעתה נכללו בדוח השנתי לשנת 2009.
- ברבעון השלישי של שנת 2010 הוגשו ונידונו דוחות תקופתיים כלהלן:
- הדוח הרבעוני על פעילויות הביקורת הפנימית ברבעון הראשון של שנת 2010 הוגש ביום 11 במאי 2010 ונידון בוועדת הביקורת ביום 11 ביולי 2010;
 - הדוח הרבעוני על פעילויות הביקורת הפנימית ברבעון השני של שנת 2010 הוגש ביום 15 באוגוסט 2010 ונידון בוועדת הביקורת בימים 13 ו-31 באוקטובר 2010;
 - הדוח הרבעוני על פעילות הביקורת הפנימית ברבעון השלישי של שנת 2010 הוגש ביום 15 בנובמבר 2010 וטרם נידון.

הליכים משפטיים

- לפרטים בדבר "תביעות תלויות נגד הבנק" ו-"הליכי גביית חובות" ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 255-256), וביאור 6 לתמצית הדוחות הכספיים.
- לפרטים בדבר הליכים משפטיים נוספים שהבנק צד להם, ובכלל זה הליכים המתקיימים בעניין נכסים וכספים של קבוצת להמן המצויים ברשות הבנק, ר' בדוח השנתי לשנת 2009 (עמ' 256).

הליכים משפטיים מהותיים שהסתיימו ברבעון השלישי של שנת 2010

- ביום 6 ביוני 2010 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים בקשה לאשר תובענה כתובענה ייצוגית נגד הבנק ודיסקונט גמל בע"מ. התובעת, עמיתה של קופות הגמל "תמר" ו-"גפן", טענה כי הנתבעות לא היו זכאיות למכור את הקופות כנגד תמורה כספית וכי התמורה הכספית שהתקבלה, בסך של 620 מיליון ש"ח, צריכה להתחלק בין העמיתים של הקופות.
- ביום 24 באוגוסט 2010, מחק בית המשפט המחוזי את הבקשה לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית, מבלי שנוקק לתגובת הבנק.

הליכים של רשויות

1. לפרטים בדבר הליכים שונים שמתקיימים מול הממונה על ההגבלים העסקיים ובית הדין להגבלים עסקיים, בעניין פעילות הקבוצה בתחום כרטיסי האשראי, ר' ביאור 33 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 ו-"הפעילות בתחום כרטיסי אשראי" בפרק "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסויימים" לעיל.
 2. לפרטים בדבר קביעת הממונה על ההגבלים העסקיים לפי סעיף 43 (א) (1) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, לפיה קובעת הממונה שבין הבנק לבין בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק המזרחי והבנק הבינלאומי, התקיימו הסדרים כובלים שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות ובדבר קביעת הממונה כי, כאמור בסעיף 43 (ה) לחוק ההגבלים העסקיים, הקביעה האמורה תהא ראייה לכאורה לנקבע בה בכל הליך משפטי, ר' ביאור 6 לתמצית הדוחות הכספיים, סעיף 6.
 3. לפרטים בדבר ביקורת של בנק ישראל בנושא "יישום חוק איסור הלבנת הון" בחברת כאל, ר' לעיל "חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ" בפרק "חברות מוחזקות עיקריות".
 4. לפרטים בדבר התנאים שקבעו המפקח על הבנקים והממונה על ההגבלים העסקיים, באישורם להסכם בין הבנק לבין פיבי אחזקות, בעניין החזקות הבנק בבנק הבינלאומי הראשון, ר' ביאור 13 לתמצית הדוחות הכספיים.
- לפרטים בדבר הליכים נוספים של רשויות ר' בדוח השנתי לשנת 2009.

מעורבות ותרומה לקהילה

בנק דיסקונט פועל למען הקהילה מיום היווסדו, מתוך תפיסה ניהולית כוללת שעל פיה פעילות למען הקהילה היא חלק ממחויבות עסקית חברתית ותרבותית. את העשייה החברתית והמעורבות הקהילתית מבצע הבנק באמצעות פרויקט "למען", תרומות וחסינות.

פרויקט "למען" - עובדי דיסקונט למען הקהילה

ברבעון השלישי של שנת 2010 נמשכה הפעילות העניפה, תוך התמקדות בפעילות התנדבותית במסגרת עמותות שונות הפועלות למען נוער במצבי סיכון ומצוקה ובסיוע לעמותות שונות.

ראויים לציון הפרויקטים והפעילויות הבאים, אשר התקיימו ברבעון השלישי של שנת 2010:

סיוע למשפחות נזקקות בכל רחבי הארץ לקראת ראש השנה. כמדי שנה נרכשו 1,200 כרטיסים טעונים ב-300 ש"ח. הכרטיסים חולקו ישירות לבתי המשפחות הנזקקות על ידי עובדי הבנק. התיאום נעשה מול מחלקות הרווחה של עיריות ומועצות מקומיות בערים בהם מצוי סניף דיסקונט. בחלוקה נכללו השנה גם חיילים, בני נוער מ"הזנק דיסקונט" ונשים השוהות במעון לנשים מוכות - כולם ממשפחות נזקקות.

אריזת וחלוקת חבילות מזון למען משפחות נזקקות. ביוזמת רכזי ההתנדבות של חטיבת טכנולוגיות ותכנון וחטיבת תפעול ולוגיסטיקה, התקיים מבצע אריזת חבילות מזון שחולקו למשפחות מעוטות יכולת בכל רחבי הארץ. בפעילות ההתנדבותית השתתפו כ-40 עובדים משתי החטיבות. המבצע התקיים בשיתוף עמותת לתת.

איסוף ציוד למען משפחות נזקקות. בחודשים אוגוסט-ספטמבר התקיים מבצע איסוף ציוד במתחם דיסקונט ברחוב הרצל 160 בתל אביב. הודות להיענות הרבה מצד עובדי הבנק, נאספו קרוב ל-200 ארגזים של פרטי ביגוד, הנעלה וכיוצ"ב, שעמותת "אגד-בגד" העבירה לנזקקים ברחבי הארץ.

בזאר מכירות מוצרים של עמותת "אנוש". במהלך חודש ספטמבר התקיים בזאר מכירות במגדל דיסקונט, שבמסגרתו נמכרו מוצרים של אנשים פגועי נפש המטופלים בעמותת "אנוש". במסגרת הבזאר נמכרו לעובדי הבנק מוצרים מפרי ידם של משתקמי העמותה.

פעולות התנדבות יחידתיות. במהלך הרבעון הצטרפו יחידות נוספות בבנק לפעילות התנדבותית במסגרת היחידה, ובכלל זה:

- **בית דורות ברמת גן** - מחלקת מטבע זר בחרה לאמץ את בית דורות ברמת גן. הסיוע לגמלאים מתמקד בלימוד אנגלית ומחשבים.
- **צהרון לילדים ממשפחות מצוקה** - סניף כפר סבא הצטרף למעגל המתנדבים והחל לאמץ צהרון לילדים ממשפחות מצוקה. הקשר החל בחגים והמשיך במענה לצרכי המקום, כגון תרומת ציוד, תיקון ציוד קיים ועוד.

אמנות

סיורים מודרכים לקהל. הסיורים המודרכים באוסף האמנות של הבנק נערכים בימי שישי בבוקר במגדל דיסקונט. במהלך הרבעון השלישי נערכו 15 הדרכות באוסף הבנק.

תערוכת "דיוקן". בתחילת חודש יולי 2010 נפתחה תערוכת "דיוקן", מבחר יצירות מאוסף האמנות של בנק דיסקונט. התערוכה הוצגה בחלל "הרצלילנבלום", ובמסגרתה נבחנו היבטי הדיוקן והמבט.

תערוכת "מקום אחר". במסגרת פרויקט "קיר אמן" לעידוד היצירה, נערכה לאמנית יהודית אנגלרד תערוכה בחלל הגלריה של מגדל דיסקונט. התערוכה נפתחה בתחילת חודש יולי 2010.

חשיפת יצירות מאוסף הבנק בתערוכות. יצירת אמנות של גרי גולדשטיין הושאלה לתערוכה "אירועים נקודתיים" שנערכה במוזיאון תל אביב.

יצירת אמנות של לארי אברמסון הושאלה לתערוכת רטרופטיבה של האמן שנערכה במוזיאון תל אביב.

שתי יצירות מאוסף הבנק, של האמנים אדם ברג ויוסף קריספל, הוצגו בתערוכת יחיד שנערכה להם בוונציה במוזיאון פלאצו מדיצי ריקרדי.

"הרצליינבלום" - מוזיאון לבנקאות ונוסטלגיה תל אביבית

לילה לבן בתל אביב. בחודש יולי 2003 הכריז אונסקו על העיר הלבנה של תל אביב כעל אתר מורשת תרבותית עולמית, היסטורי וייחודי. מאז מצינת תל אביב יפו את הכרזת אונסקו באירועי לילה לבן, המתקיימים מידי שנה בקיץ. במסגרת אירועי הלילה הלבן הקרין המוזיאון לקהל הרחב 4 מיצגי וידיאו ארט מאוסף האמנות של בנק דיסקונט: רוקדים למאיה, של האמנית סיגלית לנדאו; רעידת אדמה בקטמנצקה, של האמן גל ויינשטיין; 3 ערים, של האמן רומי אחיטוב; חוזרת לסורה, של האמנית טלי נבון. ההקרנות בוצעו על מסכי פלזמה מתוך המוזיאון, לקהל הרחב שצפה מהמדרכות ברחוב הרצל, וכן בחלל המוזיאון. במסגרת אירועי הלילה הלבן גם פתח המוזיאון את שעריו ואירח כ-560 מבקרים.

סדנאות "כסף" לילדים. במהלך הרבעון השלישי נערכו במוזיאון 123 סדנאות "כסף" לילדים, העוסקות בהתפתחות אמצעי התשלום למן סחר החליפין ועד ימינו.

סיוורים. במהלך הרבעון השלישי ביקרו במוזיאון כ-4,500 מבקרים. בחודשים האחרונים המוזיאון החל להציע מגוון סיורים מורחבים אשר כוללים, לפי העניין, סיור במוזיאון, סיור במספר אתרים של אחוזת בית בסביבות המוזיאון, הרצאות שונות והדרכה בתערוכה מתחלפת.

UN GLOBAL COMPACT

בחודש ספטמבר 2010 הצטרף הבנק ליוזמת ה-Global Compact של האו"ם. ה-Global Compact הינה יוזמה למדיניות אסטרטגית של חברות אשר התחייבו לקבל, לתמוך ולהחיל במסגרת תחומי השפעתן, סט של ערכי יסוד בתחומי זכויות האדם, סטנדרטים של תנאי עבודה, סביבה ומלחמה בשחיתות. במסגרת הצטרפותו ליוזמה, הצהיר הבנק על תמיכתו בעשרת העקרונות האוניברסליים של היוזמה ועל מחויבותו להפוך את ה-Global Compact ועקרונותיו לחלק מהאסטרטגיה, התרבות הארגונית והפעילות היומיומית של הבנק.

עסקאות עם בעלי שליטה ובעלי עניין

אישור עסקאות. ביום 30 ביוני 2010 אישרה אסיפה מיוחדת של הבנק את חידוש ביטוח אחריות נושאי משרה ותשלום גמול חודשי קבוע לד"ר יצחק שריר, המכהן כדירקטור בבנק, בגין תפקידו כיו"ר דירקטוריון דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ, כמפורט בדוח מידי מיום 30 ביוני 2010 (מס' אסמכתא 538035-01-2010). ר' גם ביאור 12 לתמצית הדוחות הכספיים.

עסקאות עם בעלי עניין - אי די בי ניו יורק. כמפורט בביאור 22 ט' (1) לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, אי די בי ניו יורק התקשר בשנת 2005 עם חברה בשליטת מר מתיו ברונפמן, מבעלי השליטה בבנק (להלן: "השוכר"), בהסכם לפיו הוא ישכיר לשוכר בשכירות משנה לתקופה של 10 שנים, קומה בבניין אותו שוכר אי די בי ניו יורק ואשר בו שוכנים משרדיו (להלן: "הסכם השכירות"). לפני כשנה הודיע השוכר לאי די בי ניו יורק על רצונו להשתחרר מהסכם השכירות, לפני תום תקופת השכירות. השוכר פינה את הקומה המושכרת והיא אינה מאוישת מאז חודש מאי 2009. דמי השכירות משולמים כסדרם.

לאחרונה הודיע השוכר לאי די בי ניו יורק כי יש לו שוכר חלופי שמעוניין לשכור את הקומה. על פי הסכם השכירות, אי די בי ניו יורק אינו רשאי לסרב לזהות השוכר החלופי, אלא מטעמים סבירים.

לאחרונה, במיוחד לאור התרחבות יחידת הבנקאות הפרטית המקומית, החליט אי די בי ניו יורק לאייש את הקומה הפנויה ולצלה לצרכיו. ביום 15 בספטמבר 2010 אישרה ועדת הביקורת וביום 20 בספטמבר 2010 אישר הדירקטוריון, בהחלטה שאינה טעונה אישור האסיפה הכללית, במועד קבלתה, את ביטול הסכם השכירות, שבעקבותיו יחזיר השוכר לאי די בי ניו יורק את החזקה בנכס. בנוסף, עם אישור ביטול הסכם השכירות ישלם השוכר לאי די בי ניו יורק קנס חד פעמי בגובה דמי השכירות השנתיים, בסך של כ-325,000 דולר, בגין הסיום המוקדם של הסכם השכירות, כמפורט בדוח מידי מיום 20 בספטמבר 2010 (מס' אסמכתא 627402-01-2010). לאחר שהתקבלו האישורים כאמור, בוטל הסכם השכירות ושולם הקנס.

חזרה העסקה של יו"ר הדירקטוריון. ביום 4 באוקטובר 2010 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר שנתקבל לכך אישור ועדת הביקורת של

הדירקטוריון ולאחר שנבחנה המלצת ועדה אד הוק של הדירקטוריון, לעניין תגמול יו"ר הדירקטוריון, לאשר את התקשרות הבנק בחוזה עבודה אישי עם יו"ר הדירקטוריון של הבנק, כמפורט בדוח מידי מיום 5 באוקטובר 2010 (מס' אסמכתא 636165-01-2010). תקופתו של החוזה תהיה למשך חמש שנים, החל מיום 3 בינואר 2010. בחוזה נקבע, בין היתר, כי הבנק ישלם ליו"ר הדירקטוריון מענק חתימה חד פעמי, בשל טווח הזמן הקצר שחלף בין המועד שבו הוצעה מועמדותו לכהונת יו"ר הדירקטוריון לבין המועד שבו התחיל תפקידו. החל מחודש פברואר 2010 העמיד הבנק ליו"ר הדירקטוריון מידי חודש (במשך 8 חודשים) מקדמות בסך של 50 אלף ש"ח לחודש בגין שכרו החודשי. מקדמות אלה יקוזזו מתשלומי השכר החודשי, ששולמו ליו"ר הדירקטוריון בגין אותם חודשים. חוזה ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון אושר באסיפה הכללית מיוחדת מיום 10 בנובמבר 2010. יציין כי במהלך עבודתה של הוועדה אד הוק של הדירקטוריון, הוועדה דנה בפרמטרים לקביעת מענק שנתי ותגמול הוניה/המבוסס על ביצועי מניות הבנק. עם זאת, טרם התקבלה החלטה בנושאים אלו, וזאת, לאור הרצון שמרכיב המענק השנתי, לכשייקבע, יתבסס, בין השאר, על יעדים שיקבעו בתוכנית האסטרטגית של הבנק לשנים 2011-2015, אשר טרם אושרה, ולאור הרצון שקביעת רכיבי התגמול ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל הנכנס ולנושאי משרה אחרים, תיעשה מתוך ראייה כוללת.

שונות

תוכנית אסטרטגית חדשה לשנים 2011-2015

בחודשים האחרונים שוקדת הנהלת הבנק יחד עם גורמים נוספים בקבוצת דיסקונט על הכנת תוכנית אסטרטגית לשנים 2011-2015, וגיבוש עקרונות חדשים לניהול מיטבי של הקבוצה, במטרה למצות את היתרונות העסקיים של מרכיבי הקבוצה השונים, מחד, ולשפר את היעילות התפעולית בקבוצה מאידך. התוכנית תגובש סופית בחודשים הקרובים, בפקיח הדירקטוריון, ואישורה הסופי צפוי לקראת סוף הרבעון הראשון של שנת 2011.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

כללי. ביום 27 באפריל 2008, פרסם המפקח על הבנקים הוראת שעה בעניין: "גילוי בדוח הדירקטוריון בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים". ההוראה מאמצת את הנחית רשות ניירות ערך בנושא זה, שאושרה על ידי בחודש יולי 2007. על פי ההוראה הוטל על התאגידים הבנקאים לכלול בדוחות הדירקטוריון, הרבעוניים והשנתיים, מידע בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים. **בקרת העל בבנק.** דירקטוריון הבנק הינו הארגון המופקד על בקרת העל בבנק. הדירקטוריון מינה את "ועדת המאזן", המופקדת מטעמו על הפיקוח, הבקרה וההכוונה של תהליך אישור הדוחות הכספיים בבנק, ומגישה לדירקטוריון, בסיום עבודתה, את המלצותיה בנוגע לאישור הדוחות הכספיים. וועדת המאזן כוללת שבעה דירקטורים, ששישה מהם הינם דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כלהלן: ד"ר יוסי בכר* - יו"ר הדירקטוריון*, מר אילן בירן*, מר בן ציון גרניט*, פרופ' בן ציון זילברפרב*, מר אילן עייש*, מר יוסף צ'חנובר-יצהר*, מר צבי שטרייגולד.

תהליך אישור הדוחות הכספיים ביניים. תהליך אישור הדוחות הכספיים ביניים כולל את השלבים והאורגנים הבאים: **ועדת גילוי.** כחלק מיישום הוראות בנק ישראל בנושא הגילוי בדוחות הכספיים המתבססת על סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley, הוקמה בבנק ועדת גילוי, בראשות המנהל הכללי של הבנק ובה חברים חברי ההנהלה הבאים: מר יוסי ברסי, סמנכ"ל בכיר - חשבונאי ראשי; גב' אסתר דויטש, סמנכ"ל בכירה - היועצת המשפטית ומנהלת הסיכונים המשפטיים; גב' דורית בן סימון, סמנכ"ל בכירה - ראש החטיבה הפיננסית ומנהלת סיכוני השוק והנזילות של הבנק; מר אהוד ארנון, סמנכ"ל בכיר - ראש החטיבה העסקית ומנהל סיכוני האשראי; מר שי ורדי, סמנכ"ל - ראש חטיבת טכנולוגיות ותכנון. לדיוני הוועדה מוזמנים מזכירת הבנק וגורמים נוספים בבנק. המבקר הפנימי ורואי החשבון המבקרים מוזמנים אף הם לדיוני וועדת גילוי, כמשקפים. הוועדה מתכנסת אחת לרבעון (או פעמיים, אם עולה

* דירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

הצורך בכך) ודנה בנושאי גילוי מהותיים, בהתאם לעקרונות שנקבעו במסגרת מדיניות הגילוי שאימץ דירקטוריון הבנק.

ועדת מאזן. כאמור, הוועדה דנה בטיטות הדוחות הכספיים של הבנק, וממליצה לדירקטוריון ביחס אליהם.

לקראת הדיון בוועדת מאזן, נמסרת לעיונם של חברי הוועדה טיטות הדוחות הכספיים בצירוף מסמכים נוספים שנועדו לסייע בהבנה וניתוח של הדוחות הכספיים, ופירוטים נרחבים בנושא חובות בעייתיים והפרשות לחובות מסופקים. ועדת המאזן מקיימת דיון מפורט בדוחות בו נוטלים חלק גם נושאי משרה בכירה הקשורים לדיווח הכספי (המנהל הכללי, החשבונאי הראשי וגורמים נוספים בבנק, אם עולה הצורך בכך). לדיון מוזמנים, כמשקפים, רואי החשבון המבקרים של הבנק.

במסגרת הדיון נמסרים לוועדה דיווחים של החשבונאי הראשי בנושאים הקשורים לדוחות הכספיים, או נושאים שיש להם השלכה על הדוחות הכספיים, כגון הוראות רגולטוריות חדשות או כאלה שצפויות להתקבל. הוועדה מוסמכת לדון ולהחליט בעניין גילוי על מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים.

במסגרת הדיון בדוחות הכספיים הוועדה דנה בעניינם של לקוחות שהפרשה שמומלץ לבצע בגין חובותיהם לבנק עולה על סכום שקבע הדירקטוריון, וממליצה לדירקטוריון על סכום הפרשה שיש לבצע בגינם.

לועדת המאזן, כמו גם לועדת הביקורת של הדירקטוריון, נמסר דיווח על הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח הכספי, אם עולה הצורך בכך, ועל תרומת, במידה ובוצעה, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

רואי החשבון המבקרים מדווחים על עניינים שלדעתם יש להביאם לידיעת חברי ועדת המאזן.

בתום הדיון מגישה ועדת המאזן את המלצותיה לדירקטוריון בנוגע לאישור הדוחות הכספיים, לקראת הדיון שעורך הדירקטוריון בדוחות הכספיים.

דירקטוריון הבנק. לאחר הדיון בוועדת המאזן מתקיים דיון נוסף במליאת הדירקטוריון, לצורך אישור הדוחות הכספיים. לקראת הדיון נמסרת לחברי הדירקטוריון הטיטות המתוקנת של הדוחות הכספיים (לאחר ששולבו בה המלצות וההחלטות שהתקבלו בוועדת המאזן), בצירוף המסמכים שהונחו בפני חברי ועדת המאזן לצורך הדיון בדוחות הכספיים.

לדיון במליאת הדירקטוריון מוזמנים גם נושאי משרה בכירה הקשורים לדיווח הכספי (המנהל הכללי, החשבונאי הראשי וגורמים נוספים בבנק, אם עולה הצורך בכך). לדיון מוזמנים כמשקפים גם רואי החשבון המבקרים של הבנק.

הדיון כולל סקירת הדוחות הכספיים על ידי המנהל הכללי והחשבונאי הראשי ודיווח על יישום המלצות ועדת המאזן.

רואי החשבון המבקרים מדווחים על עניינים שלדעתם ראוי להביאם לידיעת חברי הדירקטוריון.

במהלך הדיון מפנים חברי הדירקטוריון להנהלה ולגורמים אחרים הקשורים לדיווח הכספי שאלות ובקשות לקבלת הבהרות לגבי נושאים שונים שנכללו (או שאמורים היו להיכלל) בדוחות הכספיים. בתום הדיון, בכפוף לקבלת תשובות מספקות מצד הנהלת הבנק, מאשר הדירקטוריון את הדוחות הכספיים.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי

המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי שלו בשיתוף הנהלת הבנק העריכו לתום תקופת הדיווח את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי הגיעו למסקנה כי לתום תקופה זו, הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לנלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו. במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2010 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

הבהרה בדבר התקשרות בעסקאות

במכתב מיום 30 ביוני 2010, הבהיר המפקח על הבנקים, בהתייחס לנדרש על פי סעיף 9 א (ג) להוראות ניהול בנקאי תקין 301 "דירקטוריון", שעניינו התנאים הנדרשים לאישור פעילות חדשה בהיבט ניהול סיכונים, כי הפיקוח מצפה שתאגיד בנקאי לא יתקשר בעסקה לגביה לא התקבל אישור החשבונאי הראשי כי התאגיד הבנקאי ערוך למדוד ולהציג את העסקה באופן נאות, וכי הבקורות הפנימיות על הדיווח הכספי על העסקה הינן אפקטיביות. הבנק נערך בהתאם.

תיקון תקנון הבנק

ביום 30 ביוני 2010, אישרה אסיפה מיוחדת של הבנק את תיקון סעיף 22 לתקנון הבנק בנושא מנין חוקי לאסיפה כללית, כמפורט בדוח מיידי מיום 30 ביוני 2010 (מס' אסמכתא 538056-01-2010).

סקירת רואי החשבון המבקרים

בסקירה של רואי החשבון המבקרים על תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים בלתי מבוקרים של הבנק לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010, הפנו רואי החשבון המבקרים את תשומת הלב לאמור בביאור 6 ב' סעיפים 3.1 ו-4.4 בדבר בקשות לאשר תובענות מסויימות כתובענות ייצוגיות וסעיף 6 בדבר קביעת הממונה על ההגבלים העסקיים ולאמור בביאור 11 א' בדבר התפתחויות מסויימות בחברה מאוחדת העוסקת בסליקה בינלאומית. בביאורים הנ"ל הובאו פרטים בדבר הנושאים האמורים.

שינויים בדירקטוריון ובהנהלה

שינויים בדירקטוריון

ה"ה בצלאל איגר, גיתית גוברמן, ד"ר אריה עובדיה ויצחק פורר כיהנו עד לאסיפה השנתית של הבנק, שהתכנסה ביום 2 בספטמבר 2010. יו"ר הדירקטוריון והדירקטוריון מודים לה"ה איגר, גוברמן, עובדיה ופורר על תרומתם לבנק בתקופת כהונתם. באסיפה כללית מיוחדת מיום 10 בנובמבר 2010, הוחלט למנות את ה"ה אילן כהן, יהלי שפי, ריצ'רד מוריס רוברטס ואלי אליעזר גונן, כדירקטורים בבנק, בנוסף לדירקטורים המכהנים. ה"ה אילן כהן, יהלי שפי ואלי אליעזר גונן הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית לפי סעיף 92 (א) (12) לחוק החברות.

סיום כהונת המנהל הכללי

ביום 5 ביולי 2010, הודיע המנהל הכללי, מר גיורא עופר, על החלטתו לסיים את כהונתו במועד שנקבע בחוזה האישי עימו, סוף חודש ינואר 2011, ולא להיענות לבקשות להאריך את החוזה האישי לתקופת כהונה נוספת. מר עופר הודיע כי מצא לנכון להקדים הודעה זו על מנת לאפשר תהליך בחירת מנכ"ל חדש ללא לחץ זמן ובדרך הראויה ביותר. יו"ר הדירקטוריון והדירקטוריון הודו למר עופר על תרומתו המשמעותית לקידומו של הבנק ולהתפתחותו בעשור האחרון. ביום 25 באוגוסט 2010, החליט הדירקטוריון לאמץ את המלצת ועדת הדירקטוריון המיוחדת, בראשות יו"ר הדירקטוריון, שפעלה לאיתור מועמדים לתפקיד מנכ"ל הבנק, ולמנות את מר ראובן שפיגל לתפקיד המנהל הכללי של הבנק. מועד תחילת הכהונה טרם נקבע.

שינויים בהנהלה

ביום 14 בנובמבר 2010 החליט דירקטוריון הבנק להמליץ בפני דירקטוריון אי די בי ניו יורק למנות את מר אהוד ארנון, סמנכ"ל בכיר, ראש החטיבה העסקית, לתפקיד מנכ"ל אי די בי ניו יורק, במקום מר ראובן שפיגל, שמונה לתפקיד מנכ"ל קבוצת דיסקונט.

ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010, קיים הדירקטוריון 27 ישיבות. כן התקיימו 62 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

ג'ורא עופר
המנהל הכללי

ד"ר יוסי בכר
יו"ר הדירקטוריון

29 בנובמבר 2010

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹⁾

סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר							
2009				2010			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾
נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון		נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	
באחוזים		במיליוני שקלים חדשים		באחוזים		במיליוני שקלים חדשים	
מטבע ישראלי לא צמוד:							
3.75		816	88,222	4.43		952	87,403
נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾							
השפעת נגזרים: ⁽³⁾							
		-	63			-	-
		388	*56,918			292	54,367
		ALM-1				ALM-1	
3.36		1,204	145,203	3.56		1,244	141,770
סך-הכל נכסים							
(1.10)		(231)	*(84,115)	(1.22)		(240)	(79,004)
התחייבויות ⁽⁵⁾							
השפעת נגזרים: ⁽³⁾							
		-	(65)			-	-
		(356)	(55,852)			(286)	(55,727)
		ALM-1				ALM-1	
(1.69)		(587)	(140,032)	(1.57)		(526)	(134,731)
סך-הכל התחייבויות							
1.67	2.65			1.99	3.21		
פער הריבית							
מטבע ישראלי צמוד למדד:							
14.46		982	28,592	8.63		588	28,136
נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾							
השפעת נגזרים: ⁽³⁾							
		4	*239			-	207
		ALM-1				ALM-1	
14.40		986	28,831	8.56		588	28,343
סך-הכל נכסים							
(14.42)		(743)	(21,697)	(8.81)		(477)	(22,348)
התחייבויות ⁽⁵⁾							
השפעת נגזרים: ⁽³⁾							
		(182)	(6,017)			(88)	(4,962)
		ALM-1				ALM-1	
(14.03)		(925)	(27,714)	(8.54)		(565)	(27,310)
סך-הכל התחייבויות							
0.37	0.04			0.02	(0.18)		
פער הריבית							

* סווג מחדש.
הערות לטבלה ר' בעמ' 128.

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר						
2009			2010			
שיעור הכנסה (הוצאה)			שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון ⁽²⁾	נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	⁽²⁾
באחוזים		במיליוני שקלים חדשים	באחוזים		במיליוני שקלים חדשים	
סך-הכל מטבע חוץ: ⁽⁶⁾						
(9.79)		(1,696)*	66,693	(11.01)	(1,747)	60,787 ⁽⁵⁾⁽⁴⁾
השפעת נגזרים: ⁽³⁾						
		(61)	1,775	-		-
		(879)	41,355	(851)		53,891
						ALM-1
(9.26)		(2,636)	109,823	(8.76)	(2,598)	114,678
סך-הכל נכסים						
12.18		2,290*	(71,660)	12.64	2,268	(68,281) ⁽⁵⁾
התחייבויות ⁽⁵⁾						
השפעת נגזרים: ⁽³⁾						
		16	(1,839)	-		-
		805	(37,534)	720		(48,326)
						ALM-1
10.75		3,111	(111,033)	9.86	2,988	(116,607)
סך-הכל התחייבויות						
1.49		2.39		1.10	1.63	
פער הריבית						

* סווג מחדש.
הערות לטבלה ראה בעמ' 128.

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר							
2010				2009			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
הכנסות	ללא	כולל	יתרה	הכנסות	ללא	כולל	יתרה
(הוצאות)	השפעת	השפעת	ממוצעת ⁽²⁾	(הוצאות)	השפעת	השפעת	ממוצעת ⁽²⁾
מימון	נגזרים	נגזרים	מימון	מימון	נגזרים	נגזרים	מימון
במיליוני שקלים חדשים				במיליוני שקלים חדשים			
באחוזים				באחוזים			
סך-כל:							
הנכסים הכספיים שהניבו הכנסות							
מימון ⁽⁵⁾⁽⁴⁾				מימון ⁽⁵⁾⁽⁴⁾			
176,326				(0.47)			
0.22				183,507			
102				השפעת נגזרים ⁽³⁾			
-				נגזרים מגדרים			
-				נגזרים מגדרים			
108,465				(559)			
ALM-1				נגזרים משובצים			
284,791				(766)			
סך-הכל נכסים							
ההתחייבויות הכספיות שגרמו							
(169,633)				1,551			
3.61				2.93			
-				השפעת נגזרים ⁽³⁾			
-				נגזרים מגדרים			
(109,015)				346			
ALM-1				נגזרים משובצים			
(278,648)				1,897			
סך-הכל התחייבויות							
3.14				1.63			
1.64				2.27			
3.15				1,599			
48				(278,779)			
59				(99,403)			
בגין אופציות				בגין מכשירים נגזרים אחרים			
(6)				(לא כולל אופציות, נגזרים בגידור,			
(3)				ב-ALM ונגזרים משובצים שהופרדו) ⁽³⁾			
150				עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון			
(3)				אחרות ⁽⁷⁾			
(23)				הוצאות מימון אחרות			
1,331				רווח מפעילות מימון לפני הפרשה			
(169)				לחובות מסופקים			
(246)				הפרשה לחובות מסופקים			
1,162				(לרבות הפרשה כללית ונוספת)			
1,080				רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה			
				לחובות מסופקים			

הערות לטבלה ר' בעמ' הבא.

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר

2009	2010	
יתרה	יתרה	
ממוצעת ⁽²⁾	ממוצעת ⁽²⁾	
במיליוני שקלים חדשים		
סך-כל:		
183,507	176,326	הנכסים הכספיים שהניבו הכנסות מימון ⁽⁵⁾⁽⁴⁾
2,148	2,122	נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁸⁾
2,541	3,253	נכסים כספיים אחרים ⁽⁹⁾⁽⁵⁾
(591)	(365)	הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים
187,605	181,336	סך-כל הנכסים הכספיים
סך-כל:		
(177,472)	(169,633)	התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽⁵⁾
(2,958)	(3,258)	התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁸⁾
(3,388)*	(3,328)	התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁵⁾
(183,818)	(176,219)	סך-כל ההתחייבויות הכספיות
3,787	5,117	סך-הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות
6,637	6,579	נכסים לא כספיים
(527)	(762)	התחייבויות לא כספיות
9,897	10,934	סך-כל האמצעים ההוניים

* סווג מחדש.

הערות:

- (1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
- (3) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משוברים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (4) מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה/ נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים/ הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי ההוגן של איגרות חוב למסחר וכן של רווחים/ הפסדים) בגין איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי ההוגן" (לרבות בגין איגרות חוב שהועברו מהתיק הזמין למכירה לתיק המוחזק לפדיון) 2010 - בסך 238 מיליון ש"ח במגזר הלא צמוד, 180 מיליון ש"ח במגזר הצמוד למדד ו-96 מיליון ש"ח במגזר מטבע חוץ. 2009 - בסך 102 מיליון ש"ח במגזר הלא צמוד, 99 מיליון ש"ח במגזר הצמוד למדד ו-395 מיליון ש"ח במגזר במטבע חוץ.
- (5) למעט מכשירים נגזרים.
- (6) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (7) לרבות רווחים/ הפסדים ממכירת השקעות באיגרות חוב ומהתאמות לשווי ההוגן של איגרות חוב למסחר.
- (8) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
- (9) היתרה הממוצעת של רווחים/ הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי ההוגן של איגרות חוב, שנוכתה/ נוספה כמפורט בהערה (4) לעיל, נוספה/ נוכתה לנכסים כספיים אחרים.

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר							
2009				2010			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	כולל	ללא	הכנסות	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
השפעת נגזרים ⁽³⁾	השפעת נגזרים	(הוצאות) מימון		השפעת נגזרים ⁽³⁾	השפעת נגזרים	(הוצאות) מימון	
באחוזים		במיליוני דולר של ארה"ב*		באחוזים		במיליוני דולר של ארה"ב*	
מטבע חוץ-נומינלי ב-\$ ארה"ב ⁽⁶⁾ :							
3.58		152	17,217	3.58		134	15,171
נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾							
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :							
		(2)	462			-	-
		40	10,954			(31)	13,952
							ALM-1
2.68		190	28,633	1.42		103	29,123
סך-הכל נכסים							
(1.18)		(55)	(18,655)	(1.07)		(50)	(18,802)
התחייבויות ⁽⁵⁾							
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :							
		(9)	(481)			-	-
		(28)	(9,928)			30	(12,646)
							ALM-1
(1.27)		(92)	(29,064)	(0.25)		(20)	(31,448)
סך-הכל התחייבויות							
1.41		2.40	98	1.17		2.51	83
פער הריבית							

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים

לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר							
2009				2010			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾
נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון		נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	
באחוזים		במיליוני שקלים חדשים		באחוזים		במיליוני שקלים חדשים	
מטבע ישראלי לא צמוד:							
נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾							
3.73		2,231	80,046	4.22		2,695	85,677
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :							
		16	55			-	-
		*1,450	*55,078			580	54,197
		ALM-1				משובצים ו-ALM	
3.66		3,697	135,179	3.13		3,275	139,874
סך-הכל נכסים							
(0.98)		(576)	*(78,163)	(1.15)		(671)	(77,896)
התחייבויות ⁽⁵⁾							
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :							
		(15)	(59)			-	-
		(1,371)	(52,358)			(535)	(54,901)
		ALM-1				משובצים ו-ALM	
(2.01)		(1,962)	(130,580)	(1.21)		(1,206)	(132,797)
סך-הכל התחייבויות							
1.65		2.75		1.92		3.07	
פער הריבית							

* סווג מחדש.
הערות לטבלה ר' בעמ' 134.

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים

לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר							
2010				2009			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות		שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	
כולל	ללא	יתרה	כולל	ללא	יתרה	כולל	ללא
השפעת	השפעת	ממוצעת ⁽²⁾	השפעת	השפעת	ממוצעת ⁽²⁾	השפעת	השפעת
נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	נגזרים ⁽³⁾	נגזרים
במיליוני שקלים חדשים		במיליוני שקלים חדשים		במיליוני שקלים חדשים		במיליוני שקלים חדשים	
מטבע ישראלי צמוד למדד:							
נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾		28,370	1,213	5.74	27,598	1,880	9.18
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :							
נגזרים משובצים ALM-1		243	3		349*	21*	
סך-הכל נכסים		28,613	1,216	5.71	27,947	1,901	9.17
התחייבויות ⁽⁵⁾		(22,202)	(968)	(5.86)	(20,909)	(1,375)	(8.86)
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :							
נגזרים משובצים ALM-1		(5,268)	(344)		(6,073)	(617)	
סך-הכל התחייבויות		(27,470)	(1,312)	(6.42)	(26,982)	(1,992)	(9.96)
פער הריבית			(0.12)	(0.71)		0.32	(0.79)

* סווג מחדש.
הערות לטבלה ר' בעמ' 134.

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים

לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר							
2009				2010			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾
נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון		נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	
באחוזים		במיליוני שקלים חדשים		באחוזים		במיליוני שקלים חדשים	
מטבע חוץ: ⁽⁶⁾							
4.28		2,272*	71,129	(1.64)		(763)	61,855
נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾							
השפעת נגזרים: ⁽³⁾							
		213	1,753	-		-	
		1,053	39,267	(797)		46,653	ALM-1
4.23		3,538	112,149	(1.91)		(1,560)	108,508
סך-הכל נכסים							
(1.94)		(1,080)	(74,454)	4.02		2,090	(69,027)
התחייבויות ⁽⁵⁾							
השפעת נגזרים: ⁽³⁾							
		(235)	(1,841)	-		-	
		(977)	(37,090)	416		(41,630)	ALM-1
(2.70)		(2,292)	(113,385)	3.01		2,506	(110,657)
סך-הכל התחייבויות							
1.53		2.34		1.10		2.38	
פער הריבית							

* סווג מחדש.
הערות לטבלה ראה בעמ' 134.

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים

לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר							
2010				2009			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
הכנסות	ללא	כולל	יתרה	הכנסות	ללא	כולל	יתרה
(הוצאות)	השפעת	השפעת	ממוצעת ⁽²⁾	(הוצאות)	השפעת	השפעת	ממוצעת ⁽²⁾
מימון	נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	מימון	נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון
במיליוני שקלים חדשים				במיליוני שקלים חדשים			
באחוזים				באחוזים			
סך-כל:							
הנכסים הכספיים							
שהניבו הכנסות מימון ⁽⁴⁾⁽⁵⁾				175,902			
השפעת נגזרים ⁽³⁾				3,145			
נגזרים מגזרים				2.39			
נגזרים משובצים ALM-1				178,773			
276,995				6,383			
2,931				4.79			
ההתחייבויות הכספיות שגרמו				1,808			
להוצאות מימון ⁽⁵⁾				229			
השפעת נגזרים ⁽³⁾				94,694			
נגזרים מגזרים				275,275			
נגזרים משובצים ALM-1				1.41			
270,924				9,136			
(12)				4.45			
פער הריבית				27			
בגין אופציות				86			
בגין מכשירים נגזרים אחרים				33			
(לא כולל אופציות, נגזרים בגידור,				584			
ב-ALM ונגזרים משובצים שהופרדו) ⁽³⁾				(12)			
עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון				534			
אחרות ⁽⁷⁾				(3)			
הוצאות מימון אחרות				3,522			
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה				(729)			
לחובות מסופקים				2,990			
הפרשה לחובות מסופקים				2,793			
(לרבות הפרשה כללית ונוספת)							
רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה							
לחובות מסופקים							

הערות לטבלה ראה בעמ' הבא.

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים

לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר		
2009	2010	
יתרה	יתרה	
ממוצעת ⁽²⁾	ממוצעת ⁽²⁾	
במיליוני שקלים חדשים		
		סך-כל:
178,773	175,902	הנכסים הכספיים שהניבו הכנסות מימון ⁽⁴⁾⁽⁵⁾
2,850	1,986	נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁸⁾
2,627	3,067	נכסים כספיים אחרים ⁽⁵⁾⁽⁹⁾
(609)	(519)	הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים
183,641	180,436	סך-כל הנכסים הכספיים
		סך-כל:
(173,526)	(169,125)	התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽⁵⁾
(3,548)	(2,912)	התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁸⁾
(3,272)*	(3,322)	התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁵⁾
(180,346)	(175,359)	סך-כל ההתחייבויות הכספיות
3,295	5,077	סך-הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות
6,453	6,325	נכסים לא כספיים
(341)	(760)	התחייבויות לא כספיות
9,407	10,642	סך-כל האמצעים ההוניים

* סווג מחדש.

הערות:

- (1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
- (3) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (4) מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה/נוספה (היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי ההוגן של איגרות חוב למסחר וכן של רווחים/הפסדים) בגין איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן": 2010 - בסך 190 מיליון ש"ח במגזר הלא צמוד, 131 מיליון ש"ח במגזר הצמוד למדד ו-120 מיליון ש"ח במגזר מטבע חוץ, 2009 - בסך 189 מיליון ש"ח במגזר הלא צמוד, 40 מיליון ש"ח במגזר הצמוד למדד ו-655 מיליון ש"ח במגזר במטבע חוץ.
- (5) למעט מכשירים נגזרים.
- (6) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (7) לרבות רווחים/הפסדים ממכירת השקעות באיגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר.
- (8) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
- (9) היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי ההוגן של איגרות חוב, שנוכתה/ נוספה כמפורט בהערה (4) לעיל, נוספה/ נוכתה לנכסים כספיים אחרים.

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

לתשעת החודשים שהסתיימו ב- 30 בספטמבר							
2009				2010			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות		כולל	ללא	הכנסות	
השפעת	השפעת	(הוצאות)	יתרה	השפעת	השפעת	(הוצאות)	יתרה
נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	ממוצעת ⁽²⁾	נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	ממוצעת ⁽²⁾
במיליוני דולר של ארה"ב**				במיליוני דולר של ארה"ב**			
באחוזים				באחוזים			
מטבע חוץ-נומינלי ב-\$ ארה"ב: ^{(6)**}							
3.57				3.04			
*469				364			
17,587				15,999			
השפעת נגזרים: ⁽³⁾							
57				-			
472				-			
180				114			
9,984				12,616			
706				ALM-1			
28,043				28,615			
3.37				2.23			
(1.37)				(0.85)			
(191)				(118)			
(18,683)				(18,470)			
התחייבויות ⁽⁵⁾							
השפעת נגזרים: ⁽³⁾							
(63)				-			
(493)				-			
(163)				(129)			
(9,354)				(11,326)			
(417)				ALM-1			
(28,530)				(29,796)			
(1.95)				(1.11)			
2.20				2.19			
289				231			
1.42				1.12			
בער הריבית							

* סווג מחדש.
** תרגום הנתונים השקליים על בסיס נומינלי לשער היציג של הדולר של ארצות הברית.
הערות:
(1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
(3) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
(4) מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה/ (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים/(הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר וכן של רווחים/(הפסדים) בגין איגרות חוב זמינות למכירה: 2010 - בסך (30) מיליון דולר, 2009 - בסך (153) מיליון דולר של ארה"ב.
(5) למעט מכשירים נגזרים.
(6) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

תוספת ב' - חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית - מאוחד

סכומים מדווחים

ליום 30 בספטמבר 2010

עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 שנים עד 5 שנים
במיליוני שקלים חדשים				
מטבע ישראלי לא צמוד				
נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים				
נכסים פיננסיים*	67,082	8,658	4,954	2,207
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	8,954	18,789	11,123	5,303
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	475	707	1,191	197
סך-הכל שווי הוגן	76,511	28,154	17,268	7,707
התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים				
התחייבויות פיננסיות*	60,719	5,442	8,145	3,159
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	10,974	20,363	8,905	5,577
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	668	1,038	1,274	152
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	1	-
סך-הכל שווי הוגן	72,361	26,843	18,325	8,888
מכשירים פיננסיים, נטו				
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	4,150	1,311	(1,057)	(1,181)
החשיפה המצטברת במגזר	4,150	5,461	4,404	3,223
מטבע ישראלי צמוד למדד				
נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים				
נכסים פיננסיים*	1,123	647	5,029	8,325
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	1	-	33	2
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	1	1	95	13
סך-הכל שווי הוגן	1,125	648	5,157	8,340
התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים				
התחייבויות פיננסיות*	834	1,897	3,942	5,269
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	85	205	432	1,449
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	10	53	53	67
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	3	-
סך-הכל שווי הוגן	929	2,155	4,430	6,785
מכשירים פיננסיים, נטו				
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	196	(1,507)	727	1,555
החשיפה המצטברת במגזר	196	(1,311)	(584)	971

* לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
 ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

ליום 31 בדצמבר 2009			ליום 30 בספטמבר 2010						
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנה	מעל 5 עד 10 שנים
במיליוני שקלים חדשים									
0.73	3.95%	85,510	0.79	4.66%	88,008	1,032	2	567	2,281
1.50		46,860	1.40		51,370	–	–	–	4,781
0.16		2,133	0.00		2,892	–	–	137	119
**0.99		134,503	**1.00		142,270	1,032	2	704	7,181
0.38	0.91%	78,941	0.31	1.63%	80,110	1	–	66	1,036
1.37		46,824	1.26		52,889	–	–	–	4,561
0.02		1,982	0.00		3,199	–	23	–	37
0.50		14	0.50		1	–	–	–	–
**0.74		127,761	**0.67		136,199	1	23	66	5,634
		6,742			6,071	1,031	(21)	638	1,547
						6,071	5,040	5,061	4,423
3.73	2.51%	29,611	3.82	2.28%	30,217	88	21	1,855	5,752
2.27		292	5.38		261	–	–	27	2
0.02		229	0.00		126	–	–	1	7
**3.69		30,132	**3.82		30,604	88	21	1,883	5,761
3.87	1.92%	24,123	3.95	1.62%	23,849	–	–	2,018	5,773
3.78		5,649	3.88		4,889	–	–	136	1,031
0.50		263	0.00		217	–	–	–	6
0.50		8	0.50		3	–	–	–	–
**3.83		30,043	**3.91		28,958	–	–	2,154	6,810
		89			1,646	88	21	(271)	(1,049)
						1,646	1,558	1,537	1,808

הערות כלליות:

- (1) בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעור הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ר' "תיאור סיכוני השוק אליהם חשון הבנק ומדיניות ניהולם" בסעיף "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם".
- (2) שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן שלו.
- (3) משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

תוספת ב' - חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

ליום 30 בספטמבר 2010

עם דרישה עד חודש	מעל 3 עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 שנים
במיליוני שקלים חדשים				
מטבע חוץ****				
נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים				
נכסים פיננסיים	26,292	12,557	9,248	5,156
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	15,813	16,416	11,825	4,406
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	7,956	7,617	3,098	113
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	1	-
סך-הכל שווי הוגן	50,061	36,590	24,172	9,675
התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים				
התחייבויות פיננסיות	38,899	11,929	8,309	4,916
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	11,857	16,916	11,096	2,913
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	7,748	7,255	3,166	312
סך-הכל שווי הוגן	58,504	36,100	22,571	8,141
מכשירים פיננסיים, נטו				
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(8,443)	490	1,601	1,534
החשיפה המצטברת במגזר	(8,443)	(7,953)	(6,352)	(4,818)
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית				
נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים				
נכסים פיננסיים***	94,497	21,862	19,231	15,688
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	24,768	35,205	22,981	9,711
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	8,432	8,325	4,384	323
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	1	-
סך-הכל שווי הוגן	127,697	65,392	46,597	25,722
התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים				
התחייבויות פיננסיות	100,452	19,268	20,396	13,344
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	22,916	37,484	20,433	9,939
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	8,426	8,346	4,493	531
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	48	-
סך-הכל שווי הוגן	131,794	65,098	45,370	23,814
מכשירים פיננסיים, נטו				
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(4,097)	294	1,227	1,908
החשיפה המצטברת במגזר	(4,097)	(3,803)	(2,576)	(668)

* לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
 ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
 *** כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
 **** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
 ***** סווג מחדש.

ליום 31 בדצמבר 2009			ליום 30 בספטמבר 2010							
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנה	מעל 5 עד 10 שנים	
במיליוני שקלים חדשים										
1.07	3.49%	65,050	1.15	3.12%	60,713	1,039	-	1,641	2,203	
0.75		38,912	0.62		51,536	-	-	103	1,660	
0.00		11,308	0.00		19,024	-	-	134	93	
0.50		1	0.50		1	-	-	-	-	
**0.86		115,271	**0.77		131,274	1,039	-	1,878	3,956	
0.66	0.98%	72,272	0.71	0.86%	68,869	261	-	17	2,946	
1.11		34,184	0.84		46,609	-	-	229	1,999	
0.02		11,308	0.00		18,579	-	23	4	49	
**0.73		117,764	**0.66		134,057	261	23	250	4,994	
		(2,493)			(2,783)	778	(23)	1,628	(1,038)	
						(2,783)	(3,561)	(3,538)	(5,166)	
1.35	3.55%	180,884	1.43	3.73%	179,679	2,900	23	4,063	10,236	
1.16		86,064	1.02		103,167	-	-	130	6,443	
0.03		13,670	0.00		22,042	-	-	272	219	
0.50		1	0.50		1	-	-	-	-	
**1.23		280,619	**1.18		304,889	2,900	23	4,465	16,898	
0.97	1.08%	175,336	0.97	1.32%	172,828	262	-	2,101	9,755	
1.43		86,657	1.19		104,387	-	-	365	7,591	
0.03		13,553	0.00		21,995	-	46	4	92	
0.20		56	0.04		48	-	-	-	-	
**1.07		275,602	**0.98		299,258	262	46	2,470	17,438	
		5,017			5,631	2,638	(23)	1,995	(540)	
						5,631	2,993	3,016	1,021	

הערות כלליות:

- (1) בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעור הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ר' "תיאור סיכוני השוק אליהם חשוף הבנק ומדיניות ניהולם" בסעיף "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם".
- (2) שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן שלו.
- (3) משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

תוספת ב' - חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

ליום 30 בספטמבר 2009

עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה
במיליוני שקלים חדשים		
מטבע ישראלי לא צמוד		
נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים		
נכסים פיננסיים*	67,661	6,264
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	9,946	13,555
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	667	454
סך-הכל שווי הוגן	78,274	17,303
התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים		
התחייבויות פיננסיות*	56,948	5,576
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	14,968	10,458
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	716	483
סך-הכל שווי הוגן	72,632	18,783
מכשירים פיננסיים, נטו		
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	5,642	1,579
החשיפה המצטברת במגזר	5,642	5,741
מטבע ישראלי צמוד למדד		
נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים		
נכסים פיננסיים*	563	787
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	215
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	-	-
סך-הכל שווי הוגן	563	5,589
התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים		
התחייבויות פיננסיות*	836	1,333
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	53	213
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	-	-
סך-הכל שווי הוגן	889	4,155
מכשירים פיננסיים, נטו		
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(326)	(759)
החשיפה המצטברת במגזר	(326)	(1,085)

* לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
 ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

ליום 30 בספטמבר 2009								
מסך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנה	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים
במיליוני שקלים חדשים								
0.45	3.55%	84,028	1,178	-	398	2,341	944	1,948
1.35		51,475	-	-	27	4,515	2,856	5,159
0.03		1,753	-	-	1	6	10	148
**0.78		137,256	1,178	-	426	6,862	3,810	7,255
0.43	0.79%	77,967	-	-	12	2,218	1,973	3,398
1.20		51,537	7	-	-	3,899	2,963	4,880
0.02		1,852	-	-	-	-	1	21
**0.73		131,356	7	-	12	6,117	4,937	8,299
		5,900	1,171	-	414	745	(1,127)	(1,044)
			5,900	4,729	4,729	4,315	3,570	4,697
2.29	1.78%	30,072	115	37	1,986	6,937	5,488	8,785
0.53		236	-	-	-	-	-	21
0.00		150	-	-	2	1	-	147
**2.26		30,458	115	37	1,988	6,938	5,488	8,953
2.47	1.17%	24,260	-	2	2,477	5,223	3,913	7,201
4.27		5,868	-	-	336	1,731	1,392	1,263
0.00		-	-	-	-	-	-	-
**2.82		30,128	-	2	2,813	6,954	5,305	8,464
		330	115	35	(825)	(16)	183	489
			330	215	180	1,005	1,021	838

הערות כלליות:

- (1) בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעור הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ר' "תיאור סיכוני השוק אליהם חשוף הבנק ומדיניות ניהולם" בסעיף "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם".
- (2) שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן שלו.
- (3) מסך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- (4) לוח זה אינו כולל מידע על החשיפה לשינויים בשיעורי ריבית בגין מכשירים פיננסיים מורכבים.

תוספת ב' - חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

ליום 30 בספטמבר 2009

עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה
במיליוני שקלים חדשים		
מטבע חוץ****		
נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים		
נכסים פיננסיים*	31,009	11,930
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	17,173	5,660
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	4,698	2,776
סך-הכל שווי הוגן	52,880	17,147
התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים		
התחייבויות פיננסיות*	34,172	17,331
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	13,108	5,391
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	4,675	1,648
סך-הכל שווי הוגן	51,955	24,370
מכשירים פיננסיים, נטו		
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	925	(4,173)
החשיפה המצטברת במגזר	925	(3,248)
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית		
נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים		
נכסים פיננסיים***	99,233	18,981
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	27,120	21,873
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	5,365	2,278
סך-הכל שווי הוגן	131,718	43,132
התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים		
התחייבויות פיננסיות*	91,956	24,239
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	28,129	19,966
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	5,391	2,279
סך-הכל שווי הוגן	125,476	46,484
מכשירים פיננסיים, נטו		
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	6,242	(3,352)
החשיפה המצטברת במגזר	6,242	2,890

* לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
 ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
 *** כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
 **** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

ליום 30 בספטמבר 2009								
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנה	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים
במיליוני שקלים חדשים								
1.04	4.01%	63,753	288	-	1,300	2,302	2,344	5,869
0.92		41,066	-	-	299	2,869	1,227	7,382
0.01		9,306	-	-	-	-	1	20
**0.91		114,125	288	-	1,599	5,171	3,572	13,271
0.84	1.63%	70,924	-	-	19	3,341	3,795	2,170
1.19		36,208	-	-	298	1,476	1,120	7,530
0.01		9,357	-	-	3	7	9	279
**0.88		116,489	-	-	320	4,824	4,924	9,979
		(2,364)	288	-	1,279	347	(1,352)	3,292
			(2,364)	(2,652)	(2,652)	(3,931)	(4,278)	(2,926)
0.97	3.41%	178,931	2,658	37	3,684	11,581	8,776	16,602
1.16		92,777	-	-	326	7,383	4,084	12,561
0.01		11,209	-	-	3	7	11	315
**1.00		282,917	2,658	37	4,013	18,971	12,871	29,478
0.88	1.19%	173,151	-	2	2,507	10,782	9,682	12,770
1.39		93,613	7	-	634	7,106	5,475	13,672
0.01		11,209	-	-	3	7	10	300
**1.02		277,973	7	2	3,144	17,895	15,167	26,742
		4,944	2,651	35	869	1,076	(2,296)	2,736
			4,944	2,293	2,258	1,389	313	2,609

הערות כלליות:

- (1) בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעור הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ר' "תיאור סיכוני השוק אליהם חשוף הבנק ומדיניות ניהולם" בסעיף "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם".
- (2) שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן שלו.
- (3) משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- (4) לוח זה אינו כולל מידע על החשיפה לשינויים בשיעורי ריבית בגין מכשירים פיננסיים מורכבים.

תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

טבומים מדווחים

30 בספטמבר 2010				
ההוצאה התקופתית בגין הפרשה	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי
יתרת חובות בעיתיים ⁽³⁾	ספציפית לחובות מסופקים	סיכון אשראי כולל לציבור	חץ מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים				
בגין פעילות לווים בישראל				
57	6	1,081	252	829
849	51	18,999	6,820	12,179
1,917	79	25,427	10,886	14,541
9	–	1,257	328	929
294	47	10,817	2,547	8,270
455	(24)	2,113	225	1,888
72	4	4,640	687	3,953
341	4	3,196	443	2,753
68	(3)	10,953	3,047	7,906
302	31	7,876	2,334	5,542
288	5	2,049	570	1,479
364	3	17,954	491	17,463
815	148	36,458	18,492	17,966
5,831	351	142,820	47,122	95,698
–	–	(55)	–	(55)
5,831	351	142,765	47,122	95,643
2,017	149	40,984	13,909	27,075
7,848	500	183,749	61,031	122,718
סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:				
103	–	270	21	249
5	–	221	58	163

הערות:

- (1) אשראי לציבור בסך של 119,764 מיליוני ש"ח, השקעות באיגרות חוב של הציבור בסך של 2,585 מיליוני ש"ח ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו כנגד הציבור בסך של 369 מיליוני ש"ח.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של חבות של לווה. מידע בדבר מסגרות שאין מנוצלות נכלל באופן חלקי בחברה מאוחדת, בשל העדר נתונים.
- (3) יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- (4) קיבוצים ומושבים, אירגונים איזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
- (5) לרבות תאגידים בשליטתם.
- (6) כולל הלוואות לדיר שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות אשר נמצאות בהליכי בניה בסך של 353 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 554 מיליוני ש"ח. סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2009				
ההוצאה התקופתית בגין הפרשה	סיכון אשראי	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾
יתרת חובות בעיתיים ⁽³⁾	ספציפית לחובות מסופקים			
במיליוני שקלים חדשים				
בגין פעילות לווים בישראל				
46	9	1,103	290	813
908	71	18,780	7,005	11,775
2,508*	170*	24,561*	9,944*	14,617*
1	–	1,574	497	1,077
331	37	11,057	2,665	8,392
776	18*	2,120	231	1,889
69*	4	3,597	497	3,100
473	15	2,925	455	2,470
211*	42*	9,750	1,447	8,303
329	39	8,995	2,632	6,363
276	2	2,181	700	1,481
425	7	16,517*	1,106*	15,411*
807	138*	34,748*	18,768	15,980*
7,160	552	137,908	46,237	91,671
סך-הכל				
–	–	(58)	–	(58)
בניכוי פיקדון בחו"ל הצמוד לסיכון האשראי של לווה				
7,160	552	137,850	46,237	91,613
סך-הכל				
2,335	202	41,518	14,088	27,430
בגין פעילות לווים בחו"ל				
9,495	754	179,368	60,325	119,043
סך-הכל				
סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:				
104	–	265	18	247
תנועות ההתיישובות ⁽⁴⁾				
8	–	251	42	209
רשויות מקומיות ⁽⁵⁾				

* סווג מחדש.

הערות:

- אשראי לציבור בסך של 116,131 מיליוני ש"ח, השקעות באגרות חוב של הציבור בסך של 2,431 מיליוני ש"ח ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו כנגד הציבור בסך של 481 מיליוני ש"ח.
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של חבות של לווה. מידע בדבר מסגרות שאינן מנוצלות נכלל באופן חלקי בחברה מאוחדת, בשל העדר נתונים.
- יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- קיבוצים ומושבים, אירגונים איזוריים וארציים ותאגידיים שבשליטת תנועות ההתיישובות.
- לרבות תאגידיים בשליטתם.
- כולל הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות אשר נמצאות בהליכי בניה בסך של 429 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 193 מיליוני ש"ח. סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009

ההוצאה התקופתית בגין הפרשה	ייתרת חובות בעיתיים ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	
במיליוני שקלים חדשים					
בגין פעילות לווים בישראל					
54	12	1,120	267	853	חקלאות
906	116	19,353	7,931	11,422	תעשייה
2,104*	162	24,287*	10,054*	14,233*	בינוי ונדל"ן ⁽⁶⁾
9	—	1,483	332	1,151	חשמל ומים
324	59	10,712	2,907	7,805	מסחר
770	16	1,967	227	1,740	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
82*	4	3,627	617	3,010	תחבורה ואחסנה
464	40	3,095	500	2,595	תקשורת ושירותי מחשב
228*	90	11,709	3,861	7,848	שירותים פיננסיים
317	57	8,871	2,354	6,517	שירותים עסקיים אחרים
275	3	2,088	629	1,459	שירותים ציבוריים וקהילתיים
397	1	16,619*	870*	15,749*	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
785	192	33,162*	16,368	16,794*	אנשים פרטיים - אחר
6,715	752	138,093	46,917	91,176	סך-הכל
—	—	(59)	—	(59)	בניכוי פיקדון בחו"ל הצמוד לסיכון האשראי של לווה
6,715	752	138,034	46,917	91,117	סך-הכל
2,733*	279	41,305	14,647	26,658	בגין פעילות לווים בחו"ל
9,448	1,031	179,339	61,564	117,775	סך-הכל
סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:					
105*	—	260	17	243	תנועות ההתיישבות ⁽⁴⁾
7	—	245	52	193	רשויות מקומיות ⁽⁵⁾

* סווג מחדש.

הערות:

- אשראי לציבור בסך של 115,015 מיליוני ש"ח, השקעות באיגרות חוב של הציבור בסך של 2,329 מיליוני ש"ח ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו כנגד הציבור בסך של 431 מיליוני ש"ח.
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של חבות של לווה. מידע בדבר מסגרות שאינן מנוצלות נכלל באופן חלקי בחברה מאוחדת, בשל העדר נתונים.
- יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- קיבוצים ומושבים, אירגונים איזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
- לרבות תאגידים בשליטתם.
- כולל הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות אשר נמצאות בהליכי בניה בסך של 297 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 454 מיליוני ש"ח. סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

הערות לטבלה ר' בעמ' הבא.

תוספת ד' - חשיפות למדינות זרות - מאוחד^[1] (המשך)

סכומים מדווחים

א. מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך (המשך).

31 בדצמבר 2009

חשיפה מאזנית												
חשיפה מאזנית מעבר לגבול			חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾		חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים							
			מזה: סיכון		חשיפה מאזנית נטו				חשיפה מאזנית			
			סך	חשיפה חוץ	לפני ניכוי	ניכוי בגין	לאחר ניכוי	סך-כל	יתרת	חשיפה חוץ	מאזני	לפרעון מעל
			מאזנית	בעייתי	עד שנה	שנה	מקומיות	מקומיות	מקומיות	מקומיות	מקומיות	מקומיות
לממשלות ⁽³⁾ לבנקים לאחרים												
במיליוני שקלים חדשים												
המדינה												
ארצות הברית												
2,027	3,705	9	9,023	1,086	24,427	18,695	11,925	30,620	1,904	2,683	1,145	
276	462	-	860	49	2,133	1,395	264	1,659	173	565	-	
1,587	674	-	5	57	2,261	-	-	-	2,200	50	11	
311	1,106	31	68	-	1,417	-	-	-	706	688	23	
גרמניה												
197	296	-	-	12	493	-	-	-	62	429	2	
1,436	3,887	1	650	46	5,473	150	1,314	1,464	3,002	2,248	73	
ארצות ה-PIGS ⁽⁵⁾												
1,436	3,887	1	650	46	5,473	150	1,314	1,464	3,002	2,248	73	
אחרות												
סך-כל החשיפות למדינות זרות												
5,834	10,130	41	10,606	1,250	36,204	20,240	13,503	33,743	8,047	6,663	1,254	
מזה: סך החשיפות למדינות LDC												
831	856	-	473	2	1,687	-	982	982	1,313	321	53	

הערות:

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (4) יתרת חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בבטחונות המותרים ליכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. לא כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- (5) פורטוגל, אירלנד, יוון וספרד.

שרת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים; חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, ביכיו התחייבויות אותו שלוחות (היכיו מבוצע עד לגובה החשיפה).

תוספת ד' - חשיפות למדינות זרות - מאוחד (המשך)

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה אליהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך. ליום 30 בספטמבר 2010 וליום 31 בדצמבר 2009, לא היתה לבנק חשיפה כאמור.

ג. מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות לתקופות של שלושה חודשים ושל תשעה חודשים המסתיימות ביום 30 בספטמבר 2010*:

יתרות מאזניות		תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות
יוון		
במיליוני שקלים חדשים		
לשלושת החודשים	לתשעת החודשים	
שהסתיימו	שהסתיימו	
30.09.2010-ב	30.09.2010-ב	
34	15	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
(2)	-	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
(30)	(13)	סכומים שנגבו
2	2	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח

* הערה: יצויין כי ליום 30 בספטמבר 2010, אירלנד אינה עונה על ההגדרה של מדינה זרה בעלת בעיית נזילות. עם זאת, לפני מספר ימים הגישה אירלנד בקשה לקבלת סיוע מקרן המטבע הבינ"ל (IMF) ומהאיחוד האירופי. יתרת החשיפה לאירלנד עמדה ביום 30 בספטמבר 2010, על 107 מיליון ש"ח.

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, גיורא עופר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2010 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן;
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו וכן;
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר ששפיע להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי וכן;
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של הבנק ולוועדת מאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר ששפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי וכן;
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

29 בנובמבר 2010

גיורא עופר
המנהל הכללי

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, יוסף ברסי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2010 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן;
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו וכן;
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי וכן;
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק ולוועדת מאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי וכן;
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת הנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יוסף ברסי, סמנכ"ל בכיר
חשבונאי ראשי

29 בנובמבר 2010

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק דיסקונט לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן: "הבנק") הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2010 ואת דוחות הביניים התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופות הביניים של חברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני אשר ההשקעה בהן הינה כ-60 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2010 וחלקו של הבנק בתוצאות העסקיות שלהן הינו רווח בסך של כ-7.8 מיליון ש"ח והפסד בסך של כ-0.4 מיליון ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, בהתאמה. המידע הכספי התמציתי לתקופות הביניים של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 6 ב' סעיפים 3.1 ו-4.4 בדבר בקשות לאשר תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות וסעיף 6 בדבר קביעת הממונה על ההגבלים העסקיים, ולאמור בביאור 11 א' בדבר התפתחויות בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי ובעניינים נוספים.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

29 בנובמבר 2010

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים

מבוקר	בלתי מבוקר	
31.12.09	30.9.09	30.9.10
במיליוני שקלים חדשים		
נכסים		
24,583	23,083	16,636
מזומנים ופקדונות בבנקים		
36,338	35,866	39,605
ניירות ערך		
336	513	130
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר		
114,426	*115,533	119,129
אשראי לציבור		
1,820	1,833	1,547
אשראי לממשלות		
1,795	1,783	1,662
השקעות בחברות כלולות		
3,178	3,062	3,101
בניינים וציוד		
5,341	5,555	5,221
נכסים אחרים		
187,817	187,228	187,031
סך-כל הנכסים		
התחייבויות והון		
141,825	*140,370	137,810
פקדונות הציבור		
3,724	5,200	4,960
פקדונות מבנקים		
284	*275	361
פקדונות הממשלה		
7,651	7,639	7,585
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר		
11,529	10,837	12,291
כתבי התחייבות נדחים		
12,512	*12,638	12,900
התחייבויות אחרות		
177,525	176,959	175,907
סך כל ההתחייבויות		
298	283	358
זכויות בעלי מניות חיצוניים		
9,994	9,986	10,766
הון עצמי		
187,817	187,228	187,031
סך-כל ההתחייבויות והון		

* סווג מחדש.
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

יוסף ברסי
סמנכ"ל בכיר
חשבונאי ראשי

ג'ורא עופר
מנהל כללי

ד"ר יוסי בכר
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
29 בנובמבר 2010

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים

מבוקר	בלתי מבוקר			
לשנה	לתשעה החודשים	לתשעה החודשים	לתשעה החודשים	לתשעה החודשים
שהסתיימה	ב-30 בספטמבר	ב-30 בספטמבר	ב-30 בספטמבר	ב-30 בספטמבר
31.12.09	2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים				
רווח מימוני				
4,757	3,522	3,537	1,326	1,331
998	729	547	246	169
3,759	2,793	2,990	1,080	1,162
רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים				
הכנסות תפעוליות ואחרות				
2,633	1,979	1,901	669	635
197	98	–	65	(16)
261	225	56	80	40
3,091	2,302	1,957	814	659
סך-כל ההכנסות התפעוליות והאחרות				
הוצאות תפעוליות ואחרות				
3,175	2,314	2,341	812	738
981	730	782	248	267
1,330	966	948	315	311
5,486	4,010	4,071	1,375	1,316
סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות				
1,364	1,085	876	519	505
507	477	360	252	230
857	608	516	267	275
158	236	99	46	32
(72)	(57)	(57)	(21)	(20)
943	787	558	292	287
(20)	(18)	31	–	1
923	769	589	292	288
רווח נקי				
רווח למניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב (בשקלים חדשים)				
0.96	0.80	0.57	0.30	0.29
(0.02)	(0.02)	0.03	–	–
0.94	0.78	0.60	0.30	0.29
רווח נקי				

* סווג מחדש.
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים

א. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010 ו-2009 (בלתי מבוקר)									
קרנות הון		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		התאמות בגין הצגת		התאמות בגין הצגת		התאמות בגין הצגת	
הון המניות הנפרע	קרנות הון מפרמיה	תשלום קרנות	מהטבה בשל עסקאות	סך כל הון המניות הנפרע וקרנות ההון	ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזמנים	התאמות (1) תזרים מזמנים	סך הכל הון עצמי	סך הכל הון עצמי
במיליוני שקלים חדשים									
יתרה ליום 30 ביוני 2010									
658	2,958	34	212	3,862	267	(1)	6,614	10,504	
-	-	-	-	-	-	-	288	288	
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות									
-	-	1	-	1	-	-	-	1	
התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן									
-	-	-	-	-	77	-	-	77	
התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד									
-	-	-	-	-	(116)	-	-	(116)	
-	-	-	-	-	12	-	-	12	
יתרה ליום 30 בספטמבר 2010									
658	2,958	35	212	3,863	240	(1)	6,902	10,766	
658	2,939	52	212	3,861	42	(1)	5,867	9,537	
-	-	-	-	-	-	-	292	292	
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות									
-	-	1	-	1	-	-	-	1	
-	3	(3)*	-	-	-	-	-	-	
התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן									
-	-	-	-	-	396*	-	-	396	
התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד									
-	-	-	-	-	(155)*	-	-	(155)	
-	-	-	-	-	(83)	-	-	(83)	
-	-	-	-	-	-	(2)	-	(2)	
יתרה ליום 30 בספטמבר 2009									
658	2,942	50	212	3,862	200	(1)	6,159	9,986	

* סווג מחדש.
הערות:

(1) כולל התאמות מתרגום של פעילות חוץ, בעיקר מחברה מאוחדת של הבנק – ישראל דיסקונט בנק אופ ניו-יורק, בסך של 231 מיליון ש"ח, אשר סווגה בדוחות הכספיים של הבנק עד ליום 31 בדצמבר 1994 כיחידה בעלת מטבע פעילות שונה ממטבע הדיווח (הוגדר בעבר כ"יחידה אוטונומית"). בהתאם לכך נכללו בסעיף זה מקורות המימון של השקעה זו והושפעת המס המתייחס, עד לתאריך זה.

(2) כולל סך של 2,704 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה.
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי (המשך)

סכומים מדווחים

		קרנות הון			רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		
הון הנפרע	קרנות הון	תשלום קרנות	מהטבה בשל עסקאות	סך כל הון המניות	ניירות ערך זמינים למכירה	התאמות בגין הצגת רווחים (הפסדים)	נטו בגין גידורי תזרים
המניות	מפרמיה מניות	מבוסס הון	אחרות	ההון	שוי הוגן	מתרגום מזומנים	עודפים ⁽²⁾
סך הכל	הון עצמי						
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010 ו-2009 (בלתי מבוקר)							
יתרה ליום 31 בדצמבר 2009 (מבוקר)	658	*2,942	49*	212	3,861	57	(236)
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	-	-	(1)
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	-	-	2	-	2	-	-
פקיעת אופציות ⁽³⁾	-	13	(13)	-	-	-	-
מימוש אופציות ⁽⁴⁾	-**	3	(3)	-	-	-	-
התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך	-	-	-	-	-	623	-
זמינים למכירה לפי שווי הוגן	-	-	-	-	-	623	-
התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך	-	-	-	-	-	-	-
זמינים למכירה ששוויו מחדש לדוח רווח והפסד	-	-	-	-	-	(337)	(337)
השפעת המס המתייחס	-	-	-	-	-	(103)	(103)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	-	-	-	-	-	-	(2)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2010	658	2,958	35	212	3,863	240	(238)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	658	2,939	50	212	3,859	(196)	(255)
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	-	-	-
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	-	-	3	-	3	-	-
פקיעת אופציות	-	*3	(3)*	-	-	-	-
התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך	-	-	-	-	-	-	-
זמינים למכירה לפי שווי הוגן	-	-	-	-	-	-	-
התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך	-	-	-	-	-	-	-
זמינים למכירה ששוויו מחדש לדוח רווח והפסד	-	-	-	-	-	(399)*	(399)
השפעת המס המתייחס	-	-	-	-	-	(227)	(227)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	-	-	-	-	-	-	21
יתרה ליום 30 בספטמבר 2009	658	2,942	50	212	3,862	200	(234)

* סווג מחדש.
** סכום נמוך ממיליון ש"ח.
הערות:
(1) כולל התאמות מתרגום של פעילות חוץ, בעיקר מחברה מאוחדת של הבנק - ישראל דיסקונט בנק אופ ניו-יורק, בסך של 231 מיליון ש"ח, אשר סווגה בדוחות הכספיים של הבנק עד ליום 31 בדצמבר 1994 כיחידה בעלת מטבע פעילות שונה ממטבע הדיווח (הוגדר בעבר כ"יחידה אוטונומית"). בהתאם לכך נכללו בסעיף זה מקורות המימון של השקעה זו והשפעת המס המתייחס, עד לתאריך זה.
(2) כולל סך של 2,704 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה.
(3) בגין 6,472,220 כתיבי אופציות שפקעו.
(4) בגין 784,511 כתיבי אופציות שמומשו לכ-127,732 מניות רגילות א', בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת.
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים המוּוּם חלק בלתי נפרד ממנו.

סכומים מדווחים

* סווג מחדש.
הערות:

(1) כולל התאמות מתרגום של פעילות חוץ, בעיקר מחברה מאוחדת של הבנק - ישראל דיסקונט בנק אופ ניו-יורק, בסך של 231 מיליון ש"ח, אשר סווגה בדוחות הכספיים של הבנק עד ליום 31 בדצמבר 1994 כיחידה בעלת מטבע פעילות שונה ממטבע הדיווח (הוגדר בעבר כ"יחידה אוטונומית"). בהתאם לכך נכללו בסעיף זה מקורות המימון של השקעה זו והשפעת המס המתייחס, עד לתאריך זה.

(2) כולל סך של 2,704 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה.

(3) בגין 784,511 כתיבי אופציות שפקעו.

תמצית דוח על תזרימי המזומנים

טבומים מדווחים

מבוקר	בלתי מבוקר			
לשנה שהסתיימה	לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר
31.12.09	2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים				
923	769	589	292	288
רווח נקי לתקופה				
ההתאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:				
(131)	(98)	(99)	(45)	(32)
חלקו של הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות				
*72	57	57	21	20
חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווח של חברות בת שאוחדו				
484	351	405	120	140
פחת על בניינים וציוד				
33	25	19	8	6
הפחתת מוניטין				
120	144	56	40	27
הפרשה לירידת ערך של ניירות ערך				
1,049	760	662	253	191
הפרשה לחובות מסופקים				
(524)	(437)	(263)	(180)	(90)
רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה				
הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן				
(18)	(27)	(23)	15	(7)
של ניירות ערך למסחר				
17	17	(28)	-	-
הפסד (רווח) ממימוש השקעה בחברות מוחזקות				
2	3	2	1	1
הטבה בשל הקצאת אופציות				
6	5	4	-	-
הפרשה לירידת ערך בגין בניינים				
2	-	(3)	-	(1)
הפסד (רווח) ממימוש בניינים וציוד				
195	144	34	162	6
מסים נדחים, נטו				
(149)	(152)	28	(64)	(36)
פצויי פרישה - (גידול) קיטון בעודף היעודה על העתודה				
*590	720	1,494	1,194	669
הפרשי התאמה שנכללו בפעולות השקעה ומימון אחר				
שינויים בסעיפים מאזניים:				
515	349	17	980	640
נכסים אחרים, נטו				
63	*376	284	*(64)	225
התחייבויות אחרות, נטו				
3,249	3,006	3,235	2,733	2,047
מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת				

* סווג מחדש.
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח על תזרימי המזומנים (המשך)

סכומים מדווחים

מבוקר	בלתי מבוקר			
	לתשעת החודשים		לשלושת החודשים	
	לשנה שהסתיימה	שהסתיימו ב-30 בספטמבר	שהסתיימו ב-30 בספטמבר	שהסתיימו ב-30 בספטמבר
	31.12.09	2009	2010	2009
במיליוני שקלים חדשים				
תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים				
רכישת איגרות חוב מוחזקות לפדיון	(986)	(985)	(1,645)	(89)
תמורה מפדיון איגרות חוב מוחזקות לפדיון	952	863	1,295	256
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה	(23,528)	(18,946)	(19,171)	(4,965)
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה	13,678	11,706	10,022	4,691
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה	5,837	3,360	6,109	1,138
פקדונות בבנקים, נטו	1,354	361	(1,472)	1,475
ניירות ערך למסחר, נטו	(104)	(185)	(1,158)	182
אשראי לציבור, נטו	1,468	*1,040	(4,804)	*1,207
אשראי לממשלות, נטו	(329)	(342)	273	(24)
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נטו	(311)	(488)	207	(205)
הקטנת השקעה בחברות מוחזקות	172	165	217	(4)
תמורה ממימוש השקעה בחברה כלולה	-	-	54	-
רכישת בניינים וציוד	(626)	(404)	(330)	(123)
תמורה ממימוש בניינים וציוד	8	-	7	-
מזומנים, נטו, לפעילות בנכסים	(2,415)	(3,855)	(10,396)	3,539
תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון				
פקדונות מהציבור, נטו	2,189	*548	(4,012)	*(2,710)
פקדונות מבנקים, נטו	(831)	645	1,235	45
פקדונות מהממשלה, נטו	78	*68	78	*29
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר, נטו	457	444	(66)	(1,228)
הנפקת כתבי התחייבות נדחים	2,419	1,608	1,127	809
פדיון כתבי התחייבות נדחים	(762)	(574)	(620)	(125)
מזומנים נטו מפעילות בהתחייבויות ובהון	3,550	2,739	(2,258)	(3,180)
גידול במזומנים	4,384	1,890	(9,419)	3,092
יתרת מזומנים לתחילת התקופה	19,068	19,068	23,452	17,866
יתרת מזומנים לסוף התקופה	23,452	20,958	14,033	20,958

* סווג מחדש.
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח על תזרימי המזומנים (המשך)

טכונים מדווחים

נספח א' - פעולות בנכסים ובהתחייבויות שלא במזומן בתקופת הדוח:

מבוקר	בלתי מבוקר			
לשנה שהסתיימה	לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	2009	2010
31.12.09	2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים				
-	31	-	-	-
-	-	1	-	1
13	1	7	1	(3)
-	-	-	-	(54)
(498)	(1,029)	571	(178)	208

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

1. מדיניות חשבונאית

א. כללי. תמצית הדוחות הכספיים נערכה בהתאם לכללים החשבונאיים המשמשים לצורך עריכת דוחות כספיים ביניים. הדוחות הכספיים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2009, פרט לאמור בסעיף ג' להלן.
יש לעיין בדוחות כספיים אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2009 ולביאורים אשר נכללו בהם.

ב. אימוץ ההיררכיה החדשה ביישום תקינה חשבונאית אמריקאית

ביום 1 ביולי 2009, ביצע המוסד האמריקאי לתקינה בחשבונאות (FASB) שינוי בארגון התקינה החשבונאית, וזאת במסגרת תקן חשבונאות אמריקאי מספר 168, בדבר "הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים" (כיום ASC 105, כללי חשבונאות מקובלים) שפורסם על ידי ה-FASB. התקן קבע את ה-FASB Accounting Standards Codification (ASC) כמקור בלעדי של כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב, אשר יחולו על תאגידים מדווחים שאינם גופים ממשלתיים (nongovernmental US GAAP), למעט ההנחיות של רשות ניירות ערך בארה"ב (SEC). לפיכך, כל הכללים שלא אומצו כאמור לעיל וכן הכללים שמקורם אינו בהנחיות של ה-SEC, לא נכללו בקודיפיקציה והפכו לכללים לא מחייבים. בעקבות הקודיפיקציה, המוסד האמריקאי לתקינה בחשבונאות לא יפרסם עוד תקנים (SFAS), ניירות עמדה (FASB Staff Positions) או הבהרות והנחיות לנושאים ספציפיים (EITF Abstracts), אלא יפרסם את "עדכוני התקינה החשבונאית" (ASU - Accounting Standards Updates), אשר יעדכנו את הקודיפיקציה.

בהתאם לעדכון סעיף ההגדרות בהוראות הדיווח לציבור, שנקבע בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא "מידות שווי הוגן, חלופת שווי הוגן, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים", אשר פורסם ביום 31 בדצמבר 2009, אימץ הבנק את ההיררכיה החדשה האמורה החל מיום 1 בינואר 2010. יצוין כי בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה בתקן אמריקאי מספר 168, כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא בגדר "כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב" (כמשמעות מונח זה בהוראות הדיווח לציבור) והיא תחייב את התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בנושאים של יישום כללי חשבונאות אמריקאיים שאומצו או אשר יאומצו בעתיד במסגרת הוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. ליישום הקודיפיקציה לא היתה השפעה על כללי החשבונאות שחלים על הבנקים, אלא רק לאופן בו הבנקים יאזכרו כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב.

ג. יישום לראשונה של כללי חשבונאות

(1) בחודש יוני 2009 פרסם ה-FASB את תקן חשבונאות אמריקאי FAS-166 בדבר "העברות ושירות של נכסים פיננסיים" (תיקון ל-FAS-140 (ASC 860)). FAS-166 מבטל את עקרון הישות הכשירה למטרה מיוחדת (QSPE), קובע תנאים מחמירים יותר לטיפול חשבונאי כמכירה בהעברת חלק של נכסים פיננסיים, כולל הבהרות לתנאים לגרעת נכסים פיננסיים, מתקן כללי מדידה בהכרה לראשונה של זכויות שנשמרו (interests retained) וכן מבטל כללי סיווג מחדש של איגוח משכנתאות בערבות (Guaranteed Mortgage Securitization). במקביל, פרסם ה-FASB את תקן חשבונאות אמריקאי FAS-167, בדבר "תיקונים לפרשנות 46 מתוקנת" (FIN 46(R) – "איחוד ישויות בעלות זכויות משתנות" (ASC 810)), המתקן כללים שנקבעו ב-FIN 46(R) (ASC 810) בקשר לאיחוד ישויות בעלות זכויות משתנות. FAS-167 מחייב לבחון, במועד יישום התקן לראשונה ביום 1 בינואר 2010, את חובת האיחוד לגבי כל הישויות שקודם לכן הוגדרו כישויות כשירות למטרה מיוחדת (QSPE) וכן הישויות בעלות זכויות משתנות (VIES), מעדכן קריטריונים לזיהוי ישויות בעלות זכויות משתנות (VIEs), משנה את הגישה לקביעת זהות הנהנה העיקרי (מהגישה המתבססת על מבחנים כמותיים לבחינה איכותית של זיהוי שליטה בזכויות פיננסיות) וכן, מחייב את התאגידים המדווחים לבצע בחינה מחדש של חובת איחוד ה-VIES בתדירות גבוהה יותר.

בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 6 בספטמבר 2009, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי (להלן: "תאגיד בנקאי") נדרש ליישם את הכללים שנקבעו ב-FAS-166 ו-FAS-167, לרבות דרישות הגילוי שנקבעו בהם, מיום 1 בינואר 2010 ואילך, בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקנים אלו. ככלל, בהתאם להוראות מעבר אלה נדרש:

- ליישם את דרישות ההכרה והמדידה בתקן לגבי העברות של נכסים פיננסיים שיבוצעו מיום 1 בינואר 2010 ואילך;
- לבחון מיום 1 בינואר 2010 ואילך האם נדרש לאחד בהתאם ל-FAS-167 ישויות שהוגדרו לפי הכללים הישנים כישויות כשירות למטרה מיוחדת (QSPE).

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

כמו כן, תאגיד בנקאי רשאי לא לתת גילוי למספרי ההשוואה לשנת 2009, לגבי דרישות גילוי שנוספו לראשונה בשל החוזר האמור. ההשפעה מיישום לראשונה של FAS-166 ו-FAS-167 אינה מהותית.

(2) עדכון תקינה חשבונאית בדבר נגזרי אשראי

בחודש ינואר 2010 פרסם ה-FASB עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-11 בדבר החרגה מתחולת תקן חשבונאות אמריקאי FAS 133 (ASC 815-15) לגבי נגזרי אשראי משובצים, אשר כולל הנחיות לגבי הקביעה האם מאפיינים של נגזרי אשראי משובצים במכשירים פיננסיים, מחייבים טיפול חשבונאי של הפרדת הנגזר המשובץ. עדכון זה נועד להבהיר כי רק ריכוז של סיכון אשראי במתכונת של נחיתות של זכויות על פי מכשיר פיננסי אחד ביחס לאחר לא ייחשבו כנגזר משובץ. כמו כן, העדכון כולל הנחיות בנוגע להערכה האם נגזר האשראי המשובץ מקיים את הקריטריון "קשור באופן ברור והדוק" (clearly and closely related). לאור ההבהרות שבעדכון, המצבים הבאים לא ייחשבו ככשירים להחרגה מתחולת FAS 133 (ASC 815-15) וידרשו טיפול חשבונאי נפרד בהתאם לתקן או טיפול בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 155 (ASC 815-15):

- נגזר אשראי משובץ אשר חושף את המחזיק ברצועה (tranche) לתשלומים עתידיים אפשריים לא ייחשב כקשור באופן ברור והדוק לחוזה המארח;
- אם במבנה איגוח התווסף סיכון אשראי חדש לזכויות מוטב, באמצעות CDS שנכתב, אזי נגזר האשראי המשובץ יחשב כלא קשור באופן ברור והדוק לחוזה המארח.
- תחילת העדכון בדוחות הכספיים לתקופת הביניים הראשונה המתחילה לאחר 15 ביוני 2010. אימוץ מוקדם אפשרי ברבעון הראשון שלאחר פרסום העדכון.
- ההשפעה מיישום לראשונה של 2010-11 USU אינה מהותית.

ד. גילוי ההשפעה של כללים חדשים בתקופה שלפני יישומם. להלן יובאו פרטים אודות ההשפעה של תקני חשבונאות חדשים.

(1) תקן חשבונאות מס' 29. בחודש יולי 2006 פירסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מס' 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" (להלן: "התקן").

בהתאם להוראות התקן, תאגידי שחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, חל עליהם ומחוייבים לדווח על פי תקנות שהותקנו מכח חוק זה, יחוייבו לערוך את דוחותיהם הכספיים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים החל בדוחות הכספיים לתקופה המתחילה ביום 1 בינואר 2008 ואילך. האמור אינו חל על תאגידי שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בחודש יוני 2009, פירסם המפקח על הבנקים חוזר בעניין "דיווח של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי. בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:

- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2011. ממועד זה ואילך יידרשו התאגידי הבנקאיים לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר בתקנים בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שיימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים;
- בנושאים שהם בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2013, כאשר בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבל במהלך שנת 2011 החלטה סופית בנושא זה. ההחלטה הסופית תיקבע בהתאם בלוח הזמנים שייקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

בחוזר הובהר כי לאחר השלמת תהליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים ישמור הפיקוח על סמכותו לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישת רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.

לפיכך, עד לתאריך היעד לאימוץ תקני ה-IFRS, כאמור לעיל, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי ימשיכו להיות ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

(2) אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים. ביום 31 בדצמבר 2009 פורסם חוזר של המפקח על הבנקים, על פיו אומצו תקני

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים, המטפלים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי. בנוסף, בחודש יולי 2010 פורסם נוסח משולב של הוראות הדיווח לציבור במסגרתו עודכנו ההוראות לאימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים שאומצו במסגרת החוזר מיום 31 בדצמבר 2009 וכן לאימוץ קבוצה נוספת של תקני דיווח כספי בינלאומיים. בהתאם לנוסח המשולב של ההוראה אומצו תקני דיווח כספי בינלאומיים בנושאים המפורטים להלן:

1. IAS 8, בנושא "מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות";
2. IAS 10, בנושא "אירועים לאחר תקופת הדיווח";
3. IAS 16, בנושא "רכוש קבוע";
4. IAS 17, בנושא "חכירות";
5. IAS 20, בנושא "הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים וגילוי לגבי סיוע ממשלתי";
6. IAS 21, בנושא "השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ";
7. IAS 27 (2008), בנושא "דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים";
8. IAS 28, בנושא, "דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות";
9. IAS 29, בנושא, "השקעות בחברות כלולות";
10. IAS 31, בנושא, "זכויות בעסקאות משותפות";
11. IAS 33, בנושא, "רווח למניה";
12. IAS 34, בנושא, "דיווח כספי לתקופות ביניים";
13. IAS 36, בנושא, "ירידת ערך נכסים";
14. IAS 38, בנושא, "נכסים בלתי מוחשיים";
15. IAS 40, בנושא, "נדל"ן להשקעה";
16. IFRS 2, בנושא, "תשלום מבוסס מניות";
17. IFRS 3 (2008), בנושא, "צירופי עסקים";
18. IFRS 5, בנושא, "נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו".

תקני דיווח כספי בינלאומיים המפורטים לעיל ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסים אליהם יאומצו בהתאם לעקרונות הבאים:

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, תאגיד בנקאי יפעל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח. גישה זו נועדה לספק רמת ודאות גבוהה יותר בדיווח הכספי של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, תוך שמירה על רמה גבוהה של עקביות בדיווחים של תאגידים בנקאיים;
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, תאגיד בנקאי יטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על אותם נושאים;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות התקן האחר וההנחיות המתייחסות של הפיקוח על הבנקים;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות הדיווח לציבור ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

בעקרונות לאימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים שנקבעו בחוזר הובהר כי בכל נושא מהותי הקשור לדיווח כספי, ובפרט בכל מקום שבו נדרשות הבהרות לגבי ההפניות והעמדות בהוראות הדיווח לציבור בנושא התקנים הבינלאומיים, יש לפנות לפיקוח על הבנקים. כמו כן, במקומות שבהם התקן הבינלאומי אינו שונה מהותית מכללי החשבונאות שחלו קודם לכן, יש לבחון האם ניתן להצדיק החלטה לפיה ראוי לשנות את הטיפול החשבונאי בשל יישום התקן הבינלאומי בלבד.

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

תאגידים בנקאיים יישמו את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים המפורטים לעיל, ואת הפרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRS) שמתייחסות ליישום תקנים אלה, החל מיום 1 בינואר 2011 ואילך. בעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי לפי הוראות החוזר, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקן הדיווח הכספי הבינלאומי. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בתקן הדיווח הכספי הבינלאומי. מיום 1 בינואר 2011 ואילך תאגיד בנקאי יעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים המטופלים בחוזר, בהתאם למועד התחילה והוראות המעבר שייקבעו בתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה, בהתאם לעקרונות האימוץ שפורטו בחוזר ובהתאם להבהרות של הפיקוח על הבנקים.

בהוראות המעבר לאימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים שנקבעו בחוזר, צוין כי עם יישום תקן דיווח כספי בינלאומי בנושא מסוים, במידה ולפי הוראות המעבר של התקן נדרש ליישמו על עסקאות קיימות, תאגיד בנקאי יבדוק מהו הטיפול החשבונאי המתאים בהתאם לתקן בכל העסקאות הקיימות המטופלות לפי תקן זה. במצבים שבהם תאגיד בנקאי הגיע למסקנה לפיה ראוי לשנות באופן מהותי טיפול חשבונאי שיישם בעבר לגבי נושא מסוים, עליו לבחון היטב האם מתקיימים התנאים המצדיקים שינוי בטיפול החשבונאי או האם נדרש לטפל בשינוי כתיקון של טעות. יש לפנות לפיקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית במקרה של ספק, ובכל מקרה שבו הוחלט על תיקון של טעות. הבנק נערך לאימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים שנקבעו בחוזר. הבנק בוחן את השלכות האימוץ כאמור על הדוחות הכספיים, אך בשלב זה אין באפשרותו לאמוד את ההשפעה הצפויה מיישומם לראשונה.

(3) תקן חשבונאות מס' 23. בחודש דצמבר 2006, פירסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מס' 23 בדבר "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה". התקן מחליף את תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות כספיים), התשנ"ו-1996, אשר אומצו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. התקן קובע כי נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין הישות לבין בעל השליטה בה ימדדו במועד העסקה לפי שווי הוגן וההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה שנזקפה בעסקה ייזקק להון העצמי. הפרש בחובה מהווה במהותו דיבידנד ולכן מקטין את יתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה במהותו השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי, שייקרא "קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה".

התקן דן בשלוש סוגיות הנוגעות לעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה, כלהלן: (1) העברת נכס לישות מבעל השליטה או, לחילופין, העברת נכס מהישות לבעל השליטה; (2) נטילת התחייבות של ישות כלפי צד שלישי, במלואה או בחלקה, על ידי בעל השליטה, שיפוי הישות על ידי בעל השליטה בה בגין הוצאה, וויתור בעל השליטה לישות על חוב שמגיע לו מהישות, במלואו או בחלקו; ו-(3) הלוואות שניתנו לבעל השליטה או הלוואות שהתקבלו מבעל השליטה. כמו כן, קובע התקן את הגילוי שיש לתת בדוחות הכספיים בנוגע לעסקאות בין הישות לבין בעל השליטה בה במהלך התקופה.

התקן חל על עסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה שיבוצעו לאחר 1 בינואר 2007 וכן על הלוואה שניתנה לבעל השליטה או שהתקבלה מבעל השליטה לפני מועד תחילת התקן, ממועד תחולתו.

בחודש מאי 2008 הופץ מכתב המפקח על הבנקים בו צויין כי נערכת בחינה מחודשת של הכללים שיחולו על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בעניין הטיפול בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. על פי המכתב, בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבוע כי על עסקאות בין תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי לבין בעל השליטה בהם ועל עסקאות בין תאגיד בנקאי לבין חברה בשליטתו, יחולו הכללים הבאים: (1) תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים; (2) בהעדר התייחסות ספציפית בתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, ייושמו כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב החלים על תאגידים בנקאיים בארה"ב, בתנאי שהם לא סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים; (3) בהעדר התייחסות בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב ייושם החלק המתייחס בתקן 23, בתנאי שאינו סותר את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים ואת הכללים המקובלים בארה"ב כאמור לעיל.

למועד פרסום הדוחות הכספיים טרם פורסמה הוראה סופית של המפקח על הבנקים בנוגע לאימוץ כללים ספציפיים בנושא ובנוגע לאופן יישומם לראשונה.

(4) הוראה בנושא: "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ביום 31 בדצמבר 2007, פירסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן: "ההוראה המקורית"). ההוראה מתאימה את כללי הדיווח החלים על התאגידים הבנקאיים בישראל בנושא זה לאלו החלים על בנקים בארצות הברית והיא מבוססת, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב וה-SEC. העקרונות שבבסיס ההוראה, מהווים שינוי מרחיק לכת

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

- ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סיווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי, בגין חובות אלו.
- השינויים העיקריים שנכללו בהוראה, ביחס להוראות הקיימות, הינם:
- על התאגידים הבנקאיים לערוך הפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי, שתוערך באחד משני המסלולים הבאים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית", כמפורט להלן:
 - "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" – תיושם בגין חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכן בגין חובות אחרים שמזוהים על ידי התאגיד הבנקאי לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה קבוצתית". ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תיערך בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, המהוונים בשיעור ריבית האפקטיבי של החוב, או, כאשר החוב מותנה בבטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הבטחון ששוועד להבטחת אותו אשראי;
 - "הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" – תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים. (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהן חושבה הפרשה ספציפית מזערית לפי עומק הפיגור, תחושב בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלי מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בגין מכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450).
 - הוגדרו סוגים חדשים של חובות בעייתיים, ובהם:
 - א. "סיכון אשראי נחות" (substandard) – מוגדר כאשראי שאינו מוגן באופן מספק על ידי בטחונות ו/או יכולת התשלום של החייב, באופן שקיימת אפשרות שהבנק יספוג הפסד מסוים בגין אשראי זה אם לא יתוקנו הליקויים.
 - ב. "חוב פגום" – אשראי שהתאגיד הבנקאי צופה כי לא יגבה במועד את כל הסכומים המגיעים בגינו, וההפרשה להפסדי אשראי בגינו נמדדת במסלול "הפרשה פרטנית".
 - על פי ההוראה יש להחיל את הסיווג הנ"ל, גם על אשראי המצוי בפיגור העולה על 90 יום, חובות ש"אורגנו מחדש", ועל יתרות בחשבונות עובר ושב הנמצאים בחריגה, שהוגדרו כ"חובות בעייתיים בפיגור" בהתאם לסעיף 4(ג) בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325.
 - על פי ההוראה נאסר על התאגידים לרשום הכנסות ריבית (לא כולל הפרשי הצמדה ושער על קרן החוב) על בסיס צבירה בגין חובות פגומים.
 - ג. "סיכון אשראי בסיווג שלילי" (classified) המונח מתייחס לקבוצת אשראים (לרבות סיכונים אשראי) בעייתיים הכוללת את כל האשראים שסווגו כ-"סיכון אשראי נחות" או כ-"חוב פגום".
 - הוחמרו ההוראות בגין מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בהוראה כי:
 - יש למחוק חשבונאית כל חוב שנחשב בלתי ניתן לגביה, או חוב בעל ערך נמוך מאוד, שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב שבגינו ניהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח;
 - יש למחוק חשבונאית באופן מיידי כנגד הפרשה להפסד אשראי, כל חלק של חוב העודף על שווי הבטחונות, שזוהה כסכום שאינו בר גביה;
 - אין לדחות מחיקה חשבונאית של חוב, שנערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי, אלא אם צפויים אירועים ספציפיים שיחזקו את שווי החוב. דחיה זו לא תמשך, בדרך כלל, למעלה משנתיים.
 - לגבי חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס "הפרשה קבוצתית", נקבע כי:
 - חובות בפיגור המובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, או חובות שאינם מובטחים, יימחקו חשבונאית, אם תקופת הפיגור עולה על 150 יום;
 - בחובות המובטחים בביטחון דירת מגורים יש לקבל הערכת שווי מעודכנת ולמחוק את חלק החוב העודף על שווי הבטחון, אם תקופת הפיגור עולה על 180 יום;
 - חובות של יחידים בפשיטת רגל או של תאגידים שניתן לגביהם צו פירוק, יימחקו חשבונאית תוך 60 יום ממועד מתן צו הכינוס או הפירוק, לפי העניין;
 - הורחבו דרישות הגילוי בדוחות הכספיים בגין חובות בעייתיים ונקבעו כללים לעריכת נהלים, תיעוד ובקרה פנימית בגין השיטות והתהליכים לזיהוי, מדידה ודיווח של חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי בגינם.

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

- ההנחיות הכלולות בהוראה המקורית מיום 31 בדצמבר 2007 אמורות היו להיכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2010 ואילך (ר' להלן). בנוסף, כוללת ההוראה הוראות מעבר, שיחולו בעת יישומה לראשונה של ההוראה:
- ימחקו חשבונאית יתרות החובות העומדים בקריטריונים למחיקה חשבונאית;
 - לסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור;
 - יבוטלו כל הכנסות הריבית שנצברו למועד יישום ההוראה וטרם נגבו בפועל, בגין חובות פגומים העונים על הקריטריונים שנקבעו בהוראה;
 - לבחון את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם. הפרשים שייוצרו במועד היישום לראשונה של ההנחיות החדשות, בין יתרת הפרשות להפסדי אשראי, על פי ההנחיות הקיימות, לבין יתרתן המחושבת על פי ההנחיות החדשות, יזקפו לסעיף העודפים בהון העצמי.
- בהמשך להוראה המקורית, פרסם המפקח על הבנקים, ביום 18 בפברואר 2010, עדכון להוראה המקורית אשר כולל, בין היתר, הרחבה של דרישות הגילוי בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010.
- להלן עיקרי השינויים והתוספות בהוראה המתוקנת:
- יישום ההוראה יידחה ליום 1 בינואר 2011 (במקום 1 בינואר 2010 בהוראה המקורית);
 - הורחבו דרישות הדיווח בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010, ובכלל זה:
 - דרישה לכלול בדוחות הכספיים ביאור פרפורמה שיתייחס להשפעת ההוראה על סעיפים מאזניים עיקריים בהנחה שההוראה הייתה מיושמת ביום 31 בדצמבר 2010;
 - דרישה לכלול בדוח הדירקטוריון דיון בהשפעת ההוראה על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות הכספיים ועל איכות האשראי, אילו ההוראה הייתה מיושמת במועד זה;
 - הובהר כי בכל מקום בו בדוח הדירקטוריון תובא התייחסות ליתרות ליום 31 בדצמבר 2010, שתושפעה מיישום ההוראה, תינתן התייחסות גם לנתוני הפרפורמה הרלוונטיים;
 - הובהר הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011, בדבר ההשפעה של האימוץ לראשונה של ההוראה החדשה ובכלל זה מתכונת של דוח על השינויים בהון העצמי ושל התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2011;
 - תוקנו ההנחיות בדבר הטיפול החשבונאי בחריגה ממסגרות עו"ש או חח"ד, על ידי התאמתו לטיפול שנקבע בכללי החשבונאות המקובלים באר"ב בפריטי חוב אחרים בפיגור;
 - נוספה הוראת שעה, שתיושם בשנים 2011-2012 (להלן: "תקופת המעבר"), אשר קובעת את אופן חישוב ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בהתייחס לסעיף אשראי לציבור. על פי הוראת השעה, שיעורי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, ייקבעו בתקופת המעבר בהתבסס על טווח שיעורי ההפרשות ההיסטוריים לחובות מסופקים (הכוללים הפרשות לריבית בגין חובות שאינם נושאי הכנסה), בשנים 2008, 2009 ו-2010 בפילוח לפי ענפי משק (כהגדרתם בהוראת דיווח לפיקוח 831 בדבר "דוח רבעוני על חלוקת סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק"), תוך הפרדה בין שיעור ההפרשות מיתרת החובות הבעייתיים הממוצעת ובין שיעור ההפרשות מיתרת החובות הממוצעת הכוללת.
 - תאגיד בנקאי שיישם את הכללים למדידת הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, כמוגדר בהוראת השעה, אינו נדרש לשמר בספריו הפרשה כללית, נוספת ומיוחדת לחובות מסופקים, שעריכתה נדרשת מכח הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315, בתנאי שסכום ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, מכל מועד בתקופת המעבר, לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית, הנוספת והמיוחדת לאותו מועד, המחושבת בהתאם לכללים שבהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315 ברוטו ממס.
 - בוצעו תיקונים בהוראה בהתאמה לתיקונים שבוצעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325 בדבר "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב" (ר' להלן) ובעיקרם ביטול יתרות בחשבונות חח"ד או עו"ש עם חיוב בריבית חריגה ובעמלות טיפול מיוחדות מהגדרת "חובות פגומים".

ביום 21 בפברואר 2010 פרסם המפקח על הבנקים מכתב בדבר "דיווח על ההשפעה של ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי". במכתב נדרשים התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לדווח לפיקוח נתונים מאזניים מסויימים בהנחה שההוראה הייתה מיושמת במועדי הדיווח וזאת במסגרת דיווחים בתדירות רבעונית, לימים 31 בדצמבר 2009, 31 במרס 2010, 30 ביוני 2010 ו-30 בספטמבר 2010. (לעניין היערכות הבנק לדיווח, ר' להלן).

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

ביום 18 בפברואר 2010 פורסמו תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין בעקבות השינוי בהוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים. עיקרי התיקונים:

- בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325 בדבר "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב", יבוטלו סעיפים מסוימים אשר נוגעים להיבטים חשבונאיים של סיווג חשבונות מסוימים כבעייתיים, ולהכרה בהכנסות ריבית. נושאים אלו יטופלו במסגרת ההוראה הכללית למדידת הפרשות להפסדי אשראי וגילוי לגבי חובות בעייתיים.

- בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315, בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים", תוקנה ההתייחסות למאפיין סיכון "חובות בעייתיים", תוך התאמה להגדרות ולמונחים הכלולים בהוראה "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מאפיין הסיכון שונה ל"סיכון אשראי בסיווג שלילי וסיכון אשראי בהשגחה מיוחדת" ותחתיו הוגדרו שלושה סוגי סיכון אשראי (בהשוואה לארבעה לפני התיקון): "סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת", "סיכון אשראי נחות" ו-"סיכון אשראי פגום". כמו כן, שיעורי ההפרשה הנוספת שיחולו על הסוגים השונים של החובות הבעייתיים עודכנו והיו כלהלן:

סיכון אשראי "בהשגחה מיוחדת"	-	1%
סיכון אשראי "נחות"	-	2%
סיכון אשראי "פגום"	-	4%

- הותאמו ההנחיות של הוראה 311, בדבר "יחס הון מזערי", בנושא חישוב סכומים לצורך החישוב של יחס ההון לרכיבי סיכון של תאגיד בנקאי. בפרט, נקבע כי יתרות הנכסים וחשיפות האשראי בגין הפריטים החוץ מאזניים יחושבו לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, הפרשות פרטניות וקבוצות תיות להפסדי אשראי והפרשות אחרות לירידת ערכם של נכסים, אך בתוספת ההפרשה הכללית לחובות מסופקים הנכללת בהון המשני. כמו כן, נקבע כי סיכון אשראי בסיווג שלילי, סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת וסיכון אשראי אחר בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אותו חלק בחוב המכוסה בסכומים המותרים לניכוי, כמפורט בסעיף 5 להוראה מס' 313, ישוקללו בשיעור של 100%.

יישום ההוראות מחייב שינויים מהותיים במערכות המידע הקיימות, בכדי להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי, לרבות מערכות בקרה פנימיות לבדיקת יישום נאות של ההוראה ותיקוף אפקטיביות השיטה לחישוב ההפרשה.

עד סוף שנת 2009 הושלמו שלבי האפיון והכנת מסמכי הדרישות ובסיומם, הבנק נערך להשלמת הפרויקט, לרבות:

- השלמת מערכת המידע הייעודית, המבוססת על האפיונים שהוגדרו, שפותחה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2010;
- עריכת בדיקות קבלה במהלך הרבעונים השלישי והרביעי של שנת 2010;
- העברת מרכיבים שונים של המערכת לשימוש נסיוני והדרכת המשתמשים, ברבעונים השלישי והרביעי של שנת 2010;
- בחינת יישום כלל המרכיבים של המערכת במסגרת "פיילוט", ברבעון האחרון של שנת 2010;
- העברת כלל המערכת לייצור בתחילת שנת 2011.

להערכת הנהלת הבנק, פיתוח המערכת יושלם עד סוף חודש דצמבר 2010, ולפיכך הדיווחים הראשונים שיופקו על ידי המערכת יתייחסו לנתונים ליום 30 בספטמבר 2010.

בשלב זה, כל עוד הבנק לא השלים את מלוא ההיערכות הנדרשת למדידת ההפרשות להפסדי אשראי לפי ההוראה החדשה, לא ניתן לכמת את ההשפעה הצפויה של יישום ההוראה על תוצאות הפעילות של הבנק, לרבות ההשפעה של יישום ההוראה לראשונה על ההון העצמי. עם זאת, צפוי כי ליישום ההוראה לראשונה תהיה השפעה מהותית לרעה על ההון העצמי ליום 1 בינואר 2011. לאור מורכבות והתמשכות תהליך היישום של ההוראה, הנהלת הבנק צופה כי לא ניתן יהיה להעריך את ההשפעות כאמור לפני סוף שנת 2010.

(5) מדידת שווי הוגן וחלופת השווי הוגן

ביום 31 בדצמבר 2009, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בדבר "מדידת שווי הוגן, חלופת השווי הוגן, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים" (להלן: "החוזר"). החוזר מאמץ, בין היתר, את:

- (א) תקן חשבונאות אמריקאי 157 (המוגדר כיום כ-ASC 820-10, Disclosure and Fair Value), בדבר "מדידות שווי הוגן" (להלן: "FAS 157");
 - (ב) תקן חשבונאות אמריקאי 159 (המוגדר כיום כ-ASC 825-10, Fair Value Option: Financial Instruments), בדבר "חלופת השווי הוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות" (להלן: "FAS 159");
- החוזר מאפשר שימוש בשלוש גישות שונות להערכת שווי הוגן, כלהלן:

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

– "גישת השוק", לפיה השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות יוערך בהתבסס על מחירים ומידע רלבנטי שמקורו בעסקאות שוק לגבי נכסים והתחייבויות זהים או בני השוואה.

– "גישת ההכנסה", לפיה השווי ההוגן יוערך על בסיס סכום מהוון הנדרש כדי להמיר סכומים עתידיים, כאשר שווי הסכומים העתידיים נגזר מהציפיות הנוכחיות של השוק בהתייחס אליהם (טכניקות הערכת שווי הוגן בגישה זו כוללות: ערך נוכחי, מודלים לתימחור אופציות ושיטת רווחים עודפים רב-תקופתית לעניין קביעת שווי הוגן של נכסים בלתי מוחשיים מסוימים).

– "גישת העלות", לפיה השווי ההוגן יוערך בהתבסס על עלות השחלוף של הנכס או ההתחייבות הרלבנטים.

(א) תקן חשבונאות אמריקאי 157 (ASC 820-10) – מדידת שווי הוגן

FAS 157 (ASC 820-10) מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות.

החוזר מבחין בין שני סוגי נתונים המשמשים בקביעת השווי ההוגן:

– "נתונים נצפים" – המשקפים את ההנחות שמשתתפים אחרים בשוק משתמשים בהן לתמחור הנכס או ההתחייבות ומבוססים על נתוני שוק שהושגו ממקורות בלתי תלויים;

– "נתונים לא נצפים" – המשקפים את הערכות התאגיד הבנקאי, לגבי ההנחות של משתתפים אחרים בשוק ובהתבסס על המידע הטוב ביותר של התאגיד הבנקאי.

החוזר מנחה את התאגידים הבנקאיים לעשות שימוש גדול ככל האפשר בנתונים נצפים, ושימוש מועט ככל האפשר בנתונים לא נצפים בתהליך קביעת השווי ההוגן של נכסים או התחייבויות הנמדדים בשיטה זו. בנוסף, נקבע בטיטת ההוראה מדרג איכותי לנכסים והתחייבויות הנמדדים לפי שיטת השווי ההוגן, כלהלן:

(א) קבוצת איכות גבוהה (רמה 1) – אליה משתייכים נכסים או התחייבויות שקביעת השווי ההוגן שלהם מבוססת על מחירים מצוטטים בשוק פעיל לנכסים או התחייבויות זהים;

(ב) קבוצת איכות ביניים (רמה 2) – אליה משתייכים נכסים או התחייבויות שקביעת השווי ההוגן שלהם מבוססת על נתונים נצפים במישרין או בעקיפין (אך אינם מחירים מצוטטים בשוק פעיל), לרבות מחירים מצוטטים בשוק פעיל לנכסים או התחייבויות דומים;

(ג) קבוצת איכות נמוכה (רמה 3) – אליה משתייכים נכסים או התחייבויות שקביעת השווי ההוגן שלהם מבוססת על נתונים לא נצפים (כאשר נתונים נצפים רלבנטיים אינם זמינים).

הדוחות הכספיים יכללו גילוי לגבי הגישות השונות למדידת שווי הוגן שבהן נעשה שימוש לגבי הנכסים וההתחייבויות שנמדדו בשיטה זו, ולגבי קבוצת האיכות שאלה משויכים הנכסים וההתחייבויות שנמדדו בשיטת השווי ההוגן, תוך מתן גילוי נרחב להשפעת הנכסים וההתחייבויות המשתייכים לקבוצת האיכות הנמוכה על התוצאות העסקיות.

בנוסף, מאפשר החוזר לתאגידים הבנקאיים לבחור במדידה על פי שיטת השווי ההוגן עבור מכשירים פיננסיים מסוימים, שעל פי הוראות הדוח לציבור של בנק ישראל לא נדרש ליישם לגביהם שיטת מדידה זו.

עם זאת, החוזר מתיר ליישם את שיטת המדידה על בסיס "שווי הוגן" רק עבור פריטים שמדידת השווי ההוגן שלהם תשוך לקבוצת האיכות הגבוהה (רמה 1) ואשר לגביהם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה, שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. יישום המדידה כאמור בהתייחס לפריטים שלא מתקיים לגביהם האמור לעיל, יחייב קבלת אשור המפקח על הבנקים.

כן נקבעו בחוזר כללים לגבי סוגי הנכסים וההתחייבויות ש"אינם כשירים" למדידה לפי שווי הוגן ולגבי המועדים בהם ניתן לבחור בחלופת המדידה לפי בסיס "שווי הוגן".

כמו כן, FAS 157 מרחיב את דרישות הגילוי למדידות שווי הוגן. יישום הכללים שנקבעו ב-FAS 157 (ASC 820-10) יחייב הפסקת השימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor) בחישוב השווי ההוגן וכן יחליף את ההנחות של EITF 02-3, סוגיות בטיפול החשבונאי בחוזים נגזרים המוחזקים לצורך מסחר וחוזים בסחר באנרגיה ופעילויות ניהול סיכונים, האוסרות את ההכרה ברווחים של היום הראשון (day one profits) והמחייבות לקבוע את השווי ההוגן של מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל לפי מחיר העסקה. בנוסף FAS 157, דורש מהתאגיד הבנקאי לשקף את הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות נגזרים, אשר הנופק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע יכלול את סיכון האשראי של התאגיד הבנקאי, אך לא יהיה מוגבל לסיכון זה בלבד.

FAS 157 (ASC 820-10) יחול מיום 1 בינואר 2011 ואילך ויאומץ לראשונה במתכונת מוגבלת של יישום למפרע. לאור זאת

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

FAS 157 (ASC 820-10) ייושם מכאן ולהבא, למעט מכשירים פיננסיים אשר נמדדו לפני היישום לראשונה של FAS 157, באופן המפורט להלן:
- פוזיציות במכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק פעיל, שבמידת שווים ההוגן נעשה שימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor);
- מכשירים פיננסיים ששווים ההוגן נמדד במועד ההכרה לראשונה על פי חלק א' 1 להוראות הדיווח לציבור, תוך שימוש במחיר העסקה בהתאם להנחיות בהערת שוליים 3 של EITF 02-3;
- מכשירים פיננסיים מעורבים ששווים ההוגן נמדד במועד ההכרה לראשונה, תוך שימוש במחיר העסקה בהתאם לחלק א' 1 להוראות הדיווח לציבור.

במועד היישום לראשונה, ההפרש בין היתרות המאזניות של המכשירים הפיננסיים האמורים לבין ערכי השווי ההוגן של אותם מכשירים, יוזכר כהשפעה מצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים ליום 1 בינואר 2011, אשר תוצג בנפרד.
דרישות הגילוי החדשות, לרבות הגילוי הנדרש בדוחות שנתיים בלבד, ייושמו החל מהרבעון הראשון של שנת 2011, ללא חובת יישום של דרישות גילוי אלה על דוחות כספיים לתקופות שהוצגו לפני היישום לראשונה של FAS 157.
לצורך קביעת סכום ההתאמה שירשם כהשפעה מצטברת ליתרת פתיחה של העודפים ליום 1 בינואר 2011 ובכדי להבטיח שתתקיים ההתאמה של שיטות ההערכה של התאגיד הבנקאי לעקרונות שנקבעו ב-FAS 157, התאגיד הבנקאי יידרש לבחון מחדש את שיטות ההערכה המיושמות על ידו למדידת שווי הוגן בהתחשב בנסיבות הרלוונטיות לעסקאות השונות, לרבות מחירי העסקאות האחרונות בשוק, מחירים אינדיקטיביים של שירותי הערכה ותוצאות של בדיקה לאחור (back-testing) של סוגי עסקאות דומות.
הבנק בוחן את השלכות אימוץ התקן על הדוחות הכספיים, ובשלב זה אין באפשרותו לאמוד את ההשפעה הצפויה מיישום לראשונה של התקן.

בחודש ינואר 2010, פרסם ה-FASB עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-06 בנושא שיפור גילוי לגבי מדידת שווי הוגן. בהתאם לעדכון נדרש לגלות סכומים של מעברים משמעותיים ממדידת שווי הוגן לפי רמה 2 למדידה לפי רמה 1 ולהיפך, וכן לכלול הסברים למעברים אלה. יידרש גילוי לגבי סכומים ברוטו של השינויים במדידת שווי הוגן לפי רמה 3, אשר נובעים מפעולות רכישה, מכירה, הנפקה ופירעון. דרישות הגילוי יחולו על תקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2011 ואילך. הבנק נערך ליישום דרישות הגילוי הנוספות כאמור במסגרת פרויקט ההיערכות ליישום תקן חשבונאות אמריקאי FAS 157 (ASC 820-10).

(ב) תקן חשבונאות אמריקאי 159 (ASC 825-10) – חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות

מטרת FAS 159 (ASC 825-10) הינה לאפשר לאפשר הפחתת תנודתיות ברווחים מדווחים אשר נובעת ממדידה של נכסים מגודרים והתחייבויות מגודרות ומכשירים נגזרים מגדרים לפי בסיסי מדידה שונים.
FAS 159 יאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי ההוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן, ידווחו בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם תיבחר חלופת השווי ההוגן יוכרו ברווח והפסד במועד התהוותן ולא יידחו. בחירת יישום חלופת השווי ההוגן כאמור תיעשה לגבי כל מכשיר בנפרד (instrument-by-instrument) ואינה ניתנת לביטול. בנוסף FAS 159, קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיסי מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות. למרות האמור לעיל, בחוזר הובהר כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן לגבי נכס כלשהו שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי ההוגן, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מפיקוח על הבנקים.

FAS 159 יחול מיום 1 בינואר 2011 ואילך. יישום באימוץ למפרע או יישום באימוץ מוקדם אסורים.
הוראות המעבר של המפקח על הבנקים מתייחסות ליישום לגבי פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה וכן לניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך מוחזקים לפדיון באופן הבא:

- יישום על פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה – תאגיד בנקאי רשאי לבחור בחלופת השווי ההוגן עבור פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה. במקרים אלה, היתרות המאזניות של פריטים כשירים אלה יותאמו לשווי הוגן וההשפעה של המדידה מחדש הראשונה בשווי הוגן תיזקף כהתאמה בגין השפעה מצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים. כמו כן, תאגיד בנקאי הבוחר בחלופת

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

השווי ההוגן לפריטים הקיימים במועד התחילה, יכלול גילויים נרחבים נדרש בחוזר בדוח הכספי השנתי ובדוחות הכספיים ביניים הראשונים שלו לשנת 2011;

- ניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך מוחזקים לפדיון - ניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך מוחזקים לפדיון, המוחזקים במועד התחילה, כשירים לחלופת השווי ההוגן באותו מועד. אם חלופת השווי ההוגן נבחרת עבור נייר ערך כלשהו מבין ניירות ערך אלה במועד התחילה, רווחים והפסדים צבורים שטרם מומשו במועד זה ייכללו בהתאמה בגין השפעה מצטברת, ונייר הערך האמור ידווח ממועד זה כנייר ערך למסחר. כמו כן, יינתן גילוי נפרד לסכום הרווחים וההפסדים שטרם מומשו שסווגו מחדש מרווח כולל אחר מצטבר ולסכום הרווחים וההפסדים שטרם מומשו שלא הוכרו קודם לכן. הבחירה בעת האימוץ לראשונה, בחלופת השווי ההוגן עבור נייר ערך קיים המוחזק לפדיון לא תגרום להטלת ספק בכוונה של תאגיד בנקאי להחזיק בעתיד באגרות חוב אחרות עד לפדיון. הבנק בוחן את השלכות אימוץ התקן על הדוחות הכספיים, ובשלב זה אין באפשרותו לאמוד את ההשפעה הצפויה מיישום לראשונה של התקן.

2. ניירות ערך - מאוחד**א. הרכב הסעיף**

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2010				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן ⁽¹⁾	שווי הוגן ⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים				
(1) איגרות חוב מוחזקות לפדיון				
איגרות חוב ומלוות:				
4,966	4,966	185	-	5,151
1,271	1,271	11	-	1,282
355	355	15	8	362
6,592	6,592	211	8	6,795
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפדיון				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווח כולל אחר מצטבר רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
(2) ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב ומלוות:				
18,889	18,573	324	8	18,889
6,728	6,560	171	3	6,728
3,336	3,536	63	263	3,336
28,953	28,669 ⁽²⁾	558	274	28,953
סך-הכל איגרות חוב מניות:				
7	7 ⁽⁶⁾	-	-	7
716	691	25	-	716
723	698	25	-	723
29,676	29,367	583 ⁽³⁾	274 ⁽³⁾	29,676 ⁽⁴⁾
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה				

2. ניירות ערך – מאוחד (המשך)

א. הרכב הסעיף (המשך)

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2010				
עלות מופחתת (במניות- עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הערך במאזן	
הערך במאזן	מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	
במיליוני שקלים חדשים				
(3) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב ומלוות:				
3,209	31	2	3,209	ממשלתיים
14	1	-	14	סוכנויות של ממשלת ארה"ב
96	1	5	96	של אחרים
3,319	33	7	3,319	סך-הכל איגרות חוב
מניות:				
18	5	7	18	של אחרים
3,337	38 ⁽⁵⁾	14 ⁽⁵⁾	3,337	סך-הכל ניירות ערך למסחר
39,808	832	296	39,605	סך-הכל ניירות ערך

הערות:
(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כולל ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת בחברה מאוחדת בחו"ל בשווי שוק של 7,585 מיליון ש"ח (כ-2,070 מיליון דולר).
(3) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(4) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי העלות בסך 654 מיליון ש"ח.
(5) נזקפו לדוח רווח והפסד.
(6) יתרת ההשקעה ליום 30 בספטמבר 2010 הינה לאחר ירידת ערך בעלת אופי שאינו זמני, בסך של 61 מיליון ש"ח, ולאחר פדיון חלק מיחידות הקרן.

2. ניירות ערך - מאוחד (המשך)

א. הרכב הסעיף (המשך)

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2009				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים				
(1) איגרות חוב מוחזקות לפדיון				
איגרות חוב ומלוות:				
1,581	1,581	68	1	1,648
14	14	1	-	15
459	459	6	20	445
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפדיון	2,054	75	21	2,108
(2) ניירות ערך זמינים למכירה				
ממשלתיים				
17,675	17,416	277	18	17,675
9,249	9,006	248	5	9,249
3,608	4,028	35	455	3,608
סך-הכל איגרות חוב	30,532	560	478	30,532
מניות:				
55	55 ⁽⁶⁾	-	-	55
979	883	96	-	979
1,034	938	96	-	1,034
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה	31,388	656	478	31,566
סך-הכל ניירות ערך - מאוחד (המשך)	31,566	31,388	656	31,566

2. ניירות ערך – מאוחד (המשך)

א. הרכב הסעיף (המשך)

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2009				
עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הערך במאזן	שוי הוגן ⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים				
(3) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב ומלוות:				
2,116	61	-	2,116	2,116
ממשלתיים				
6	1	-	6	6
סוכנויות של ממשלת ארה"ב				
82	2	5	82	82
של אחרים				
2,204	64	5	2,204	2,204
סך-הכל איגרות חוב				
מניות:				
42	1	10	42	42
של אחרים				
2,246	65 ⁽⁵⁾	15 ⁽⁵⁾	2,246	2,246
סך-הכל ניירות ערך למסחר				
35,920	796	514	35,866	35,920
סך-הכל ניירות ערך				

הערות:

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כולל ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת בחברה מאוחדת בחו"ל בשווי שוק של 7,639 מיליון ש"ח (כ-2,033 מיליון דולר).

(3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(4) כולל מניות ואגרות חוב שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין המוצגים לפי העלות בסך 678 מיליון ש"ח.

(5) נקפו לדוח רווח והפסד.

(6) יתרת ההשקעה ליום 30 בספטמבר 2009 הינה לאחר ירידת ערך בעלת אופי שאינו זמני, בסך של 54 מיליון ש"ח, ולאחר פדיון חלק מיחידות הקרן. לאחר תאריך המאזן פדתה הקרן יחידות נוספות, בסכום כולל של 9 מיליון ש"ח.

2. ניירות ערך - מאוחד (המשך)

א. הרכב הסעיף (המשך)

מבוקר				
31 בדצמבר 2009				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים				
(1) איגרות חוב מוחזקות לפדיון				
איגרות חוב ומלוות:				
1,561	1,561	49	1	1,609
20	20	1	-	21
408	408	2	26	384
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפדיון	1,989	52	27	2,014
(2) ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב ומלוות:				
18,937	18,768	213	44	18,937
9,204	8,985	238	19	9,204
3,350	3,698	33	381	3,350
סך-הכל איגרות חוב	31,451⁽²⁾	484	444	31,491
מניות:				
44	44 ⁽⁶⁾	-	-	44
659	656	3	-	659
703	700	3	-	703
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה	32,151	487⁽³⁾	444⁽³⁾	32,194⁽⁴⁾

2. ניירות ערך – מאוחד (המשך)

א. הרכב הסעיף (המשך)

מבוקר				
31 בדצמבר 2009				
עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הערך במאזן	
הערך במאזן	מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	
במיליוני שקלים חדשים				
(3) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב ומלוות:				
2,033	41	2	2,033	ממשלתיים
5	-	-	5	סוכנויות של ממשלת ארה"ב
107	2	6	107	של אחרים
2,145	43	8	2,145	סך-הכל איגרות חוב
מניות:				
10	1	7	10	של אחרים
2,155	44 ⁽⁵⁾	15 ⁽⁵⁾	2,155	סך-הכל ניירות ערך למסחר
36,338	583	486	36,363	סך-הכל ניירות ערך

הערות:

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כולל ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת בחברה מאוחדת בחו"ל בשווי שוק של 7,651 מיליון ש"ח (כ-2,027 מיליון דולר).
(3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(4) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי העלות בסך 650 מיליון ש"ח.
(5) נקפו לדוח רווח והפסד.
(6) יתרת ההשקעה ליום 31 בדצמבר 2009 הינה לאחר ירידת ערך בעלת אופי שאינו זמני, בסך של 47 מיליון ש"ח, ולאחר פדיון חלק מיחידות הקרן. לאחר תאריך המאזן פדתה הקרן יחידות נוספות, בסכום כולל של 3 מיליון ש"ח.

ב. העברת איגרות חוב מהתיק הזמין למכירה אל התיק המוחזק לפדיון. נוכח השינוי המהותי בטיפול באיגרות חוב זמינות למכירה בחישוב יחס ההון לרכיבי סיכון (במונחי באזל II), הודיע המפקח על הבנקים כי יתיר לתאגידים בנקאיים, באופן חד פעמי, להעביר ביום 31 במרס 2010 איגרות חוב מהתיק הזמין למכירה אל התיק לפדיון, בכפוף לתנאים שקבע. בהתאם לאמור, הבנק ואי די בי ניו יורק העבירו ביום 31 במרס 2010 איגרות חוב מהתיק הזמין למכירה אל התיק לפדיון, כלהלן:

- הבנק העביר איגרות חוב ממשלתיות, בערך נקוב של כ-1 מיליארד ש"ח, אשר למועד ההעברה שווין המאזני ושוויין ההון הסתכמו בסך של כ-1.473 מיליארד ש"ח;
- אי די בי ניו יורק העביר ניירות ערך מגובי משכנתאות, ניירות ערך של סוכנויות פדרליות בארה"ב, וניירות ערך מגובי משכנתאות למסחר, ששוויים ההוגן ושוויים המאזני הסתכמו במועד ההעברה בסך של כ-568 וכ-566 מיליון דולר, בהתאמה (כ-2.1 מיליארד ש"ח).
קרן ההון בגין התאמות הנובעת מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, המתייחסת לניירות הערך שהועברו כאמור, הסתכמה בסך של 32 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2010, והיא תישאר בהון כרווח כולל אחר ותופחת לאורך חיי איגרות החוב.

ג. ליום 30 בספטמבר 2009, כלל הסעיף יתרה בסך של 213 מיליון ש"ח, אשר ייצגה את חלקם היחסי של הבנק ושל בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ בבטוחה שקיבלו מלווה מסויים, ואשר מומשה במהלך שנת 2009, כמפורט בביאור 3 ג' ובביאור 25 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009.

ד. תיק ניירות הערך ליום 30 בספטמבר 2010, כולל השקעה בניירות ערך מגובי נכסים, בעיקר איגרות חוב מגובות משכנתא (MBS) אשר מוחזקות בעיקר בידי חברה מאוחדת בחו"ל.

פרטים בדבר המונחים "נייר ערך המגובה במשכנתא MBS" ניירות ערך מסוג העבר באמצעות "MORTGAGE PASS THROUGH" – התחייבויות משכנתא מובטחות – "Collateralized Mortgage Obligation CMO". ו-תיק חובות מאוגחים "CDO" הובאו בביאור 3 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009.

2. ניירות ערך – מאוחד (המשך)

- ה. בתיק הזמין למכירה נכללו איגרות חוב קונצרניות, לרבות איגרות חוב של בנקים, בהיקף כולל של כ-3,336 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009: 3,350 מיליון ש"ח). יתרת איגרות החוב האמורות כללה, ליום 30 בספטמבר 2010, הפסדים שטרם מומשו בסך של כ-263 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009: כ-381 מיליון ש"ח).
- ו. מרבית ההפסדים שטרם מומשו ליום 30 בספטמבר 2010 נובעים מניירות ערך המדורגים ב-"דירוג השקעה", והם מיוחסים למספר גורמים, לרבות שינויים בשיעורי ריבית השוק לאחר מועד הרכישה, גידול במרווחים שחל בשוק האשראי לגבי סוגים דומים של ניירות ערך, השפעת השווקים הלא פעילים ושינויים בדירוג ניירות הערך. באשר לניירות ערך המייצגים חוב, אין כאלה שעבר זמן פרעונם או כאלה שלגביהם הבנק ו/או חברות הבת הרלבנטיות מעריכים כיום שאין סבירות שיצליחו לגבות את כל הסכומים המגיעים להם, בהתאם לתנאים של חוזה ההשקעה. כיוון שלבנק ולחברות הבת הרלבנטיות יש את היכולת והכוונה להמשיך ולהחזיק בניירות הערך בעלי הפסד שלא מומש עד להתאוששות במחיר השוק (כאשר לגבי איגרות חוב הדבר עלול לקרות רק בעת מועד פדיון), הבנק וחברות הבת הרלבנטיות אינם רואים בירידת הערך של השקעות אלה ליום 30 בספטמבר 2010, ירידה בעלת אופי אחר מאשר זמני, פרט לניירות ערך מסויימים, שבגינם נערכה הפרשה לירידת ערך.
- ז. תיק ניירות הערך של קבוצת דיסקונט ליום 30 בספטמבר 2010 כולל השקעה ישירה באיגרות חוב של Federal Home Loan Bank (FHLB), Fannie Mae ו-Freddie mac (להלן: "הסוכנויות הפדרליות"), אשר מוחזקות בידי אי די בי ניו יורק, בסך של 289 מיליון דולר (1,059 מיליון ש"ח), לעומת 161 מיליון דולר ביום 31 בדצמבר 2009 (608 מיליון ש"ח).

2. ניירות ערך – מאוחד (המשך)

ח. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

בלתי מבוקר			
30 בספטמבר 2010			
רווח כולל אחר מצטבר ⁽¹⁾			
עלות מופחתת	שטח מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטח מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטח מומשו מהתאמות לשווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
1. ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):			
ניירות ערך זמינים למכירה			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
117	-	5	112
ניירות ערך בערבות GNMA			
2,939	-	112	2,827
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
3,056	-	117	2,939
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC CMO ו-STRIPPED MBS):			
7,045	8	90	6,963
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
3	1	-	4
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
7,048	9	90	6,967
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות אחרים			
10,104	9	207	9,906
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מוחזקים לפידיון			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
119	-	1	118
ניירות ערך בערבות GNMA			
149	-	4	145
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
268	-	5	263
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC CMO ו-STRIPPED MBS):			
1,492	-	20	1,472
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
260	8	12	256
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
1,752	8	32	1,728
סך-הכל ניירות ערך לפידיון מגובי משכנתאות אחרים			
2,020	8	37	1,991
סך-הכל ניירות ערך מוחזקים לפידיון מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך למסחר			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
4	-	-	4
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC CMO ו-STRIPPED MBS):			
37	-	-	37
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
41	-	-	41
סך-הכל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות (MBS)			
12,165	17	244	11,938
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
2. ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS):			
3	-	-	3
אשראי לרכישת רכב			
16	2	-	18
תיק חובות מאוגחים CDO			
19	2	-	21
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS)			
12,184	19	244	11,959
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

הערה:
(1) רווח כולל אחר מצטבר - לניירות ערך זמינים למכירה.

2. ניירות ערך - מאוחד (המשך)

ח. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

בלתי מבוקר			
30 בספטמבר 2009			
רווח כולל אחר מצטבר ⁽¹⁾			
עלות מופחתת	מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	שטרם מומשו שטרם מומשו
הפסדים	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
1. ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):			
ניירות ערך זמינים למכירה			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
166	7	-	173
4,580	159	-	4,739
4,746	166	-	4,912
GNMA בערבות			
FHLMC וע"י FNMA			
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-1 REMIC CMO):			
7,033	110	13	7,130
92	-	17	75
7,125	110	30	7,205
11,871	276	30	12,117
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מוחזקים לפידיון			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
10	1	-	11
FHLMC וע"י FNMA			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-1 REMIC CMO):			
265	2	20	247
275	3	20	258
סך-הכל ניירות ערך מוחזקים לפידיון מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך למסחר			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
6	-	-	6
FHLMC וע"י FNMA			
6	-	-	6
סך-הכל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות (MBS)			
12,152	279	50	12,381
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
2. ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS):			
5	-	-	5
אשראי לרכישת רכב			
1	-	-	1
אשראי שאינו לאנשים פרטיים			
20	-	2	18
תיק חובות מאוגחים CDO			
26	-	2	24
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS)			
12,178	279	52	12,405
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

* סווג מחדש.

הערה:

(1) רווח כולל אחר מצטבר-לניירות ערך זמינים למכירה.

2. ניירות ערך – מאוחד (המשך)

ח. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

מבוקר			
31 בדצמבר 2009			
רווח כולל אחר מצטבר ⁽¹⁾			
הפסדים	רווחים	שטרם מומשו	שטרם מומשו
עלות	מהתאמות	מהתאמות	שווי
מופחתת	לשווי הוגן	לשווי הוגן	הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
1. ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):			
ניירות ערך זמינים למכירה			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
287	1	6	282
ניירות ערך בערבות GNMA			
4,840	2	158	4,684
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
5,127	3	164	4,966
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-1 REMIC CMO):			
8,277	35	95	8,217
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבות			
74	10	-	84
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
8,351	45	95	8,301
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות אחרים			
13,478	48	259	13,267
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מוחזקים לפידיון			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
11	-	1	10
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-1 REMIC CMO):			
225	26	-	251
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
236	26	1	261
סך-הכל ניירות ערך מוחזקים לפידיון מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך למסחר			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
5	-	-	5
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
5	-	-	5
סך-הכל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות (MBS)			
13,719	74	260	13,533
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
2. ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS):			
4	-	-	4
אשראי לרכישת רכב			
1	-	-	1
אשראי שאינו לאנשים פרטיים			
*18	*1	-	*19
תיק חובות מאוגחים CDO			
23	1	-	24
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS)			
13,742	75	260	13,557
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

* סוג מחדש.
הערה:
(1) רווח כולל אחר מצטבר-לניירות ערך זמינים למכירה.

2. ניירות ערך - מאוחד (המשך)

ט. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש

בלתי מבוקר			
30 בספטמבר 2010			
פחות מ-12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
הפסדים	שווי	הפסדים	שווי
שטרם מומשו	הוגן	שטרם מומשו	הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):			
ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO-1 MBS STRIPPED):			
–	20	8	1,369
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם			
1	3	–	–
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
1	23	8	1,369
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
1	23	8	1,369
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מוחזקים לפידיון			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO-1 MBS STRIPPED):			
–	–	–	23
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם			
8	112	–	–
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
8	112	–	23
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
8	112	–	23
סך-הכל ניירות ערך מוחזקים לפידיון מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך למסחר			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO-1 MBS STRIPPED):			
–	–	–	19
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם			
–	–	–	19
סך-כל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות (MBS)			
9	135	8	1,411
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS):			
תיק חובות מאוגחים CDO			
2	16	–	–
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS)			
2	16	–	–
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
11	151	8	1,411

2. ניירות ערך - מאוחד (המשך)

ט. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)			
פירוט נוסף לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש (המשך)			
בלתי מבוקר			
30 בספטמבר 2009			
פחות מ-12 חודשים		יותר מ-12 חודשים	
שווי	הפסדים	שווי	הפסדים
הוגן	מומש	הוגן	מומש
במיליוני שקלים חדשים			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):			
ניירות ערך זמינים למכירה			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
41	-	18	-
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
41	-	18	-
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO-1, STRIPPED MBS):			
792	10	206	3
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם			
-	-	72	17
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
792	10	278	20
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
833	10	296	20
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מוחזקים לפידיון			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO-1, STRIPPED MBS):			
-	-	215	20
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
-	-	215	20
סך-הכל ניירות ערך מוחזקים לפידיון מגובי משכנתאות (MBS)			
833	10	511	40
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS):			
-	-	18	2
תיק חובות מאוגחים CDO			
-	-	18	2
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS)			
833	10	529	42
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

* סווג מחדש.

2. ניירות ערך - מאוחד (המשך)**ט. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)**

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש (המשך)

מבוקר

31 בדצמבר 2009

פחות מ-12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
הפסדים שווים	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שווים	הפסדים שטרם מומשו
במיליוני שקלים חדשים			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):			
ניירות ערך זמינים למכירה			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
64	1	-	-
ניירות ערך בערבות GNMA			
417	2	-	-
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
481	3	-	-
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I CMO, REMIC):			
2,270	34	67	1
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם			
-	-	74	10
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
2,270	34	141	11
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
2,751	37	141	11
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מוחזקים לפידיון			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I CMO, REMIC):			
26	3	199	23
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
26	3	199	23
סך-הכל ניירות ערך מוחזקים לפידיון מגובי משכנתאות (MBS)			
2,777	40	340	34
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS):			
-	-	18	*1
תיק חובות מאוגחים CDO			
-	-	18	1
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS)			
2,777	40	358	35
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

* סווג מחדש.

3. הפרשה לחובות מסופקים

המאוחד

בלתי מבוקר							
לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר							
2009				2010			
הפרשה ספציפית ⁽¹⁾				הפרשה ספציפית ⁽¹⁾			
הפרשה נוספת ⁽²⁾	לפי עומק הפיגור	אחרת	סך-הכל	הפרשה נוספת ⁽²⁾⁽³⁾	לפי עומק הפיגור	אחרת	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים							
*6,411	*667	*5,575	*169	6,564	694	5,700	170
*305	*7	*283	*15	230	19	201	10
(58)	(14)	(32)	(12)	(59)	(14)	(35)	(10)
(1)	–	(1)	–	(2)	–	(2)	–
246	(7)	250	3	169	5	164	–
(52)	–	(52)	–	(161)	–	(160)	(1)
(6)	–	(6)	–	(5)	–	(5)	–
6,599	660	5,767	172	6,567	699	5,699	169
233	62	171	–	230	64	166	–
יתרה הפרשה לסוף התקופה							
מזה: יתרת ההפרשה שלא נוכתה מסעיף אשראי לציבור							
לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר							
2009				2010			
6,303	685	5,451	167	6,641	652	*5,821	*168
*969	*55	*875	39	821	81	705	35
(232)	(80)	(118)	(34)	(259)	(34)	(192)	(33)
(8)	–	(8)	–	(15)	–	(15)	–
729	(25)	749	5	547	47	498	2
(430)	–	(430)	–	(615)	–	(614)	(1)
(3)	–	(3)	–	(6)	–	(6)	–
6,599	660	5,767	172	6,567	699	5,699	169
233	62	171	–	230	64	166	–
יתרה הפרשה לסוף התקופה							
מזה: יתרת ההפרשה שלא נוכתה מסעיף אשראי לציבור							

* סווג מחדש.

** בניכוי חובות שנגבו במהלך השנה.

הערות:

- (1) בהלוואות שלגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב בפיגור. בהלוואות אחרות, לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.
- (2) כולל יתרת הפרשה כללית לחובות מסופקים.
- (3) החל מהרבעון השלישי של שנת 2010, נכללת הפרשה נוספת בגין הלוואות לדירור שניתנו החל מיום 1 ביולי 2010, אשר שיעור המימון בהן במועד העמדת ההלוואה עולה על 60%.

3. הפרשה לחובות מסופקים (המשך)**פרטים על אופן חישוב ההפרשה הספציפית בהלוואות לדיור במאחד**

בלתי מבוקר					
30 בספטמבר 2010					
הפרשה ספציפית					
סך-הכל	אחרת	לפי עומק הפיגור ⁽⁵⁾	יתרה בפיגור	יתרת חוב מאזנית ⁽⁴⁾	יתרת אשראי
במיליוני שקלים חדשים					
154	–	154	112	225	12,577 ⁽⁶⁾⁽¹⁾
33	28	5	39	97	4,329 ⁽²⁾
25	14	10	16	42	911 ⁽³⁾
212	42	169	167	364	17,817
סך-הכל					
מזה: בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות אשר נמצאות בהליכי בניה					
1	–	1	1	6	353
30 בספטמבר 2009					
153	–	153	103	265	10,813 ⁽⁶⁾⁽¹⁾
34	29	5	39	111	3,960 ⁽²⁾
27	13	14	16	49	849 ⁽³⁾
214	42	172	158	425	15,622
סך-הכל					
מזה: בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות אשר נמצאות בהליכי בניה					
–	–	–	–	3	193

* סווג מחדש.

הערות:

- (1) הלוואות שעל פי הוראות בנק ישראל, קיימת חובה לערוך בגין הפרשה לפי עומק הפיגור.
 (2) הלוואות לדיור שיתרת כל אחת מהן עולה על 887 אלפי ש"ח (30 בספטמבר 2009: 871 אלפי ש"ח).
 (3) הלוואות במישכון דירת מגורים – נערך בהתאם לחוזר שפרסם בנק ישראל ביום 1 בינואר 2006, לפיו נקבע כי הלוואה לדיור לצורך הדיווח הכספי תכלול הלוואות שיינתנו לכל מטרה במישכון דירת מגורים.
 (4) יתרת אשראי בעייתי (מעל עומק פיגור של 3 חודשים) ולאחר ניכוי יתרת הפרשות.
 (5) כולל יתרת הפרשה ספציפית מעבר להפרשה על פי עומק הפיגור בסך של 24.7 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2009: 21.5 מיליון ש"ח).
 (6) כולל יתרת אשראי בבנק בסך של 108 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2009: 117 מיליון ש"ח).

4. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

כללי. החל מיום 31 בדצמבר 2009, הלימות ההון מחושבת בהתאם לגישה הסטנדרטית על פי הוראת שעה שפרסם המפקח על הבנקים בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" מיום 31 בדצמבר 2008. בחודש יוני 2010 עוגנה הוראת השעה בהוראות ניהול בנקאי תקין (להלן: "כללי באזל ו"). עד ליום 31 בדצמבר 2009 חושבה הלימות ההון בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 311 ו-341 בדבר "יחס הון מזערי" ו-"הקצאת הון בגין החשיפה לסיכונים שוק", בהתאמה (להלן: "כללי באזל ו").

על פי הנדבך השני בהוראת השעה האמורה, התאגידים הבנקאיים נדרשים לבצע תהליך הערכה פנימי של הלימות ההון (תהליך ICAAP) ואילו הפיקוח על הבנקים נדרש לבצע תהליך סקירה והערכה פיקוחי (תהליך SREP). במכתב מיום 20 באוגוסט 2009, הבהיר המפקח על הבנקים כי בתקופת הביניים, עד להשלמת תהליך SREP מקיף, על התאגידים הבנקאיים לעמוד גם ביעדי ההון שהוגדרו על ידם בהתאם לכללי באזל ו. ליום 30 בספטמבר 2010 הבנק עומד הן בכללי באזל ו והן בכללי באזל ו.

מדיניות הון לתקופת ביניים. בחודש דצמבר 2009 פרסמה ועדת באזל טיוטת המלצות בנושא "חיזוק העמידות של הסקטור הבנקאי" והודיעה כי בכוונתה לפרסם חלק מהותי מהשינויים המוצעים כהמלצות סופיות כבר בתחילת שנת 2011, בתוקף מיום 31 בדצמבר 2012. במכתב מיום 30 ביוני 2010 הודיע המפקח על הבנקים כי הפיקוח על הבנקים עוקב אחר ההתפתחויות בהקשר זה, ומתכוון לבחון את ההמלצות החדשות לאחר שיוגשו, במטרה להתאים אליהן את ההוראות בארץ, לפי העניין.

4. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

- במכתב האמור נדרשים התאגידים הבנקאיים, בתקופת הביניים שעד להתאמת ההוראות כאמור:
- לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2010 ליחס הון הליבה. יחס זה יתייחס להון הליבה בניכוי כל הניכויים הנדרשים מרובד 1, לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 "מדידה והלימות הון - רכיבי ההון". על היעד להיקבע בשיעור שלא יפחת מ-7.5%;
 - להעביר לפיקוח על הבנקים תוכנית עבודה לעמידה ביעד האמור, עד סוף חודש אוגוסט 2010;
 - תאגיד בנקאי אשר מתקשה באמור לעיל, יפנה לפיקוח על מנת לגבש מתווה מוסכם לעמידה ביעד;
 - בהעדר אישור מראש מהמפקח על הבנקים, להימנע מחלוקת דיבידנד אם אינו עומד ביעד האמור או אם חלוקת הדיבידנד תגרום לכך שלא יעמוד ביעד.
- לאור האמור, דירקטוריון הבנק דן בתוכנית שהוגשה לו, אשר כוללת יעד יחס הון ליבה לסוף שנת 2010, וכן מתווה עולה לשנים 2011-2012. התוכנית שהוגשה לאישור הדירקטוריון מושתתת על בחינתם של מספר תרחישים, שתוצאת חלק מהם היא, שליום 31 בדצמבר 2010 הבנק עלול לא לעמוד ביעד שנדרש. ביום 31 באוגוסט 2010, הוגשה התוכנית לפיקוח והבנק פועל על מנת לגבש מתווה מוסכם עם הפיקוח לעמידה ביעד. יצויין כי לאור ההסכם שנחתם בין הבנק לבין פיבי ולאור האישורים שניתנו בהתייחס אליו (ר' ביאור 13 לתמצית הדוחות הכספיים) בהם נקבע מתווה למכירת החזקת הבנק בבנק הבינלאומי, התיר המפקח על הבנקים לבנק לא לכלול בהון הליבה את הניכוי בגין השקעת הבנק בבנק הבינלאומי. יחס הון הליבה ליום 30 בספטמבר 2010, מחושב בהתאם לאמור לעיל, הגיע לשיעור של 7.37%.

1. הון לצורך חישוב יחס הון

סכומים מדווחים		
מבוקר	בלתי מבוקר	
ליום	ליום	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2009	2009	2010
באזל ו ⁽¹⁾	באזל ו ⁽²⁾	באזל ו ⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים		
10,699	11,466	11,503
6,469**	5,675*	7,069
17,168	17,141	18,572
סך-הכל הון כולל		

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

מבוקר		בלתי מבוקר	
ליום		ליום	
31 בדצמבר		30 בספטמבר	
2009	2009	2010	
באזל ו ⁽¹⁾	באזל ו ⁽²⁾	באזל ו ⁽¹⁾	
במיליוני שקלים חדשים			
125,633**	129,989**	127,196	סיכון אשראי
2,752	2,388	3,322	סיכוני שוק
12,969	–	13,104	סיכון תפעולי
141,354	132,377	143,622	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

הערות לטבלה ראה לאחר סעיף 3.

4. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

סכומים מדווחים

מבוקר	בלתי מבוקר	
ליום	ליום	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2009	2009	2010
באזל ו ⁽¹⁾	באזל ו ⁽²⁾	באזל ו ⁽¹⁾
באחוזים		
א. הבנק		
7.1**	7.4**	7.4
7.6**	8.7**	8.0
12.1**	12.9**	12.9
9.00	9.00	9.00
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		
ב. חברות בת משמעותיות		
1. בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ וחברות מאוחדות שלו		
10.4***	11.1	10.8
12.2***	12.9***	13.1
9.0	9.0	9.0
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		
2. בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ		
12.4***	6.9	12.5
18.8***	10.4	18.3
9.0	9.0	9.0
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		
3. כרטיסי אשראי לישראל בע"מ		
13.5	22.7***	16.7
13.7	23.1***	16.9
9.0	9.0	9.0
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		

* לאחר ניכויים מההון הכולל לפי באזל ו בגין יתרות השקעות במניות ובכתבי התחייבות נדחים של חברות פיננסיות מסונפות ושל חברות בת שלא אוחדו.

** סווג מחדש - סיווגים שונים שהשפעתם הכוללת על יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון היתה זניחה.

*** סווג מחדש.

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון".

(2) מחושב בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מספר 311-341 בדבר "יחס הון מזערי" ו"הקצאת הון בגין החשיפה לסיכונים שוק". הכותרות של מונחים מסוימים שנקבעו בהוראות אלה, וסיכומי ביניים שהוצגו בביאור זה בדוחות שפורסמו בעבר, הותאמו וסווגו מחדש לפי מתכונת הגילוי של השנה השוטפת.

מבוקר	בלתי מבוקר	
ליום	ליום	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2009	2009	2010
באחוזים		
דיסקונט בנקורפ אינק.⁽¹⁾		
12.5	11.2	12.4
14.9	13.5	14.6
8.0 ⁽²⁾	8.0 ⁽²⁾	8.0 ⁽²⁾
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		

הערות:

(1) הנתונים בסעיף זה חושבו בהתאם לכללים המחייבים בארה"ב.

(2) אי די בי ניו יורק, חברת הבת של דיסקונט בנקורפ אינק., סווגה על ידי ה-FDIC כ-"Well Capitalized". שמירת הסיווג האמור מחייבת שמירה על יחס הון כולל מזערי בשיעור של 10%, ושל יחס הון ראשוני מזערי בשיעור של 6%. אי די בי ניו יורק אינה נדרשת לעמוד בכללי באזל ו.

5. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - מאוחד

בלתי מבוקר						
30 בספטמבר 2010						
סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
במיליוני שקלים חדשים						
נכסים						
16,636	–	746	975	3,891	663	10,361
מזומנים ופקדונות בבנקים						
39,605	741	342	913	17,181	7,329	13,099
ניירות ערך						
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
130	–	–	–	–	–	130
119,129	–	3,204	6,122	26,478	19,306	64,019
אשראי לציבור						
1,547	–	3	–	1	1,540	3
אשראי לממשלות						
1,662	1,540	–	8	–	53	61
השקעות בחברות כלולות						
3,101	3,101	–	–	–	–	–
בניינים וציוד						
5,221	863	292	176	1,501	47	2,342
נכסים אחרים						
187,031	6,245	4,587	8,194	49,052	28,938	90,015
סך-כל הנכסים						
התחייבויות						
137,810	–	3,651	9,388	43,837	12,296	68,638
פקדונות הציבור						
4,960	–	31	93	2,605	505	1,726
פקדונות מבנקים						
361	–	–	–	84	71	206
פקדונות הממשלה						
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
7,585	–	–	–	7,585	–	–
12,291	–	–	–	–	9,345	2,946
כתבי התחייבות נדחים						
12,900	692	339	482	1,358	932	9,097
התחייבויות אחרות						
175,907	692	4,021	9,963	55,469	23,149	82,613
סך-כל ההתחייבויות						
11,124	5,553	566	(1,769)	(6,417)	5,789	7,402
הפרש						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
–	–	(678)	1,548	4,457	(3,833)	(1,494)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
–	–	–	143	123	–	(266)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
–	2	–	45	56	74	(177)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
11,124	5,555	(112)	(33)	(1,781)	2,030	5,465
סך-הכל כללי						
–	–	14	127	213	–	(354)
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
–	3	(16)	5	940	485	(1,417)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

הערה:
(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

5. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה – מאוחד (המשך)

בלתי מבוקר						
30 בספטמבר 2009						
סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
במיליוני שקלים חדשים						
נכסים						
23,083	–	622	1,113	4,946	840	15,562
35,866	1,076	266	1,056	18,026	6,776	8,666
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו						
513	–	–	–	–	–	513
במסגרת הסכמי מכר חוזר						
115,533	–	3,383	6,673	26,550	20,049	*58,878
אשראי לציבור						
1,833	–	1	–	318	1,514	–
אשראי לממשלות						
1,783	1,663	–	9	–	53	58
השקעות בחברות כלולות						
3,062	3,062	–	–	–	–	–
בניינים וציוד						
5,555	*1,245	288	160	*1,714	23	*2,125
נכסים אחרים						
187,228	7,046	4,560	9,011	51,554	29,255	85,802
סך-כל הנכסים						
התחייבויות						
140,370	–	3,442	11,274	44,221	13,024	*68,409
פקדונות הציבור						
5,200	–	27	49	3,001	448	1,675
פקדונות מבנקים						
275	–	–	–	67	46	*162
פקדונות הממשלה						
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו						
7,639	–	–	–	7,639	–	–
במסגרת הסכמי רכש חוזר						
10,837	–	–	–	–	8,890	1,947
כתבי התחייבות נדחים						
12,638	*940	422	514	*1,495	783	*8,484
התחייבויות אחרות						
176,959	940	3,891	11,837	56,423	23,191	80,677
סך-כל ההתחייבויות						
10,269	6,106	669	(2,826)	(4,869)	6,064	5,125
הפרש						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
–	–	(981)	2,832	3,384	(5,035)	(200)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
–	–	–	29	19	–	(48)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
–	2	(2)	23	(78)	150	(95)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
10,269	6,108	(314)	58	(1,544)	1,179	4,782
סך-הכל כללי						
–	–	–	65	(150)	–	85
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
–	2	(75)	123	369	486	(905)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

* סווג מחדש.

הערה:

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

5. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - מאוחד (המשך)

מבוקר						
31 בדצמבר 2009						
סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
במיליוני שקלים חדשים						
נכסים						
24,583	–	861	1,144	5,533	798	16,247
36,338	713	291	919	18,924	6,897	8,594
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו						
336	–	–	–	–	–	336
במסגרת הסכמי מכר חוזר						
114,426	–	3,392	6,836	25,679	19,021	59,498
אשראי לציבור						
1,820	–	1	–	302	1,517	–
אשראי לממשלות						
1,795	1,673	–	7	–	56	59
השקעות בחברות כלולות						
3,178	3,178	–	–	–	–	–
בניינים וציוד						
5,341	*1,128	591	108	*1,464	34	*2,016
נכסים אחרים						
187,817	6,692	5,136	9,014	51,902	28,323	86,750
סך-כל הנכסים						
התחייבויות						
141,825	–	4,003	11,233	45,559	12,982	68,048
פקדונות הציבור						
3,724	–	19	210	1,390	411	1,694
פקדונות מבנקים						
284	–	–	–	43	49	192
פקדונות הממשלה						
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת						
7,651	–	–	–	7,651	–	–
הסכמי רכש חוזר						
11,529	–	–	–	–	9,107	2,422
כתבי התחייבויות נדחים						
12,512	*907	339	368	*1,866	737	*8,295
התחייבויות אחרות						
177,525	907	4,361	11,811	56,509	23,286	80,651
סך-כל ההתחייבויות						
10,292	5,785	775	(2,797)	(4,607)	5,037	6,099
הפרש						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדירים:						
–	–	(835)	2,676	3,021	(4,773)	(89)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
–	–	–	32	(138)	–	106
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
–	2	–	49	73	146	(270)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
10,292	5,787	(60)	(40)	(1,651)	410	5,846
סך-כל כללי						
–	–	–	51	(246)	–	195
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
–	3	(76)	273	1,234	490	(1,924)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

* סווג מחדש.
הערה:
(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

6. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2009	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים		
א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים		
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה		
עסקאות בהן היתרה מיצגת סיכון אשראי:		
1,318	1,476	1,455
אשראי תעודות		
2,951	2,959	3,673
ערבויות להבטחת אשראי		
4,249	4,130	4,779
ערבויות לרוכשי דירות		
7,511*	4,860	5,633
ערבויות והתחייבויות אחרות		
13,476	15,923	15,463
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו		
9,482	9,752	8,917
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו		
19,936	17,935	19,589
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן ⁽¹⁾		
4,538	4,088	4,100
התחייבות להוצאת ערבויות		

* סווג מחדש.
(1) כולל מחויבות למתן אשראי שניתנה ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 154 "נהלים למתן הלוואות לדויר".

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2009	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים		
1. חוזי שכירות לזמן ארוך – דמי שכירות לתשלום בשנים הבאות⁽¹⁾:		
103	81	113
שנה ראשונה		
91	77	95
שנה שניה		
66	62	72
שנה שלישית		
46	49	54
שנה רביעית		
37	34	47
שנה חמישית		
155	154	184
שנה שישית ואילך		
498	457	565
סך-הכל		
61	164	61
2. התקשרויות לרכישת בניינים וציוד		

הערה:

(1) פרטים אודות חוזי שכירות לזמן ארוך הובאו בביאור 19' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009.

3. תובענות שונות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו:

כמפורט בביאור 19 ג' סעיף 11 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, נגד הבנק ונגד חברות מאוחדות שלו תלויות ועומדות תובענות שונות, ובכלל זה תובענות ייצוגיות ובקשות להכיר בתובענות כתובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות, ו/או על עמדתן של הנהלות החברות המאוחדות שלו, אשר נסמכות על חוות דעת יועציהן המשפטיים, לפי העניין, בהתאמה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו.

סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות שלו, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably possible) הסתכם בכ-1,054 מיליון ש"ח.

6. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

בביאור 19 ג' סעיפים 11 עד 13, לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, הובא תיאור של הליכים משפטיים מהותיים המתנהלים כנגד הבנק וחברות הקבוצה. בביאור 1 כא' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 פורטו אמות המידה שעל פיהן מגדיר הבנק, דרך כלל, הליך משפטי כמהותי. להלן יובאו בתמצית עדכונים מהותיים בנוגע לתובענות מהותיות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו:

3.1 בביאור 19 ג' סעיף 11.5 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 תוארה בקשה שהוגשה ביום 30 ביוני 2008, לבית המשפט המחוזי בתל אביב, לאשר תובענה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים ובנק לאומי. ביסוד התובענה טענת התובעים כי שלושת הבנקים הנתבעים יצרו קרטל לתיאום מחירי העמלות שהם גובים מלקוחותיהם וזאת החל מסוף שנות ה-90 ויתכן שאף לפני כן. התובעים טוענים עוד כי הבנקים יצרו הגבל עסקי בלתי חוקי לעניין שיעורי העמלות השונות שהם גובים מלקוחותיהם. לטענת התובעים, כתוצאה מהקרטל, המחיר בו מחוייב הציבור גבוה מהמחיר שהציבור יכול היה לשלם אלמלא נמנעה התחרות על ידי הקרטל. התובעת מעריכה את הפער בין העמלות שנגבו בפועל לבין העמלות שהיו נגבות אלמלא פעלו הבנקים כפי שפעלו ב-25%. על בסיס הערכה זו טוענים הנתבעים לנזק לכלל חברי הקבוצה בסך של 3.5 מיליארד ש"ח. חלקו של הבנק בסכום הנתבע הינו בשיעור של 22% (דהיינו, סך של כ-770 מיליון ש"ח).

לפי החלטת בית המשפט המחוזי מיום 7 באוקטובר 2009, התביעה תידון יחד עם התביעה המתוארת בסעיף 4.4 להלן. בית המשפט הורה על עיכוב הדיון בבקשת האישור עד להחלטה בערר שיגישו הבנקים על החלטת הממונה לבית הדין להגבלים עסקיים (כמפורט בסעיף 6 להלן).

3.2 תובענה ייצוגית שהוגש ערעור על אישורה כייצוגית:

בביאור 19 ג' סעיף 11.3 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 תוארה תביעה שהוגשה ביום 12 בספטמבר 2006 נגד הבנק, בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") ובנק הפועלים בע"מ ("בנק הפועלים") (יחדיו "הבנקים הנתבעים"), ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית. התובעת אמדה את סכום התביעה בסך של 7 מיליארד ש"ח לכלל הבנקים הנתבעים, תוך שהיא שומרת על זכותה לתקן את הסכום בהתאם להתפתחויות בניהול התביעה. התובעת טענה, כי הבנקים הנתבעים מרכזים בידיהם את רוב האשראי לציבור, וכי הם תיאמו ביניהם את המחירים של חמישה פרמטרים בכל הנוגע לאשראי, וכי הזהות במחירים של חמשת הפרמטרים בין הבנקים הנתבעים, מלמדת על קיומו של תיאום ביניהם. ביום 21 בינואר 2007 אישר בית המשפט המחוזי את בקשת התובעת להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית בעילות הנובעות מחוק ההגבלים העסקיים ("החלטת בית המשפט המחוזי").

בעניין זה יצויין כי ביום 26 באפריל 2009 פרסמה הממונה קביעה כמפורט בסעיף 6 להלן.

ביום 9 באפריל 2008 הגישה התובעת ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי שדחה את בקשת התובעת לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית גם בעילה של איסור פגיעה בנסיבות מיוחדות לפי חוק הבנקאות וכן על החלטת בית המשפט המחוזי שקבעה כי אין לתובעת עילה אישית נגד בנק הפועלים. ביום 15 באפריל 2008 הגישו הבנקים לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי. ביום 29 במאי 2008 החליט בית המשפט העליון כי על היועץ משפטי לממשלה לשקול התייצבות בהליך.

היועץ המשפטי לממשלה הגיש ביום 30 במאי 2010 את תגובתו. עמדת היועץ המשפטי לממשלה תומכת בעמדת הבנקים בערעור, ולפיה אין לאשר את התביעה כתביעה ייצוגית, וזאת בשל העדר תשתית ראיתית מספקת לצורך הוכחת קיומו של הסדר כובל. היועץ המשפטי לממשלה המליץ להחזיר את הדיון לבית המשפט המחוזי על מנת לבדוק קיומן של ראיות נוספות, שיהוו בסיס מתאים לאישור התביעה כייצוגית. לאחר עיון בבקשות רשות הערעור שהוגשו על ידי הבנקים על ההחלטה לאשר את התביעה כייצוגית, וכן בתשובות ובעמדתו של היועץ המשפטי לממשלה, הורה בית המשפט העליון כי הבקשות יובאו לדיון בפני הרכב מורחב. נשיאת בית המשפט העליון קבעה כי הדיון יתקיים בפני 7 שופטים. הדיון בתובענה הייצוגית עוכב על ידי בית המשפט המחוזי עד להחלטה בבקשות רשות הערעור שהוגשו לבית המשפט העליון. דיון בערעור נקבע ליום 13 במרס 2011.

3.3 בביאור 19 ג' סעיף 11.11 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 תוארה תובענה שהוגשה ביום 2 ביוני 2009 לבית המשפט המחוזי בתל אביב ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית נגד בנק דיסקונט למשכנתאות. בבקשה להכיר בתובענה כתובענה ייצוגית מבקשת התובעת שבית המשפט יורה לבנק דיסקונט למשכנתאות להשיב עמלות פרעון מוקדם, שנגבו בהלוואות בהן נפטר אחד מהלווים בשבע השנים האחרונות, בסכום כולל הנאמד על ידה בלא פחות מ-75 מיליון ש"ח. בתיק התקיימו דיוני קדם משפט, בסיומם הורה בית המשפט לצדדים לסכם את טענותיהם וקבע את התיק לשימוע החלטה ליום 13 בינואר 2011. הצדדים הגישו את סיכומיהם לבית המשפט.

6. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

3.4 בביאור 19 ג' סעיף 11.14 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 תוארה בקשה לאשר תביעה כתביעה ייצוגית, שהגיש לקוח של הבנק ביום 25 בדצמבר 2008, שעילתה הטענה כי הבנק מעניק הטבת ריבית ללקוחותיו המשקיעים באמצעות רשת האינטרנט בפקדונות תקופתיים המתחדשים באופן אוטומטי. לטענת הלקוח, הבנק אינו מגלה ללקוחותיו מהו שיעור ההטבה וכי הטבה זו מתבטלת במועד החידוש הראשון של הפקדון. בכך פועל הבנק בנגוד להוראות הדין החלות עליו ומטעה את לקוחותיו. הלקוח אומד את הנזק לכלל חברי הקבוצה בסך של 115 מיליון ש"ח. ביום 10 ביוני 2010 נמחקה התביעה ללא צו להוצאות.

3.5 בביאור 19 ג' סעיף 11.10 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 תוארה תביעה שהוגשה ביום 15 בפברואר 2009 כנגד בנק דיסקונט למשכנתאות בבית משפט המחוזי בתל אביב על סך של 2,155 ש"ח אליה צורפה בקשת התובע להכיר בה כתובענה ייצוגית. טענות התובע מתייחסות להלוואה צמודה לדולר שנטל עם רעיתו בשנת 2004 כאשר לטענתו מנגנון ההצמדה בנספח להסכם ההלוואה, הקובע כי החזר ההלוואה יהא לפי שער דולר שלא יפחת מהשער היסודי שנקבע בעת העמדת ההלוואה, מהווה תנאי מקפח בחוזה אחיד הנותן יתרון בלתי הוגן לבנק דיסקונט למשכנתאות. התובע ביקש להכיר בקבוצת הלקוחות שנטלו הלוואות במסלול צמוד דולר עם הצמדה חד כיוונית בשבע השנים האחרונות כזכאית לסעד של השבת הכספים שגבה הבנק לפי מנגנון ההצמדה בתוספת הפרשי ריבית והצמדה. התובע לא העריך מהו סכום התביעה המשוער. ביום 22 ביולי 2010 ניתן פסק דין הדוחה את התביעה.

3.6 ביום 6 ביוני 2010 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים בקשה לאשר תובענה כתובענה ייצוגית נגד הבנק ודיסקונט גמל בע"מ. התובעת, עמיתה של קופות הגמל "תמר" ו-"גפן", טענה כי הנתבעות לא היו זכאיות למכור את הקופות כנגד תמורה כספית וכי התמורה הכספית שהתקבלה, בסך של 620 מיליון ש"ח, צריכה להתחלק בין העמיתים של הקופות.

ביום 24 באוגוסט 2010 מחק בית המשפט המחוזי את הבקשה לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית, מבלי שנדרשה תגובת הנתבעות. **3.7** בביאור 19 ג' סעיף 11.2 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, תוארה תובענה ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית, שהוגשה ביום 19 ביוני 2006, נגד מדינת ישראל ו-31 נתבעים אחרים ובכללם הבנק, בנק מרכנתיל דיסקונט, דיסקונט גמל וקופות הגמל של בנק מרכנתיל דיסקונט. התובעים טוענים שהנתבעים קיבלו שלא כדין תשלומים בגין עיקולים שהטילו הזוכים בהוצאה לפועל באמצעות מדיה מגנטית. הטענה העיקרית הינה שהנתבעים אינם נותנים את השירות הנדרש על פי דין, בכך שאינם מוסרים מידע מפורט מלא ובמועד בתשובתם ללשכות ההוצאה לפועל, ולפיכך אינם זכאים לתשלום שנקבע בתקנות.

היקף התביעה נגד כל הנתבעים הינו 233 מיליון ש"ח. בתביעה לא צוין מה הסכום הנתבע מכל אחד מהנתבעים. להערכת הבנק, החשיפה המקסימלית בעילת ההשבה של החברות בקבוצת דיסקונט שנתבעות בתיק זה לא תעלה על כ-10 מיליון ש"ח. ביום 24 בנובמבר 2010, ניתנה החלטת בית המשפט העליון, לפיה נדחה ערעור הבנק, בנק מרכנתיל דיסקונט ונתבעים נוספים, על החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את הבקשה למחיקה על הסף.

4. בקשות לאשר תובענות מסוימות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו כתובענות ייצוגיות ותובענות מהותיות אחרות שלא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייהן:

נגד הבנק ונגד חברות מאוחדות שלו תלויות ועומדות בקשות לאשר תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות ותובענות אחרות, אשר לדעת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציו המשפטיים, ו/או על עמדת ההנהלות של החברות המאוחדות, אשר נסמכת על חוות דעת יועציהן המשפטיים, לפי העניין, בהתאמה, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייהן ולפיכך לא נערכה בגינן הפרשה.

4.1 בביאור 19 ג' סעיף 12.1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 תוארה בקשה לפטור מאגרה שהוגשה ביום 1 בספטמבר 2004 לבית המשפט המחוזי בתל אביב בגין תביעה בסך של 500 מיליון ש"ח שהוגשה על ידי מפרקי חברה נגד כארבעים נתבעים ובכללם הבנק. בית המשפט קיבל חלקית את בקשת הפטור והעמיד את האגרה על סך של 320 אלף ש"ח.

התביעה נגד הבנק מתמצית בשלוש עילות בלבד, שעניינן נזק בסך של 4 מיליון דולר בגין עסקה שבוצעה בין החברה בפירוק לצד ג' למכירת נכס המשועבד לבנק ואשר לטענת המפרקים נמכר בשווי מופחת משווי האמיתי; שחרור בעלי מניות של אחת החברות בקבוצה מערבותם לחובות החברה לבנק בסכום של 3 מיליון ש"ח; החזרת ממסרים דחויים לידי החברה שבפירוק מבלי שהוצגו בחשבון החברה ובכך נגרם נזק של 9 מיליון ש"ח. יצוין כי המפרקים טוענים שהתנהגות הבנק כמפורט לעיל הביאה לחיסולה הסופי של החברה ואולם אין הם נוקבים בנזק שיש לייחס לבנק בעילה זו. ביום 29 בנובמבר 2009 שב הבנק והגיש בקשה לתיקון כתב התביעה כך שיוגדר במדויק סכום התביעה כנגדו. הבקשה תלויה ועומדת.

6. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

- בנוסף, הגיש הבנק בקשה לדחות את התביעה על הסף מחמת התיישנות. הבקשה נדחתה וביום 16 בנובמבר 2008 הגיש הבנק בקשת רשות ערעור על ההחלטה האמורה לבית המשפט המחוזי, אשר הדיון בה הושהה עד לסיום הליך גישור בין הצדדים. לאחרונה הסתיים הליך הגישור ללא הסכם.
- 4.2** בביאור 19 ג' סעיף 12.2 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 תוארה בקשה שהגישו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב שניים מלווי בנק דיסקונט למשכנתאות ביום 19 ביוני 2000, לאשר תובענה כתובענה ייצוגית נגד בנק דיסקונט למשכנתאות ונגד הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ, בה מבוטחים נכסי הלווים. סכום התובענה 105 מיליון ש"ח. בין היתר טוענים הלווים כי בנק דיסקונט למשכנתאות ביטח את נכסיהם בסכום העולה על סכום הכינון של הנכסים, וכי סכום הביטוח הועלה מעבר לעליית המדד.
- ביום 25 בדצמבר 2000 החליט בית המשפט כי הטענות בתובענה זו דומות לטענות שהוגשו בתובענות הייצוגיות המפורטות בביאור 19 ג', 11.9 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, ועל כן החליט בית המשפט לדחות את הדיון בתובענה האמורה עד למועד קבלת החלטות בתובענות הנ"ל.
- התיק הועבר לדיון בבית המשפט המחוזי במחוז מרכז, אשר החליט כי התיק מעוכב עד החלטה בעליון בעניין דומה, בהתאם להחלטה שניתנה בתיק זה על ידי בית המשפט המחוזי כבר בשנת 2000.
- 4.3** בביאור 19 ג' סעיף 12.3 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 תוארה בקשה לפטור מאגרה שהוגשה ביום 6 בפברואר 2008 לבית המשפט המחוזי בתל אביב בגין תביעה בסך של כ-96 מיליון ש"ח. התביעה הוגשה על ידי בעל השליטה בחברה, חייבת של הבנק, שניתן לגביה צו כינוס נכסים וצו פירוק.
- התובע טוען כי ברשלנות ובחוסר תום לב הבנק הגיש בקשה לצו כינוס נכסים נגד החברה ובשלב מאוחר יותר הגיש בקשה לפירוק החברה וזאת חרף העובדה ששך נכסיה של החברה עלה על היקף חובותיה לבנק. התובע מייחס לבנק אחריות למעשי ו/או מחדלי כונס הנכסים ו/או מפרק החברה אשר גרמו לחברה, לטענתו, נזק כבד.
- ביום 9 באפריל 2008 הוגשה תגובת הבנק לבקשה לפטור מאגרה. המשך הדיון בבקשת הפטור מאגרה התקיים ביום 28 בפברואר 2010. התיק נקבע לסיכומים בכתב, ולאחריהם תנתן החלטה. בשלב מוקדם זה, בטרם ניתנה החלטה בבקשה לפטור מאגרה, לא ניתן להעריך את סיכויי התביעה. בחודש אפריל 2010 נפטר התובע ולפיכך, על העזבון להודיע אם הוא מבקש להמשיך בהליכים.
- כל עוד לא אושרה בקשת הפטור או לא שולמה האגרה, התביעה אינה נחשבת כמוגשת.
- 4.4** בביאור 19 ג' סעיף 12.4 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, תוארו תובענה ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית, שהוגשו נגד הבנק ונגד בנק לאומי, בנק הפועלים, בנק מזרחי-טפחות והבנק הבינלאומי הראשון, והתקבלו בבנק ביום 12 במאי 2009.
- הבקשה והתובענה עניין קביעת הממונה על ההגבלים העסקיים (ר' סעיף 6 להלן) לפיה בין הבנקים הנתבעים התקיימו הסדרים כובלים שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות.
- הקבוצה המוגדרת בתביעה הינה כלל לקוחות הבנקים הנתבעים, הן הפרטיים והן העסקיים, משנת 1990 ועד שנת 2004. הנזק מוערך לצורך התביעה בסך כולל של כ-1 מיליארד ש"ח לכלל הנתבעים, ללא חלוקה ביניהם. התובעים שומרים על זכותם לתקן את הסכום הנתבע לאחר קבלת מלוא הנתונים מהבנקים.
- ביום 7 באוקטובר 2009 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשות שהוגשו למחיקת התביעה על הסף והורה על איחוד הדיון בתביעה זו עם התביעה המתוארת בסעיף 3.1 לעיל. בית המשפט הורה על עיכוב הדיון בבקשת האישור עד להחלטה בערר שהגישו הבנקים על קביעת הממונה לבית הדין להגבלים עסקיים. (ר' סעיף 6 להלן).
- 5.** בקשת לאישור תובענות מסוימות נגד הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ כתובענות ייצוגיות:
- בדוחות הכספיים של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, במסגרת פירוט של בקשות לאישור תביעות ייצוגיות שתלויות ועומדות נגד בנק זה וחברות בנו של, אשר לדעת הנהלת הבנק הבינלאומי, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייהן ולא נערכה בגין הפרשה, צוין, בין היתר ההליך הבא:
- בשנת 1997, הוגשו תביעות בבית המשפט המחוזי בתל אביב נגד שתי חברות בנו של הבנק הבינלאומי, הבנק הבינלאומי הראשון למשכנתאות בע"מ ובנק עצמאות למשכנתאות ולפיתוח בע"מ (להלן: "הבנקים למשכנתאות בקבוצת הבינלאומי"), אשר מוזגו בינתיים עם ולתוך הבנק הבינלאומי, ובנקים למשכנתאות אחרים, בהן נטען, בין היתר, כי הבנקים האמורים גבו מהלווים עמלות ביטוח חיים וביטוח נכסים שלא כדין וכי הלווים זכאים להשבת סכומי עמלות אלה. תביעות אלה הסתכמו בכמיליארד וחצי ש"ח (בערכים נומינליים). כן הוגשה בקשה להכיר בתביעות אלה כתובענות ייצוגיות. התביעות והבקשה הנ"ל לא כללו את אופן חישוב הסכום האמור ולא כללו פירוט איזה חלק מן הסכום מיוחס לבנקים למשכנתאות בקבוצת הבינלאומי.

6. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

בחדש נובמבר 1997 ניתנה החלטה של בית המשפט המחוזי, לגבי התביעה שהוגשה בחדש יולי 1997, לפיה נדחתה התביעה במתכונת של תובענה ייצוגית על פי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 וחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988. עם זאת פסק בית המשפט, כי ניתן לדון בתביעה לסעד הצהרתי במסגרת תקנה 29 לתקנות סדרי הדין האזרחי ביחס לעילות שנוצרו קודם ליום 10 במאי 1996 (יום פרסום תיקוני החוקים הנ"ל בענין תובענות ייצוגיות).

בחדש דצמבר 1997 הגישו הבנקים הנ"ל לבית המשפט העליון בקשת רשות לערער על ההחלטה הנ"ל וכן בקשה לעיכוב ביצוע ההליכים עד לקבלת פסיקתו בערעור זה. בקשת הרשות לערער ועיכוב ביצוע ההליכים נענתה על ידי בית המשפט העליון. בדיון שנערך בבית המשפט העליון בערעור הנ"ל ביום 25 בנובמבר 2001, קיבלו הצדדים את הצעת בית המשפט העליון לעכב את הדיונים בערעורים עד למתן פסק דין בערעור אחר התלוי ועומד בבית המשפט העליון, בו נדונה תחולתה ותנאיה של תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי, שאלה שעומדת אף בלב הערעור הנ"ל.

ביום 2 באפריל 2003 ניתן פסק הדין בערעור האחר בעניין מעמדה ותחולתה של תקנה 29 לצורך הגשת תובענה ייצוגית. אשר על כן, ביום 10 באפריל 2003 החליט בית המשפט העליון, כי הצדדים יגישו את עמדתם בכתב לעניין קיום המשך הליכי הערעור בתיק. כל הצדדים כבר הגישו את עמדתם כאמור. טרם ניתנה החלטה של בית המשפט העליון בעניין.

ביום 1 בספטמבר 2005 ניתן פסק דין בדיון הנוסף בעניין מעמדה ותחולתה של תקנה 29, אשר הותיר את ההלכה על כנה. בכך נסתם למעשה הגולל, לפחות בשלב זה, על השימוש בתקנה 29 כמכשיר להגשת תובענות ייצוגיות.

בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, שפורסם ביום 12 במרס 2006, נקבעו הסדרים חדשים, שונים במהותם מן הדין אשר נהג ערב חקיקת החוק, לגבי הגשת תובענות ייצוגיות. על פי החוק רשאי בית המשפט להחיל את הוראות החוק אף על תובענות אשר היו תלויות ועומדות ערב חקיקתו, בתנאים אשר נקבעו בחוק. עד למועד פרסום הדוחות הכספיים של הבנק הבינלאומי לא הוגשו בקשות כאמור על ידי מי מהתובעים כאמור לעיל. לאחרונה, בהמלצת בית המשפט העליון, פנו כל הצדדים לתביעה לגישור.

אם תתקבלנה התביעות כאמור, יביא הדבר להקטנה בהכנסות הבנק הבינלאומי בתחום זה.

6. קביעת הממונה על ההגבלים העסקיים בדבר הסדרים כובלים בין הבנקים:

ביום 19 במרס 2008, בהמשך לחקירה שנוהלה על ידי רשות ההגבלים העסקיים מאז שנת 2004, ואשר במסגרתה נתפסו מסמכים רבים וחומר מחשב ונחקרו עובדים של הבנק, לרבות אחד מחברי ההנהלה, הודיעה הרשות לבנק כי נוכח ממצאי חקירת הרשות בוחנת הממונה על ההגבלים העסקיים אפשרות להפעיל את סמכותה על פי דין ולקבוע כי התקיימו הסדרים כובלים בין בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק מזרחי-טפחות בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ והבנק (להלן: "הבנקים"), שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות (להלן: "הקביעה הנשקלת"). לבנק ניתנה האפשרות להביא את עמדתו בכתב בפני הממונה בטרם תקבל החלטה האם לעשות שימוש בסמכות האמורה.

בחדש ספטמבר 2008 הגיש הבנק לממונה את עמדתו בכתב במסגרת השימוע, בה פירט בהרחבה את הנימוקים העובדתיים והמשפטיים לכך שבנסיבות העניין אין מקום לכך שהממונה תעשה שימוש בסמכותה לקבוע כי התקיים הסדר כובל.

בחדש ינואר 2009 הציעה הרשות לבנקים אפשרות לגבש "צו מוסכם" כחלופה לפרסום הקביעה הנשקלת. במסגרת זו הציעה שה"צו המוסכם" יכלול תשלום כספי בהיקף של 290 מיליון ש"ח, שיחולק בין הבנקים כך שחלקו של הבנק יהיה 80 מיליון ש"ח. כן הציעה שה"צו המוסכם" יכלול הגבלות מוסכמות על העברת מידע בין הבנקים, ומיפוי כל שיתופי הפעולה ביניהם והסדרתם.

בחדש פברואר 2009 הודיע הבנק לרשות, כי הוא דוחה את ההצעה האמורה ל"צו מוסכם".

ביום 26 באפריל 2009, התקבלה בבנק קביעה של הממונה על ההגבלים העסקיים לפי סעיף 43 (א) (1) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, לפיה קובעת הממונה שבין הבנקים התקיימו הסדרים כובלים שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות, וכי לפי הממצאים שבידיה, הסדרים כובלים אלה התקיימו מראשית שנות ה-90 של המאה הקודמת ועד תחילת חקירת הרשות להגבלים עסקיים בעניין, בחדש נובמבר 2004.

על פי קביעת הממונה, העברות המידע המתוארות בקביעה האמורה מהוות הסדרים כובלים כמשמעותם בחוק ההגבלים העסקיים, על הסדרים אלה לא נתבקש מראש כל אישור וממילא גם לא ניתן, ובכך הופרו הוראות חוק ההגבלים העסקיים.

עוד נקבע על ידי הממונה כי, כאמור בסעיף 43 (ה) לחוק ההגבלים העסקיים, הקביעה האמורה תהא ראייה לכאורה לנקבע בה בכל הליך משפטי. הבנק חולק על הקביעה, ממצאיה ומסקנותיה. ביום 24 במרס 2010 הוגש ערר על קביעת הממונה. לאחרונה קיבלה רשות ההגבלים העסקיים ארכה להגשת תשובתה לערר, עד ליום 22 בינואר 2011. דיון מקדמי נקבע ליום 3 באפריל 2011.

7. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון

א. היקף פעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2010				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
במיליוני שקלים חדשים				
-	-	-	-	-
א. נגזרים מגזרים⁽¹⁾				
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾				
-	-	-	5,125	-
Futures חוזי				
-	-	14,317	6,600	631
Forward חוזי				
חוזי אופציה אחרים				
-	183	15	-	-
אופציות שנכתבו				
-	3	105	-	-
אופציות שנקנו				
-	-	26,343	48,300	-
Swaps				
-	186	40,780	60,025	631
סך-הכל				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם				
-	-	-	25,864	-
התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.				
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾				
20	1,573	552	332	40
Forward חוזי				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
-	5,477	251	-	-
אופציות שנכתבו				
-	5,459	251	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה אחרים				
7,669	162	19,351	339	-
אופציות שנכתבו				
7,210	170	18,636	424	-
אופציות שנקנו				
-	-	18	1,711	-
Swaps				
14,899	12,841	39,059	2,806	40
סך-הכל				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם				
-	-	-	830	-
התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.				
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
-	-	5,307	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				

הערות:

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

7. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

א. היקף פעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2010				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
במיליוני שקלים חדשים				
-	-	-	-	-
א. נגזרים מגדרים				
ב. נגזרים ALM				
-	2	541	1,278	-
-	1	1,368	1,619	63
ג. נגזרים אחרים				
56	130	345	79	1
55	129	330	72	1

7. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

א. היקף פעילות על בסיס מאוחד (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2009				
חוזי שחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
במיליוני שקלים חדשים				
א. נגזרים מגזרים⁽¹⁾				
-	-	506	-	-
חוזי Forward				
-	-	-	1,339	-
Swaps				
-	-	506	1,339	-
סך-הכל				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.				
			1,293	-
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾				
-	-	-	5,189	-
חוזי Futures				
-	-	27,971	12,375	1,139
חוזי Forward				
-	-	773	-	-
חוזי אופציה אחרים				
-	3	837	-	-
אופציות שנכתבו				
-	-	6,900	43,225	-
אופציות שנקנו				
-	-	-	-	-
Swaps				
-	3	36,481	60,789	1,139
סך-הכל				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.				
-	-	-	22,293	-
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾				
1,417	1,216	452	301	68
חוזי Forward				
חוזי אופציה שנשחרים בבורסה				
26	3,734	1,424	-	-
אופציות שנכתבו				
26	3,734	1,424	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה אחרים				
123	143	17,914	65	-
אופציות שנכתבו				
128	154	17,456	65	-
אופציות שנקנו				
-	-	-	811	-
Swaps				
1,720	8,981	38,670	1,242	68
סך-הכל				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.				
-	-	-	326	-
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
-	-	3,579	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				

* סווג מחדש.

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

7. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

א. היקף פעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2009				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
במיליוני שקלים חדשים				
א. נגזרים מגזרים				
-	-	5	3	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	5	86	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ב. נגזרים ALM				
-	2	621	955	1
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	1,086	1,154	62
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ג. נגזרים אחרים				
80	139	502	42	1
שווי הוגן ברוטו חיובי				
79	129	486	35	1
שווי הוגן ברוטו שלילי				

7. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

א. היקף פעילות על בסיס מאוחד (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

מבוקר				
31 בדצמבר 2009				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
במיליוני שקלים חדשים				
א. נגזרים מגזרים⁽¹⁾				
-	-	-	-	-
Forward חוזי				
-	-	-	1,378	-
Swaps				
-	-	-	1,378	-
סך-הכל				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.				
			1,312	-
ב. נגזרים ALM⁽²⁾				
-	-	-	2,009	-
Futures חוזי				
-	-	15,618	9,950	1,039
Forward חוזי				
חוזי אופציה אחרים				
-	755	15	-	-
אופציות שנכתבו				
-	3	134	-	-
אופציות שנקנו				
-	-	15,294	39,846	-
Swaps				
-	758	31,061	51,805	1,039
סך-הכל				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.				
-	-	-	20,718	-
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾				
1,744	1,489	630	113	68
Forward חוזי				
חוזי אופציה שנשחרים בבורסה				
33	4,202	278	-	-
אופציות שנכתבו				
33	4,202	410	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה אחרים				
13,565	153	12,926	55	-
אופציות שנכתבו				
12,711	160	12,626	55	-
אופציות שנקנו				
-	-	-	1,064	-
Swaps				
28,086	10,206	26,870	1,287	68
סך-הכל				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.				
-	-	-	493	-
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
-	-	4,630	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				

הערות:

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

7. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

א. היקף פעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

מבוקר				
31 בדצמבר 2009				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
במיליוני שקלים חדשים				
א. נגזרים מגזרים				
-	-	-	9	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				-
-	-	-	66	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				-
ב. נגזרים ALM				
-	1	437	831	1
שווי הוגן ברוטו חיובי				59
-	5	817	1,004	59
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ג. נגזרים אחרים				
218	138	332	41	1
שווי הוגן ברוטו חיובי				1
217	127	314	35	1
שווי הוגן ברוטו שלילי				

7. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

בלתי מבוקר					
30 בספטמבר 2010					
ממשלות ובנקים	דילרים/ ברוקרים	מרכזיים	אחרים	סך-הכל	בורסה
במיליוני שקלים חדשים					
2,432	521	–	52	1,811	48
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
124	96	–	–	20	8
בניכוי הסכמי קיזוז					
2,308	425	–	52	1,791	40
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽²⁾					
12,581	3,169	9	43	9,238	122
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾					
14,889	3,594	9	95	11,029	162
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
30 בספטמבר 2009					
בלתי מבוקר					
2,351	688	–	68	1,519	76
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
192	139	–	–	31	22
בניכוי הסכמי קיזוז					
2,159	549	–	68	1,488	54
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽²⁾					
11,233	2,658	–	62*	8,406	107
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾					
13,392	3,207	–	130	9,894	161
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
31 בדצמבר 2009					
מבוקר					
2,009	570	–	78	1,309	52
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
99	72	–	–	22	5
בניכוי הסכמי קיזוז					
1,910	498	–	78	1,287	47
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽²⁾					
11,294	2,969	–	26	8,187	112
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾					
13,204	3,467	–	104	9,474	159
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					

* סווג מחדש.

הערות:

- (1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משוברים בסך 71 מיליוני ש"ח (30.9.2009 – 91 מיליוני ש"ח, 31.12.2009 – 74 מיליוני ש"ח).
- (2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 2,237 מיליוני ש"ח הכלולה בסעיף נכסים אחרים (30.9.2009 – 2,068 מיליוני ש"ח, 31.12.2009 – 1,836 מיליוני ש"ח).
- (3) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

7. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)**ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד**

30 בספטמבר 2010				
בלתי מבוקר				
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	מעל 5 שנים	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים				
חוזי ריבית				
175	40	406	50	671
שקל-מדד				
6,486	16,732	23,177	16,436	62,831
אחר				
58,487	21,212	2,774	2,673	85,146
חוזי מטבע חוץ				
12,521	236	270	-	13,027
חוזים בגין מניות				
14,588	3	308	-	14,899
חוזי סחורות ואחרים				
92,257	38,223	26,935	19,159	176,574
סך-הכל				
30 בספטמבר 2009				
בלתי מבוקר				
*81,838	*34,953	*16,463	21,263	154,517
סך-הכל				
31 בדצמבר 2009				
מבוקר				
82,195	36,552	18,307	20,134	157,188
סך-הכל				

* סווג מחדש.

8. רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים - מאוחד

בלתי מבוקר			
לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר		לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
א. בגין נכסים**			
מאשראי לציבור		390	*417
מאשראי לממשלות		19	24
מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים		11	(47)
מפקדונות בבנקים		(40)	25
מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר		2	1
מאגרות חוב ⁽¹⁾		(593)	(375)
מנכסים אחרים		4	12
סך-הכל		(207)	57
ב. בגין התחייבויות**			
על פקדונות הציבור		1,384	1,267
על פקדונות הממשלה		4	1
על פקדונות מבנקים		103	154
על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר		356	255
על כתבי התחייבויות נדחים		(296)	(361)
סך-הכל		1,551	1,316
ג. בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ופעילויות גידור			
הוצאות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM***		(217)	(222)
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים		57	55
סך-הכל		(160)	(167)
ד. אחר			
עמלות מעסקי מימון		46	45
הפרשה לירידת ערך של אגרות חוב מוחזקות לפדיון		(2)	-
רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה, נטו		89	93
הפרשה לירידת ערך של אגרות חוב זמינות למכירה		(1)	(17)
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו		2	(17)
מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר, נטו		(6)	23
הכנסות מימון אחרות		22	16
הכנסות ריבית בגין חובות בעייתיים		(3)	(23)
הוצאות מימון אחרות		147	120
סך הכל		1,331	1,326
סך כל הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
מזה: הפרשי שער, נטו		86	586
		46	224

* סוג מחדש.
** כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.
*** מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
הערה:
(1) הכנסות המימון מניירות ערך מגובי משכנתא (MBS) הסתכמו בכ-83 מיליון דולר לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2010 ובכ-25 מיליון דולר לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2010 (לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2009: 115 מיליון דולר, לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2009: 36 מיליון דולר). לאחר תרגום ההכנסות לשקלים ורישום השפעת הפרשי שער כתוצאה משינוי בשער החליפין של השקל מול הדולר, נרשמו הוצאות מהשקעות בניירות ערך, אלה בסך של 43 מיליון ש"ח לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2010 ובסך של 608 מיליון ש"ח לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2010 (לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2009: הכנסות בסך 98 מיליון ש"ח, לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2009: הוצאות בסך 444 מיליון ש"ח).

8. רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים - מאוחד (המשך)

בלתי מבוקר			
לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר		לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
ה. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הרווח מפעילות מימון			
הוצאות מימון בגין נכסים (סעיף א')			
(21)	-	(45)	-

9. רווחים מהשקעות במניות, נטו - מאוחד

בלתי מבוקר				
לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר		לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר		
2009	2010	2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים				
98	22	77	1	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה
(26)	(32)	(14)	(24)	הפסדים והפרשה לירידת ערך מניות זמינות למכירה
5	5	2	5	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו
21	5	–	2	דיבידנד ממניות זמינות למכירה ולמסחר
98	–	65	(16)	סך-הכל מהשקעות במניות

10. מגזרי פעילות - מאוחד

בלתי מבוקר							
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010							
פיננסי							
מחסי	עסקים	בנקאות	בנקאות	בנקאות	חברות	ניהול	סך-הכל
בית	קטנים	עסקית	מסחרית	פרטית	ריאליות	פיננסי	מאוחד
במיליוני שקלים חדשים							
רווח (הפסד) מפעולות מימון							
לפני הפרשה לחובות מסופקים							
-	554	313	1,926	335	(474)	(1,323)	1,331
-	(186)	(88)	(1,702)	(171)	536	1,611	-
סך-הכל רווח מפעולות מימון	368	225	224	164	62	288	1,331
הכנסות תפעוליות ואחרות	402	117	80	54	70	(41)	659
סך-הכל הכנסות	770	342	304	218	132	(23)	1,990
הפרשה לחובות מסופקים	42	46	55	24	1	-	169
רווח (הפסד) נקי	90	62	77	38	26	(16)	288
יתרה ממוצעת של נכסים	34,594	15,556	45,106	18,662	5,677	629	67,691
יתרה ממוצעת של התחייבויות	58,998	15,390	21,107	9,394	38,032	721	33,339
בלתי מבוקר							
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009							
רווח (הפסד) מפעולות מימון							
לפני הפרשה לחובות מסופקים							
-	*355	*275	*292	*352	*148	*(96)	1,326
-	(56)	(67)	(31)	(201)	(60)	415	-
סך-הכל רווח מפעולות מימון	299	208	261	151	88	319	1,326
הכנסות תפעוליות ואחרות	*428	*131	*110	*66	55	(2)	814
סך-הכל הכנסות	727	339	371	217	143	26	2,140
הפרשה לחובות מסופקים	*57	33	113	38	*4	1	246
רווח נקי	*56	*69	65	24	*10	15	292
יתרה ממוצעת של נכסים	*32,213	14,541	45,126	17,560	*5,797	722	*78,283
יתרה ממוצעת של התחייבויות	*62,422	13,908	26,236	10,044	*39,168	780	*31,787

* סווג מחדש

10. מגזרי פעילות - מאוחד (המשך)

בלתי מבוקר							
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010							
פיננסי							
סך-הכל מאוחד	ניהול פיננסי	חברות ריאליות	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	משקי בית
במיליוני שקלים חדשים							
רווח (הפסד) מפעולות מימון							
לפני הפרשה לחובות מסופקים							
-	1,214	1,229	2,330	683	(151)	(1)	(1,767)
-	(188)	(557)	(1,595)	(170)	400	-	2,110
סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון	1,026	672	735	513	249	(1)	343
הכנסות תפעוליות ואחרות	1,176	341	197	145	166	(28)	(40)
סך-הכל הכנסות	2,202	1,013	932	658	415	(29)	303
הפרשה לחובות מסופקים	145	141	137	105	7	-	12
רווח (הפסד) נקי	195	156	241	106	60	(16)	(153)
יתרה ממוצעת של נכסים	33,970	15,092	44,448	18,178	6,155	629	68,289
יתרה ממוצעת של התחייבויות	58,294	14,738	22,257	10,438	37,446	721	32,225
בלתי מבוקר							
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009							
רווח (הפסד) מפעולות מימון							
לפני הפרשה לחובות מסופקים							
-	*(143)	*617	1,546	*433	*199	(1)	*871
-	1,073	(10)	(722)	49	76	(2)	(464)
סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון	930	607	824	482	275	(3)	407
הכנסות תפעוליות ואחרות	*1,218	*397	299	*212	157	23	(4)
סך-הכל הכנסות	2,148	1,004	1,123	694	432	20	403
הפרשה לחובות מסופקים	189	145	215	143	12	-	25
רווח (הפסד) נקי	*154	*157	243	*71	*57	(13)	*100
יתרה ממוצעת של נכסים	*31,119	14,465	47,748	19,644	*5,955	842	*70,321
יתרה ממוצעת של התחייבויות	*61,902	13,660	25,708	10,486	*40,130	780	*28,021

* סווג מחדש

10. מגזרי פעילות (המשך)

מבוקר							
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009							
פיננסי							
מחסי	עסקים	בנקאות	בנקאות	בנקאות	חברות	ניהול	סך-הכל
בית	קטנים	עסקית	מסחרית	פרטית	ריאליות	פיננסי	מאוחד
במיליוני שקלים חדשים							
רווח מפעולות מימון							
לפני הפרשה לחובות מסופקים							
- מחיצוניים	196*	840*	1,905*	623*	263*	929*	4,757
- בינמיגזרי	1,057	(22)	(808)	35	99	(358)	-
סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון	1,253	818	1,097	658	362	571	4,757
הכנסות תפעוליות ואחרות	1,627*	526*	424	229	187	65	3,091
סך-הכל הכנסות	2,880	1,344	1,521	887	549	636	7,848
הפרשה לחובות מסופקים	249	191	293	219	15	31	998
רווח (הפסד) נקי	222*	199*	324*	33*	32*	117*	923
יתרה ממוצעת של נכסים	31,023*	14,581	48,352	19,349	6,478*	749	188,033
יתרה ממוצעת של התחייבויות	58,414*	14,206	24,652	10,479	43,516*	745	178,389

* סווג מחדש

11. פעילות בתחום כרטיסי אשראי

א. התפתחויות בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי ובעניינים נוספים

בעקבות ריבוי חיובים חוזרים בגין ביטולי עסקאות, בעיקר בתחום ענף תוספי המזון, שנשלקו על ידי חברה בת של כאל, כאל אינטרנשיונל, הוטלו על ידי ארגון ויזה אירופה סנקציות כספיות בסכום של כ-18 מיליון דולר, זאת בגין חיובים חוזרים כאמור שארעו עד סוף שנת 2009. בחודש ספטמבר 2009 הטילה ויזה אירופה על כאל אינטרנשיונל איסור להתקשר עם בתי עסק חדשים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 15 בדצמבר 2009.

בחודש נובמבר 2009 הודיע ארגון ויזה אירופה לכאל אינטרנשיונל כי הוא מצפה לפעולה נמרצת וקפדנית לטיפול בחריגות וליישום תכנית הפחתת הסיכונים לה היא מחויבת, וזאת בתקופה של שלושה חודשים המתחילה ביום 1 בדצמבר 2009. במידה וכאל לא תעמוד בתכניות ותחרוג מכללי הארגון תישקל שלילת רישיונה לסליקה בינלאומית ובמקרים קיצוניים ביותר, הפסקת חברותה בארגון.

כאל נקטה ונוקטת שורה של צעדים על מנת להבטיח עמידה בכללי ארגון ויזה אירופה ובתכנית ההפחתה. בגין החודשים דצמבר 2009 עד ספטמבר 2010 לא הוטלו סנקציות כספיות בגין חיובים חוזרים.

לאור הצעדים שנקטה כאל, הודיעה לה ויזה אירופה, במכתב מיום 15 במרס 2010, כי היא רשמה לפנייה את השיפור בעמידה בכללי הציות של הארגון והתירה לכאל לחזור ולגייס בתי עסק חדשים.

במכתב מיום 20 לספטמבר 2010 חזרה ויזה אירופה והביעה שביעות רצון מהצעדים בהם נקטה כאל וציינה כי לאור הפעולות שנקטות צומצמה באופן משמעותי ביותר האפשרות לשלילת רישיונה של כאל. בנוסף, רשמה לפנייה ויזה אירופה את תכניות כאל להרחבת פעילותה. במסגרת תהליך הרחבת הפעילות בתחום הסליקה הבינלאומית, הודיעה ויזה אירופה כי תנטר את חזרת כאל לפעילות תוך מתן אישור מראש לכל בית עסק עמו תבקש כאל להתקשר.

בחודש פברואר 2010 התקבלה פניה מאסטרקארד העולמי (להלן: "מאסטרקארד"), בה הצביעה מאסטרקארד על שורה של חריגות לכאורה מכללי מאסטרקארד על ידי בתי עסק (בעיקר עסקאות בתחום ההימורים). כאל ערערה בפני מאסטרקארד על הקביעות שנכללו בפנייתה.

ביום 22 במרס 2010 הודיעה מאסטרקארד כי תחייב את כאל, בהתאם לכללי הארגון, בסך של כ-3.6 מיליון דולר בגין החריגות שצויינו לעיל. בהודעה

11. פעילות בתחום כרטיסי אשראי (המשך)

הביעה מאסטרקארד את הערכתה לפעולות המיידיות שנקטה כאל בעקבות קבלת ההודעה הקודמת, על חריגה מכללי מאסטרקארד. במכתב מיום 21 ביולי 2010, הודיעה מאסטרקארד לכאל כי היא רשמה לפנייה את הצעדים שנקטו על ידי כאל במהלך החודשים האחרונים לתיקון הלקויים שהתגלו בפעילותה.

לאור הצעדים שנקטו על ידי כאל לתיקון הלקויים הסכימה מאסטרקארד לוותר על דרישות לקבלת מסמכים ודיווחים שונים שנדרשה כאל להעביר למאסטרקארד, וזאת בכפוף לכך שלא ימצאו הפרות נוספות. עוד הודיעה מאסטרקארד כי לאור הצעדים שנקטת כאל לא יימשכו הבדיקות בנוגע לפעולות שנעשו על ידי כאל בתקופת ההנהלה הקודמת.

מרבית בתי העסק הרלבנטיים חוייבו בעלות הסנקציות הכספיות, בהתאם להסכם עמם. עם זאת, אין בידי כאל בטחונות בהיקף המכסה את מלוא סכום החיוב כאמור, ועלולה להיווצר חשיפה מסוימת, לא מהותית, בעניין זה.

כאל פעלה מיידית ליישום תכנית הפחתה לצורך עמידה בדרישות הארגונים הבינלאומיים, אשר במסגרתה ננקטו על ידה הצעדים הבאים:

- כאל אינטרנשיונל מוזגה לתוך כאל;
- שוניים ארגוניים, אשר במסגרתם בוצעה הפרדה בין הפעילות העסקית של כאל אינטרנשיונל לבין ניהול הסיכונים, והעברת האחריות לתחום ניהול הסיכונים בכאל אינטרנשיונל לאגף ניהול הסיכונים בכאל;
- הפסקת פעילות עם בתי עסק, בעלי שיעור חיובים חוזרים גבוה, אשר הובילה לירידה משמעותית במחזורי הסליקה וביעורי החיובים החוזרים;
- ביצוע הליך חיתום מחדש של בתי עסק בתחום הסליקה האלקטרונית, בהתאם לדרישות הארגונים הבינלאומיים, באמצעות חברה חיצונית;
- גיבוש נהלי עבודה לפעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי;
- פיתוח מנגנוני ניטור מתקדמים לאכיפת דרישות הציות;
- מעקב וניטור אחר הטיפול בנושא על ידי ועדת אשראי בכאל.

כמו כן, נקטה כאל בצעדים לעמידה בכללי הציות של ויזה אירופה ומסטרקארד העולמית בנוסף להפסקת התקשרות עם מספר בתי עסק, אשר גרמו לעיקר החשיפה. במקביל, החליט דירקטוריון כאל להפסיק את סליקת בתי עסק שעוסקים בתחומי התוכן המוגדרים כ-"למבוגרים בלבד". מספר בתי עסק ומאגדים העלו דרישות בגין העמסת הסנקציות הכספיות עליהם ו/או צמצום פעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי עמם, שהסבה להם, לטענתם, נזקים כבדים. דרישות אלה עלולות להגיע לכדי הליכים משפטיים, במסגרתם עשויה כאל להיתבע בסכומים מהותיים.

בדוחות הכספיים נכללו הפרשות מתאימות, בהתאם להערכת הנהלת כאל, בגין החשיפות הכספיות השונות שתוארו לעיל.

תרומת בתי העסק עמם הופסקה ההתקשרות, או שהתקבלה החלטה בדבר הפסקת ההתקשרות עמם, הסתכמה בהפסד בסך של 10 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 (סכום זה כולל הפסד לאחר מס הנובע במישרין מהפסקת ההתקשרות, בסך של 26 מיליון ש"ח), בהשוואה לרווח בסך של 39 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009, ובהשוואה לרווח בסך של 38 מיליון ש"ח בשנת 2009 כולה (סכום זה כולל הפסד לאחר מס הנובע מהפסקת ההתקשרות, בסך של 19 מיליון ש"ח).

במספר ביקורות פנים שנערכו בשלהי שנת 2009 וברבעון הראשון של שנת 2010 בכאל אינטרנשיונל על ידי המבקר הפנימי של כאל וכאל אינטרנשיונל, עלו ממצאים המצביעים על ליקויים בתחומים שונים, ובין היתר בהליך החיתום שביצעה כאל לבתי העסק עימם התקשרה בהסכמים לסליקה בתחום הסחר האלקטרוני הבינלאומי. הממצאים מצביעים על ליקויים בתחום ניהול הסיכונים, אי קיום נאות של בקורות ותיעוד, אי ציות לכללי הארגונים הבינלאומיים ואי קיום, לכאורה, של חובות הנובעות מכללי איסור הלבנת הון. כאל נקטה בפעולות שונות לתיקון הליקויים שנמצאו. המבקר הפנימי בדק היבטים שונים הקשורים בפעילות כאל, ובכלל זה בקשר להתנהלות בלתי תקינה של אורגנים בכאל, לרבות חשדות להתקשרויות שונות בחוסר סמכות. ממצאי הביקורת נידונו באורגנים הרלבנטיים בכאל.

הנהלת כאל מבצעת הליך הפקת לקחים בהתייחס לליקויים שנמצאו, בעזרת יועצים חיצוניים.

בחודש מרס 2010 החליט דירקטוריון הבנק למנות משפטן בעל שם לבדיקת הפיקוח והבקרה ודרך קבלת ההחלטות בכאל ובכאל אינטרנשיונל, נוכח הליקויים עליהם הצביע המבקר הפנימי בדוחות הביקורת, וכן לבצע הליך של הפקת לקחים נוכח הממצאים האמורים, ולהמליץ לדירקטוריון על צעדים שמטרתם מניעת הישנות אירועים דומים בעתיד. בחודש ספטמבר הגיש המומחה חוות דעת שעניינה ממשל תאגידי וקבוצתי ראוי והמלצות לשיפור תהליכים בתחום זה. דירקטוריון הבנק קיים דיון בחוות הדעת והמלצותיה והטיל על ועדה של הדירקטוריון לענין ממשקים עם חברות בת, לדון בחוות הדעת ולגבש המלצות בנושא. המלצות המומחה המתייחסות לכאל תובאנה לדיון בדירקטוריון כאל, בישיבתו בסוף חודש נובמבר 2010.

1.1 פעילות בתחום כרטיסי אשראי (המשך)

חולשות מהותיות בכאל. בהערכת הנהלת כאל את אפקטיביות הבקורות על הדיווח הכספי ליום 31 בדצמבר 2009, זוהו ונכללו שתי חולשות מהותיות: (1) חולשה מהותית בקשר עם מערך הבקרה המתייחס לפעילות בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי; (2) חולשה מהותית בקשר עם רישום הוצאות, בעיקר שיווק ופרסום.

לאור שיפור הבקורות ולאחר בדיקת האפקטיביות שלהן, העריכו הדירקטוריון והנהלת כאל כי החולשה המהותית בקשר עם רישום הוצאות, בעיקר שיווק ופרסום, אינה מתקיימת עוד ליום 30 ביוני 2010. טרם הסתיים המהלך לחיזוק ושיפור הבקורות במערך הבקרה המתייחס לפעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי.

הלימות הון וצעדים מתקנים. במכתב מיום 16 ביוני 2010, הודיע המפקח על הבנקים לבנק ולכאל כי בעקבות אירועי התממשות הסיכונים בחודשים האחרונים, נדרשת כאל לפעול לאלתר כדי לעמוד בדרישות הלימות הון ולנקוט בצעדים מתקנים, כמפורט להלן:

- הלימות הון – עמידה ביחס הון שלא יפחת מ-15%, החל מסוף שנת 2010;
- דיינרס – קביעת יעדי הון הגבוהים מיחס ההון המינימאלי העומד על 9%;
- הליך הפקת לקחים – לסיים את הליך הפקת הלקחים, אשר במסגרתו מונה, כאמור, משפטן בעל שם, עד ליום 30 בספטמבר 2010;
- סליקת סחר אלקטרוני – כאל לא תרחיב באופן מהותי את הפעילות עם בתי העסק עד להשלמת גיבוש מדיניות חיתום העקבית עם תכניות הציות של הארגונים הבינלאומיים, ואישורה על ידי הארגונים המוסמכים בחברה, ועד לקבלת אישור מהפיקוח על הבנקים להפסיק את הדיווח על חולשות בבקרה הפנימית על דיווח כספי;
- מערך ייעוץ משפטי – הקמת מערך ייעוץ משפטי פנימי עד ליום 30 בספטמבר 2010;
- תגמול – גיבוש ואישור מדיניות תגמול בכאל העקבית עם הנחיות הפיקוח מחודש אפריל 2009, עד ליום 31 באוגוסט 2010. עד לאישור המדיניות והשלמת הליך הפקת הלקחים לא יחולקו בונוסים לנושאי משרה בכאל ולא יאושרו הסכמי שכר לנושאי משרה חדשים, הכוללים תמריצי תגמול.

כאל נערכת ליישום מלא של דרישות המפקח.

שינויים בהנהלת כאל. ביום 1 באפריל 2010 החל מר ישראל דוד את כהונתו כמנכ"ל, במקום מר בועז צ'צ'יק שסיים את תפקידו לאחר שש וחצי שנות כהונה.

ביום 24 ביוני 2010 החליט דירקטוריון כאל על שורה של מינויים חדשים בהנהלת החברה, אשר כתוצאה מהם סיימו שלושה חברי הנהלה בכאל את עבודתם בחברה: סמנכ"ל וראש אגף ניהול סיכונים ואשראי; סמנכ"ל כספים; סמנכ"ל וראש אגף שיווק ומכירות. בנוסף, החליט דירקטוריון כאל על הקמת מערך ייעוץ משפטי בחברה ומינוי יועץ משפטי פנימי לחברה. כמו כן, מונה סמנכ"ל וראש אגף פעילות בינלאומית, אשר ירכז את פעילות הסליקה הבינלאומית, שבוצעה בעבר באמצעות כאל אינטרנשיונל.

מיזוג כאל אינטרנשיונל עם כאל. ביום 22 בדצמבר 2009, החליטה כאל על העברת פעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי מחברת כאל אינטרנשיונל לחברת כאל. העברת הפעילות תתבצע בדרך של מיזוג, כמשמעותו בחוק החברות, התשנ"ט-1999. ההחלטה על העברת הפעילות התקבלה במסגרת שינוי מבני כולל, במסגרתו הועברה, בין היתר, אחריות הניטור והבקרה לארגונים המופקדים על ניהול הסיכונים של כאל, במטרה לתת מענה הולם לדרישות הציות של הארגונים הבינלאומיים, ובמטרה להרחיב את הפיקוח והבקרה על פעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי. השלמת המיזוג תהיה בכפוף לקבלת כל האישורים הנדרשים על פי חוק החברות ובכפוף להתקיימות כל התנאים המתלים הקבועים בהסכם המיזוג. עד כה טרם התקבל אישור רשות המסים לביצוע המיזוג.

ב. הסכמים עם בנק איגוד

הסכם הנפקה משותפת עם בנק איגוד. ביום 1 ביולי 2010 נחתם הסכם בין כאל ודיינרס לבין בנק איגוד לישראל בע"מ (להלן: "בנק איגוד"). ההסכם הינו לתקופה של 10 שנים, והוא מחליף ובא במקום הסכם קודם בין הצדדים, שהגיע לסיומו במועד זה.

במסגרת ההסכם ינפיקו כאל ודיינרס כרטיסי אשראי, כרטיסי בנק וכרטיסים משולבים ללקוחות בנק איגוד. במסגרת ההסכם נקבעו הסדרי תפעול ומתן שירותים על ידי כאל ו/או דיינרס לכרטיסי חיוב שיופקו על ידן ויופצו עד ידי בנק איגוד ללקוחותיו.

מתן אופציה לבנק איגוד לרכישת 3% מהון המניות של כאל. במסגרת הסכם הנפקה משותפת שתואר לעיל, ניתנה לבנק איגוד אופציה בלתי עבירה, לרכוש מכאל 32,934 מניות רגילות בנות 0.0001 ש"ח של כאל, המהוות נכון למועד חתימת ההסכם 3% מהון המניות הרגילות המונפק והנפרע של כאל, בכפוף לאירועי התאמה שנקבעו בהסכם, וזאת במועד ההשלמה של הנפקה לציבור של ניירות ערך של כאל, אם וככל שתהיה

11. פעילות בתחום כרטיסי אשראי (המשך)

כזו, ובכפוף להשלמת ההנפקה. מחיר המימוש של האופציות משקף הנחה של 25% על מחיר המניה ברוטו כפי שייקבע בתשקיף ההצעה לציבור. לכאל זכות, לפי שיקול דעתה, להמיר את מניות האופציה בתשלום חד פעמי, בסכום השווה למחיר המימוש במספר הכולל של מניות האופציה כאילו האופציה מומשה במלואה.

המניות שתנבענה ממנימוש האופציה, ככל שתמומש, לא תהיינה ניתנות להעברה למתחרה של כאל.

תוקף האופציה במשך תקופת ההסכם מותנה בשורה של תנאים עסקיים כפי שנקבעו במסגרת ההסכם.

האופציה תיכנס לתוקף עם קבלת האישורים הרגולטוריים הנדרשים על פי דין, ככל שהם נדרשים. בשלב זה טרם התקיימו התנאים המתלים לכניסת האופציה לתוקף.

החלטת כאל להקצות לבנק איגוד מניות, תהיה טעונה אישור של דירקטוריון הבנק.

12. אישור עסקאות

חידוש ביטוח אחריות נושאי משרה. ביום 30 ביוני 2010 אישרה אסיפה מיוחדת של הבנק את התקשרות הבנק בפוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה בבנק וחברות שהבנק מחזיק בהן, במישרין או בעקיפין, 50% או יותר בהון או בזכויות ההצבעה, לתקופה של שנה אחת, המתחילה ביום 1 באפריל 2010 ומסתיימת ביום 31 במרס 2011. פרטי הפוליסה הם כמתואר בביאור 19 ג' 10 יא' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 (פרט לשינוי לפיו דמי הביטוח עבור הפוליסה יעמדו על 812 אלף דולר וחלקו של הבנק ללא חברות הבת לא יעלה על 500 אלף דולר).

פוליסת הביטוח חלה, בתנאים זהים, הן לגבי נושאי משרה המכהנים כיום והן לגבי נושאי משרה שכיהנו לפני תקופת הביטוח, ובכלל זה שני נושאי משרה לשעבר שכיהנו כדירקטורים בחברות מאוחדות ושהינם גם בעלי שליטה בבנק.

תשלום גמול חודשי לדירקטור בבנק בגין כהונה כיו"ר דירקטוריון בחברה בת. ביום 30 ביוני 2010 אישרה אסיפה מיוחדת של הבנק תשלום גמול חודשי קבוע לד"ר יצחק שריר, המכהן כדירקטור בבנק, בגין תפקידו כיו"ר דירקטוריון דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ, בסך של 12,500 ש"ח לחודש, בתוספת מע"מ כחוק, בתוקף ממועד מינויו כיו"ר דירקטוריון (14 במרס 2010).

שיפוי לדירקטורים ולמנכ"ל של מנפיקים. דירקטוריון הבנק אישר מתן כתב שיפוי, על ידי דיסקונט מנפיקים בע"מ, לדירקטוריון ולמנכ"ל של דיסקונט מנפיקים בע"מ, בקשר עם תשקיף מדף מיום 18 ביוני 2010 ודוחות הצעת מדף שיתפרסמו על פיו. בכל מקרה לא יעלה הסכום המירבי של השיפוי אשר יינתן לכל הדירקטורים ולמנכ"ל ביחד על התמורה ברוטו שתתקבל מההנפקות ובכל מקרה לא יותר מ-2 מיליארד ש"ח.

עסקאות עם בעלי עניין – אי די בי ניו יורק. כמפורט בביאור 22 ט' (1) לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, אי די בי ניו יורק התקשר בשנת 2005 עם חברה בשליטת מר מתיו ברונפמן, מבעלי השליטה בבנק (להלן: "השוכר"), בהסכם לפיו הוא ישכיר לשוכר בשכירות משנה לתקופה של 10 שנים, קומה בבניין אותו שוכר אי די בי ניו יורק ואשר בו שוכנים משרדיו (להלן: "הסכם השכירות").

לפני כשנה הודיע השוכר לאי די בי ניו יורק על רצונו להשתחרר מהסכם השכירות, לפני תום תקופת השכירות. השוכר פינה את הקומה המושכרת והיא אינה מאוישת מאז חודש מאי 2009. דמי השכירות משולמים כסדרם.

לאחרונה הודיע השוכר לאי די בי ניו יורק כי יש לו שוכר חלופי שמעוניין לשכור את הקומה. על פי הסכם השכירות, אי די בי ניו יורק אינו רשאי לסרב לזהות השוכר החלופי, אלא מטעמים סבירים.

לאחרונה, במיוחד לאור התרחבות יחידת הבנקאות הפרטית המקומית, החליט אי די בי ניו יורק לאייש את הקומה הפנויה ולנצלה לצרכיו.

ביום 15 בספטמבר 2010 אישרה ועדת הביקורת וביום 20 בספטמבר 2010 אישר הדירקטוריון, בהחלטה שאינה טעונה אישור האסיפה הכללית, במועד קבלתה, את ביטול הסכם השכירות, שבעקבותיו יחזיר השוכר לאי די בי ניו יורק את החזקה בנכס. בנוסף, עם אישור ביטול הסכם השכירות ישלם השוכר לאי די בי ניו יורק קנס חד פעמי בגובה דמי השכירות השנתיים, בסך של כ-325,000\$, בגין הסיום המוקדם של הסכם השכירות.

לאחר שהתקבלו האישורים כאמור, בוטל הסכם השכירות ושולם הקנס.

חוזה העסקה של יו"ר הדירקטוריון. ביום 4 באוקטובר 2010 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר שנתקבל לכך אישור ועדת הביקורת של הדירקטוריון ולאחר שנבחנה המלצת ועדה אד הוק של הדירקטוריון, לעניין תגמול יו"ר הדירקטוריון, לאשר את התקשרות הבנק בחוזה עבודה אישי עם יו"ר הדירקטוריון של הבנק.

תקופתו של החוזה תהיה למשך חמש שנים, החל מיום 3 בינואר 2010.

12. אישור עסקאות (המשך)

בחזרה נקבע, בין היתר, כי הבנק ישלם ליו"ר הדירקטוריון מענק חתימה חד פעמי, בשל טווח הזמן הקצר שחלף בין המועד שבו הוצעה מועמדותו לכהונת יו"ר הדירקטוריון לבין המועד שבו התחיל תפקידו.
חוזה ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון אושר באסיפה כללית מיוחדת מיום 10 בנובמבר 2010.
בשלב זה, טרם נקבעו מרכיבים של מענק שנתי ותגמול הונו/המבוסס על ביצועי מניות הבנק.

13. ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ("הבנק הבינלאומי")

הנפקה בבנק הבינלאומי. בביאור 6 ו' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 הובאו פרטים בדבר פרסום תשקיף מדף של הבנק הבינלאומי, להנפקת מניות ואופציות, בין בדרך של הצעת זכויות ובין בדרך של הצעה לציבור, והסדר אליו הגיע הבנק עם בנק ישראל בעניין מימוש הזכויות שיוצעו לבנק על פי התשקיף כבעל מניות בבנק הבינלאומי.

חתימת הסכם עם פיבי אחזקות. במחצית השניה של חודש מרס 2010 הגיע הבנק להסכמות עם פ.י.ב.י. אחזקות בע"מ (להלן: "פיבי אחזקות") ביחס להחזקותיו בבנק הבינלאומי הראשון.

ביום 28 במרס 2010, לאחר שהתקבלו האישורים של דירקטוריון פיבי אחזקות ושל דירקטוריון הבנק, נחתם הסכם בין הבנק לבין פיבי אחזקות, על בסיס ההסכמות שהושגו.

להלן עיקרי ההסכם:

- בהסכם נקבעו תנאים מתלים לכניסתו לתוקף (להלן: "התנאים המתלים"), אשר הינם: קבלת אישור המפקח על הבנקים ואישור הממונה על ההגבלים העסקיים להסכם ("האישורים הרגולטוריים"), וזאת עד תום 150 ימים מיום החתימה על ההסכם; וכן השלמת חלוקה של דיבידנד במזומן על ידי הבנק הבינלאומי לבעלי מניותיו בסכום של 800 מיליון ש"ח, אשר מקורו בעודפים אשר נצברו על ידי הבנק הבינלאומי, על פי דוחותיו הכספיים, עד ליום 31 בדצמבר 2005 (להלן: "החלוקה");
- הוסכם כי פיבי אחזקות תפעל כמיטב יכולתה לביצוע מהלך של איחוד הון מניות בבנק הבינלאומי, שבעקבותיו כל המניות בהונו של הבנק הבינלאומי יהיו מסוג אחד בלבד ויקנו זכויות הצבעה שוות;
- בנק דיסקונט יצביע בעד ההשלמה של מהלך איחוד ההון, באסיפות הכלליות של הבנק הבינלאומי, וזאת בכפוף לקבלת האישורים הרגולטוריים להסכם וכן להתקיימות התנאים שנקבעו בהסכם, בין היתר, להשלמת החלוקה בפועל או לקבלת אישור לפיו התקיימו כל ההליכים והתקבלו כל האישורים לחלוקה;
- בסמוך לאחר השלמת איחוד ההון, אם וככל שיושלם, בנק דיסקונט יפקיד בידי נאמן כמות מניות של הבנק הבינלאומי, שזכויות ההצבעה הצמודות להן (מתוך כלל זכויות ההצבעה בבנק הבינלאומי) עולות על שיעור זכויות ההצבעה הקיים של בנק דיסקונט בבנק הבינלאומי (להלן: "המניות המופקדות"), וזאת על פי הסכם נאמנות שיאושר על ידי המפקח על הבנקים. בנק דיסקונט או הנאמן ימנעו מלהפעיל את זכויות ההצבעה הצמודות למניות המופקדות. הנאמן יעביר לבנק דיסקונט כל דיבידנד וכל הטבה כספית או אחרת, מכל סוג שהוא, אשר יתקבלו על ידו בגין המניות המופקדות מיד עם קבלתם (למעט מניות הטבה או מניות הנובעות מאיחוד או חלוקה של המניות המופקדות או מניות הנובעות מניירות ערך המירים למניות, שינפיק הבנק הבינלאומי בגין המניות המופקדות. מניות אלה יוותרו בידי הנאמן ויהוו חלק בלתי נפרד מן המניות המופקדות, לכל דבר ועניין). הנאמן ישחרר את המניות המופקדות מהנאמנות במקרה שבו שיעור זכויות ההצבעה של בנק דיסקונט בבנק הבינלאומי יהיה נמוך משיעור זכויות ההצבעה הקיים (11.09%) לצורך השלמתו לשיעור זכויות ההצבעה הקיים או לצורך העברת המניות המופקדות או חלקן לצד שלישי;
- בכפוף להתקיימות התנאים המתלים להסכם ובכפוף להשלמת איחוד ההון, עד תום ששה חודשים ממועד השלמת איחוד ההון, בנק דיסקונט יפעל לשם מכירת 6% מאחזקותיו בהון ובזכויות ההצבעה של הבנק הבינלאומי לצדדים שלישיים, ובלבד שתנאי השוק יאפשרו מכירה במחיר שאינו נמוך משווי ההשקעה של המניות הנמכרות בדוחותיו הכספיים של בנק דיסקונט;
- הוסכם כי עד למועד הקובע, כמשמעותו להלן, בנק דיסקונט יהיה רשאי לרכוש ניירות ערך נוספים במסגרת כל הצעת זכויות של הבנק הבינלאומי לבעלי מניותיו, ובלבד שמניות נוספות שירכשו על ידו, אם וככל שירכשו, יופקדו בידי הנאמן ויחולו לגביהן כל ההוראות שיחולו על המניות המופקדות כאמור לעיל;

13. ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ("הבנק הבינלאומי") (המשך)

- החל מהמועד בו יתקיימו כל התנאים המתלים להסכם, יבוטל ההסדר הקיים בין פיבי אחזקות לבין בנק דיסקונט, לעניין זכות סירוב ראשונה לרכישת מניות של הבנק הבינלאומי, וכל העברה או מכירה של מניות הבנק הבינלאומי על ידי פיבי אחזקות או על ידי בנק דיסקונט לא תהא כפופה לזכות כאמור;
- החל מהמועד בו יתקיימו כל התנאים המתלים להסכם ועד ליום 31 בדצמבר 2013 (להלן: "המועד הקובע"), יהיה בנק דיסקונט זכאי לכך שפיבי אחזקות תמשיך לגרום למינוי רבע מחברי הדירקטוריון של הבנק הבינלאומי מבין מועמדים שיומלצו על ידי בנק דיסקונט (בכפוף להוראות בדבר מניעת ניגוד עניינים), ללא קשר למספר המניות המוחזקות על ידי בנק דיסקונט. לאחר המועד הקובע, יבוטל ההסדר הקיים בין פיבי אחזקות לבין בנק דיסקונט, לרבות ההסדר בקשר לדירקטורים המומלצים על ידי בנק דיסקונט. המועד הקובע עשוי להידחות בתנאים מסויימים שנקבעו בהסכם. בין השאר, אם מועד השלמת איחוד ההון בבנק הבינלאומי לא יחול עד תום שנה מיום חתימת ההסכם, יידחה המועד הקובע ליום 31 בדצמבר 2014. לפרטים בדבר אישורי המפקח על הבנקים והממונה על ההגבלים העסקיים, ר' להלן.
- אסיפות כלליות בבנק הבינלאומי לאישור חלוקת דיבידנד ואיחוד הון.** אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק הבינלאומי, אשר התכנסה ביום 24 ביוני 2010, החליטה לאשר את ההחלטות המפורטות להלן, בהתאם לאמור בדוח מידי שפרסם הבנק הבינלאומי לזימון האסיפה, בהתאם לתקנות ניירות ערך (עסקה בין חברה לבין בעל שליטה בה), התשס"א-2001 (להלן: "תקנות עסקה עם בעל שליטה"), ובהתאם לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות"):
- החלטה בדבר חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק הבינלאומי בהיקף כולל של 800 מיליון ש"ח (להלן: "החלוקה"). הדיבידנד יחולק מתוך עודפים אשר נצברו לפי הדוחות הכספיים של הבנק הבינלאומי, החל מיום 31 במרס 2003 ועד ליום 31 בדצמבר 2005. החלוקה מותנית בהתקיימותם של התנאים המתלים לכניסתו לתוקף של ההסכם שנחתם בין פיבי אחזקות לבין בנק דיסקונט. תנאים מתלים אלו כוללים את אישור המפקח על הבנקים ואישורי הממונה על ההגבלים העסקיים להסכם ולביצועו.
- החלטות בדבר ביצוע איחוד הון המניות של הבנק הבינלאומי, באופן שכל חמש מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח ע.נ. של הבנק הבינלאומי תאוחדנה למניה רגילה אחת בת 0.05 ש"ח של הבנק הבינלאומי (להלן: "איחוד ההון"). איחוד ההון יבוצע ללא מתן פיצוי כלשהו. איחוד ההון מותנה בהתקיימותם של התנאים המתלים לכניסתו לתוקף של ההסכם, לרבות אישור המפקח על הבנקים, אישורי הממונה על ההגבלים העסקיים להסכם ואישור החלוקה על ידי אסיפת בעלי המניות של הבנק הבינלאומי.
- ההחלטות בדבר איחוד ההון אושרו גם באסיפות סוגים שונים של בעלי המניות של הבנק הבינלאומי, אשר זומנו לשם כך.
- החלטת החלוקה והחלטת איחוד ההון נכנסו לתוקף עם קבלת האישורים להסכם.
- ביום 6 בספטמבר 2010, קיבל הבנק מהבנק הבינלאומי דיבידנד במזומן בסך של 212 מיליון ש"ח. המועד הקובע לאיחוד ההון היה ביום 19 בספטמבר 2010, והחל מיום 20 בספטמבר 2010 נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב רק מניות בנות 0.05 של הבנק הבינלאומי. עם השלמת מהלך איחוד ההון של הבנק הבינלאומי, עלה שיעור החזקותיו של הבנק בבנק הבינלאומי ל-26.4% בהצבעה. בהתאם להוראות ההסכם, הפקיד הבנק בידי נאמן מניות בבנק הבינלאומי המעניקות לו זכויות הצבעה מעבר לשיעור של 11.09%.
- אישורי המפקח על הבנקים והממונה על ההגבלים העסקיים.** בעקבות החתימה על ההסכם פנה הבנק למפקח על הבנקים ולממונה על ההגבלים העסקיים בבקשה לקבלת אישורם להסכם. ביום 17 באוגוסט 2010 התקבלו אישור המפקח על הבנקים להסכם ואישור הממונה על ההגבלים העסקיים (להלן: "הממונה") ל"מיזוג חברות" על פי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, הנובע מן המהלך של איחוד הון המניות שיבוצע על ידי הבנק הבינלאומי. הצדדים להסכם אישרו כי בקבלת אישור המפקח ואישור הממונה, כאמור לעיל, נתקיימו התנאים המתלים שנקבעו בהסכם לענין זה.
- באישור המפקח על הבנקים להסכם נקבע, כי אם הבנק הבינלאומי יציע בעתיד זכויות לכל בעלי מניותיו ואם הבנק יבקש להשתתף בהצעה כאמור, ידון המפקח על הבנקים בבקשה שתוגש על ידי הבנק, באותה עת.
- באישור הממונה נקבע, בין היתר, כי על הבנק לרדת בשיעור החזקותיו בבנק הבינלאומי לשיעור שיפחת מ-10% מהון המניות המונפק של הבנק הבינלאומי עד ליום 31 בדצמבר 2015 או עד לתום 5 שנים ממועד איחוד הון המניות של הבנק הבינלאומי, לפי המוקדם, ובנוסף לרדת בשיעור החזקותיו בבנק הבינלאומי לשיעור החזקה שיפחת מ-5% מהון המניות המונפק של הבנק הבינלאומי, עד ליום 31 בדצמבר 2017 או עד לתום 7 שנים ממועד השלמת איחוד הון המניות של הבנק הבינלאומי, לפי המוקדם. לחילופין, על הבנק לרדת בשיעור החזקותיו בבנק הבינלאומי לשיעור שיפחת מ-5% מהון המניות המונפק של הבנק הבינלאומי, עד ליום 31 בדצמבר 2016 או עד לתום 6 שנים ממועד השלמת איחוד הון המניות של הבנק הבינלאומי, לפי המוקדם. בנוסף, נקבע באישור הממונה כי אם הבנק לא ירד בשיעור החזקותיו, עד לתום התקופות האמורות לעיל, לפי

13. ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ("הבנק הבינלאומי") (המשך)

הענין, אצי החלק העודף של המניות בהונו של הבנק הבינלאומי, שיוחזקו על ידי הבנק אחרי המועדים המפורטים לעיל, ימכר על ידי נאמן שימונה לכך, וזאת על פי הסדרים שנקבעו לענין זה באישור הממונה. בנוסף, נקבע כי הבנק לא ירכוש מניות בבנק הבינלאומי או כל זכות בבנק הבינלאומי בדרך אחרת, אלא אם ניתן לכך אישור הממונה, מראש ובכתב.

ביום 6 בספטמבר 2010, בעקבות השלמת החלוקה והתשלום בפועל של דיבידנד בהתאם להסכם ובהמשך לאישורים הרגולטוריים שהתקבלו בהקשר להסכם, התקיימו התנאים המתלים וההסכם נכנס לתוקף.

יצוין כי בעקבות גיבוש ההסכמות עם פיבי אחזקות, ערך הבנק כבר בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 הפרשה למס בסך של 120 מיליון ש"ח בגין החזקותיו בבנק הבינלאומי, וזאת נוכח העדר ודאות בהמשך החזקת הבנק במניות הבנק הבינלאומי ובהנחה שלאורך זמן הבנק ימכור את מלוא החזקותיו בבנק הבינלאומי.

14. מכירת נכסים מסויימים

א. מכירת יתרת ההחזקות בפעילות קופות הגמל של בנק מרכנתיל דיסקונט

כמפורט בדוח השנתי לשנת 2009, בחודש יולי 2007 התקשר בנק מרכנתיל דיסקונט בהסכם למכירת השליטה (51%) בפעילות קופות הגמל שלו לקבוצת משקיעים. בהתאם להסכם הועברה פעילות קופות הגמל לחברת הדס מרכנתיל קופות גמל, בה החזיק בנק מרכנתיל דיסקונט 49%.

ביום 13 באפריל 2010, מסר בנק מרכנתיל דיסקונט להדס ארזים בע"מ, הודעה על מימוש אופציית מכר (אופציית put) למכירת 49% בחברת הדס מרכנתיל קופות גמל, שהוענקה לו בהתאם להסכם האמור.

במסגרת התהליך שניהלו הצדדים ליישום הודעת המימוש, התגלעה מחלוקת בין בנק מרכנתיל דיסקונט לקבוצת הרוכשים באשר לפרשנות הראויה של סעיפים מסוימים הנוגעים לחישוב תמורת המכירה. ההיקף הכספי של המחלוקת מוערך בכ-14-16 מיליון ש"ח. הצדדים מנהלים מגעים לביורור המחלוקת בהתאם למתווה שנקבע מראש בהסכם.

במקביל, ביום 10 באוגוסט 2010 נחתם בין הצדדים הסכם, על פיו קבוצת הרוכשים העבירה לבנק מרכנתיל דיסקונט, ביום 17 באוגוסט 2010, את הסכום שאינו שנוי במחלוקת (סך של כ-54 מיליון ש"ח) והפקידה בידי נאמן ערבות בנקאית בסך של 10 מיליון ש"ח, שתשמש כבטוחה, אם תתקבל עמדת בנק מרכנתיל דיסקונט בסיום הליך הביורור. לאור האמור לעיל, זקף בנק מרכנתיל דיסקונט בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2010 רווח, נטו, בסך של כ-28 מיליון ש"ח, אשר נגזר מהסכום שאינו שנוי במחלוקת בין הצדדים.

ב. מכירת מניות ויזה אינק

בסוף שנת 2008, במסגרת חלוקת תמורת ההנפקה לציבור של חברת ויזה הבינלאומית, בין חברי ארגון ויזה אירופה, קיבלו כאל והבנק מניות של ויזה אינק, שנחסמו עד ליום 25 במרס 2011.

ביום 21 בינואר 2010 הודיע דירקטוריון ויזה הבינלאומית על תוכנית לשחרור הגבלות הסחירות. במהלך חודש אפריל 2010 מימשה כאל את כל המניות שהיו חופשיות למסחר באותו מועד. בעקבות המימוש האמור רשמה כאל סך של כ-16 מיליון ש"ח רווח, נטו, בדוחות הכספיים ביניים ליום 30 ביוני 2010.

ביום 8 בנובמבר 2010, מימש הבנק מניות של ויזה אינק, והוא צפוי לרשום ברבעון הרביעי של שנת 2010 רווח, נטו, בסכום המוערך בכ-6 מיליון ש"ח.

ג. מכירת פעילות תעודות הסל

ביום 2 בנובמבר 2010 התקשרו הבנק ותכלית, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, עם ד"ש אייפקס הולדינגס בע"מ (להלן: "ד"ש"), עם סינרגטיקה בע"מ (חברה בשליטת מייקל דיוויס) (להלן: "סינרגטיקה") ועם מר מייקל דיוויס, במזכר הבנות מחייב (להלן: "מזכר ההבנות"). על פי מזכר ההבנות, תמכור תכלית לסינרגטיקה את מלוא חלקה בפעילות תעודות הסל ומוצרי המדדים המנוהלים תחת המותג "תכלית תעודות סל", לרבות מניותיה בחברות באמצעותן מתבצעת הפעילות האמורה (להלן: "הפעילות הנמכרת" ו-"החברות הייעודיות", בהתאמה), וזאת בתמורה לסך של כ-68 מיליון ש"ח, בניכוי התאמות שנקבעו במזכר ההבנות.

המכירה כאמור מהווה חלק מעסקה רחבה יותר (להלן: "העסקה"), אשר בה, בין היתר, יוקצו לד"ש מניות, באופן שלאחר ההקצאה תחזיק ד"ש 50.01% מהון המניות של סינרגטיקה. לאחר השלמת העסקה תחזיק ותנהל סינרגטיקה את כל פעילות "תכלית תעודות סל" ותחזיק, במישרין ובעקיפין, במלוא הון המניות המונפק והנפרע של החברות הייעודיות.

14. מכירת נכסים מסויימים (המשך)

ביצוע העסקה על פי מזכר ההבנות כפוף להתקיימות תנאים מתלים הכוללים, בין היתר, קבלת כל האישורים הרגולטוריים הנדרשים לעסקה, העדר שינוי מהותי לרעה במצבן העסקי של סינגטיקה והחברות הייעודיות והשלמת בדיקת הנאותות על ידי ד"ש. בהתאם למזכר ההבנות, הצדדים יפעלו להשלמת העסקה עד ליום 31 במרס 2011. הבנק ותכלית נתנו שיפויים שונים במסגרת העסקה.

ד. מכירת פעילות ניהול קרנות הנאמנות של בנק מרכנתיל דיסקונט

ביום 21 בספטמבר 2010 נחתם הסכם למכירת פעילות ניהול קרנות הנאמנות של בנק מרכנתיל דיסקונט בתמורה לסך של 6.5 מיליון ש"ח. העסקה הושלמה ביום 17 באוקטובר 2010. הרווח, נטו, שנבע מהעסקה, בסך של כ-5 מיליון ש"ח, ייזקף לדוח הרווח וההפסד ברבעון הרביעי של שנת 2010.

ה. מכירת מבנים בבעלות בנק מרכנתיל דיסקונט

בימים 31 באוקטובר 2010 ו-7 בנובמבר 2010 חתמו בנק מרכנתיל דיסקונט וחברה בת שלו, על הסכמים למכירת מבנים בבעלותם, בתמורה כוללת בסך של כ-37.2 מיליון ש"ח. החזקה בנכסים צפויה להימסר לרוכשים בסוף חודש אפריל 2011, בכפוף למילוי תנאים מתלים שנקבעו בהסכמים. הרווח נטו הצפוי ממכירת המבנים נאמד בכ-22 מיליון ש"ח, והוא יוכר ברבעון השני של שנת 2011 (בכפוף להשלמת העסקות).

15. הון עצמי ואופציות

א. תוכנית לגיוס הון מניות

ביום 14 בנובמבר 2010, החליט דירקטוריון הבנק לאשר תוכנית לגיוס הון מניות בהיקף כולל שלא יפחת מ-400 מיליון ש"ח, 200 מיליון ש"ח מתוכם בהצעה בדרך של זכויות, וסכום שלא יפחת מ-200 מיליון ש"ח בדרך של הנפקה לציבור, שתיהן על פי תשקיף המדף של הבנק מיום 31 באוגוסט 2009.

בעלי השליטה בבנק הודיעו לבנק על כוונתם לנצל את מלוא הזכויות שיוצעו להם במסגרת הצעת הזכויות, וזאת בכפוף לקבלת האישורים וההיתרים הנדרשים על פי כל דין. ביצוע המהלך ותנאיו ייקבעו בשים לב לתנאי השוק.

ביום 25 בנובמבר 2010, החליט דירקטוריון הבנק לאשר פרסום דוח הצעת מדף, בהתאם לתשקיף שפרסם הבנק ביום 31 באוגוסט 2009, על פיו יוצעו לבעלי המניות של הבנק מניות בדרך של זכויות, בסך של 200 מיליון ש"ח.

ב. הגדלת ההון המונפק והנפרע

ביום 15 באפריל 2010 מימש אחד מחברי הנהלת הבנק 784,511 אופציות. כתוצאה מהאמור גדל ההון המונפק והנפרע של הבנק בסך של כ-12,773 ש"ח (במניות רגילות א' בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת).

ביום 30 ביוני 2010, פקעו 6,472,220 כתבי אופציה של יו"ר הדירקטוריון הקודם, שהוקצו לו במסגרת תוכנית אופציות שתוארה בביאור 13 ד' (2) לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009.

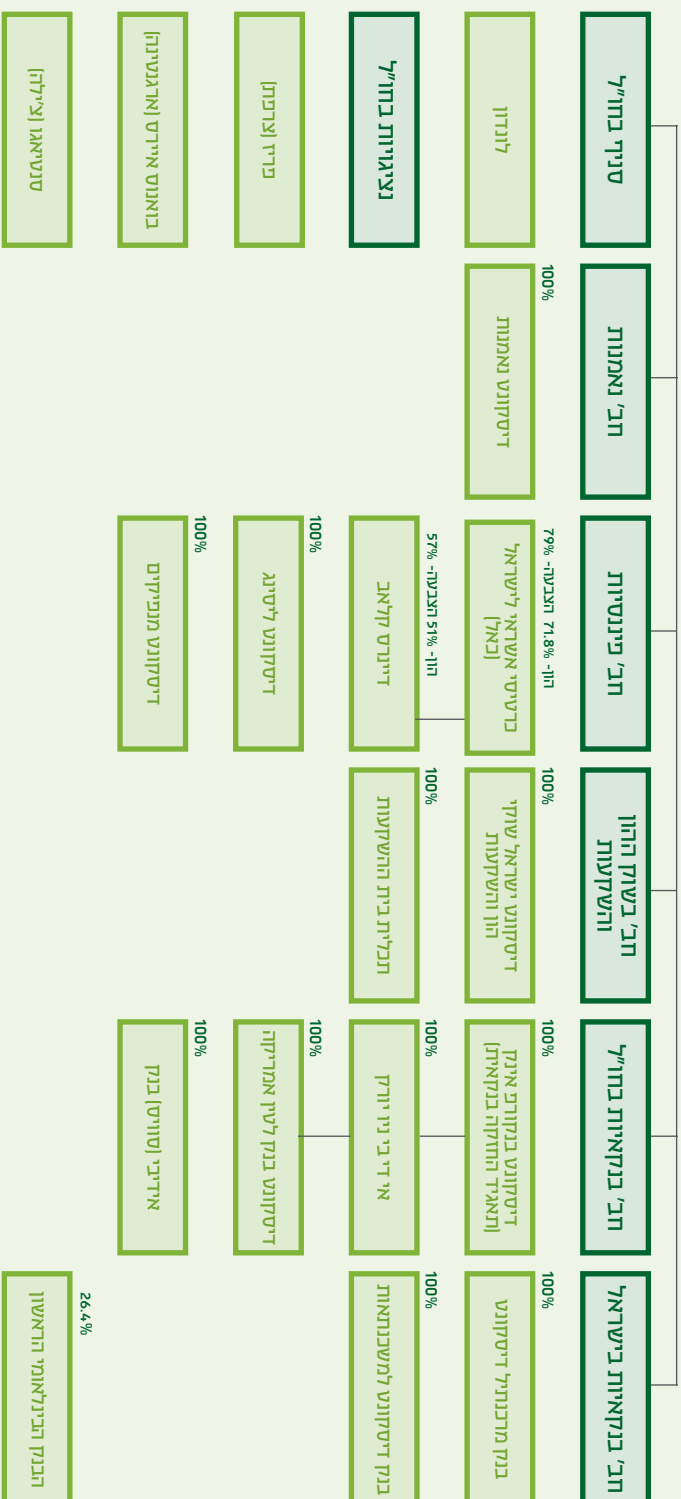
ג. עסקאות תשלום מבוסס מניות – תכנית "אופציות פנטום"

כמפורט בביאור 13 ד' (3) לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, ביום 24 בפברואר 2010 אישר הדירקטוריון תוכנית אופציות פנטום לשני חברי הנהלה. להלן יובאו נתונים כמותיים אודות התוכנית האמורה.

התחייבויות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות

המאוחד	
30 בספטמבר 2010	
באלפי ש"ח	
1,270	סך ההתחייבויות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
-	השווי הפנימי של התחייבויות שבגינן זכות הצד שכנגד למזומן הבשילה עד לתום הרבעון
1,270	סך ההוצאה שנזקפה לרווח והפסד בתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2010
288	סך ההוצאה שנזקפה לרווח והפסד בשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2010

תרשים מבנה קבוצת דיסקונט

המשרד הראשי

תל אביב, רחוב יהודה הלוי 23, 03-5145555

סניף בחו"ל

London, United Kingdom: 65 Curzon Street

נציגויות בחו"ל

Paris, France: 33 Rue Galilee

Buenos Aires, Argentina: Corrientes 447 6°

Santiago, Chile: Av. Vitacura 2771 Of. 804

חברות בת בנקאיות בחו"ל

Israel Discount Bank of New York

website: <http://www.idbbank.com>

Main New York Office: 511 Fifth Avenue

New York Branch: 1350 Broadway

Staten Island, NY Branch:

201 Edward Curry Avenue, Suite 204

Beverly Hills, CA Branch:

9401 Wilshire Boulevard, Suite 600

Downtown Los Angeles, CA Branch:

888 South Figueroa Street, Suite 550

Aventura, FL Branch:

Harbour Centre, 18851 NE 29th Avenue,
Suite 600

Grand Cayman (B.W.I.) Branch:

P.O.Box 694GT, 11 Dr. Roy's Drive

International Banking Facility:

511 Fifth Avenue, New York

נציגויות תל אביב, ישראל / סנטיאגו, צ'ילה /

סאו פאולו, ריאו דה ז'נרו, ברזיל / לימה, פרו /

מקסיקו סיטי, מקסיקו / מונטבידאו, אורוגוואי

Discount Bank Latin America, Uruguay

Montevideo Head Office: Rincon 390

סניפים באורוגוואי

IDB (Swiss) Bank Ltd.

Geneva, Switzerland Head Office:

100 Rue du Rhone

Zurich Branch: Talacker 41

נציגות: תל אביב, ישראל

חברות בת בישראל

בנקאיות

בנק מרכנתיל דיסקונט

בנק דיסקונט למשכנתאות

שוק ההון

דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות

תכלית בית השקעות

פיננסיות

כרטיסי אשראי לישראל - כאל

דיינרס קלוב ישראל

דיסקונט ליסינג

דיסקונט מנפיקים

נאמנות

דיסקונט נאמנות

Website: www.discountbank.co.il